

Drs. G.C. de Graaff

No. 2.83

**DE COMMERCIALISATIE VAN
INGEVOERDE GROENTEN EN FRUIT
IN DE EUROPESE GEMEENSCHAP**

EEN ONDERZOEK NAAR DE STRUCTUUR
VAN DE HANDEL EN DE PRIJSVORMING VAN
VERSE GROENTEN EN FRUIT MET BETREKKING TOT
WAARNEMING EN BEREKENING VAN DE INVOERPRIJZEN
VOLGENS DE EEG-VERORDENINGEN 1035/72 EN 2118/74

December 1976

L 26

2 83_C

Landbouw-Economisch Instituut
Afdeling Structuuronderzoek

320888

Inhoud

	Blz.
WOORD VOORAF	5
1. DE ACHTERGROND VAN HET ONDERZOEK	7
De gemeenschappelijke marktordening	7
De waarneming en berekening van de invoerprijzen	7
De bedoeling van het onderzoek	13
2. HERKOMST EN BESTEMMING VAN DE INVOER IN DE EEG	16
Inleiding	16
Tomaten	17
Komkommers	20
Appels	21
Perziken	22
Sinaasappelen	23
Mandarijnen	26
Citroenen	26
Samenvatting en commentaar	29
3. DE PRODUKTIE- EN HANDELSSTRUCTUUR IN DE EXPORTERENDE DERDE LANDEN	32
Inleiding	32
De Noordafrikaanse landen: Marokko, Tunesië en Algerije	33
De landen in het Midden-Oosten: Israël en Egypte	37
De Zuideuropese landen: Spanje en Griekenland	39
De Oosteuropese landen: Bulgarije	46
De landen op het Zuidelijk Halfrond: Argentinië, Brazilië, Chili, Australië, Nieuw-Zeeland en Zuid-Afrika	47
De landen op het Noordamerikaanse continent: de USA	54
Samenvatting en commentaar	55
4. DE HANDELSSTRUCTUUR IN DE EEG: BEDRIJVEN EN INSTELLINGEN	61
Inleiding	61
De pré-importhandel	61
De importhandel	64
De groothandel	67
De detailhandel	71
De importveilingen	81
De groothandelmarkten	82
Samenvatting en commentaar	93

INHOUD (vervolg)

	Blz.
5. IMPORT- EN DISTRIBUTIEKANALEN, PRIJSVORMING EN PRIJSOPBOUW IN DE EEG	96
Inleiding	96
De marketing boards en de veilinghoudende importeurs	96
De marketing boards en de niet-veilinghoudende importeurs	98
Veilinghoudende importeurs en de niet-board-gebonden exportlanden	100
Niet-veilinghoudende importeurs en de niet-board-gebonden exportlanden	100
De detailhandelsorganisaties als importeurs	102
Zelfimporterende groothandelaren	103
Ontwikkelingen in de fysieke distributie	103
Prijsvorming en prijsopbouw voor geïmporteerde groenten en fruit	109
Samenvatting en commentaar	118
6. SAMENVATTING EN CONCLUSIES	121
Inleiding	121
Gedifferentieerde prijswaarneming	122
Het handelssstadium importeur/groothandelaar	124
Complicaties	126
De 23 representatieve invoermarkten	129
"Markt" en prijsvorming	135
De systematiek van waarneming en berekening	137
Slotbeschouwing en suggesties	139

BELANGRIJKSTE BRONNEN VAN GEGEVENS

BIJLAGEN

Woord vooraf

Het Directoraat-Generaal Landbouw van de Europese Gemeenschappen verstrekke in december 1974 aan het Landbouw-Economisch Instituut de opdracht voor een onderzoek naar de commercialisatiestructuur van ingevoerde verse groenten en fruit.

Dit rapport bevat de volledige resultaten van het onderzoek, nadat eerder reeds enkele interim-rapporten waren uitgebracht over de situatie in een aantal EEG-lidstaten en derde landen, alsmede een voorlopig eindrapport in december 1975. De werkzaamheden voor dit onderzoek werden afgesloten in mei 1976. Bij de analyse is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van actuele gegevens. Het systematische statistische cijfermateriaal werd reeds in het begin van de onderzoeksperiode verzameld en is daardoor minder recent.

Ter toelichting op de inhoud van het rapport nog het volgende. In hoofdstuk 1 gaan wij in op de bedoelingen van dit onderzoek. Dit tegen de achtergrond van de EEG-marktordening voor groenten en fruit en de daarin uitgewerkte regels voor waarneming en berekening van de invoerprijzen. Hoofdstuk 2 waarin aandacht wordt besteed aan herkomst en bestemming van de invoer in de EEG als totaliteit en in de afzonderlijke lidstaten, vormt in feite een inleiding op de daarna volgende hoofdstukken. In hoofdstuk 3 wordt een beeld gegeven van de produktie- en handelsstructuur in een aantal exporterende derde landen. Aansluitend volgt dan in de volgende hoofdstukken een analyse van de handelsstructuur in de EEG. In hoofdstuk 4 richt de schijnwerper zich op de onderscheiden categorieën van handelsondernemingen en marktinstellingen. In hoofdstuk 5 wordt een poging gedaan die onderdelen in hun onderlinge samenhang te beschrijven, waarbij aandacht wordt besteed aan commerciële relaties, fysieke distributie en prijsvorming. Een samenvatting van de onderzoeksresultaten en een daaraan gekoppelde toetsing van de EEG-regels, volgen in hoofdstuk 6. De samenvatting wortelt overigens hecht in het voorafgaande en kan daar niet van worden losgezien. Aan het rapport is een groot aantal bijlagen toegevoegd, alsmede een overzicht van bronnen, waaruit wij de gegevens hebben geput.

Laatstgenoemde overzicht laat zien dat wij voor het verkrijgen van de benodigde gegevens de medewerking hebben gehad van veel personen en instellingen in een groot aantal landen. Mondelinge en schriftelijke informatie van uiteenlopende aard en omvang ontvingen wij van handels- en distributieondernemingen, nationale en internationale beroeps- en bedrijfsverenigingen, overheids- en semi-overheidsinstellingen, onderzoeksinstituten, landbouwattachés,

ministeries, internationale organisaties e.d. Een woord van dank daarvoor is hier zeker op z'n plaats.

Met nadruk wijzen wij erop dat wij wat de inhoud van dit rapport betreft geen vooroverleg hebben gehad met eerdergenoemde personen en instellingen. Onze analyse en conclusies behoeven dan ook niet persé overeen te stemmen met de door hen vertolkte meningen en inzichten. Het spreekt vanzelf dat voor de inhoud van dit rapport het Landbouw-Economisch Instituut de verantwoordelijkheid draagt. Het onderzoek werd uitgevoerd door drs. G.C. de Graaff van de afdeling Structuuronderzoek.

Van de Commissie van de Europese Gemeenschappen waren bij deze studie betrokken DG VI afdeling Balansen, studies en statistische informatie en afdeling Groenten en fruit en verwerkte producten, alsmede DG I afdeling Handelsvraagstukken op het gebied van de landbouw. Het rapport wordt ook gepubliceerd in de reeks "Informatie over landbouw", van de Commissie van de Europese Gemeenschappen.

De Directeur,

(A. Maris)

Den Haag, december 1976

1. De achtergrond van het onderzoek

De gemeenschappelijke marktordening

1. Voor de negen lidstaten van de Europese Gemeenschap geldt een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector groenten en fruit. Een belangrijke overweging daarvoor is de omstandigheid dat groenten en fruit een wezenlijk element van de agrarische voortbrenging vormen. In het kader van het inkomensbeleid wordt daarom voor groenten en fruit getreefd naar het tot stand brengen van evenwicht tussen vraag en aanbod op een voor de producenten redelijk prijsniveau, daarbij rekening houdend met het handelsverkeer met derde landen.
2. Het handelsverkeer aan de buitengrenzen van de gemeenschap moet op uniforme wijze worden geregeld. Dat is een logisch gevolg van de vorming van één enkele markt voor de gemeenschap in de sector groenten en fruit. In beginsel moet de toepassing van de rechten van het gemeenschappelijke douanetarief voldoende zijn om de markt van de gemeenschap te stabiliseren. Voor de invoer van bepaalde produkten uit derde landen waarmee associatie- of handelsverdragen zijn afgesloten, kunnen onder bepaalde voorwaarden bijzondere douanerechten worden toegepast. In dit verband wordt gesproken van voorwaardelijke tariefpreferenties.
3. Verstoringen op de markt van de gemeenschap als gevolg van aanbiedingen uit derde landen tegen abnormaal lage prijzen moeten evenwel worden voorkomen. Daartoe worden voor groenten en fruit referentieprijzen vastgesteld. Naast het geldende douanerecht wordt een compenserende heffing toegepast, wanneer de invoerprijs van de geïmporteerde produkten beneden de referentieprijs ligt.
4. Samenvattend: produkten vallend onder het EEG-referentieprijsstelsel voor groenten en fruit kunnen het gemeenschapsgebied binnen komen:
  - a. na heffing van een (eventueel preferentieel) gemeenschappelijk douanetarief;
  - b. zo nodig aangevuld met een compenserende heffing als de gemiddelde invoerprijs lager is dan de vastgestelde referentieprijs.

De waarneming en berekening van de invoerprijzen

5. Een juiste waarneming en berekening van de invoerprijzen zijn van wezenlijke betekenis voor een goede werking (= overeenkom-

Figuur 1. Representatieve markten voor ingevoerde verse groenten en fruit

LEI/Den Haag, oktober 1975

stig de bedoelingen) van het EEG-referentieprijssysteem. Daarom zijn in de EEG-verordeningen 1035/72 en 2118/74 voorschriften neergelegd die er voor moeten zorgen dat:

- a. de uiteindelijke berekende invoerprijs per produkt per land van herkomst een goede afspiegeling vormt van het werkelijke invoerprijsniveau;
  - b. de wijze waarop in de EEG-lidstaten de prijzen worden waargenomen en berekend een zo groot mogelijke eenvormigheid vertoont.
6. In de genoemde verordeningen zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot de periode waarover het referentieprijssysteem van toepassing is, de plaatsen waar de invoerprijzen moeten worden waargenomen, het handelsstadium waarin de waarneming moet plaatsvinden, variëteit, type en kwaliteitsklasse van de produkten en de te registreren hoeveelheden.
  7. Voor ieder van de betrokken produkten of produktgroepen zijn perioden vastgesteld waarin het referentieprijssysteem van toepassing is. Die perioden komen ongeveer overeen met het produktie- en afzetseizoen van die produkten voortgebracht in de lidstaten. De referentieprijzperiodes zijn als volgt: komkommers - februari t/m november; tomaten - april t/m 20 december; perziken - 11 juni t/m september; citroenen - juni t/m mei (gehele jaar); mandarijnen e.d. - november t/m februari; sinaasappelen groep I - december t/m maart, groep II - januari t/m april, groep III - december t/m april; appels groep I - juli t/m juni (gehele jaar), groep II - september t/m mei, groep III - september t/m mei.
  8. Per verordening zijn voor het gehele EEG-gebied 23 zogenoemde representatieve markten aangewezen voor de waarneming van de prijzen die voor de berekening van de invoerprijzen in aanmerking moeten worden genomen. De situering van de betreffende markten is weergegeven in figuur 1. Overigens is bepaald dat, als de bedoelingen van de verordeningen dat verlangen, waargenomen moet worden op andere niet uitdrukkelijk genoemde markten (EEG-verordening 2118/74 art. 3 lid 1).
  9. De prijzen moeten worden geconstateerd in het stadium importeur/groothandelaar en indien zulke prijzen niet beschikbaar zijn in het stadium groothandelaar/kleinhandelaar. In dit laatste geval worden de prijzen verminderd met 9% winstmarge groothandelaar en 0,5 rekeneenheid (R.E.) per 100 kg voor kosten van in- en uitladen, heffingen en marktbelasting.
  10. De prijzen worden waargenomen voor elke variëteit of elk type van het betrokken produkt, voor alle beschikbare grootteklassen en in principe slechts voor kwaliteitsklasse I; voor

Figuur: 2

EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP

INHOUD: Voorbeeld van een verzameltelex verzonden door de lidstaten

Toelichting

- a. Telex verzonden door de "Service des Nouvelles du Marché" te Paris op 12 september 1975.
- b. Betreft uitsluitend prijsaantekeningen van citroenen op de "Marchés d'Interet National (MIN's) Paris-Rungis, Toulouse-Lalande en Lyon (11 september 1975) en te Marseille (12 september 1975). Voor de andere referentieprijsproducten en op de overige markten (Rouen-Dieppe, Bordeaux, Nantes en Perpignan) geen handel geconstateerd, hetgeen verklaarbaar is getoet op het seizoen van het jaar.
- c. In kolom 1 zijn produkt en herkomst vermeld alsmede de verhandelde hoeveelheden in tonnen.
- d. In kolom 2 is aangegeven in hoeverre sprake is van kwaliteits-categorie 1 of 2.
- e. In kolom 3 het gemiddelde prijsniveau (in nationale valuta per 100 kg) waargenomen in het handelsstadium importeur - groothandelaar; indien prijzen worden waargenomen in het stadium groothandelaar - detailist, dan worden die prijzen eerst vermindert met 9% (winstmarge groothandelaar) + 0,5 R.E. per 100 kg aan marktgelden e.d., alvorens ze in kolom 3 worden vermeld.
- f. In kolom 4 staan de douanerechten aangegeven die moeten worden afgetrokken. Er wordt hier gewerkt met het algemene douanetarief (dus niet het eventueel geldende preferentiële douanetarief) toegepast op de periodiek vastgestelde douanewaarden. Voor citrusfruit en appels worden die douanewaarden op EEC-niveau vastgesteld voor alle lidstaten; voor tomaten, komkommers en perziken worden ze door de lidstaten op nationaal niveau bepaald.
- g. In kolom 5: het verschil tussen kolom 3 en kolom 4.
- h. Voor sommige produkten (bv. tomaten van de open grond) wordt een coëfficiënt-berekening toegepast, om het produkt vergelijkbaar te maken met de produkten waarvoor referentieprijsen zijn vastgesteld. In kolom 6 verschijnt dan het bedrag in kolom 5x de coëfficiënt.
- i. In kolom 7 komt eventueel de compenserende heffing die van kracht is en die moet worden afgetrokken van kolom 6 of kolom 5.
- j. In kolom 8 ten slotte komt uiteindelijk de aldus berekende invoerprijs.

LEI/Den Haag, april 1976

MIN - P A R I S - R U N G I S " JOURNEE DU 11.9.1975 "									
	1	2	3	4	5	6	7	8	
CITRONS ESPAGNE									
38 t			352	27	325	--	--	325	
CITRONS CALIFORNIE									
14 t			352	23	329	--	--	329	
...									
MARCHE DE MARSEILLE " JOURNEE DU 12.9.1975 "									
	1	2	3	4	5	6	7	8	
CITRONS R.S.A. C 1			300	25	275	--	--	275	
180 t									
...									
MIN DE TOULOUSE - LALANDE " JOURNEE DU 11.9.1975 "									
	1	2	3	4	5	6	7	8	
CITRONS CALIFORNIE									
5 t			452	23	429	--	--	429	
...									
MIN DE LYON " JOURNEE DU 11.9.1975 "									
	1	2	3	4	5	6	7	8	
CITRONS 16 t									
S ESPAGNE C 1			411	27	384	--	--	384	
CITRONS IN T									
CALIFORNIE C 1			461	23	438	--	--	438	
...									

MARCHES DE : ROUEN/DIEPPE - BORDEAUX - NANTES - PERPIGNAN :

N E A N T

TERMINE--

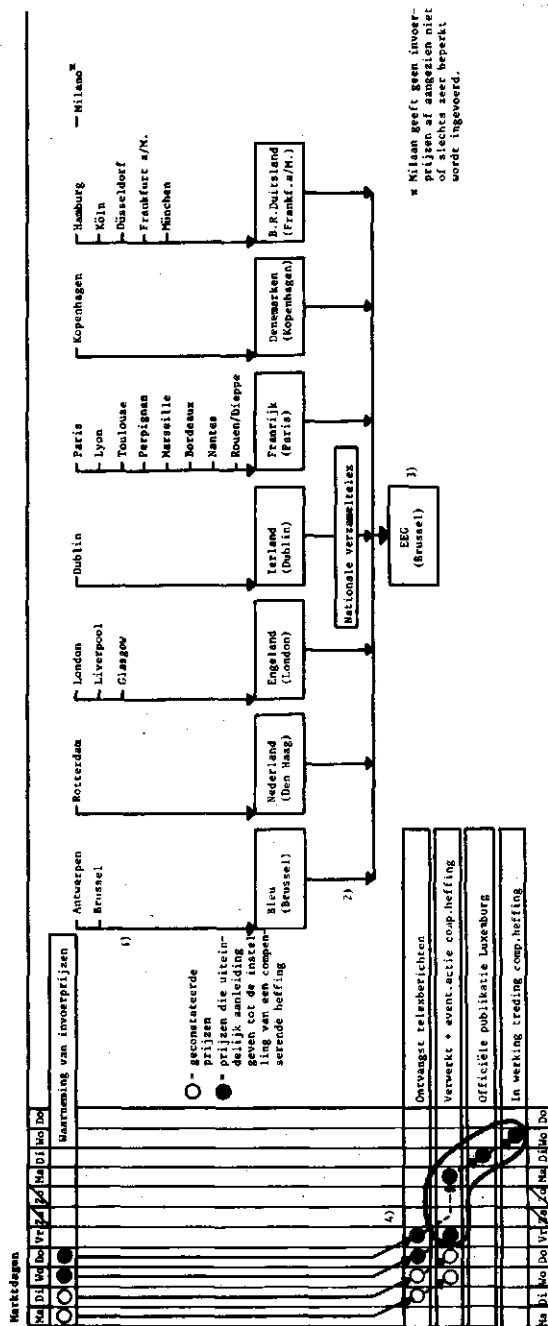
kwaliteitsklasse II als I ontbreekt én als de produkten van kwaliteitsklasse I minder dan 50% van de totale op de markt verkochte hoeveelheid van het betreffende produkt én de herkomst uitmaken.

11. De hoeveelheden produkt spelen een rol niet alleen bij wegingsprocedures van variëteiten, sorteringen en kwaliteiten maar ook bij de beoordeling van het al of niet representatief zijn van bepaalde markten en de berekening van de invoerprijs op EEG-niveau.
12. De prijzen, waar in feite alles om draait, moeten voor zover mogelijk op elke representatieve markt en eventueel elders voor elk betrokken produkt en voor elke herkomst elke marktdag worden waargenomen. De verdere procedure is als volgt. De lidstaten delen elke marktdag voor elk produkt en elke representatieve markt alsmede voor elke herkomst aan de Europese Commissie mede: de noteringen (naar variëteit en type), het douanetarief (dat moet worden afgetrokken), eventuele correctie-coëfficiënten, andere (af te trekken) invoerrechten en als resultante de prijzen die voor de berekening van de invoerprijs (voor de EEG als totaliteit) in aanmerking komen. Ten slotte ook nog: de hoeveelheden produkt die op de betreffende markten werden verhandeld (naar variëteit of type) alsmede de hoeveelheden van kwaliteitsklasse I. Ter illustratie is in figuur 2 een copie weergegeven van de telex verzonden op 12 september 1975 door de "Service des Nouvelles du Marché" te Parijs betreffende de marktsituatie van 11 en 12 september 1975 op de representatieve markten in Frankrijk. Alle lidstaten (met uitzondering van Italië) verzenden dagelijks dergelijke verzameltelexen naar de EEG-autoriteiten in Brussel.
13. Aan de hand van deze inlichtingen verstrekt door de lidstaten, berekent de Commissie de invoerprijs per land van herkomst. Die is gelijk aan de laagste representatieve prijs of aan het gemiddelde van de laagste representatieve prijzen, geconstateerd voor ten minste 30% van de hoeveelheden van de betrokken herkomst, die op alle representatieve markten waarvoor noteringen beschikbaar zijn, in de handel zijn gebracht.
14. De berekende invoerprijzen staan niet op zichzelf, doch functioneren binnen het referentieprijssysteem. Voortdurend worden ze door de Commissie én de nationale instanties vergeleken met de aan het begin van ieder verkoopseizoen vastgestelde (schema van) referentieprijzen, om te kunnen beoordelen of er aanleiding bestaat voor een compenserende heffing. In figuur 3 is de gang van zaken schematisch weergegeven. Het schema geeft ook aan hoeveel tijd er verloopt tussen het moment van prijswaarneming op de representatieve markten en het

Figuur: 3

EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP

INHOUD: Illustratie van de administratieve gang van zaken bij de verwerking van waargenomen invoerprijzen en eventuele actie m.b.t. het opleggen van een compenserende heffing.

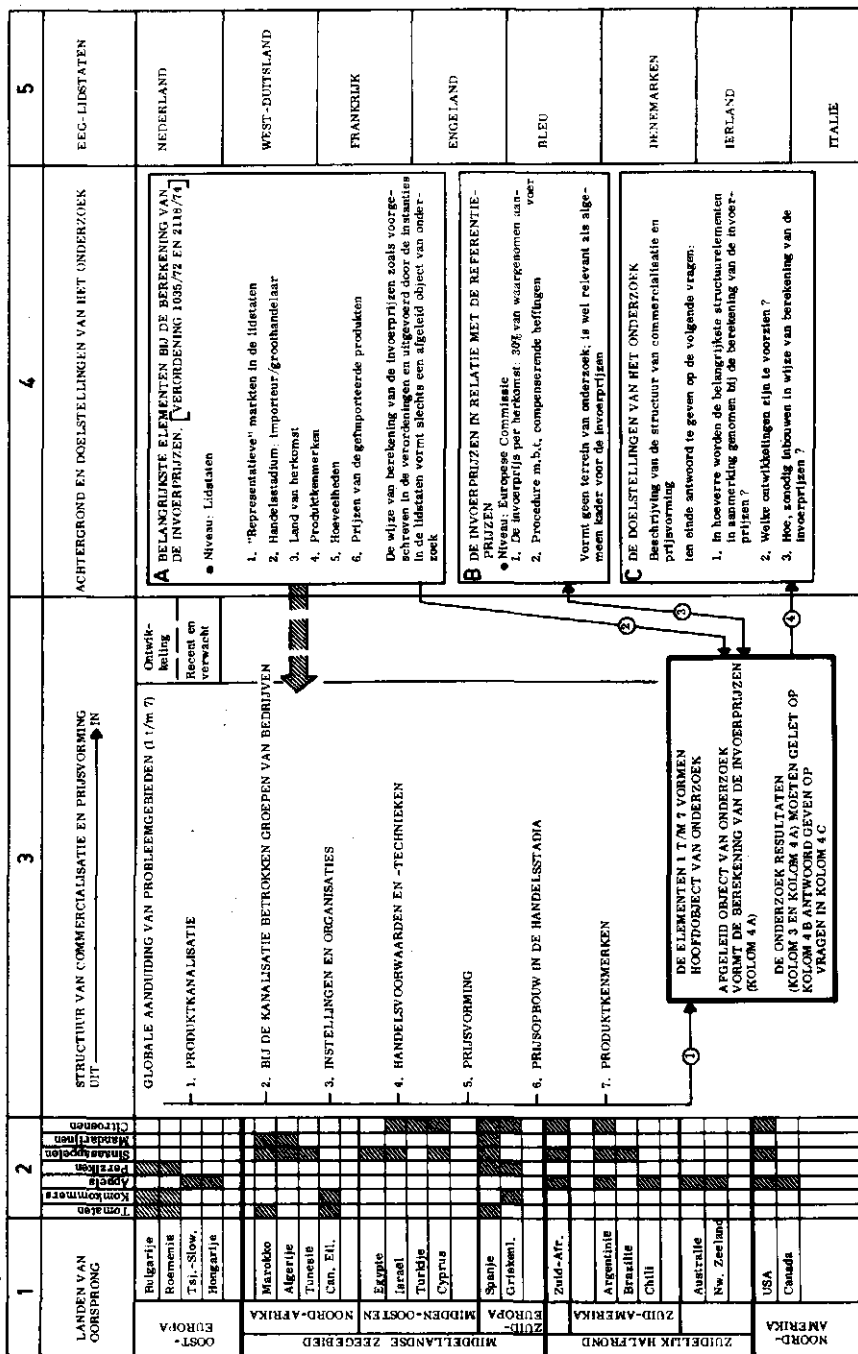
moment waarop een compenserende heffing (als daartoe aanleiding bestaat) van kracht wordt.

15. Een compenserende heffing wordt ingesteld wanneer de invoerprijs van een uit een derde land ingevoerd produkt zich gedurende twee opeenvolgende marktdagen handhaaft op een peil beneden de referentieprijs óf wanneer voor een bepaald produkt en een bepaalde herkomst blijkt dat gedurende een tijdvak van 5 tot 7 opeenvolgende marktdagen de invoerprijzen afwisselend boven of beneden de referentieprijs liggen. Voor volledig inzicht in de te volgen procedures wordt verwezen naar bijlage 55 (verordening 1035/72. Titel IV. Regeling van het handelsverkeer met derde landen) en bijlage 56 (verordening 2118/74).

De bedoeling van het onderzoek

16. Tegen de achtergrond van het algemene kader dat in het voorgaande is geschetst, moet de onderzoekopdracht worden gezien die het Landbouw-Economisch Instituut van de Europese Commissie heeft gekregen. De studie betreft "de commercialisatie van ingevoerde verse groenten en fruit m.b.t. de berekening van de invoerprijzen" en heeft tot doel "een evaluatie van de structuren die ten grondslag liggen aan de commercialisatie van verse groenten en fruit die in de EEG worden ingevoerd, alsmede van de veranderingen die zich de laatste jaren ter zake hebben voorgedaan, en van de te verwachten ontwikkelingen van genoemde structuren t.a.v. de berekening van de invoerprijzen in het kader van het referentieprijssysteem". Het onderzoek heeft betrekking op sinaasappelen, citroenen, mandarijnen en soortgelijke kruisingen van citrusvruchten, alsmede op appels, perziken, tomaten en komkommers voor zover deze produkten uit derde landen in de EEG worden ingevoerd.
17. Voor elk van de genoemde produkten of produktengroepen wordt nagegaan door welke, mogelijke nieuwe, praktijken en structuren het commercialisatieproces inclusief de totstandkoming van de prijs wordt gekenmerkt, ten einde antwoord te kunnen geven op de volgende vragen.
  - a. In hoeverre brengt de berekening van invoerprijzen, zoals toegepast in het kader van het referentieprijssysteem, de belangrijkste elementen van de recente ontwikkelingen in het commercialisatieproces in rekening?
  - b. Welke nieuwe ontwikkelingen zijn er inzake dat commercialisatieproces en die prijstotstandkoming in de eerstkomende jaren te verwachten?
  - c. Zijn er nieuwe elementen, en zo ja, welke, waarmee in de eerstkomende jaren zal dienen rekening gehouden te worden bij de berekening van de invoerprijzen in het kader van

FIGUUR 4. TERREIN VAN ONDERZOEK

het referentieprijssysteem om een optimale representativiteit van deze invoerprijzen te verzekeren?

18. Welke relatie ligt er nu tussen enerzijds de regels volgens welke de invoerprijzen in het kader van het referentieprijssysteem moeten worden waargenomen en berekend en anderzijds het terrein van onderzoek en de doelstellingen van dat onderzoek? Die relatie zou als volgt kunnen worden weergegeven. Van de geldende regels wordt aangenomen dat ze een optimale representativiteit waarborgen van de berekende invoerprijzen; het onderzoek moet die regels toetsen op hun realiteitswaarde. Het onderzoek moet met andere woorden antwoord geven op de vraag of de regels inderdaad voldoende waarborgen bieden voor een optimale representativiteit?
19. De samenhang tussen berekeningsregels, doel van het onderzoek en het terrein van onderzoek is schematisch weergegeven in figuur 4. In kolom 1 is aangegeven welke landen voor welke produkten (kolom 2) van belang zijn voor de invoer in de EEG-lidstaten (kolom 5). De opsomming van de landen van oorsprong is niet uitputtend; slechts de belangrijkste zijn uitdrukkelijk vermeld en gegroepeerd naar grotere gebieden. In kolom 3 is in grote trekken het object van onderzoek aangeduid t.w. de commercialisatiestructuur en de prijsvorming. Daarbij gaat het niet uitsluitend om de huidige situatie, maar zeer uitdrukkelijk ook om ontwikkelingen in het recente verleden en voor de nabije toekomst. Onder kolom 4 A is aangegeven, welke elementen bij de berekening van de invoerprijzen een rol spelen. Een beschrijving van dit berekeningstelsel zoals uitgevoerd in de lidstaten vormt een afgeleid object van onderzoek. In kolom 4 B is beknopt de relatie weergegeven van de invoerprijzen met de referentieprijzen en in 4 C is nogeens het doel van het onderzoek aangeduid. Hoofdobject (kolom 3, 1 t/m 7) en afgeleid object (kolom 4 A) moeten te zamen de mogelijkheden bieden, antwoord te geven op de vragen zoals vermeld in kolom 4 C.

2. Herkomst en bestemming van de invoer in de EEG

Inleiding

20. Structuur en ontwikkeling van de invoer verschillen nogal van produkt tot produkt. Daarom zal voor ieder van de betreffende produkten worden aangegeven welke ontwikkelingen zich hebben voorgedaan in de omvang van de invoer, uit welke landen wordt ingevoerd en voor welke EEG-lidstaten de invoer is bestemd terwijl ten slotte ook een beeld wordt geschetst van de seizoensmatige verdeling van de invoer over het jaar. Deze cijfermatige gegevens vormen tevens een uitgangspunt voor de beschrijvende analyse van handelsstructuur en prijsvorming die in de volgende hoofdstukken aan de orde komt.
21. Het statistische materiaal dat daartoe werd verzameld, is grotendeels samengevat in de bijlagen I t/m 26. Over een reeks van vijf jaren (1969 t/m 1973) is in de betreffende overzichten voor de gehele EEG én voor de afzonderlijke lidstaten vermeld vanuit welke "gebieden" respectievelijk landen werd ingevoerd. De opsomming van derde landen is niet uitputtend maar dekt wel meer dan 90% van de invoer uit derde landen. Een veelheid van "kleine" landen is hier om wille van de overzichtelijkheid niet apart vermeld. Er zij op gewezen dat voor Italië geen recente cijfers ter beschikking stonden. Voorts komt het voor dat de invoer vanuit bepaalde derde landen grote verschillen in betekenis vertonen in de afzonderlijke lidstaten. Dit brengt dan met zich mee dat die derde landen in een aantal lidstaten wel als zodanig worden vermeld, voor een aantal andere lidstaten evenwel niet en dan zijn opgenomen in een groep "overige landen".
22. Een afzonderlijke problematiek vormen de reëxporten d.w.z. die hoeveelheden die worden ingevoerd, douane-vrijgemaakt en daarna weer worden geëxporteerd. In een aantal lidstaten zoals België en Nederland worden de ingevoerde hoeveelheden naar landen van herkomst geregistreerd. Dit betekent bijvoorbeeld dat Zuidafrikaanse appels en Israëlishe sinaasappelen die in België worden aangevoerd en EEG-vrijgemaakt en van daaruit weer worden geëxporteerd naar Nederland, in de Nederlandse invoerstatistieken staan vermeld als invoer uit België. In andere lidstaten zoals in de Bondsrepubliek Duitsland worden de ingevoerde hoeveelheden naar landen van oorsprong geregistreerd. Dit betekent dan dat tomaten en komkommers van de Canarische Eilanden die in Nederland worden aangevoerd en EEG-vrijgemaakt en van daaruit worden geëxporteerd naar de Bondsrepubliek Duitsland, in de Duitse invoerstatistieken

worden vermeld als invoer uit de Canarische Eilanden. Het zal duidelijk zijn dat deze omstandigheden het inzicht in de structuur van de invoer kunnen vertroebelen, waar nodig zullen dan ook in het vervolg nadere explicaties daaromtrent worden gegeven.

Tomaten

23. Sommering van de invoer der afzonderlijke lidstaten levert voor 1973 een totale hoeveelheid op van 683.966 ton tomaten (waarbij dubbeltellingen a.g.v. reëxporten). Vergelijking met de vier daaraan voorafgaande jaren toont in grote lijnen een zekere stabiliteit. Niet alleen wat betreft ingevoerde hoeveelheden maar ook qua aandeel van de intra-EEG-handel. In de jaren 1969 t/m 1973 ligt het aandeel van de onderlinge handel vrij constant op ca. 45%. De belangrijkste leverancier is Nederland (in 1973: 39%) op grote afstand gevolgd door België (3%). De onderlinge handel concentreert zich voor meer dan driekwart in West-Duitsland.
24. De invoer uit derde landen bedroeg in 1973 ca. 383.216 ton dat is 55% van de totale invoer in de EEG-lidstaten. De derde-landen-invoer vertoont in zijn geheel een stabiel karakter in de periode 1969 t/m 1973. De grote leveranciers zijn Marokko (in 1973: 25%), de Canarische Eilanden (16%), Spanje (7%) en Roemenië (5%). Bezien we de ontwikkelingen in de periode 1969 t/m 1973 dan valt het volgende op. De invoer uit de Canarische Eilanden is qua omvang stabiel. De invoer uit Marokko die primair gericht was op Frankrijk waar men op grond van een douane-contingent jaarlijks maximaal 120.000 ton mocht invoeren, vertoont van jaar op jaar nogal fluctuaties hetgeen moet worden toegeschreven aan weersinvloeden op de opengrondsteelt aldaar. Dit laatste geldt ook voor Spanje. De invoer uit Roemenië (en ten dele ook Bulgarije) neemt aanvankelijk nogal toe maar lijkt zich in de jaren 1972 en 1973 toch naar een lager niveau te bewegen.
25. Waar zijn de derde-landen-invoeren van tomaten geconcentreerd? De grote importeur is Frankrijk (in 1973: 45% van de EEG-derde-landen-invoer), vervolgens Engeland (28%) en West-Duitsland (20%). In Frankrijk overwegen de Marokkaanse tomaten, in Engeland de Canarische en in West-Duitsland de Oost-europese en Canarische produkten.
26. De invoer van Marokkaanse tomaten komt voor 94% op de Franse markt waar hoofdzakelijk in het voorjaar de geribde vlezige tomaten worden aangevoerd (in de maanden maart, april, mei en juni). In de andere lidstaten betreft de invoer vooral de

Tabel: 1

EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP

PRODUKT: TOMATEN, KOMKOMMERS, APPELS, PERZIKEN, SINAASAPPELEN, MANDARIJNEN
CITROENEN

INHOUD : Verdeling van de invoer uit derde landen over de EEG-lidstaten (1973).

Producten en landen v.oorsprong	Verdeling van de invoer over de lidstaten en de EEG als geheel								
	percentages								
TOMATEN:	NL	DK	D	IRL	GB	B	F	I	EEG
uit: Bulgarije	-	-	100	-	-	-	-	-	1
Roemenie	2	1	90	-	1	-	6	-	5
Marokko	-	-	5	-	-	-	94	-	25
Can. Eilanden	13	2	16	2	64	2	1	-	16
Spanje	2	1	21	-	49	-	23	3	7
Totaal derde landen invoer:	4	1	20	1	28	1	45	-	56
KOMKOMMERS:	NL	DK	D	IRL	GB	B	F	I	EEG
uit: Bulgarije	-	1	99	-	-	-	-	-	5
Roemenie	-	-	83	-	17	-	-	-	2
Can. Eilanden	26	3	25	-	46	-	-	-	11
Griekenland	1	-	99	-	-	-	-	-	4
Totaal derde landen invoer:	13	3	58	-	24	-	2	-	24
APPELS:	NL	DK	D	IRL	GB	B	F	I	EEG
uit: Hongarije	4	-	91	-	-	-	-	5	1
Zuid-Afrika	1	1	28	2	51	16	1	-	11
Argentinië	49	-	51	-	-	-	-	-	2
Chili	64	-	31	-	-	-	5	-	1
Australië	11	6	29	2	51	-	1	-	8
Nieuw-Zeeland	8	1	23	3	50	13	2	-	4
U.S.A.	21	3	9	-	56	-	11	-	1
Totaal derde landen invoer:	10	2	29	2	48	8	1	-	29
PERZIKEN:	NL	DK	D	IRL	GB	B	F	I	EEG
uit: Spanje	4	1	22	-	31	5	37	-	5
Griekenland	1	1	95	-	-	3	-	-	22
Totaal derde landen invoer:	2	1	82	-	6	3	6	-	29

LEI/Den Haag, november 1975

gladde, ronde tomaten die vroeger in het seizoen worden aangevoerd en wel in de maanden december t/m maart. Geleidelijk komt er evenwel verandering in dit aanvoerpatroon als gevolg van het diversificatiebeleid dat de OCE voert. De OCE is de "Office de Commercialisation et d'Exportation" een door de Marokkaanse overheid in 1965 ingesteld exportbureau dat de uitvoer van de Marokkaanse produkten verzorgt. Het marktbeleid van de OCE is gericht op spreiding van de export over een groter aantal landen en over een langer seizoen. Factoren die daarbij ongetwijfeld een rol spelen zijn de uitbreiding van de produktie van vroege tomaten in Frankrijk en de t.o.v. de Franse franc relatief sterkere positie van de Duitse mark. Daardoor ligt de Duitse markt meer in de belangstelling. Vooral de aanvoer van de geribde Marokkaanse tomaten neemt daar recentelijk sterk toe.

27. De invoer van Canarische tomaten concentreert zich sterk op de Engelse markt waarheen twee derdedeel van de EEG-invoer plaatsvindt. Deze positie op de Engelse markt vertoont in de jaren 1969 t/m 1973 een zeer stabiel karakter. De overige invoer van de Canarische Eilanden gaat naar West-Duitsland en Nederland. Een belangrijk deel van de invoer in Nederland (80%) wordt evenwel weer geëxporteerd naar West-Duitsland. Vanuit de Rotterdamse haven waar het overgrote deel van de Canarische tomaten bestemd voor het continent per boot wordt aangevoerd, vindt distributie naar verder gelegen bestemmingen plaats. De invoer uit de Canarische Eilanden strekt zich uit over de wintermaanden januari, februari, maart en april.
28. De invoer van Spaanse tomaten richt zich voor ongeveer de helft op Engeland (in 1973: 49%) en voor het overige groten-deels op Frankrijk (23%) en West-Duitsland (21%). De aanvoer vanuit Spanje concentreert zich in de maanden november, december en januari.
29. De tomaten uit de Oostbloklanden (Roemenië, Bulgarije en recentelijk ook Albanië) worden vooral verkocht op de Westduitse markt: ca. 85 - 90% van de invoer in de EEG. Er valt een groeiende spreiding over de andere EEG-lidstaten op te merken. Reeds eerder werd opgemerkt dat de invoer uit Roemenië en Bulgarije recentelijk een dalende tendens vertoont. Een begeleidend verschijnsel ervan is evenwel dat andere niet-referentieprijspdukten zoals paprika versterkt in het exportpakket van deze landen verschijnen. Dit laatste is overigens een meer algemeen verschijnsel dat ook valt waar te nemen bij de invoer vanuit andere derde landen. De aanvoer vanuit Oost-Europa voltrekt zich in het voorjaar en de vroege zomer en voorts in de laatste maanden van het jaar: oktober, november en december.

Komkommers

30. De invoer van komkommers in de EEG-lidstaten bereikte in 1973 een totaal van ca. 239.252 ton. Ten opzichte van 1969 betekent dat een groei van ca. 32%. Ongeveer driekwart van de invoer had betrekking op onderlinge handel die vrijwel geheel bestond uit Nederlandse komkommers die voor bijna 90% werden aangevoerd op de Westduitse markt. Het aandeel van de onderlinge handel vertoont t.o.v. 1969 aanvankelijk een geleidelijke teruggang (1969: 88% en 1972 - 1973: 76%) maar lijkt zich in 1974 en 1975 weer wat te herstellen.
31. De invoer uit derde landen lag in 1973 op een niveau van 56.828 ton dat is bijna een kwart van de invoer in de EEG-lidstaten. In 1969 bedroeg de invoer uit derde landen nog slechts 21.404 ton d.w.z. ca. 12% van de totale invoer der EEG-landen (inclusief de landen die destijds nog geen lid van de EEG waren). Zowel absoluut als relatief heeft zich dus in deze vijfjarige periode een opmerkelijke stijging voltrokken, die zich in de jaren 1972 en 1973 heeft afgevlakt. De hoofdleveranciers zijn de Canarische Eilanden (in 1973: 12% van de totale invoer), Bulgarije (1973: 5%), Roemenië (1973: 2%) en Griekenland (1973: 4%). De invoer uit de Oosteuropese landen (Roemenië en Bulgarije) nam van 1969 - 1972 sterk toe, maar viel in 1973 wat terug. De invoer van Canarische komkommers vertoont van jaar op jaar een voortdurende groei. Zeer sterk in opmars waren de Griekse komkommers.
32. De derde-landen-invoer van komkommers komt sterk geconcentreerd beschikbaar in West-Duitsland (in 1973: 58%; in werkelijkheid is het aandeel groter a.g.v. reëxporten via Nederland) en in Engeland (in 1973: 24%). Ook in Nederland worden nogal wat komkommers aangevoerd die echter grotendeels weer worden geëxporteerd. In de B.R.-Duitsland overwegen de Oosteuropese komkommers, in het Verenigd Koninkrijk de Canarische en in Nederland eveneens de voor reëxport naar in hoofdzaak West-Duitsland bestemde Canarische komkommers.
33. De invoer van Canarische komkommers in de EEG richt zich primair op de Britse markt; meer dan de helft van de invoer komt daar beschikbaar. Het aanvoerpatroon loopt van oktober t/m april. In West-Duitsland, het 2e importland van Canarische komkommers ligt het zwaartepunt van de aanvoer wat vroeger.
34. De komkommers uit de Oostbloklanden Bulgarije en Roemenië worden voor 80 - 90%, aangevoerd op de Westduitse markt; verder nogal wat Roemeense komkommers in Engeland. Het invoerpatroon van Bulgaarse komkommers loopt van oktober t/m juni; de Roemenen komen later aan de markt (start in februari - maart).

35. De Griekse komkommers werden in 1973 vrijwel uitsluitend aangevoerd op de Duitse markt; geringe hoeveelheden gingen naar de andere lidstaten (vnl. Nederland mogelijk bestemd voor reëxport). De afzet van komkommers uit Griekenland (Kreta) op de EEG-markt begint in november en eindigt omstreeks april/mei.

Appels

36. De EEG-lidstaten importeerden in 1973 totaal ca. 1.214.684 ton appels hetgeen t.o.v. voorgaande jaren een geringe toename betekent. Het relatieve belang van de leveranties uit de lidstaten (onderlinge handel) neemt toe in de periode 1969 - 1973; in 1973 bedroeg dat aandeel 71% en in 1969: 68%. Frankrijk met in 1973: 42% en Italië met in 1973: 19% van de totale appelinvoer zijn de hoofdleveranciers. Vooral de Franse appels zijn sterk in opmars met als hoofdmakten West-Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. De Italiaanse aanvoeren lijken zich absoluut en relatief wat te stabiliseren.
37. De invoer uit derde landen bedroeg in 1973: 353.081 ton dat is ca. 29% van de totaal invoer. De relatieve betekenis van de derde-landen-invoer was in de periode 1969 t/m 1973 afnemend. De betreffende appels komen hoofdzakelijk uit landen op het Zuidelijk halfrond t.w. Zuid-Afrika (in 1973: 11%), Australië (8%), Nieuw-Zeeland (4%), Argentinië (2% in 1973 wat uitzonderlijk weinig was e.e.a. als gevolg van misoogst aldaar!) en Chili (1%). Geringere hoeveelheden waren afkomstig uit Hongarije, de USA en Canada. Wat leert ons de periode 1969 t/m 1973 ten aanzien van bepaalde ontwikkelingen? Zuidafrikaanse appels zijn van groeiende betekenis in de periode 1969 t/m 1972 maar vallen in 1973 wat terug, hetzelfde kan worden opgemerkt m.b.t. de Nieuwzeelandse appels. De invoer van Australische appels wordt steeds minder, zij het dat in 1973 een uitschieter naar boven optreedt (ruimte in de markt a.g.v. geringe aanvoer van Argentijnse appels). De appels uit Zuid-Amerika (Argentinië en Chili) worden steeds belangrijker met een terugval in 1973.
38. De derde-landen-invoer concentreert zich in het Verenigd Koninkrijk (in 1973: 48%) en in de B.R.-Duitsland (29%). Ook in Nederland en België worden nogal wat appels uit derde landen ingevoerd (respectievelijk 10% en 8%) die evenwel grotendeels zijn bestemd om weer te worden uitgevoerd. In de overige lidstaten worden slechts beperkte hoeveelheden geïmporteerd.

39. Mede beïnvloed door de traditionele banden tussen Zuid-Afrika, Australië en Nieuw-Zeeland enerzijds en het Verenigd Koninkrijk anderzijds ging in 1973 nog steeds meer dan 50% van de appelinvoer uit die landen naar de Britse markt. Het aandeel van de derde-landen-invoer is in Engeland, vergeleken met de situatie in de andere lidstaten dan ook relatief hoog nl. bijna 53% in 1973. Toch tekenen zich recentelijk veranderingen af. Als gevolg van groeiende concurrentie (mogelijk geworden door de aansluiting van Engeland bij de EEG) ondervonden van Franse appels en ook onder invloed van zich wijzigende valutaverhoudingen, zien we dat de invoer van appels uit Zuid-Afrika, Australië en Nieuw-Zeeland (in mindere mate) op de Britse markt terugloopt. De betekenis van deze landen op de overige Europese markten nam in de periode 1969 t/m 1973 echter toe. Ca. 25-30% van de uit genoemde landen afkomstige appels die waren bestemd voor de EEG-lidstaten, ging naar West-Duitsland. In Nederland kwam in 1973 ca. 8% respectievelijk 11% van de Nieuwzeelandse en Australische appels beschikbaar. In België ca. 13% en 16% van respectievelijk de Nieuwzeelandse en Zuidafrikaanse importappels. Ten aanzien van de invoer in Nederland en België moet worden opgemerkt dat een zeer belangrijk deel van de appels bestemd is voor reëxport naar andere landen. Rotterdam en Antwerpen functioneren in dit opzicht als herverdelingscentra.
40. Voor Rotterdam geldt dat in nog grotere mate voor de invoer van appels uit Argentinië en Chili. In 1973 werd ca. 49% van de ingevoerde Argentijnse en ca. 64 (!) van de ingevoerde Chileense appels in Nederland aangevoerd. Een tweede belangrijke markt voor Zuidamerikaanse appels is West-Duitsland.
41. Tot slot nog enkele opmerkingen over de andere derde landen van betekenis. De appels uit de USA en Canada zijn primair gericht op de Engelse markt en voorts op Nederland, Frankrijk en Duitsland. De Hongaarse appels gaan vrijwel uitsluitend naar West-Duitsland.
42. De aanvoer van appels uit landen op het Zuidelijk Halfrond voltrekt zich in de maanden maart t/m augustus d.w.z. die periode van het jaar waar in de EEG-lidstaten voornamelijk appels beschikbaar zijn van de oogst uit het voorgaande jaar. De aanvoer uit de USA, Canada en Hongarije loopt van september t/m mei d.w.z. parallel met het afzetpatroon van appels in de lidstaten geproduceerd.

Perziken

43. De som van de ingevoerde hoeveelheden perziken in de EEG-

lidstaten was in de periode 1969 t/m 1973 sterk groeiend en bereikte in 1973 een niveau van 315.734 ton. In 1973 was 71% van deze hoeveelheid afkomstig uit de lidstaten zelf (onderlinge handel); dit aandeel ging in de betreffende vijfjarige periode in neerwaartse richting. De belangrijkste leveranciers zijn Frankrijk en Italië die resp. 24 en 47% van de invoer voor hun rekening namen. De belangrijkste markt voor Italiaanse en Franse perziken is West-Duitsland.

44. Uit derde landen werd in 1973 ca. 90.538 ton perziken ingevoerd dat is 29% van de totale invoer in de EEG-lidstaten. Absoluut gezien en sinds 1970 ook in relatieve zin t.o.v. het totaal nam de invoer uit derde landen in de periode 1969 t/m 1973 nogal toe. De betreffende perziken komen voor 22% (1973) uit Griekenland en voor 5% uit Spanje; geringe kwantiteiten worden voorts ingevoerd uit de Oosteuropese landen Bulgarije, Roemenië en Hongarije.
45. De derde-landen-invoer van perziken concentreert zich in West-Duitsland waar in 1973 ca. 82% van het totaal uit derde land terecht kwam. De Griekse perziken zijn vrijwel uitsluitend bestemd voor West-Duitsland; de Spaanse perziken naast West-Duitsland ook voor Engeland, Frankrijk en voorts uiteraard voor geringere aandelen ook de andere lidstaten.
46. Het aanvoerpatroon van perziken uit Griekenland en Spanje strekt zich uit over de periode juni t/m september (Spanje wat vroeger dan Griekenland). De aanvoerperiode van Bulgaarse, Roemeense en Hongaarse perziken is korter en loopt van juli t/m september.

Sinaasappelen

47. In 1973 importeerden de EEG-lidstaten gezamenlijk 2.355.462 ton sinaasappelen; deze hoeveelheid kwam voor ongeveer 98% uit derde landen. Italiaanse sinaasappelen worden slechts in beperkte mate ingevoerd: in 1973 ca. 38.842 ton dat is 2% van de totale invoer. Het totale kwantum varieerde in de periode 1969 t/m 1973 van 2,1 tot 2,3 mln. ton sinaasappelen.
48. De landen in het Middellandse zeegebied zijn de belangrijkste leveranciers: in 1973 namen zij 84% van de invoer in de EEG-lidstaten voor hun rekening. Spanje was in 1973 met 48% veruit de belangrijkste leveranciers, gevolgd door Israël (in 1973: 15%; dat is uitzonderlijk laag) en Marokko (14%). De minder belangrijke landen in het Middellandse zeegebied zijn Algerije, Tunesië, Egypte en Cyprus. Opzienbare verschuivingen hebben zich in de periode 1969 t/m 1973 niet voorgedaan; daarbij

Tabel: 2

EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP

PRODUKT: TOMATEN, KOMKOMMERS, APPELS, PERZIKEN, SINAASAPPELEN, MANDARIJNEN, CITROENEN

INHOUD : Verdeling van de invoer uit derde landen over de EEG-lidstaten (1973).

Producten en landen v.oorsprong	Verdeling van de invoer over de lidstaten en de EEG als geheel								
	percentages								
SINAASAPPELEN:	NL	DK	D	IRL	GB	B	F	I	EEG
uit: Marokko	8	-	37	-	6	6	43	-	14
Algerije	9	-	6	-	11	1	73	-	2
Tunesië	-	-	-	-	-	-	100	-	1
Egypte	31	15	14	-	26	-	14	-	1
Israël	7	4	33	2	40	7	7	-	15
Cyprus	26	-	3	7	55	7	2	-	3
Spanje	9	1	39	-	9	8	34	-	48
Zuid-Afrika	10	1	19	3	35	9	23	-	8
Argentinië	45	-	12	-	7	-	36	-	1
Brazilië	56	-	8	-	29	-	7	-	1
U.S.A.	48	7	4	-	6	23	12	-	2
Totaal derde landen invoer:	11	2	32	1	18	7	30	-	97
MANDARIJNEN:	NL	DK	D	IRL	GB	B	F	I	EEG
uit: Marokko	10	-	23	-	8	4	55	-	28
Algerije	4	-	1	-	-	-	95	-	3
Spanje	7	3	45	-	12	6	27	-	66
Totaal derde landen invoer:	8	1	37	-	11	5	38	-	99
CITROENEN:	NL	DK	D	IRL	GB	B	F	I	EEG
uit: Israël	11	16	7	1	26	12	27	-	1
Turkije	1	2	80	1	10	-	6	-	6
Cyprus	11	1	4	3	48	3	30	-	5
Spanje	2	-	36	-	11	4	47	-	43
Griekenland	10	5	32	-	-	23	30	-	2
Zuid-Afrika	2	7	3	2	65	8	13	-	3
Argentinië	32	1	4	-	-	-	63	-	2
U.S.A.	15	8	6	-	4	13	54	-	14
Totaal derde landen invoer:	6	3	28	1	14	6	42	-	78

zien we af van jaarlijkse veranderingen in marktaandeel van de afzonderlijke landen e.e.a. onder invloed van gunstige of minder gunstige oogstomstandigheden. Wel moet worden opgemerkt dat de Middellandse zeelanden t.o.v. 1969 toch wel terrein hebben gewonnen ten koste van de landen op het Zuidelijk Halfrond en de USA: in 1969 hadden deze landen nog een aandeel in de invoer in de lidstaten van 16%, in 1973 nog maar 12%. Zuid-Afrika is binnen deze groep de belangrijkste leverancier (1973: 8%) gevolgd door de USA (bijna 2%) en Brazilië en Argentinië ieder met 1,5%. De USA en Zuid-Afrika hebben in de EEG terrein moeten prijsgeven in de jaren 1969 - 1973; de betekenis van Argentinië is groeiende.

49. Waar concentreert zich de invoer van sinaasappelen? In volgorde van belangrijkheid zijn dat de B.R.-Duitsland (in 1973: 32%), Frankrijk (30%), Engeland (18%), Nederland (11%), België (7%), Denemarken (2%) en Ierland (1%). In de B.R.-Duitsland waren de Spaanse sinaasappelen overheersend (1973: 59%). Ook in Frankrijk was het Spaanse produkt met 58% van de totale invoer van overwegend belang. In het Verenigd Koninkrijk daarentegen is Israël favoriet (1973: 33%) gevolgd door Spanje en Zuid-Afrika. De invoer in Nederland komt tamelijk verspreid uit een groot aantal derde landen hetgeen samenhangt met het feit dat via Rotterdam nogal wat sinaasappelen worden gereëxporteerd naar andere landen.
50. Wat betreft de verdeling van de invoer uit Spanje, Israël en Marokko over de verschillende lidstaten nog het volgende. Spaanse sinaasappelen zijn sterk in West-Duitsland en Frankrijk (1973: resp. 39 en 34% van de EEG-invoer uit Spanje) daarentegen zwak in het Verenigd Koninkrijk (1973: 9%). In Frankrijk heeft het Spaanse produkt zich in de periode 1969 t/m 1973 sterk ontwikkeld. Dit ging overigens ten koste van de invoer uit de Noordafrikaanse landen Marokko, Algerije en Tunesië. De primaire markt voor Marokkaanse sinaasappelen is overigens nog steeds Frankrijk (1973: 43%) gevolgd door West-Duitsland met 37%. De Israëli's zijn primair gericht op Engeland (1973: 40%) en West-Duitsland (33%) en secundair op Frankrijk (7%). Het aanvoerseizoen van sinaasappelen uit landen rond de Middellandse Zee loopt van november t/m juli e.e.a. met aanzienlijke verschillen tussen de verscheidene rassen en variëteiten en tussen de afzonderlijke leveranciers.
51. Met betrekking tot de sinaasappelen uit Zuid-Afrika, Argentinië, Brazilië en de USA het volgende. De invoer van Zuid-Afrikaanse sinaasappelen is sterk gericht op de Britse markt (1973: 35%), op Frankrijk (23% van de invoer van Zuidafrikaanse sinaasappelen in de EEG) en West-Duitsland (19%).

Vooraf op de Britse markt maar toch ook in Frankrijk hebben de Zuidafrikaanse produkten in de periode 1965 - 1973 ter-rein moeten prijsgeven; op de overige EEG-markten hebben zij zich kunnen handhaven en zelfs kunnen uitbreiden. De invoer uit Argentinië en Brazilië komt voor ca. 50% in Nederland; een deel hiervan wordt gereëxporteerd naar andere landen. De Argentijnse sinaasappelen zijn verder gericht op Frankrijk (1973: 36%), de Braziliaanse op Engeland (1973: 29%). De USA zijn eveneens geconcentreerd op Nederland en voorts op België (te zamen in 1973: 71%). Ook dit houdt verband met de herverdelingsfuncties van de havens van Rotterdam en Antwerpen. Het aanvoerpatroon van de sinaasappelen uit de landen op het Zuidelijk Halfrond en de USA loopt van mei t/m december; hier eveneens verschillen naar land van herkomst, naar land van bestemming en naar ras en variëteit van het produkt.

Mandarijnen

52. Tot deze produktgroep zijn tevens gerekend satsumas, clementines, tangerines en andere hybriden. De invoer bedroeg in 1973 ca. 529.156 ton dat is t.o.v. 1969 een groei met 35%! Vrijwel de totale invoer in de EEG-lidstaten komt uit derde landen; de betekenis van Italië is te verwaarlozen klein (1973: 1%). Spanje leverde in 1973 twee derde van de EEG-behoefte, Marokko 28% en Algerije 3%. Spanje en Marokko hebben hun marktaandeel in de periode 1969 t/m 1973 geleidelijk uitgebreid. Dit ging ten koste van Italië, Algerije, Tunesië en Turkije die in 1969 nog ruim 19% van de totale invoer in de EEG-lidstaten verzorgden (inclusief de landen die toen nog geen lid waren van de EEG: Engeland, Denemarken en Ierland) maar in 1973 nog maar 5% voor hun rekening namen.
53. De invoer van mandarijnen e.d. concentreert zich voor 75% in West-Duitsland en Frankrijk (voor gelijke delen); verder zijn van betekenis Engeland (11%), Nederland (8%) en België (5%). De Spaanse produkten gingen in 1973 voor 45% naar de Westduitse markt en voor 27% naar Frankrijk. De Marokkaanse mandarijnen gingen primair naar Frankrijk (in 1973: 55% van de invoer aan Marokkaanse mandarijnen in de EEG). De Algerijnse mandarijnen richtten zich vrijwel uitsluitend (95%) op Frankrijk. Het aanvoerseizoen loopt van oktober tot mei.

Citroenen

54. De EEG-lidstaten importeerden in 1973 gezamenlijk ca. 303.709 ton citroenen; dat is ongeveer evenveel als in 1969. Wat dat betreft dus weinig dynamiek in de periode 1969 t/m 1973. An-

ders ligt dat evenwel als we letten op de verdeling van de invoer over de onderscheiden leveranciers. Het eerste wat dan opvalt is dat Italië, in 1969 nog goed voor 66% van de EEG-invoer, in 1973 nog maar 22% van de citroenenleveranties verzorgde d.w.z. ca. 67.037 ton. De invoer van Italiaanse citroenen is sterk geconcentreerd in West-Duitsland: in 1973 bijna driekwart van het totale kwantum dat de EEG-landen importeerden uit Italië. Op de Duitse markt verzorgden de Italianen in 1973 nog 42% van de behoefte.

55. De derde-landen-invoer bedroeg in 1973 ca. 236.672 ton citroenen dat is 78% van het totaal der invoeren in de EEG-lidstaten. De landen in het Middellandse zeegebied leverden met elkaar ongeveer 58% met Spanje als hoofdleverancier (43%) op afstand gevolgd door Cyprus, Turkije, Griekenland en Israël. Cyprus is overigens in de jaren na 1973 sterk teruggevallen als gevolg van interne politieke moeilijkheden die verstrekkingen hadden voor de export van citrusfruit. Uit de cijfers van de jaren 1969 t/m 1973 kan het volgende worden geconcludeerd. De aanvoer vanuit Spanje wisselde sterk van jaar op jaar, maar bereikte in 1973 toch een niveau van 129.017 ton dat is meer dan het viervoudige van het kwantum in 1969. Cyprus bleef tot 1973 op een zelfde niveau; Griekenland liep terug en Turkije wist zijn positie te versterken van 3% in 1969 tot 6% in 1973.
56. Van de invoer uit de andere derde landen t.w. de USA, Zuid-Afrika en Argentinië zij nog vermeld dat de USA zijn aandeel heeft weten te vergroten van 9% in 1969 tot 14% in 1973 dat was ca. 41.423 ton. Argentinië kwam sterk op als leverancier van citroenen (in 1973: 2%) terwijl Zuid-Afrika zijn positie enigszins wist te verstevigen: 3% in 1973.
57. De uit derde landen ingevoerde citroenen zijn in belangrijke mate bestemd voor de Franse markt (42% van de totale invoer der EEG-lidstaten) en pas in tweede instantie voor West-Duitsland (28%). De rangorde van de overige EEG-lidstaten is als volgt: Engeland 14%, Nederland en België ieder 6%, Denemarken 3% en Ierland 1%.
58. De Spaanse citroenen vinden hun weg grotendeels (47%) naar Frankrijk waar ze een aandeel hebben van 60% van de totale invoer aan citroenen in 1973. West-Duitsland vormt in rangorde het tweede land voor citroenen uit Spanje. De uit de USA ingevoerde citroenen gaan grotendeels (54% in 1973) naar Frankrijk en voorts voor 15% en 13% naar respectievelijk Nederland en België. Cyprische en Zuid-Afrikaanse citroenen gaan naar verhouding veel naar het Verenigd Koninkrijk. Citroenen uit Turkije gaan voor 80% (1973) naar de Westduitse markt.

Tabel: NL 2

EEG-LIJSTLAAT: NEDERLAND
 PRODUCT: TOMATEN, KOMKOMERS, APPELS, PERZIKEN, SINAASAPPELEN, MANDARINEN, CITROZEN
 INHOUD: Geresporteerde hoeveelheden in het jaar 1973 naar landen van oorsprong en naar landen van bestemming.

REEXPORT 1973	TOMATEN x 1 000 kg	KOMKOMERS x 1 000 kg	APPELS x 1 000 kg	PERZIKEN x 1 000 kg	SINAASAPPELEN x 1 000 kg	MANDARINEN x 1 000 kg	CITROZEN x 1 000 kg
Totale re-export	13 199	100	32 411	100	33 152	3 453	6 387
waarvan uit:							
EEG-lidstaten	-	-	1 222	4	-	-	-
Derde landen	13 186	100	31 189	96	33 152	3 453	6 335
waarvan uit:							
Bulgarije	-	-	-	-	-	-	-
Roemenië	344	3	-	-	-	-	-
Tsjech.Slowakije	-	-	-	-	-	-	-
Hongarije	-	-	-	-	-	-	-
Marokko	351	3	-	-	2 563	2 849	65
Algerije	-	-	-	-	-	-	-
Tunesië	-	-	-	-	-	-	-
Can. Eilanden	12 050	91	6 563	98	-	-	-
Egypte	-	-	-	-	563	-	-
Israël	-	-	-	-	8 822	-	94
Turkije	-	-	-	-	-	-	277
Cyprus	-	-	-	-	1 736	30	835
Spanje	245	2	-	-	2 319	418	271
Griekenland	-	109	2	-	-	-	194
Zuid-Afrika	-	-	10 171	31	4 157	-	63
Argentinië	-	-	4 906	15	4 721	27	887
Brazilië	-	-	-	-	2 604	37	-
Chili	-	-	3 232	10	-	-	-
Australië	-	-	7 067	22	679	75	2
Nw-Zeeland	-	-	3 939	12	-	-	-
USA	-	-	1 184	4	2 953	-	3 020
Canada	-	-	-	-	-	-	47
andere landen	-	-	-	-	-	-	-
Derde landen	13 145	100	758	2	-	215	113
EEG-lidstaten	-	6 700	31 653	98	32 958	3 238	6 254
waarvan naar:							
West-Duitsland	11 239	85	26 475	82	18 350	2 572	1 842
België	1 025	8	3 655	11	6 703	531	3 028
Frankrijk	880	7	1 523	5	5 449	66	1 355
Engeland	-	-	-	-	339	69	2

OPMERKINGEN: Sinaasappelen en citroenen uit 1 ruqua resp. 3/4 en 1/2 van de totale reëxport van het betreffende product. De streepjes (-) geven aan nihil of minder dan 1% van de reëxport van het betreffende product vanuit Nederland.

LEI/Den Haag, maart 1975

59. Citroenen worden het gehele jaar door geleverd aan de lidstaten van de EEG. Dit geldt in zijn algemeenheid voor de producten afkomstig uit de twee belangrijkste landen Spanje en de USA. Voor de overige kleinere leveranciers geldt ongeveer hetzelfde aanvoerpatroon als bij sinaasappelen; de landen rond de Middellandse Zee leveren in de herfst, de winter en het voorjaar en de landen op het Zuidelijk Halfrond in het voorjaar, de zomer en de herfst.

Samenvatting en commentaar

60. De som der ingevoerde hoeveelheden in de EEG-lidstaten vertoont wat betreft tomaten, appels, sinaasappelen en citroenen in de periode 1969 - 1973 een vrij stabiel karakter afgezien van jaarlijkse "ups" en "downs" en een licht stijgende tendens van de invoer van tomaten en sinaasappelen. De invoer van komkommers, perziken en mandarijnen laat een flinke groei zien die in 1973 wat afvlakt. De invoer van tomaten is voor ca. 56% afkomstig uit derde landen; dit percentage veranderde nauwelijks in de jaren 1969 t/m 1973. Komkommers en appels komen voor respectievelijk 24% (1973) en 30% uit derde landen; het aandeel van de invoer uit derde landen stijgt voor komkommers en daalt voor appels. Sinaasappelen, mandarijnen en citroenen worden vrijwel geheel geleverd door derde landen; alleen de Italiaanse citroenen zijn nog van betekenis als aanvoer uit de lidstaten (in 1973: 22%), alhoewel deze producten jaarlijks veel terrein moeten prijsgeven.
61. De invoer uit derde landen concentreert zich ruwweg overeenkomstig de verdeling van de bevolking over de lidstaten; zwaartepuntgebieden zijn West-Duitsland, Frankrijk en Engeland; van minder betekenis Nederland, België en Luxemburg, Denemarken en Ierland. In Italië worden slechts zeer geringe hoeveelheden tomaten, komkommers en appels ingevoerd. Per produkt en per land van oorsprong alsook per lidstaat zijn er toch grote verschillen. Zo kan van Nederland en in mindere mate ook van België worden opgemerkt dat relatief veel wordt geïmporteerd; een belangrijk deel van deze importen worden evenwel gereëxporteerd. Voor wat betreft de reëxporten in Nederland wordt verwezen naar tabel NL2. De invoeren uit Oost- en Zuidoost-Europa (Roemenië, Bulgarije, Albanië en Griekenland) zijn primair gericht op de Bondsrepubliek Duitsland. De Canarische Eilanden, Israël, Zuid-Afrika, Australië en Nieuw-Zeeland hebben als primaire markt voor hun producten het Verenigd Koninkrijk. De invoer vanuit de Zuidamerikaanse landen komt grotendeels binnen in Nederland (reëxport!). De Noordafrikaanse landen (Marokko, Algerije en Tunesië) concentreren zich op Frankrijk. Een grotere

spreiding van de invoeren uit de verschillende derde landen over de EEG-lidstaten vormt overigens een van de belangrijkste ontwikkelingsaspecten van de laatste jaren.

62. Het aanvoerpatroon over de seizoenen laat het volgende beeld zien. Tomaten en komkommers worden vanuit derde landen aangevoerd van oktober t/m juni; het aanvoerseizoen van Oosteuropese produkten duurt wat langer. Appels worden hoofdzakelijk aangevoerd in de periode maart t/m september; het betreft appels uit landen op het Zuidelijk Halfrond met een tegengesteld oogstseizoen. De aanvoer van perziken geschiedt in de zomermaanden mei t/m september. Citrusfruit wordt gedurende het gehele jaar ingevoerd. Dit geldt met name voor citroenen en in mindere mate voor sinaasappelen. Het accent van de sinaasappelinvoer valt in de herfst, de winter en het voorjaar: de hoofdleveranciers zijn dan de landen in het Middellandse Zeegebied. De landen op het Zuidelijk Halfrond en de USA leveren in het tegengestelde seizoen. Mandarijnen e.d. worden slechts ingevoerd in de herfst en de winter. Voor gedetailleerd inzicht zij verwezen naar de bijlagen 15 t/m 26, waarin ook de samenhang tussen aanvoerpatroon en referentieprijsperiode wordt geïllustreerd.
63. Op grond van de globale statistische gegevens is men geneigd de invoer van verse groenten en fruit als stabiel te karakteriseren. Dit wil echter nog niets zeggen over de onderlinge verschuivingen binnen deze markten. Onder invloed van marktinterne en marktexterne factoren kan de structuur van de invoer van jaar tot jaar én van seizoen tot seizoen én zelfs nog op korte termijn zich wijzigen: politieke verwikkelingen (Cyprus: de invoer van citrusfruit is recentelijk sterk teruggefallen), weersomstandigheden van invloed op groei, oogst en verbruik (in 1973: sterk ingekrompen invoer van appels uit Argentinië; sterke opleving van Australische appelinvoer!), valutaverhoudingen ("switch" van Zuidafrikaanse en Nieuwzeelandse appels van de Britse naar andere Europese markten) en ten slotte het marktbeleid dat door de onderscheiden derde landen wordt gevoerd en dat bv. is gericht op spreiding over groter aantal landen en stimulering van invoer in bepaalde seizoenen van bepaalde variëteiten. Een beleid dat ook tracht in te spelen op zich dagelijks veranderende marktverhoudingen die juist a.g.v. een situatie van marktverzadiging die de EEG-markt kenmerkt, uiterst gevoelig liggen.
64. Verordening 2118/74 schrijft o.a. voor dat voor de betreffende produkten invoerprijzen moeten worden waargenomen en berekend per land van oorsprong. Deze regel wordt nog steeds ondersteund door de werkelijke verhoudingen: een betrekkelijk groot aantal leverende derde landen, grote verschillen

in relatieve betekenis van die landen voor de EEG als totaliteit en nog grotere verschillen per EEG-lidstaat, bewegelijkheid van de invoerstructuur op korte en lange termijn. Dat overeenkomstig de betreffende verordening ook hoeveelheden produkt moeten worden waargenomen is daarmee geheel in overeenstemming.

3. De produktie- en handelsstructuur in de exporterende derde landen

Inleiding

65. In het voorgaande hoofdstuk gaven wij een beeld van de EEG-invoer per produkt gedifferentieerd naar landen van herkomst en naar landen van bestemming. Ca. 25 in meer of mindere mate van betekenis zijnde derde landen zijn betrokken bij de export van tomaten, komkommers, appels, perziken, sinaasappels, mandarijnen en citroenen naar de 9 lidstaten van de EEG. Men kan zeggen dat het gangbare distributiepatroon sterk vereenvoudigd er als volgt uitziet: producent—→exporteur—→importeur—→groothandelaar—→detaillist. De dagelijkse praktijk van de handel in groenten en fruit in het algemeen en van geïmporteerde produkten in het bijzonder is evenwel veel genuanceerder en niet in zo'n eenvoudig schema onder te brengen. Daarom willen wij proberen in dit en de twee hierop volgende hoofdstukken de produktie- en handelsstructuur meer in detail te belichten.
66. De structuur van de voortbrenging in de derde landen en de wijze waarop de produkten via de onderscheiden handelsgelèdingen hun weg vinden naar de verschillende exportbestemmingen, vormen het onderwerp van het onderhavige hoofdstuk. Deze informatie kan overigens worden gezien als noodzakelijke inleiding op de hoofdstukken 4 en 5 waarin een beschrijvende analyse van handelsgelèdingen, distributiekanaalen en prijsvorming in de EEG-landen.
67. Een groot aantal derde landen exporteert verse groenten en fruit naar de landen van de Europese Gemeenschap en is voor zover die export betrekking heeft op citrusfruit (sinaasappelen, mandarijnen en citroenen), appels, perziken, tomaten en komkommers, onderworpen aan het EEG-referentieprijsstelsel. Het zou te ver voeren alle landen de revue te laten passeren. Bij de keuze van de derde landen waarover nadere informatie wordt verstrekt, hebben een rol gespeeld: de belangrijkheid van het betreffende exportland voor de totale EEG-invoer of voor de invoer in bepaalde lidstaten, het illustratieve karakter dat de exportstructuur van een bepaald land heeft voor de internationale groenten- en fruithandel en de mate waarin over gegevens kon worden beschikt. Zie ook de bijlagen 35 t/m 54.

De Noordafrikaanse landen: Marokko, Tunesië en Algerije

68. Marokko behoort tot de grootste exporteurs van groenten en fruit naar de EEG-lidstaten. Die exporten betreffen (binnen het kader van dit onderzoek) citrusfruit (sinaasappelen en mandarijnen e.d.) en tomaten.
69. Marokko produceert jaarlijks ongeveer 400.000 ton tomaten waarvan gemiddeld over de jaren 40% wordt geëxporteerd. De Marokkanen maken onderscheid in een drietal seizoenen t.w.:
- de herfstcampagne (oktober-december): heeft betrekking op de produktie van zogenaamde "tomates lisses" in het gebied rond Casablanca aan de Atlantische kust, de produktie omvat ca. 100.000 ton;
  - de wintercampagne (januari-februari): betreft de produktie van zogenaamde "tomates lisses d'hiver" in het zuidelijker gelegen gebied van de Souss-vallei in de buurt van Agadir, de produktie bedraagt ca. 12.000 ton;
  - de voorjaarscampagne (februari-juni): heeft betrekking op zogenaamde "tomates cotélés" geproduceerd zowel in de gebieden bij Casablanca als die bij Agadir, de produktie omvat ca. 300.000 ton.
70. De teelt van deze natuurtomaten geschiedt op particuliere bedrijven met een areaal van 5-30 ha; het totale aantal telers bedraagt ca. 8.000. De telers leveren hun produkten af aan ca. 400 kleine en grote pakstations verdeeld over het gehele produktiegebied. Deze pakstations zijn deels coöperatief deels particulier van opzet en kunnen ook toebehoren aan enkele grote producenten die dan tevens verpakken ten behoeve van kleine, naburige producenten.
71. In het seizoen 1974/1975 werd 136.629 ton tomaten geëxporteerd waarvan 28% bestond uit herfsttomaten, 11% uit wintertomaten en 61% uit voorjaarstomaten. De export was vanouds sterk gericht op Frankrijk, maar wordt de laatste jaren onder invloed van marketingactiviteiten van de OCE (Office de Commercialisation et d'Exportation) meer en meer gespreid over de Europese markt; in 1974-1975 werd bijvoorbeeld al ca. 20% geëxporteerd naar West-Duitsland (zowel "tomates lisses" als "tomates cotélés").
72. De Marokkaanse produktie van sinaasappelen bedroeg in 1974-1975: 534.000 ton waarvan ca. 46.000 ton was bestemd voor industriële verwerking en ca. 77.000 ton voor verse consumptie in het binnenland. De export bedroeg 396.000 ton dat is bijna driekwart van de produktie. Iets minder dan de helft van de export gaat naar West-Europa (incl. EEG-lidstaten) en iets meer dan de helft naar Oost-Europa (waaronder een jaarcontract met Rusland van 200.000 ton). De produktie van manda-

rijnen (clementines en wilkings) bedroeg in 1974/1975 ca. 138.000 ton waarvan voor vers gebruik in het binnenland ca. 47.000 ton en voor export 87.000 ton dat is 63% van de produktie. De export van mandarijnen gaat vrijwel uitsluitend naar West-Europa (ca. 80% EEG-lidstaten).

73. De fysieke distributie verloopt als volgt. Op de pakstations worden de produkten (tomaten en citrusfruit) gesorteerd en verpakt voor export. Van daaruit wordt met vrachtauto's aangevoerd naar de verschepingshavens (Casablanca, Agadir, Tanger en een aantal kleine havens). Verscheping geschiedt d.m.v. koelschepen die door de OCE zijn gecharterd. Belangrijke bestemmingshavens zijn in Frankrijk: Marseille, Bordeaux, Nantes, Rouen en Le Havre; in West-Duitsland: Bremen en Hamburg; in het Verenigd Koninkrijk: Portsmouth. De zeereis naar deze bestemmingen duurt 2-4 dagen. Vanuit de bestemmingshavens wordt verder getransporteerd met auto- en railvervoer. De aanvoer naar West-Duitsland geschiedt ten dele via Le Havre en Marseille van waaruit per spoor wordt doorgevoerd. Tomaten voor West-Duitsland werden aanvankelijk in belangrijke mate via de lucht aangevoerd; de betekenis van het luchttransport is evenwel weer sterk teruggelopen. Tomaten met bestemming West-Duitsland worden thans ten dele aangevoerd d.m.v. koelauto's die met een veerdienst van Tanger naar Sète (tussen Montpellier en Béziers in Zuid-Frankrijk) worden overgezet en van daaruit hun weg vervolgen naar de Duitse bestemmingsplaatsen.
74. De export van Marokkaanse groenten en fruit is geheel in handen van de OCE (Office de Commercialisation et d'Exportation), een staatshandelsorganisatie die in 1965 werd opgericht. De OCE is verantwoordelijk voor de binnenlandse en buitenlandse handel van Marokkaanse citrusprodukten, groenten- en fruitprimeurs, groenten en fruitconserven, sappen, wijn en katoen. Het werkterrein van de OCE strekt zich uit op het produktieniveau waar sturend en voorlichtend wordt gewerkt ten einde de produktie af te stemmen op de afzetmogelijkheden. Hierbij valt te denken aan de stimulering van de teelt van nieuwe produkten en/of nieuwe variëteiten alsmede de introductie van nieuwe teeltmethoden. Dit alles gebeurt overigens in nauwe samenwerking met de telersorganisaties ASPRIM (Association des Producteurs de Primeurs du Maroc) en ASPAM (Association des Producteurs d'Agrumes du Maroc). De bemoeienissen van de OCE strekken zich ook uit op het terrein van de conditionering (sortering, verpakking en koeling). Dit ligt ook voor de hand gelet op bijvoorbeeld de internationale normen die er zijn met betrekking tot sortering en verpakking. Voorts draagt de OCE de verantwoordelijkheid voor de exportcontrole (in de havens), de planning van de

verscheeping, het charteren van scheepsruimte, een efficiënte fysieke distributie (bijna 100% van de export naar West-Duitsland is gepalleteerd!) en een regelmatige voorziening van de buitenlandse markten. Daartoe heeft de OCE in alle belangrijke Europese landen een verkooporganisatie opgebouwd die als volgt kan worden omschreven. In een aantal Europese steden zijn OCE-vertegenwoordigingen die worden gecoördineerd door het OCE-Bureau in Parijs. Voorts heeft men in de EEG-lidstaten zogenaamde OCA-organisaties gevormd waarin de OCE voor 50% financieel deelneemt. Deze OCA-organisaties functioneren als distributieorganisaties voor de Marokkaanse aanvoer. De verkoop van de produkten is in handen van een geselecteerde groep van importeurs (panellisten) die op basis van commissievergoedingen zorg dragen voor eerste verkoop en daarvoor verantwoording verschuldigd zijn aan de OCA-organisatie.

75. De citrusproduktie in Tunesië vindt plaats op ca. 14.000 ha waarvan ca. 80% gelegen in het district Nabeul. De totale citrusproduktie bedroeg in 1974/1975 ca. 131.000 ton waarvan 76.000 ton Malteser sinaasappelen 23.000 ton clementines en 15.000 ton citroenen. De produktie vertoont over de jaren 1972 - 1974 een stijgende lijn hetgeen o.m. te danken was aan gunstige klimatologische omstandigheden, het geleidelijk in produktie komen van jonge aanplant en voorlichtingsactiviteiten van de Groupement Interprofessionnel des Agrumes et des Fruits (GIAF). De export omvatte in het seizoen 1974/1975 ca. 23.000 ton voor 90% bestaand uit de variëteit "oranges Maltaises". Vrijwel de totale export (97%) is gericht op Frankrijk.
76. Aan het begin van het verkoopseizoen 1974/1975 zijn er op grond van overleg tussen de GIAF en een aantal overheidsinstanties in Tunesië enkele besluiten genomen gericht op een beter doen functioneren van de exportsector t.w.:
  - a. de instelling van een "carte professionnelle" voor de exporteurs die onder bepaalde voorwaarden (waaronder een minimum exportkwantum van 1.000 ton) wordt verstrekt;
  - b. ontwikkeling van een formule van bancaire crediet tegen gunstige rentecondities ten behoeve van de vóórfinanciering van de export;
  - c. beperking van het aantal commissionairs in Frankrijk tot maximaal twee per exporteur per marktplaats; deze commissionairs dienen overigens als zodanig door de GIAF te worden erkend en moeten daartoe aan bepaalde voorwaarden voldoen (zie bijlage 37);
  - d. repatriëring van de verkoopopbrengsten waartoe de GIAF de verkooprekening bij de commissionairs controleert.

77. De export werd in 1974/1975 verzorgd door een 20-tal ondernemingen (in 1972/73 nog 36) waarvan 9 bedrijven met bijna 90% van de export. Het produkt wordt verscheept (7 boten met ladingen van 2.000-3.500 ton verzorgden 95% van de aanvoer) vanuit Tunis met bestemming Marseille. "Transitaires" zorgen daar voor distributie naar de verschillende markten alwaar de goederen in ontvangst worden genomen door de commissio-nairs die op hun beurt zorg dragen voor de verkoop. Het aantal commissionairs was in 1974/1975: 11 (in 1972/1973 nog 27). Het verkoopseizoen van de Malteser-sinaasappelen loopt van januari t/m april. De verschepingen gaan nog op de traditionele manier alhoewel een begin werd gemaakt met palletvervoer. De afzet van de Malteser-sinaasappelen concentreert zich in de departementen Paris, Bouche de Rhône (Marseille), Alpes Maritimes (Nice) en Rhône (Lyon): in totaal bijna 60% (!).
78. Algerije's export van sinaasappelen en mandarijnen etc. vertoont van jaar op jaar een geleidelijke teruggang. In het topjaar 1962/1963 werd 288.000 ton geëxporteerd; in 1974/1975 bedroeg de export nog slechts 81.000 ton. De onafhankelijkheidsstrijd in de zestiger jaren en de jaren van herstel die daarop volgden, lieten onvoldoende zorg voor de citruscultuur toe. De produktie stabiliseerde zich en liep zelfs wat terug. Daarbij komt nog dat het binnenlands verbruik toenam hetgeen eveneens ten koste ging van het exportpotentieel. De export van sinaasappelen (vnl. bloedsinaasappelen en navels) is voor ongeveer de helft op West-Europa en voor de andere helft op Oost-Europa gericht; mandarijnen (= vnl. clementines) gaan hoofdzakelijk naar de Westeuropese landen (Frankrijk).
79. De OFLA (= Office des Fruits et Légumes d'Algérie) is een staatshandelsorganisatie verantwoordelijk voor de export van groenten en fruit. Deze organisatie werd in april 1969 ingesteld, waarbij tegelijkertijd de functies, voordien uitgeoefend door een aantal andere organisaties, werden geïntegreerd. Hoofddoel van de OFLA is de commercialisatie van de produktie d.m.v. export naar andere landen en d.m.v. een regelmatige voorziening van de binnenlandse behoefte. Tot aan Algerije's onafhankelijkheid was de afzet sterk gericht op Frankrijk; daarna heeft het land zich steeds sterker gericht op de afzet in andere met name Oosteuropese landen. In het buitenland beschikt de OFLA over zeven waarnemingsposten die er voor moeten zorgen dat de relaties met de afnemers optimaal functioneren (in de EEG: Marseille, Sète, Paris, Hamburg en Londen).

De landen in het Midden-Oosten: Israël en Egypte

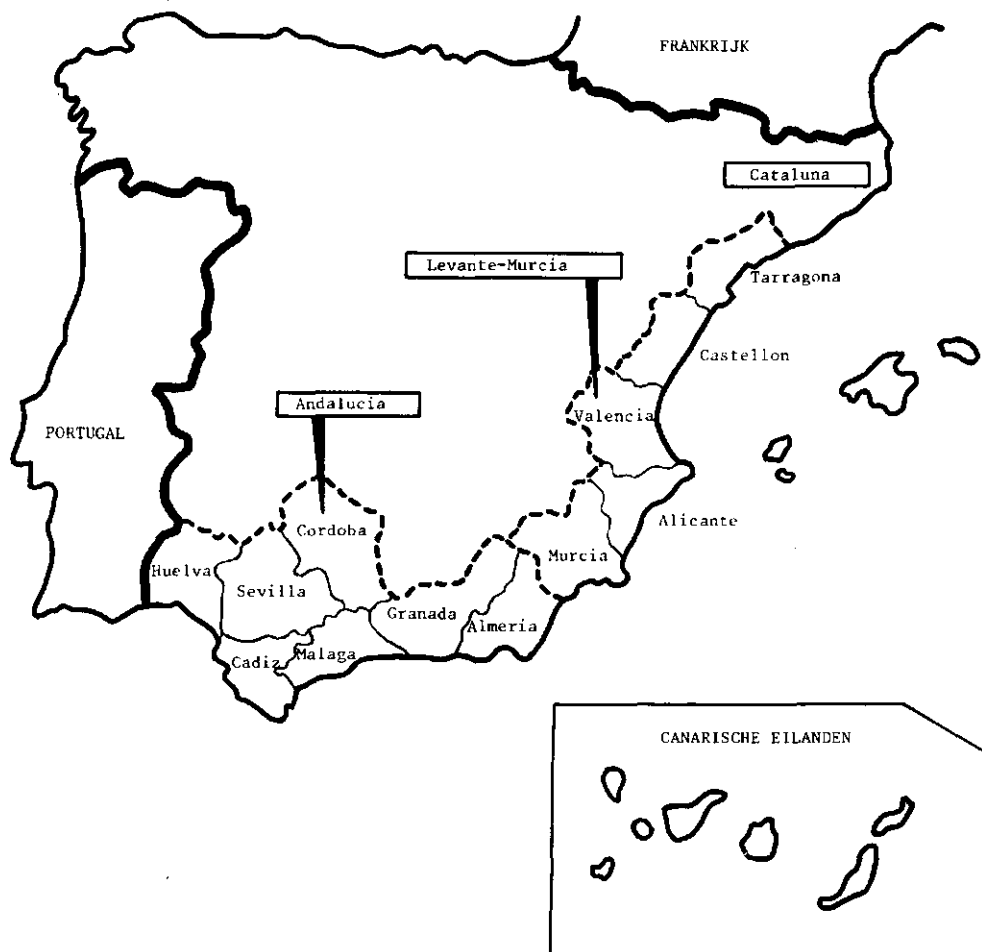
80. Israël is na Spanje de 2e grootste citrusexporteur van de wereld waarbij het accent ligt op sinaasappelen en grapefruits. De produktie en export van mandarijnen en citroenen is van slechts geringe betekenis. In het seizoen 1974/1975 werd 1.227.000 ton sinaasappelen geproduceerd; hiervan werd ca. 40.000 ton bestemd voor vers binnenlands verbruik terwijl niet minder dan 496.000 ton, dat is 40% van de produktie, industrieel werd verwerkt. De export beliep 691.000 ton dat is bijna 60% van de produktie: 56% naar de EEG-lidstaten, 25% naar andere Westeuropese landen, 12% naar Oost-Europa en 7% naar landen in de rest van de wereld.
81. Vanuit de boomgaarden gaat het geoogste produkt naar de regionale pakstations waarvan er ca. 60 zijn die overigens groten-deels in beheer zijn bij producentencoöperaties. De telers zijn verplicht hun produkten aan de coöperaties af te leveren en zijn per seizoen slechts vrij in de keuze van het pakstation. De telers worden regelmatig gedurende het seizoen uitbetaald overeenkomstig de aard en samenstelling van het door hen geleverde produkt waarbij wordt gelet op variëteit, sortering, bestemming (export of binnenland) en levertijd. Op de pakstations worden de produkten gewassen, met een waslaagje bedekt, gesorteerd en verpakt. Met vrachtauto's wordt het te exporteren produkt naar de havens van verlading gebracht t.w. Ashdod en Haïfa. Strengere controles zowel door de board-organisatie als door de overheid begeleiden dit gehele proces waarbij op allerlei aspecten wordt gelet: kwaliteit, sortering en verpakking. Aan de verscheping gaat een periode van voorcoeling vooraf in de beide havenplaatsen.
82. De Citrus Marketing Board of Israël is de alleen-exporteur van Israëlisch citrusfruit en heeft daartoe verstrekkende bevoegdheden op het terrein van de produktie, de conditionering van de produkten en uiteindelijk ook het transport en de verkoop in de exportmarkten. Het hoofdkantoor is gevestigd in Tel-Aviv; de Europese markt wordt begeleid door het kantoor in Londen. De in de lidstaten geïmporteerde produkten worden daar in ontvangst genomen door landelijke vestigingen of vertegenwoordigingen van de board, die op hun beurt zorg dragen voor distributie naar de panellisten die de produkten tegen een bepaalde commissievergoeding verkopen.
83. Produktie en export van Egyptische sinaasappelen vertonen over een reeks van jaren een stijgende lijn. De export bedroeg in 1974/1975 ca. 200.000 ton (vnl. Baladis, Navels en Valencia's) die voor 6% ging naar Westeuropese landen (vnl. EEG-lidstaten), voor 65% naar Oosteuropese landen en voor

Figuur: S1

DERDE LANDEN: SPANJE

PRODUKT : CITRUSFRUIT EN TOMATEN

INHOUD : Produktiegebieden van citrusfruit Levante-Murcia en Andalucia; van tomaten Murcia, Alicante en Almeria; van perziken Cataluna, Levante-Murcia en Andalucia

LEI/Den Haag, mei 1976

29% naar bestemmingen buiten Europa (o.a. Arabische landen). De produktie vindt plaats in de Nijldelta. Via regionale pakstations worden de produkten getransporteerd naar Alexandrië vanwaar verscheeping plaatsvindt. De gehele afzet is gecentraliseerd bij de El Wadi Export Co. die daarbij nauw samenwerkt met de Egyptische citrusboard en de Egyptische organisatie voor de buitenlandse handel.

84. De produktie op kleine familiebedrijven vond tot nog toe plaats op traditionele wijze waarbij kwaliteitsproduktie nauwelijks van betekenis was. Vermeldenswaard is dat de bilaterale handelsakkoorden met de Oosteuropese landen merendeels betrekking hadden op kwaliteitsklasse II. De El Wadi Export Co. heeft in samenwerking met andere organisaties thans een uitbetalingssysteem van vaste prijzen voor bepaalde variëteiten en kwaliteiten ontwikkeld, waarmee men tracht de telers te stimuleren tot het leveren van hoogwaardige produktie. Ook zijn in de afgelopen jaren verbeteringen aangebracht in de verpakkingen en de organisatie van de verschepingen (groter aantal kleinere zendingen). De verschepingen komen tot stand in nauw overleg tussen de El Wadi Export Co. en de alleen-distributeurs in de Westeuropese bestemmingslanden.

De Zuideuropese landen: Spanje en Griekenland

85. Spanje vormt met de Canarische Eilanden (gelegen ter hoogte van voormalig Spaans West-Afrika) voor de EEG-lidstaten de belangrijkste leverancier van verse groenten en fruit. De export omvat o.m. tomaten, komkommers, perziken, sinaasappelen, mandarijnen e.d. en citroenen.
Het areaal perziken bedraagt ca. 18.000 ha die als volgt over de onderscheiden regio's zijn verdeeld: Cataluna 36%, Andalusia 25%, Murcia 20%, Levante 8% en de overige gebieden 11%. De export bestaat hoofdzakelijk uit de volgende roodvlezige variëteiten: Cardinal (1973: 58%), Dixi-Gem (8%), Dixi-Red (5%) en Armgold (6%) en de witvlezige variëteit Springtime (6%). In 1973 werd ca. 200.000 ton perziken geproduceerd waarvan ca. 16.280 ton werd geëxporteerd. De export was voor 92% gericht op de EEG-landen.
86. Wat betreft de produktie en export van tomaten moeten we onderscheid maken tussen de Canarische Eilanden en Spanje zelf. Het areaal tomaten is op de Canarische Eilanden als volgt verdeeld: de provincie Las Palmas 3.570 ha (1973) en de provincie Santa Cruz de Tenerife 2.200 ha. Het overgrote deel van de export betreft kleine gladde tomaten van de volgende variëteiten: Stonnor Exhibition (50%), Monney Maker (25%), All Round Moss (20%) en Especial de Fuenteventura (5%). De export was in de

jaren 1970 - 1974 opmerkelijk stabiel en lag op een gemiddeld niveau van 140.000 ton. Met uitzondering van ca. 15.000 ton bestemd voor Spanje ging vrijwel de gehele export naar de EEG-lidstaten. Het exportseizoen van Canarische tomaten strekt zich uit van november t/m april.

87. De tomatenteelt wordt voor een deel uitgeoefend door kleine zelfstandige bedrijven (enkele ha's groot) die hun produkten verkopen aan exporteurs of aan coöperaties. Het coöperatie-wezen is overigens zwak ontwikkeld. Een belangrijk deel van de produktie is in handen van geïntegreerde produktie- en exportondernemingen (ca. 150 ha per onderneming komt voor) of er bestaat een zodanig hechte en langdurige relatie tussen (grote) producent en exporteur dat op z'n minst van een belangengemeenschap kan worden gesproken. De tomaten worden onder een groot aantal merknamen op de buitenlandse markten verkocht. De hoofdbestemmingen zijn het Verenigd Koninkrijk en Nederland.
88. De belangrijkste bestemmingshavens in het Verenigd Koninkrijk zijn London en Liverpool waar volgens een regelmatig schema wordt aangevoerd: in het hoogseizoen in London drie aankomsten per week (per boot ca. 2.000 pallets = ca. 1.300 ton). Het aantal importeurs van Canarische tomaten omvat enkele tientallen bedrijven (meer dan 50) waarvan enkele een groot deel van de invoer voor hun rekening nemen. Het betreft deels Engelse vestigingen van Spaanse exporthuizen (zoals Pascual, Etasa) deels alleen-distributeurs die in opdracht van exporteurs de goederen in ontvangst nemen en zorg dragen voor verdere distributie naar de bestemmingen. Een aantal ondernemingen importeert voor eigen rekening. Spaanse vertegenwoordigingen en alleen-distributeurs werken voor een deel middels een groep van min of meer vaste groothandelaren die de verkoop verzorgen. De wijzen van verkoop zijn uiteenlopend. Belangrijk zijn de zogenaamde "ex-quai-sales" waarbij importeurs kopen op basis van periodiek (= wekelijks) vastgestelde aankooprijzen (in Liverpool ca. 50% van de aanvoer) en de commissiehandel door geselecteerde handelaren al dan niet met een minimum garantieprijs.
89. De export naar de EEG-lidstaten op het continent wordt vrijwel geheel via de haven van Rotterdam afgewikkeld. Rotterdam functioneert als distributiecentrum waar in het topseizoen twee à drie boten per week de produkten uit de Canarische Eilanden aanvoeren. Meer dan 90% van het hier aangevoerde kwantum wordt doorgezonden naar in hoofdzaak West-Duitsland en verder nog naar Scandinavië, België, Zwitserland en Oostenrijk. Deze doorvoer geschiedt grotendeels per vrachtauto.

90. Ten einde onderlinge concurrentie te vermijden is de laatste jaren een zodanige regeling van kracht dat de export van Spaanse tomaten (zijn vroeger in het seizoen dan de Canarische) na 31 januari niet is toegestaan. Deze regeling geldt overigens alleen voor de gladde ronde tomaten. Voorts zij vermeld dat er voor de export van tomaten (zowel Spanje als de Canarische Eilanden) een soort exportlicentiesysteem van kracht is door middel waarvan men de aanvoer en de verdeling van de aanvoer over exporteurs kan regelen. In wekelijkse bijeenkomsten van de "Commission Consultativa de Tomates" in London wordt de marktsituatie in de belangrijkste afzetgebieden besproken. Op grond daarvan adviseert deze commissie het Ministerie van Handel in Spanje m.b.t. te verzenden hoeveelheden in de komende week. Op grond van het uiteindelijk vastgestelde maximum exportkwantum wordt tevens vastgelegd welk deel iedere exporteur daarin heeft (= cupo).
91. De produktie van exporttomaten in Spanje zelf is gelocaliseerd in Alicante (816 ha in 1973), in Almeria (314 ha) en in Murcia (1.615 ha), d.w.z. een totaal oppervlak van ca. 1.800 ha. De export beliep in het verkoopseizoen 1973/1974 ca. 65.000 ton tomaten waarvan 82% gladde ronde tomaten en 18% grote geribde tomaten. Ongeveer 90% van de ronde tomaten en vrijwel 100% van de geribde tomaten werd afgezet in de EEG-lidstaten. De tomaten worden 's-morgens vroeg geplukt en direct naar pakhuizen getransporteerd alwaar ze worden voorgekoeld. Vervolgens wordt het produkt exportgereed gemaakt waarna direct of na nog een koelfase overlading in koelauto's of Transfesa-trucks; transport naar de exportbestemmingen gaat of per koelvrachtauto of per rail. De vier grote exportondernemingen zijn Bonny, Etasa, Improver en Pascual. Laatstgenoemde onderneming exporteerde in 1974/1975 ca. een kwart van de gehele export van Spaanse tomaten. Wat betreft de fysieke distributie nog het volgende. Vrachtwagenzendingen met bestemming Engeland rijden door Frankrijk en worden d.m.v. "Roll-on-Roll-off"-veerdiensten overgezet van Bretagne naar Zuidengelse havens vanwaar ze hun weg eventueel vervolgen naar de uiteindelijke bestemmingen. Railvervoer met Transfesa heeft als eindbestemming Paddock Wood (Kent). Tomaten bestemd voor Frankrijk worden veelal per vrachtauto aangevoerd in Perpignan waar herverdeling plaatsvindt en overeenkomstig bestemmingen vrachtauto's worden samengesteld met gemengde ladingen ("camions mixtes").
92. De exportkomkommerteelt vinden we op de Canarische Eilanden en wel 427 ha (1973/1974) in de provincie Las Palmas en 31 ha in de provincie Santa Cruz de Tenerife: in totaal dus 458 ha. De totale produktie bedroeg in 1973/1974 ca. 33.600 ton die in z'n geheel werd geëxporteerd naar de lidstaten van de

EEG. Sinds 1971/1972 zien we een aanzienlijke stijging van zowel produktie als export. Het commercialisatieproces verloopt op vergelijkbare wijze als bij tomaten. Ook hier werkt men op basis van wekelijkse exportquota.

93. De citrusproduktie wordt in Spanje uitgeoefend in een tweetal hoofdregio's t.w. het Murcia-Levante gebied en het Andalucia gebied. Deze twee regio's verhouden zich wat betreft de produktie als 85 : 15. De produktie vindt grotendeels plaats op kleine familiebedrijven met een gemiddeld oppervlak van ca. 2½ ha. Deze telers verkopen het produkt aan de boom tegen een prijs per kg geoogst en gekeurd produkt danwel voor een bepaalde som per ha. De produktie wordt opgekocht door agenten of commissionairs van exporteurs of door coöperaties die op hun beurt weer doorverkopen aan exporteurs of zelf exporteren. De coöperaties en producentengroeperingen zijn overigens nog van beperkte betekenis (ca. 10% van de export) alhoewel recentelijk maatregelen zijn getroffen om dit soort organisaties te stimuleren. De totale citrusproduktie bedroeg in 1974/1975 ongeveer 2.600.000 ton waarvan krap 10% industrieel werd verwerkt, 30% in eigen land werd geconsumeerd en 60% werd geëxporteerd.
94. De export omvatte in 1974/1975 bij benadering 1.016.000 ton sinaasappelen, 455.000 ton mandarijnen en 80.000 ton citroenen. Circa 90% was bestemd voor de EEG-lidstaten. De export is in handen van een groot aantal zelfstandige exporteurs. Hierbij moet worden aangetekend dat zich thans een concentratieproces voltrekt. Dit heeft er toe geleid, dat het aantal exporteurs sinds 1965 terugliep van ca. 2.000 tot ca. 500 ondernemingen thans. De verwachting is dat dit aantal nog kleiner zal worden (men spreekt zelfs van slechts 100 bedrijven op niet al te lange termijn). Thans hebben de 20 grootste bedrijven een aandeel van 35% in de export (!). Deze ontwikkeling wordt in de hand gewerkt door een tweetal omstandigheden. Ten eerste de groeiende vraag van de zijde van supermarktketens die geprogrammeerde aanvoer van standaardkwaliteit verlangen. Deze verlangens kunnen in feite slechts gehonoreerd worden door grote exporteurs. De tweede omstandigheid vormt het recentelijk ingevoerde systeem van exportvergunningen. Exportvergunningen worden slechts afgegeven aan ondernemingen die voldoen aan bepaalde voorwaarden m.b.t. conditioneringsinrichting en m.b.t. fyto-sanitaire controle. Ze moeten bovendien een minimumkwantum van 500 ton exporteren voor zover ze vanouds in de exporthandel werkzaam waren; nieuwe licenties worden slechts afgegeven aan ondernemingen die minimaal 3.000 ton omzetten.
95. Laatstgenoemde maatregelen behoort tot een heel pakket van

maatregelen waartoe de Spaanse regering in de loop van 1972 besloot met de bedoeling de concurrentiekracht van het Spaanse citrusfruit op de buitenlandse markten te vergroten. In het kader van die besluiten paste ook de instelling van een exportbeheerscomité, het zogenoemde "Comité de Gestion de la Exportacion de Frutas Citricas". Het Comité de Gestion is samengesteld uit vertegenwoordigers van ondernemingen en groepen van ondernemingen die jaarlijks minstens 70.000 ton citrusfruit exporteren. In 1974/1975 waren op deze wijze 14 exporteurs-groeperingen vertegenwoordigd die ca. 600 individuele exportondernemingen omvatten en vrijwel de gehele export. Behalve deze ondernemingsvertegenwoordigers hebben ook ambtenaren van het Ministerie van Handel en het Ministerie van Landbouw alsmede vertegenwoordigers van het fruitsyndicaat en de telersorganisaties zitting in het comité. Het Comité de Gestion is geen afzetorganisatie zodat de export via particuliere en coöperatieve exporteurs onverlet blijft. Het Comité treedt sturend en regulerend op m.b.t. de export zowel in kwantitatieve als in kwalitatieve zin ten einde een evenwichtige marktontwikkeling te bewerkstelligen e.e.a. rekening houdend met het EEG-preferentie- en referentieprijsstelsel. Verder neemt het Comité al die maatregelen die nodig zijn om de verkoop van Spaans citrusfruit te stimuleren (zoals reclamecampagnes rond het SPANIA-merk). Het Comité staat voorts in voortdurend contact met de belangrijkste afzetgebieden middels het instituut van "Commission Consultativa de Citricos". Deze raadgevende commissies komen wekelijks bijeen om de marktontwikkeling te bespreken en op grond daarvan adviezen uit te brengen m.b.t. de te exporteren hoeveelheden, variëteiten, kwaliteiten en sorteringen.

96. Wat betreft het transport vanuit Spanje naar de exportbestemmingen nog het volgende. Verzending vindt geheel plaats middels vrachtauto en trein, waarbij zij aangetekend dat het wegvervoer groeiende is. De reisduur hangt uiteraard af van de plaatsen van verlading en bestemming en varieert van 2 - 5 dagen. Verschepingen per boot zijn uitzondering. Ten slotte moet nog worden vermeld, dat het gebied tussen Figueras (Spanje) en Perpignan (Frankrijk) uitermate belangrijk is voor de aan- en afvoer van de Spaanse produkten. Zie ook de punten 259 t/m 261 en de bijbehorende figuur F3.
97. Wat Griekenland betreft zal in het kader van dit onderzoek informatie worden verstrekt over produktie- en handelsstructuur van komkommers, perziken en citrusfruit (= citroenen). De komkommercultuur omvat in Griekenland 500 ha waarvan ongeveer de helft op het eiland Kreta vanwaar ook het volledige exportkwantum komt. De cultuur geschiedt op kleine zelfstandige bedrijven van gemiddeld $\frac{1}{2}$ ha; op Kreta komt ook integra-

Figuur: G1

DERDE LANDEN: GRIEKENLAND

PRODUKT : CITROENEN, KOMKOMMERS, PERZIKEN

INHOUD : Teeltgebieden

LEI/Den Haag, mei 1976

tie van teelt- en exportbedrijf voor. Op een totale produktie in 1974 van 58.000 ton werd 12.000 ton geëxporteerd. De exportperiode loopt van begin december tot eind februari. De exporteurs (ca. 10 op Kreta) kopen het produkt (eventueel via agenten) op bij de telers, maken het exportgereed in hun pakhuizen en verzenden het produkt middels gekoelde vrachtauto's naar hun bestemmingen (in hoofdzaak München in de B.R. Duitsland). De tijdsduur die verloopt tussen moment van oogsten tot aan het beschikbaar komen op de exportmarkt (München) bedraagt 4 à 5 dagen waarvan ongeveer 3 à 4 dagen transportduur. Verkoop op de plaats van bestemmingen geschiedt door agenten op basis van consignatie-overeenkomst of door de chauffeurs van de vrachtwagens.

98. De perzikenteelt concentreert zich in de provincie Macedonië in het noorden van Griekenland met als zwaartepuntgebied Edessa; minder belangrijk zijn de gebieden rond Kozani (Macedonië) en Larisa (Thessalia). De teelt vindt plaats op kleine familiebedrijven van gemiddeld 1,5 ha. Het totale oppervlak bedroeg in 1972 ca. 26.200 ha met een produktie van ruim 274.000 ton perziken. De produktieperiode loopt van juni t/m augustus. De export vertoont in de zeventiger jaren een stijgende lijn; in 1970: 67.000 ton en in 1974: 103.000 ton. De export is voor ongeveer 50% in handen van particuliere ondernemingen en voor ongeveer 50% in handen van coöperaties. In geval van levering aan particuliere exporteurs worden de telers min of meer contant betaald; bij levering aan coöperaties wordt uitbetaald naar werkelijk behaalde exportopbrengsten. De export is in handen van meer dan 50 exportondernemingen die de produkten vanuit de produktiegebieden middels koeltransport (auto's en trein) verzenden naar hun bestemmingen die voor 80% in West-Duitsland (München) liggen. Daar worden de produkten hetzij op consignatiebasis hetzij tegen van te voren overeengekomen prijzen afgezet. De tijdsduur tussen oogst en beschikbaar komen op de markt bedraagt 3 à 4 dagen (waarvan ca. 2 dagen transportduur naar München).
99. De belangrijke citroenenproducerende en exporterende gebieden liggen allen in de Peleponnesos. Zowel produktie als export vertoonde de laatste jaren een vrij constant beeld. Van de totale produktie van rond 150.000 ton wordt ca. 50.000 ton geëxporteerd. De export is voor ruim 85% gericht op Oosteuropese landen en voor ca. 15% op Westeuropese bestemmingen. De export is voor 90% in handen van particuliere ondernemingen die de citroenen via agenten/commissionairs opkopen bij de telers (tegen een prijs per kg op het hout) of bij de coöperaties. Verkoop op de Europese markten geschiedt grotendeels op consignatiebasis door importeurs.

De Oosteuropese landen: Bulgarije

100. De gegevens over produktie en exporthandel van de Oosteuropese landen zijn slechts in beperkte mate voorhanden. Zoals in het voorgaande hoofdstuk werd aangegeven zijn Roemenië en Bulgarije van betekenis voor de export van tomaten en komkommers (en in zeer beperkte zin ook voor perziken). Hongarije voor appels (Tsjecho-Slowakije slechts industrieappelen) en in opkomst is Albanië voor tomaten. Voor Bulgarije beschikken we over meer gegevens zodat we daarover wat uitvoeriger kunnen zijn.
101. Het areaal glastuinbouw nam in de afgelopen jaren toe van ca. 500 ha in 1968 tot ca. 700 ha in 1974. Er is thans een stabilisering ingetreden; ook voor de komende jaren zijn geen uitbreidingen op grote schaal gepland. Het areaal kastomaten bedroeg in 1974 ca. 325 ha; op basis van een ha-opbrengst van ca. 65 ton betekent dat een totale produktie van ca. 22.000 ton die vrijwel geheel wordt geëxporteerd. Een deel gaat naar Oosteuropese landen (vnl. Rusland); een ander deel (ca. 50 à 60%) naar West-Europa voornamelijk naar West-Duitsland maar de laatste jaren toch in groeiende mate naar andere EEG-landen en naar landen buiten de EEG. De export van tomaten uit Bulgarije vangt reeds vroeg aan (december) en loopt door tot juni, juli en augustus. In deze laatste maanden betreft het vollegrondstomaten. Het areaal vollegrondstomaten bedroeg in 1974 ca. 32.000 ha; een groot deel van de opbrengst van dit areaal wordt eveneens geëxporteerd (naar Oost-Europa).
102. Het areaal kaskommers omvatte in 1968 ca. 105 ha; dit was in 1974 uitgegroeid tot ca. 284 ha. De komkommerexport nam toe van ca. 13.170 ton in 1969 tot ca. 37.000 ton in 1974 (waarvan ruim 40% naar Oost-Europa). De export van komkommers naar West-Europa vindt plaats in de wintermaanden en het voorjaar.
103. De produktie van de kasgroenten (tomaten en komkommers) vindt plaats op AIK's (Agro-Industriële Komplexe) bestaande uit zowel staatsbedrijven als gesocialiseerde bedrijven waarvan het areaal uiteenloopt van enkele ha's tot enkele 10-tallen ha's (soms meer dan 100 ha). De produktie wordt gepland en tegen een vaste jaarprijs opgekocht door de staatshandelsorganisatie Bulgarplod. De exportprodukten worden volgens Bulgarplod-normen en onder toezicht van deze organisatie op de produktiebedrijven gesorteerd en in pakhuizen gekoeld opgeslagen. Van daaruit vindt verzending plaats naar de verschillende exportbestemmingen. Transport geschiedt vrijwel geheel per koelvrachtauto; reisduur afhankelijk van de bestemming (München, Hamburg, Wenen, Kopenhagen, Stockholm) 1 - 3 dagen. Gelet op de gemiddelde tijdsduur die verloopt

tussen moment van oogst tot aan het moment van verzending (4 - 10 dagen), mag de conclusie zijn dat er na de pluk gemiddeld 6 à 7 dagen verstrijkt voordat het produkt op de groothandelsmarkten beschikbaar is.

104. De export komt voor het grootste deel vanuit de regio Sofia-Plovdiv. De export is in handen van Bulgarplodexport. Deze organisatie sluit overeenkomsten af met importeurs waarbij op de dag vóór het vertrek van de vrachtauto een prijs wordt overeengekomen. Bulgarplod-export werkt met een min of meer vaste groep van importeurs in de lidstaten. Er zij op gewezen dat een aantal jaren geleden nog algemeen werd gehandeld op basis van consignatiehandel waarbij de importeurs een bepaalde commissievergoeding toekwam over de verkoopopbrengsten. Bulgarije (maar ook Roemenië) is daarvan afgestapt; het grootste deel van de export geschiedt tegen vaste prijzen af-grens. Voor enkele landen van bestemming en voor bepaalde verzendingen komt overigens nog commissiehandel voor.

De landen op het Zuidelijk Halfrond: Argentinië, Brazilië, Chili, Australië, Nieuw-Zeeland en Zuid-Afrika

105. Argentinië exporteert appels, sinaasappelen en citroenen naar de EEG. De produktie van appels (en peren) vindt plaats in gebieden met bevoeiing op betrekkelijk kleine, zelfstandige fruitteeltbedrijven (gemiddelde bedrijfsgrootte ca. 10 ha). De appeloogst loopt van half februari tot begin april. De produktie van appels nam toe van ca. 445.000 ton in 1970 tot ca. 786.000 ton in 1974; de export (vooral Granny Smith) bedroeg in die jaren 200.000 resp. 264.000 ton dat is 45% en 35% van de nationale produktie. Citrusfruit wordt geteeld in gebieden waar geen bevoeiing nodig is. De oogstperiode van sinaasappelen strekt zich uit van april t/m december; die van citroenen over het gehele jaar. De produktie van sinaasappelen bedroeg in 1974 ca. 800.000 ton; afgezien van jaarlijkse schommelingen is daarin sinds 1970 weinig in veranderd. De export nam sinds dat jaar sterk toe maar bedroeg in 1974 met 28.000 ton nog maar 3,5% (!) van de nationale produktie; het betreft voornamelijk Valencia Lates. De produktie van citroenen nam toe van ca. 200.000 ton in 1970 tot ca. 320.000 ton in 1974. Ook de export (variëteit Genova) is groeiende, maar bedroeg in 1974 met 8.400 ton nog geen 3% (!) van de produktie.

106. De fruittelers verkopen hun appels (en peren) hetzij op veilingen (voor lokaal gebruik) hetzij aan verpakkingsinrichtingen en handelaren. In het laatste geval ontvangen zij een

minimum verkoopprijs terwijl afhankelijk van de verkoopresultaten op lokale- en exportmarkten aan het einde van het seizoen een nabetaling volgt. De citrustelers verkopen hun fruit in het algemeen aan de boom. De fruithandel wordt in belangrijke mate verzorgd door op de een of ander wijze door producenten gevormde, geïntegreerde bedrijven die verpakingsinrichtingen en koelhuizen exploiteren en zorg dragen voor de verkoop en de export van de produkten. De toelevering van het fruit geschiedt grotendeels door aandeelhouders, eigenaars en coöperatieleden van dit soort geïntegreerde bedrijven. Deze ondernemingen nemen 60 - 70% van de citrusexport en 75% van de appelexport voor hun rekening. De export van fruit geschiedt uitsluitend door particuliere en coöperatieve ondernemingen. Het aantal exporteurs varieert van jaar tot jaar en bedroeg in 1974 ca. 180 bedrijven waarvan een 15-tal belangrijke tot zeer belangrijke firma's.

107. De export van Argentinië is sterk gericht op het buurland Brazilië; in 1974: ca. 52% van de totale export aan vers fruit (hoofdzakelijk appels). Naar de EEG-landen ging in dat jaar ca. 37% van de export. Het transport van fruit naar Europa geschiedt per schip. De tijd benodigd voor het vervoer van Buenos Aires of Bahia Blanca naar Europese havens is met chartervervoer ca. 15 dagen en met de lijndienst ca. 22 dagen. Appels en peren worden hoofdzakelijk uit Bahia Blanca per charterschip verscheept; lijndiensten doen Bahia Blanca normaliter niet aan. Voor sinaasappelen is Buenos Aires de enige exporthaven. De belangrijkste bestemmingshavens in de EEG zijn Rotterdam, Hamburg en Le Havre. Vanuit deze havens worden de produkten verder gedistribueerd.
108. In het kader van dit onderzoek is Brazilië uitsluitend van betekenis voor de export van sinaasappelen die overigens de laatste jaren aan betekenis heeft ingeboet. De totale produktie bedroeg in 1973 ca. 4 miljoen ton sinaasappelen waarvan ongeveer 40% werd verwerkt in de industrie en ca. 60% als vers fruit in het binnenland werd verbruikt. De export bedroeg dat jaar ca. 40.000 ton dat is nog geen 1% van de totale produktie (!). Het oogstseizoen loopt van juni t/m oktober. De deelstaat Sao Paulo neemt ca. 70% van de produktie voor zijn rekening.
109. De sinaasappelen bestemd voor de export komen uitsluitend uit de deelstaat Sao Paulo. De export is geheel in handen van de citrusverwerkende industrie waarvan een viertal bedrijven van overwegende betekenis zijn. De ondernemingen bezitten allen een flink areaal sinaasappelbomen. Ongeveer 80% van de door hen geëxporteerde verse sinaasappelen is afkomstig uit de ei-

gen aanplant; de rest wordt bijgekocht. De betreffende ondernemingen verkopen op consignatiebasis met minimumverkoopprijzen. Wanneer de produkten in het land van bestemming boven de minimumverkoopprijs wordt verkocht, wordt het verschil conform een tevoren gemaakte afspraak verdeeld tussen de exporteur in Brazilië en de importeur in het buitenland.

110. De voor export bestemde sinaasappelen worden in de pakstations gewassen, geselecteerd, bewerkt met een schimmelwerend middel en "flavour seal" en ten slotte verpakt in kistjes van 17 à 18 kg. netto inhoud. Het binnenlands transport geschiedt deels per auto (van teler naar pakstation), deels per trein (van pakstation naar Santos). De verscheping geschiedt geheel via de haven van Santos. De reisduur naar de Europese havens bedraagt ca. 14 - 18 dagen. De bestemmingshavens in de EEG zijn Rotterdam (ca. 90%) en voorts Londen, Le Havre en Liverpool. In 1973 was 92% van de totale export bestemd voor de EEG-lidstaten.
111. Chili is als appelexporterend land van betekenis voor de EEG. De produktie die in de afgelopen tien jaren bijna verdubbelde, vindt plaats op zelfstandige bedrijven van het gemengde type (niet-gespecialiseerd op de fruitteelt). Integratie met handelsbedrijven komt voor. De provincies ten zuiden van de hoofdstad Santiago zijn de belangrijkste leveranciers; de oogstperiode strekt zich uit van half februari tot april. Van de totale produktie in 1973 ten bedrage van 120.000 ton, kwam ca. 75.000 ton beschikbaar voor verse consumptie; ca. 25.000 ton, dat is 1/3 werd geëxporteerd (voornamelijk Granny Smith en Richard).
112. De export van vers fruit is geheel in handen van particuliere en coöperatieve ondernemingen. Een dertigtal bedrijven zijn betrokken bij de export van appels, waarvan ca. 10 bedrijven het leeuwendeel verzorgen (één onderneming neemt 30 à 40% voor zijn rekening!). De export is voor 1/3 gericht op de EEG-lidstaten en voor ca. 2/3 op Zuid Amerikaanse landen (Colombia en Venezuela). Voor de export naar Latijns-Amerikaanse landen wordt gebruik gemaakt van vaste prijscontracten. De export naar Europa geschiedt de laatste jaren steeds meer op basis van consignatie met een minimum verkoopprijs. De gebruikelijke gang van zaken is dat een combinatie van exporteurs via aanbesteding en offerte een gegarandeerde minimumprijs afsprekt met een of enkele fruitimporteurs in het ontvangende land. Deze brengen de appels via veiling aan de man en ontvangen hiervoor een commissiepercentage van de verkoopprijs alsmede een vergoeding voor de gemaakte kosten.

113. De Servicio Agrícola y Ganadero van het Ministerie van Landbouw voert fyto-sanitaire inspectie en kwaliteitscontrole uit bij de export van appels. De Banco Central controleert de gehele buitenlandse handel en het betalingsverkeer. De centrale bank verstrekt exportvergunningen en houdt toezicht op de verkoopprijzen hetgeen in geval van consignatiehandel tevens antecedentenonderzoek van zowel exporteurs als importeurs omvat e.e.a. ter controle van de deviezenopbrengst.
114. De export van appels geschiedt vrijwel uitsluitend per boot vanuit de haven van Valparaíso. In toenemende mate worden hiervoor charterschepen gebruikt (1975: ca. 90% van de export). Deze schepen hebben een gemiddeld laadvermogen van ca. 3.000 ton en zijn uitgerust met koelruim. Charterschepen varen in 18 dagen non-stop van Valparaíso naar Rotterdam (belangrijkste bestemmingshaven in Europa). Van de oogst 1975 zou ca. 20.000 ton verse appels naar Rotterdam zijn verscheept, dat is vrijwel de gehele export naar Europa. Een deel hiervan is echter bestemd voor andere landen in Europa; hetzij via wederverkoop door Nederlandse transithandelaren (al dan niet middels het systeem van importveilingen) hetzij als doorvoergoederen na overlading in Rotterdam.
115. De teelt van appels in Australië concentreert zich voor ca. 80% in de staten New South Wales, Victoria en Tasmanië. De produktie wordt uitgevoerd door zelfstandige, kleine tot middelgrote fruitteeltbedrijven waarvan een aantal nauw samenwerkt met exportfirma's. De oogstperiode valt hoofdzakelijk in de maanden maart, april en mei. Van de totale appelproduktie in 1974 groot 350.000 ton werd 22% geëxporteerd. De export was voor 3/4 gericht op Europa (waarvan weer ca. 41% op Engeland); de belangrijkste appelvariëteiten zijn Granny Smith, Sturmer, Jonathan, Democrat, Golden Delicious en Cleopatra.
116. De "Australian Apple and Pear Corporation" is een exportcontrole-organisatie die is belast met de afgifte van exportvergunningen, het samenstellen van een efficiënt verscheppingsprogramma (waartoe door haar ook contracten worden afgesloten met scheepvaartmaatschappijen) en het verrichten van verkooppromotieactiviteiten. De "AAP" krijgt haar financiële middelen uit heffing van contributies bij de Australische fruittelers. De "AAP" is geen marketing-board; contracten met overzeese afnemers worden afgesloten door particuliere en coöperatieve ondernemingen. De betekenis van ieder van deze exporteurs is sterk uiteenlopend; een aantal heeft een relatief groot aandeel in de exporthandel. De exporteurs onderhandelen direct met importeurs in de EEG-landen; tussen-

schakeling van agenten komt slechts in beperkte mate voor. In de EEG-landen zelf is de import in handen van een beperkt aantal grote importeurs. Rechtstreekse contracten tussen Australische exporteurs en detailhandelsorganisaties in de EEG-landen zijn van weinig betekenis.

117. De export van appels vindt grotendeels plaats op basis van een consignatiesysteem waarbij de importeur een zogenoemde "minimum guarantee" als voorschot betaalt aan de Australische exporteur bij verscheping van het fruit. Dit voorschot is bedoeld ter financiering van de vrachtkosten en bepaalde exportkosten. Verder worden transacties afgesloten met vaste prijzen ("forward sales" en "selling afloat") en op basis van vrije consignatie. Het bedrag van de "guaranteed advance" en de prijzen overeengekomen bij "forward sales" worden vastgesteld in Australië. Het definitieve bedrag dat wordt ontvangen voor fruit geëxporteerd op basis van een gegarandeerd voorschot wordt uiteindelijk bepaald op de verschillende EEG-markten. In de B.R.-Duitsland en Nederland komen die prijzen hoofdzakelijk tot stand op de importveilingen in Hamburg en Rotterdam. In Engeland zijn de prijzen de resultante van de dagelijkse handel tussen een betrekkelijk groot aantal fruit-handelaren (tussen importeurs en groothandelaren). In Denemarken beheersen enkele importeurs de markt en die bepalen tegen welke prijzen het best kan worden verkocht.
118. In Australië wordt het voor de export bestemde fruit zo snel mogelijk na de oogst geëxporteerd. In de produktiegebieden beschikt men over voldoende koelruimten om het fruit korte tijd op te slaan. Alle fruit moet voor korte tijd in het koelhuis; vóór inscheping dient het fruit voorgekoeld te zijn. Voor het transport over zee maakt men gebruik van koel- en containerschepen. Het fruitvervoer met containerschepen geschiedt met zelfkoelende containers. De belangrijkste verschepingshavens in Australië zijn: Hobart/Port Huon, Beauty Point, Fremantle, Bunbury en Melbourne (voor peren). De importhavens in de EEG-landen zijn als volgt; in Engeland Sheerness en Tilbury (beide London), Cardiff en Newhaven; in B.R.-Duitsland: Hamburg en Bremen; in Denemarken: Kopenhagen; in Nederland: Rotterdam en Vlissingen en voorts Zeebrugge (België) en Marseille (Frankrijk).
119. De Australische fruitexport bevindt zich thans in een periode van heroriëntatie e.e.a. als gevolg van de problemen ontstaan door gewijzigde wisselkoersverhoudingen en de sterk gestegen transportkosten. De ontwikkelingen in de komende jaren zullen worden gekenmerkt door blijvende beperking van het exportkwantum naar de EEG, betere marktoriëntatie inzake variëteiten en sorteringen en overschakeling van traditionele markten naar nieuwe afzetgebieden (Zuidoost-Azië).

120. De produktie van appels en peren is in Nieuw-Zeeland sterk geconcentreerd (82%) in een tweetal gebieden t.w. de Nelson-area op het Zuidelijke eiland en de Hawkes Bay-area op het Noordelijke eiland. De produktie vindt plaats op kleine tot middelgrote bedrijven: 50% heeft een oppervlakte van minder dan 4 ha, 40% een oppervlakte van 4 - 10 ha en 10% een oppervlak van meer dan 10 ha. Het totaal aantal fruittelers dat geregeld aan de New Zealand Apple and Pear Marketing Board levert bedraagt ca. 800 met een totaal oppervlak van ca. 4.000 ha. De totale produktie bedroeg in 1973 ca. 125.000 ton waarvan ongeveer 68% dat is 85.000 ton werd geëxporteerd. Naar de landen van de EEG werd 60% verzonden; de overige 40% ging naar andere wereldmarkten. Hierbij dient te worden opgemerkt dat 1973 een uitzonderlijk exportjaar was a.g.v. het wegvallen van een belangrijk deel van de Argentijnse export. Normaliter wordt ca. 40% van de Nieuwzeelandse produktie aan hardfruit geëxporteerd.
121. De fruittelers verkopen hun volledige produktie (met uitzondering van industrieappelen en beperkte verkopen direct aan verbruikers) aan de New Zealand Apple and Pear Marketing Board. De telers oogsten het produkt en dragen zorg voor sortering. Alvorens de Board de produktie overneemt vindt kwaliteitscontrole plaats door ambtenaren van het Ministerie van Landbouw. Daarna worden de produkten gereed gemaakt voor distributie. Voor zover bestemd voor export gebeurt dat vrijwel geheel in de pakstations in de Nelson-area en de Hawkes Bay-area van waar 95% van de exporthoeveelheid komt. Verscheping vindt plaats vanuit de havens van Nelson en Picton (voor fruit afkomstig uit de teeltdistricten van Nelson en Marlborough) en Napier (voor teeltdistrict Hawkes Bay). Per seizoen (oogstperiode loopt van februari - mei) vervoeren ongeveer 20 door de Board gecharterde koelschepen (Reefer-type) ieder met een capaciteit van 150.000 cartons (= ca. 3.000 ton) naar de Europese havens. De totale reisduur (via het Panamakanaal) bedraagt ca. 24 dagen.
122. Aan het begin van het seizoen (december/januari) worden per variëteit schattingen gemaakt van de te oogsten hoeveelheden. Op grond daarvan en rekening houdend met afzetmogelijkheden wordt ook weer per variëteit bepaald hoeveel zal worden geëxporteerd en hoeveel beschikbaar moet blijven voor binnenlandse voorziening. Voor de binnenlandse voorziening distribueert de Board gelijkmatig over het seizoen naar groothandelaren die de produkten aan de kleinhandel verkopen tegen vastgestelde prijzen en onder vergoeding van 10% commissieloon. De voorziening van de buitenlandse afzetgebieden is eveneens uitsluitend in handen van de Board. Door de Board aangewezen importeurs-groothandelaren verzorgen de verkoop van de appels en

peren tegen een van te voren overeengekomen commissievergoeding. Het aantal panelleden of commissieagenten is afhankelijk van de belangrijkheid van de betreffende afzetgebieden: België, Denemarken, Ierland, Frankrijk en Nederland ieder één agent; B.R.-Duitsland wordt voorzien door vijf agenten en het United Kingdom door vijftien agenten.

123. De uitbetaling aan de telers verloopt als volgt. Ieder jaar krijgt de teler voor de door hem aan de Board overgedragen produkten een gegarandeerde gemiddelde prijs die wordt vastgesteld door de Apple en Pear Prices Authority. Betalingen aan de telers worden over het verkoopseizoen gefaseerd. Daartoe maakt de Board gebruik van een openstaand krediet bij de Reserve Bank. Dit krediet wordt behalve voor betalingen aan telers tevens gebruikt voor dekking van opslag-, verpakings- en transportkosten. Ook de verkoopopbrengsten worden aan de Bank overgemaakt. Blijkt er aan het eind van het seizoen een positief resultaat dan kan alsnog een deel daarvan aan de telers worden uitgekeerd. Een eventueel negatief saldo komt geheel voor rekening van de Board.
124. Zuid-Afrika is een belangrijke fruitleverancier voor de lidstaten van de EEG. De teelt en export van citrusfruit zullen wij kortheidshalve hier niet in detail beschrijven. Wel besteden we aandacht aan appels. De Deciduous Fruit Board (DFB) heeft het exportmonopolie van appels. Alle appels voor export worden geproduceerd door ca. 500 fruittelers (middelgrote tot grote bedrijven) in de westelijke Kaapprovincie in een gebied geconcentreerd rond Kaapstad en in de Langkloofvallei. De exportappels worden op de fruitteeltbedrijven maar hoofdzakelijk op coöperatieve pakstations gereed gemaakt voor verzending. De DFB neemt de produkten in ontvangst nadat ze door ambtenaren van de Perishable Products Export Control Board (PPECB) op kwaliteit zijn gekeurd.
125. Het transport in het binnenland geschiedt op pallets middels spoor- en autovervoer naar de twee exporthavens Kaapstad en Port Elisabeth. Daar worden de zendingen na te zijn voorgekoeld van de pallets gehaald en in bulk (= in cartons) gestuwd in de koelschepen. Daarin zal in de komende jaren evenwel verandering komen. In 1978/1979 zal een containerdienst operationeel worden die dan ca. 20 à 30% van de totale export naar Europa zal verzorgen. Dan zal ook de totale export gepalletiseerd zijn. Met betrekking tot de fysieke distributie en de tijd die daarmee gemoeid is, kan het volgende nog worden opgemerkt. Normaliter worden de appels in de boomgaarden in "bulk bins" geplukt. Slechts een deel wordt daarna direct verpakt in export-cartons, de rest gaat in koelopslag en wordt overeenkomstig exportprogramma later in het seizoen

eveneens exportklaar gemaakt. De appels worden op de dag na verpakking in de havens afgeleverd. Voorkoeling vereist ca. 72 uur; transport per koelschip naar Europese havens 12 - 15 dagen.

126. De appelproductie nam de afgelopen jaren toe alhoewel het groeitempo wat afzwakte. Een groeiend deel van het fruit wordt bestemd voor binnenlandse consumptie of voor export naar niet-Europese landen. De export van appels bedroeg in 1974 ca. 146.000 ton waarvan ongeveer 90% naar Europese bestemmingen (ca. 83% naar de EEG). De belangrijkste bestemmingshavens op het Europese continent zijn Antwerpen, Hamburg en Rotterdam, in het Verenigd Koninkrijk is Southampton de hoofdaanvoerplaats. Zuid-Afrika voert in Europa appels aan in de periode maart t/m juni. Ook de DFB werkt voor de verkoop van haar appels met geselecteerde importeurs. Alle verkopen in de B.R.-Duitsland en de Benelux-landen gaan via het importveilingsysteem in de reeds genoemde havenplaatsen. In de overige EEG-landen wordt door panellisten verkocht op basis van "private treaty". Directe verkopen door de Board aan detailhandelsorganisaties vinden niet plaats.
127. De Deciduous Fruit Board exporteert behalve appels, voorts ook peren, tafeldruiven, pruimen, perziken en abrikozen. In 1973/1974 was het totaal verscheepte gewicht ca. 200.000 ton; daarbij waren ca. 131 verschepingen betrokken waaronder 25 charterschepen.

De landen op het Noordamerikaanse continent: de USA

128. Gelet op de produkten die in het kader van deze studie in het bijzonder van belang zijn, komt de USA in beeld als exporteur van appels, sinaasappelen en citroenen. De export van appels en sinaasappelen bedraagt slechts een fractie (ca. 3%) van de totale produktie; die van citroenen is relatief veel belangrijker (ca. 25%!).
129. De produktie van appels beliep over de jaren 1971 t/m 1973 gemiddeld 2.750.000 ton per seizoen. Van de oogst 1972 werd ca. 66.000 ton geëxporteerd. De belangrijkste afnemer was Canada (ruim 50%) gevolgd door de Westeuropese landen (30%) en Latijns-Amerika (krap 10%).
130. De produktie van sinaasappelen (1973/1974: 8.524.000 ton) concentreert zich in Florida (75%), Californië (20%) en Arizona en Texas (samen 5%). Het overgrote deel wordt industrieel verwerkt. De export van verse sinaasappelen (1972/

1973: 282.000 ton) is grotendeels afkomstig uit Californië (incl. Arizona). De oogst is verspreid over alle maanden van het jaar; de export dienovereenkomstig alhoewel moet worden opgemerkt, dat de export naar West-Europa zich concentreert in de zomermaanden. Het belangrijkste exportland is Canada (50%) gevolgd door landen in het Verre Oosten (30%); de export naar West-Europa (15%) richt zich voornamelijk op Nederland (doorvoer naar andere landen!).

131. De produktie van citroenen bedroeg in 1972/1973: 766.000 ton waarvan ca. 200.000 ton voor export grotendeels afkomstig uit het Californische produktiegebied. Het belangrijkste afzetgebied was Japan (50%) gevolgd door West-Europa (40%) en Canada (10%). De export van citroenen vertoont een gestage groei.
132. De afzet van citrusfruit in Californië en Arizona is grotendeels in handen van de Sunkist-organisatie. Dit is een coöperatieve afzetorganisatie die verantwoordelijk is voor de afzet (vers en verwerkt) van de produktie van ca. 8.000 telersleden. De sinaasappelen en citroenen bestemd voor de export worden op de regionale pakhuizen verpakt en op pallets getransporteerd naar de havenplaatsen. De verscheping vindt plaats vanuit Long Beach (in beperkte mate vanuit San Francisco), volledig gepallettiseerd middels charterschepen. De belangrijkste bestemmingshavens zijn Rotterdam, Le Havre, Liverpool, Hamburg en Kopenhagen; de reisduur varieert van 18 tot 21 dagen. In de belangrijke afzetlanden werkt de Sunkist-organisatie met agenten die verantwoordelijk zijn voor ontvangst en distributie van de produkten en met wie overlegd wordt m.b.t. de te verschepen hoeveelheden en de programmering van die verschepingen.

Samenvatting en commentaar

133. De tomatenproduktie in derde landen wordt uitgeoefend op bedrijven met sterk uiteenlopende arealen, variërend van enkele tot enkele 10-tallen hectares van het betreffende produkt. In Spanje en de Canarische Eilanden gaat het deels om kleinere, zelfstandige agrarische bedrijven die hun produkten verkopen aan exporteurs; grotendeels betreft het echter grotere, geïntegreerde produktie- en exportondernemingen van enkele 10-tallen en soms zelfs meer dan 100 hectares. In Marokko is de produktie in handen van kleine tot middelgrote zelfstandige telers die hun produkten verkopen aan de OCE welke organisatie als enige verantwoordelijk is voor de export. In de Oosteuropese landen wordt geproduceerd op gesocialiseerde en op staatsbedrijven die tegen een vaste jaarprijs hun produktie afzetten

aan de staatshandelsorganisatie zoals in Bulgarije: Bulgarplod-export.

134. De export vanuit Spanje en de Canarische Eilanden is in handen van een betrekkelijk groot aantal exporteurs (ca. 200); een klein aantal grote bedrijven verzorgt een groot deel van de export. De tomaten worden onder een groot aantal merknamen verkocht. De importeurs in de EEG-lidstaten kopen hetzij tegen een vaste prijs (af-kade of af-grens), hetzij in commissie tegen een vaste vergoeding al dan niet met een minimum-garantieprijs. De belangrijke exporteurs hebben eigen vestigingen in de grote distributiecentra in de EEG-lidstaten; andere exporteurs van enige betekenis werken met vaste relaties (agenten e.d.) die de distributie in het betreffende land of de regio in eerste instantie voor hun rekening nemen. De Marokkaanse OCE werkt met een net van OCA-organisaties (ondernemingen waarin OCE voor 50% deelneemt) die verantwoordelijk zijn voor de distributie van de produkten naar de vaste OCE-panellisten die tegen commissieloon doorverkopen. De staatshandelsorganisaties zoals Bulgarplodexport verkopen hoofdzakelijk tegen een vaste prijzen af-grens aan importeurs.
135. Wat betreft de fysieke distributie van de tomaten nog het volgende. Na de pluk op de produktiebedrijven (Canarische Eilanden, Spanje en Marokko: natuurtomaten en Roemenië voor export naar de EEG voornamelijk kastomaten) gaan de produkten naar de (regionale) pakstations. Van daar vindt verzending plaats hetzij direct (Spanje, Bulgarije en Roemenië), hetzij via verzamelplaatsen (havens in Marokko en op de Canarische Eilanden) naar de bestemmingslanden. Ook hier is weer sprake van directe verzending naar de bestemmingsplaatsen en van indirecte verzending via herverdelingscentra (Canarische produkten gaan via Rotterdam naar bestemmingen in West-Duitsland; Spaanse produkten via Perpignan-St.Charles naar bestemmingen in Frankrijk). Het transport geschiedt in de produktielanden per auto (naar pakstation en havens); vanuit Canarische Eilanden en Marokko hoofdzakelijk per boot (vliegtransport is niet meer belangrijk) naar de bestemmingshavens en vandaar hoofdzakelijk per auto verder. Transport van Spaanse en Oost-europese produkten gaat voor een belangrijk deel per vrachtauto; doch ook per trein. De duur van het distributieproces vanaf de pluk tot aan eerste verkoop in landen van bestemming varieert afhankelijk van land van herkomst en bestemming van ca. 2 à 3 dagen tot ruim een week.
136. Het produktie- en commercialisatieproces van komkommers in Roemenië, Bulgarije en de Canarische Eilanden verloopt op vergelijkbare wijze als bij tomaten in die landen. Wat betreft

komkommers uit Griekenland (= Kreta) het volgende; produktie op kleine zelfstandige tuinbouwbedrijven, verkoop aan klein aantal exporteurs, verzending per vrachtauto naar in hoofdzaak München alwaar consignatieverkoop door importeurs. Duur van het distributieproces (tot in München) ca. 5 dagen.

137. De produktie van appels in de voor de export naar de EEG van belang zijnde derde landen (voornamelijk Argentinië, Chili, Australië, Nieuw-Zeeland en Zuid-Afrika) vindt plaats op zelfstandige fruitteeltbedrijven die in omvang variëren van enkele tot enkele 10-tallen hectares. Men kan zeggen dat de produktie in de genoemde landen exportgericht is; het aandeel van de export in de totale beschikbare hoeveelheid is hoog en varieert van ca. 25% in Australië tot ca. 60% in Nieuw-Zeeland.
138. De fruittelers in Argentinië, Chili en Australië verkopen hun produkten aan coöperatieve of particuliere exporteurs en ontvangen daarvoor een bepaalde prijs (afrekening ineens) óf een voorschot in welk geval de eindafrekening plaatsvindt in afhankelijkheid van de uiteindelijk gerealiseerde exportopbrengsten. De export is in handen van een betrekkelijk groot aantal ondernemingen (Chili: ca. 30; Argentinië ca. 160) die directe transacties afsluiten met importeurs in de EEG-lidstaten. Het betreft voor het merendeel consignatieovereenkomsten waarbij een minimum-garantieprijs wordt verlangd en de importeur een overeengekomen commissievergoeding krijgt voor zijn bemoeienis. De verkopen lopen in de EEG-lidstaten deels via de importveilingen, deels via importeurs in havenplaatsen of groothandelmarkten.
139. De fruittelers in Nieuw-Zeeland en Zuid-Afrika verkopen hun appels aan resp. de New Zealand Apple and Pear Marketing Board en de South African Deciduous Fruit Board. De boards zijn de alleen-exporteurs en dragen zorg voor verzending van het produkt naar de exportbestemmingen. Daar wordt verkocht door importeurs op commissiebasis (= pannellisten) hetzij middels importveilingen hetzij op grond van "private treaty". De boards geven richtlijnen m.b.t. de in acht te nemen minimum verkoopprijzen. In de belangrijkste afzetgebieden beschikken de boards over eigen vestigingen die zorg dragen voor efficiënte distributie naar de pannellisten en een begeleiding van het produkt in de verschillende fasen van het distributieproces. In de minder belangrijke afzetgebieden werkt men met vertegenwoordigers (agenten).
140. Wat betreft de fysieke distributie het volgende. Na de pluk worden de appels in regionale pakstations gereed gemaakt (al dan niet na een zekere periode van bewaring). Van daaruit vindt transport plaats naar de de havens alwaar na een vóór-

koeling de produkten al dan niet gepalleteerd worden geladen en verscheept. Het aantal verschepingshavens is beperkt (een of enkele in Argentinië, Chili, Nieuw-Zeeland en Zuid-Afrika; meerdere in Australië). De reisduur varieert van ca. 2 weken (Zuid-Afrika) tot ca. 24 dagen (Nieuw-Zeeland) in geval van charterschepen; in geval van lijndiensten wat langer.

141. De perzikenteelt (voor zover van belang voor de EEG) vindt plaats in Spanje en (in hoofdzaak) in Griekenland. De produktie is in handen van kleine zelfstandige fruittelers die hetzij verkopen aan particuliere exporteurs, hetzij via coöperatieve ondernemingen afzetten. In Griekenland is de export in handen van ca. 50 bedrijven die middels vrachtauto's en treinwagons verzenden naar de exportbestemmingen (voornamelijk W.-Duitsland). Verkoop aan importeurs gaat óf op basis van commissieovereenkomsten óf tegen van te voren overeengekomen prijzen.
142. De produktie van citrusfruit vindt vrijwel overal plaats op betrekkelijk kleine tot middelgrote fruitteeltbedrijven. Het betreft voor het merendeel zelfstandige fruittelers alhoewel ook gevallen bekend zijn van grote produktie-eenheden die zijn geïntegreerd met exportondernemingen. In die landen waar de afzet en de export niet gecentraliseerd doch verspreid in handen is van een groter aantal particuliere of coöperatieve exporteurs, worden de telers veelal uitbetaald tegen een prijs per kg geoogst produkt of per ha beide overeengekomen op een moment vóór de pluk; dus verkoop op 't hout. We zien dit met name in Spanje, Griekenland en Argentinië. In landen als Israël, Marokko en Zuid-Afrika waar de export gecentraliseerd wordt verzorgd door marketing-boards, volgt men een meer verfijnd systeem van uitbetaling waarbij o.a. wordt getoet op variëteit, sortering, bestemming en levertijd.
143. Het merendeel van de citrusproducerende landen is sterk afhankelijk van de export van het verse produkt; dit geldt niet voor Argentinië (exportsinaasappelen en -citroenen 3% van de produktie), Brazilië (exportsinaasappelen 1% van de produktie) en de USA (exportsinaasappelen 3% van de produktie).
144. De citrusexport vanuit Tunesië, Spanje, Griekenland, Argentinië en Brazilië is verdeeld over een min of meer groot aantal exporteurs. Het aantal exportondernemingen verschilt van land tot land; zo zijn er ca. 10 in Tunesië en ca. 500 in Spanje. Er is in het algemeen een tendens tot concentratie van de export in een kleiner aantal handen. De exporteurs verkopen hetzij rechtstreeks hetzij middels eigen vestigingen of agenten in de EEG-lidstaten aan de importerende ondernemingen. Het betreft deels overeenkomsten op consignatiebasis al dan niet met minimum-verkoopprijzen, deels vaste prijscontracten (Spanje).

145. Volledig of sterk gecentraliseerd is de export in Marokko (OCE), Algerije (OFLA), Israël (CMBI), Egypte (El Wadi Export Co.), Zuid-Afrika (South African Coöperative Citrus Exchange) en de USA voornamelijk Sunkist). De genoemde organisaties verzorgen programmering van de export naar de bestemmingen in de EEG-landen. Middels eigen kantoren in de belangrijke afzetgebieden en vertegenwoordigingen of alleen-distributeurs in de minder belangrijke afzetgebieden draagt men zorg voor efficiënte distributie naar de importhandel. De verkoop van de produkten geschiedt door geselecteerde importeurs die tegen vaste commissievergoeding verkopen aan groothandelaren en detaillisten. Per land van bestemming is er m.a.w. een beperkt aantal "eerste verkopers" voor de onderscheiden "herkomsten".
146. De fysieke distributie van citrusfruit vertoont overeenkomsten met die van de reeds eerder beschreven produkten. De produkten gaan na de pluk naar regionale (coöperatieve en particuliere) pakstations. Vervolgens direct of via centrale verladingsplaatsen (havens in overzeese produktiegebieden) naar de bestemmingsplaatsen in de EEG-lidstaten hetzij direct hetzij via tussengeschakelde verdeelcentra (zoals Rotterdam voor USA-citroenen; Perpignan-St. Charles voor Spaanse sinaasappelen). De duur van dit distributieproces varieert uiteraard heel sterk: van enkele dagen wat betreft Spaanse produkten tot enkele weken voor overzeese produkten.
147. Overeenkomstig verordeningen EEG 1035/72 en 2118/74 worden invoerprijzen berekend op basis van waarneming in de lidstaten. Dat is terecht. Veel groenten en fruit wordt naar bestemmingen in de lidstaten gestuurd op basis van consignatie en commissie. Zelfs al zou men willen waarnemen in een eerder stadium, het zou niet mogelijk zijn. In die gevallen dat wel een prijs is overeengekomen tussen exporteur en importeur (lange of korte tijd voor aankomst van de goederen) geldt evenzeer dat de werkelijke prijs op het moment van verhandeling in de EEG compleet anders kan zijn. De feitelijke marktverhoudingen bepalen van dag tot dag de "waarde" van de geïmporteerde produkten. Dat is doorslaggevend en inheerent aan een kopersmarkt zoals die voor groenten en fruit nu eenmaal is.
148. De verschillende soorten verkoop- en koopovereenkomsten die tussen exporteurs en importeurs worden afgesloten (consignatie, commissie, gedeelde rekening, gegarandeerd voorschot, vaste prijzen) zijn nauwelijks van invloed op de prijzen die in de EEG-markt worden gerealiseerd.
149. De prijswaarneming geschiedt per produkt per land van herkomst. Ook al bestaat er een grote mate van interdependentie

in prijsvorming tussen de produkten afkomstig uit de onderscheiden landen van herkomst, toch zou het onjuist zijn de prijswaarneming op een algemene basis d.w.z. ongedifferentieerd naar landen te verrichten. De verschillen in relatieve betekenis der individuele derde landen voor het hele EEG-gebied én voor de afzonderlijke lidstaten zijn daarvoor te groot, zowel seizoenmatig als voor het gehele aanvoerseizoen. Verder zijn er verschillen in de mate van beheersbaarheid van de aanvoer. Landen waar de export wordt gemonopoliseerd door boards of staatshandelsbureaus verkeren in een duidelijk andere situatie dan landen waar de export in handen is van een groot aantal private ondernemingen.

4. De handelsstructuur in de EEG: bedrijven en instellingen

Inleiding

150. In aansluiting op het voorgaande hoofdstuk waarin opgenomen een beschrijving van de produktie- en handelsstructuur in een aantal belangrijke derde landen, willen we thans proberen de handelsstructuur in de EEG-lidstaten meer in detail te belichten. Daartoe is in figuur 5 een distributiemodel weergegeven voor geïmporteerde groenten en fruit in de Europese Gemeenschap. In geschematiseerde vorm geeft het model een vereenvoudigd beeld van de onderscheiden distributiekkanalen zoals die zich in de veel meer complexe werkelijkheid voordoen.
151. Het model is opgebouwd uit drie hoofdelementen. In het centrale gedeelte zijn de belangrijkste distributiesystemen in de Europese Gemeenschap weergegeven. Onderscheiden zijn een zestal hoofdsystemen. Dit op grond van verschillen in exportorganisatie in de derde landen enerzijds en verschillen in karakter van de importerende ondernemingen in de ontvangende lidstaten van de EEG anderzijds. De aldus aan de invoerzijde enkelvoudig beginnende distributiekkanalen waaieren via groot-handel en detailhandel uiteen in een groter aantal sub-systemen. We hebben in het model een viertal groepen van ondernemingen onderscheiden t.w. de pré-importhandel, de importhandel, de groothandel en de detailhandel; voorts een tweetal marktinstututen t.w. de importveilingen en de groothandelsmarkten. In het linkergedeelte van het model zijn de derde landen vermeld met de door hen geëxporteerde produkten en voor zover mogelijk gegroepeerd volgens het distributiesysteem dat hun produkt in de EEG-lidstaten volgt. In het meest rechtse gedeelte van het model is aangegeven in welke landen de distributiesystemen een rol spelen en in welke mate voor de onderscheiden produkten. In dit hoofdstuk komen de elementen van de distributiesystemen aan de orde m.a.w. de bedrijven en instellingen. In het volgende hoofdstuk de samenhang tussen die elementen zowel wat betreft de fysieke distributie als wat betreft de commerciële relaties en de prijsvorming.

De pré-importhandel

152. De pré-importhandel bestaat uit al die ondernemingen en organisaties die in principe zijn bedoeld om de relaties tussen de exporterende derde landen en de importerende EEG-lidstaten

zo soepel mogelijk te laten verlopen. De verschillen in intensiteit van dit "bemiddelings-proces" brengen met zich mee dat de pré-importhandel soms zeer dicht bij de importhandel in de EEG-lidstaten staat, soms veel dichtter bij de exporthandel in de derde landen. Wij onderscheiden: a. marketing boards, b. makelaars en agenten, c. vertegenwoordigingen.

153. De "marketing boards" zijn op initiatief van nationale overheden ingestelde organisaties belast met de marketing (= afzet) van de produkten waarvoor ze zijn ingesteld. De boards hebben het exportmonopolie van de betreffende produkten. Zij nemen de produkten in ontvangst van producenten en producentenorganisaties in de producerende landen, dragen zorg voor het transport naar de importerende landen en de organisatie van de verkoop aldaar. De boards verkopen in het algemeen niet zelf. In de importerende landen maken ze daartoe gebruik van de bestaande handelskanalen. De produkten worden in opdracht van de boards verkocht door zogenaamde "panellisten" d.w.z. importeurs/groothandelaars geselecteerd door de boards en meestal gevestigd in de handelscentra voor groenten en fruit (groot-handelsmarkten en havens).
154. De volgende marketing boards zijn actief in de internationale groente- en fruithandel:
  - New Zealand Apple and Pear Marketing Board: (New-Zealand-appels);
  - South African Deciduous Fruit Board (DFB): (Cape-appels, perziken e.d.);
  - South African Coöperative Citrus Exchange: (Outspan-citrusfruit);
  - Citrus Marketing Board of Israël (CMBI): (Jaffa-citrusfruit);
  - Office de Commercialisation et d'Exportation (OCE): (Maroc-citrusfruit, tomaten);
  - Office des Fruits et Légumes d'Algérie (OFLA): (citrusfruit).
 De meeste boards hebben een centraal bureau in Europa van waaruit alle activiteiten m.b.t. de afzet van hun produkten in de Europese landen worden gecoördineerd. In Londen zijn gevestigd de Europese kantoren van de DFB-, Outspan-, New-Zealand en CMBI-organisatie terwijl de OCE-organisatie zijn Europa-kantoor heeft in Paris. In de onderscheiden lidstaten van de EEG zijn, afhankelijk van de belangrijkheid van het betreffende afzetgebied, grote of kleine vertegenwoordigingen die zorg dragen voor de begeleidende activiteiten op nationaal niveau.
155. Agenten en makelaars ("agents", "courtiers", "Agentur") zijn bemiddelende personen en bedrijven wier beroep het is adspirant-kopers en adspirant-verkopers met elkaar in contact te brengen. Agenten en makelaars kopen en verkopen niet; zij handelen in het algemeen in opdracht en voor rekening van buiten-

landse exporteurs; hun klantenkring vertoont een grote verscheidenheid: importeurs, groothandelaren, aankoopcentrales, levensmiddelen-filiaalorganisaties etc. De kopers betalen de uiteindelijk overeengekomen prijs verhoogd met een commissiepercentage (in West-Duitsland ca. 3%) voor de agent of makelaar. Deze oefent controle uit op de te verrichten betalingen en stelt zich veelal ook garant. Met name voor de handel in geïmporteerde groenten en fruit lijkt deze groep van bedrijven een belangrijke functie te vervullen. In een studie van het "Centre Français du Commerce Extérieur" getiteld "Les circuits d'importation et de distribution des fruits et légumes frais en Allemagne Fédérale" wordt daaromtrent opgemerkt dat er in West-Duitsland een dertigtal makelaars in groenten en fruit zijn die bij een belangrijk deel van de import bemiddelen. Volgens insiders zouden ze bv. bemiddelen voor ca. 70% (?) van de geïmporteerde groenten en fruit bestemd voor het gebied Köln. Vooral importen uit Frankrijk, Italië, Spanje en Griekenland zouden op deze wijze tot stand komen. De actieradius verschilt van bedrijf tot bedrijf: sommigen zijn regionaal, anderen landelijk werkzaam.

156. Makelaars en agenten vormen een zeer heterogene groep van bedrijven die in vrijwel alle lidstaten in meer of mindere mate hun functies vervullen bij de import van groenten en fruit. Een aantal voorbeelden mogen dat nog illustreren. In de eerste plaats zij gewezen op de activiteiten van GEDELFI-Groszeinkauf Deutscher Lebensmittel-Filialbetriebe in Köln; dit is een inkoopcentrale voor grootwinkelbedrijven in West-Duitsland. Deze centrale koopt zelden voor eigen rekening doch handelt groten-deels als intermediair tussen exporteurs enerzijds en groot-winkelbedrijven anderzijds. De leden-filiaalbedrijven zijn overigens geheel vrij in hun beslissing al dan niet via de inkoopcentrale aan te kopen. GEDELFI functioneert als agent-schap en brengt voor zijn bemiddeling 3 à 4% commissie in rekening. Een soortgelijke constructie treffen we in Denemar-ken aan waar FDB (Faellesforeninger for Danmarks Brugs-foreninger, dat is een belangrijke consumentencoöperatie in dat land) een groot deel van zijn geïmporteerde groenten en fruit betreft via de "Nordisk Andelsforbund (NAF)". De NAF fungeert als agentschap ten behoeve van de consumentencoöp-eraties in Denemarken, Noorwegen, Zweden, Finland en IJsland en heeft naast zijn hoofdvestiging in Denemarken tevens een aantal agentschappen verspreid over de wereld.
157. Vergelijkbaar met agenten en makelaars functioneren ook zoge-naamde alleen-vertegenwoordigers ("sole-distributors") die bv. in opdracht van staatshandelsbureaus (Bulgarplodexport-Bulgarije, Fructexport-Roemenië) o.a. moeten zorg dragen voor adequate distributie van het geïmporteerde produkt naar de

verschillende bestemmingen (= importeurs) in het betreffende land van invoer.

158. Een laatste groep die in het kader van de pré-importhandel aandacht vraagt, vormen de vertegenwoordigingen (in importlanden) van exporteurs en producentengroeperingen. Dit zijn als het ware vooruitgeschoven posten die het karakter kunnen hebben van permanente vestigingen (zoals: Canarische exporteurs in Rotterdam en London; Spaanse exporteurs in Perpignan) die een belangrijke functie vervullen bij de coördinatie van de distributie in de betreffende lidstaten. Deze vestigingen kunnen overigens uitgroeien tot zuivere importeurs (denk aan Italiaanse firmanamen op de groothandelsmarkten in West-Duitsland). In andere gevallen betreft het tijdelijke vertegenwoordigingen waarbij in het aanvoerseizoen slechts steekproefsgewijs controle wordt uitgeoefend op distributie en prijsvorming (zoals Chiliënen voor de in de lidstaten geïmporteerde appels).
159. Samenvattend: marketing-boards, agenten, makelaars en vertegenwoordigingen treden in meer of mindere mate bemiddelend op tussen exporteurs en importeurs, verkopen het geïmporteerde produkt niet zelf en treden in het algemeen sturend, coördinerend en afzetbevorderend op. Vandaar dat deze categorieën van bedrijven door ons zijn getypeerd als "pré-importhandel" d.w.z. de handelsfase die functioneert juist voor de echte importhandel. Enige voorzichtigheid is hier wel geboden. Het door ons gemaakte onderscheid in "pré-importhandel" en "importhandel" is in de dagelijkse praktijk van de internationale groente- en fruithandel niet altijd even duidelijk herkenbaar. Enerzijds kunnen "sole-distributors", vertegenwoordigingen van exportondernemingen en agentschappen naast hun bemiddelende activiteiten ook transacties afsluiten voor eigen rekening en dus alleen handelen als zuivere importeurs. Anderzijds is het zeer wel mogelijk dat importeurs voor bepaalde importen bemiddelend optreden en in die gevallen zijn in te delen bij de "pré-importhandel". Dit alles heeft tot gevolg dat het terrein tussen exporthandel in de derde landen en importhandel in de EEG-lidstaten een wat mistig en beweeglijk karakter heeft.

De importhandel

160. De importhandel omvat in principe al die ondernemingen die zich in meer of mindere mate hetzij voor eigen rekening hetzij in commissie bezighouden met de invoer van groenten en fruit. Wij willen onderscheid maken tussen:
- importeurs d.w.z. ondernemingen die zich in hoofdzaak toeleggen op het importeren van grote hoeveelheden groenten

en fruit welke in het binnenland in kleinere partijen worden doorverkocht aan groothandelaren;

- importerende groothandelaren die op beperkte schaal zelf importeren maar hun groenten en fruit toch in hoofdzaak betrekken van importeurs en zich wat hun verkopen betreft specialiseren op de toelevering van de detailhandel;
- importerende detailhandelsorganisaties die importeren ten behoeve van de ondernemingen binnen de eigen organisatie: hetzij de aangesloten groothandelsbedrijven hetzij de eigen winkelfilialen en/of aangesloten detaillisten.

De twee laatstgenoemde categorieën komen als zodanig in het volgende hoofdstuk aan de orde; hier zullen wij ons beperken tot de typische importeurs.

161. De importeurs vormen met elkaar een bonte mengeling van veelsoortige bedrijven, al dan niet gespecialiseerd op één of meerdere produkten, gericht op de invoer vanuit één of meerdere exportlanden, met sterk uiteenlopende omzetten, met slechts één vestiging of met tientallen import-, distributie- en/of groothandelsvestigingen verspreid over het land. Zulke op nationale schaal werkende ondernemingen zijn bv. in Frankrijk: Pomona, Omèr-Décugis en Cie Fruitière; in West-Duitsland: Harder, Meiser u. Co en Olfko (verenigd in Scipio-Gruppe); in het Verenigd Koninkrijk: Fyffes, Geest Industries, Glass Glover, Francis Nicholls, Mack Organisation en Saphir. Het zal duidelijk zijn dat het beeld in kleinere lidstaten als Denemarken en Ierland veel eenvoudiger ligt dan in grotere lidstaten als West-Duitsland, Engeland en Frankrijk. Hoe betrekkelijk overzichtelijk ligt het in Ierland waar slechts zes ondernemingen alle gevestigd in Dublin ca. 90% van de invoer aan groenten en fruit uit derde landen voor hun rekening nemen. Hoe relatief simpel ook in Denemarken waar vier importeurs ca. twee derde van de import verzorgen. Maar hoe anders in Engeland, Frankrijk en West-Duitsland waar op de belangrijke groothandelsmarkten en in de aanvoerhavens tientallen importeurs zijn gevestigd.
162. In het distributiemodel in figuur 5 hebben wij getracht daarin wat meer systematiek te brengen. Op grond van een aantal criteria hebben we een zestal categorieën van importeurs onderscheiden; die criteria zijn: "board"-gebonden ja dan nee, veilinghoudend ja dan nee, al dan niet op een groothandelsmarkt gevestigd. De groepen van importeurs zijn dan:
- veilinghoudende panellisten;
  - veilinghoudende vrije importeurs;
  - niet-veilinghoudende op groothandelsmarkten gevestigde panellisten;
  - niet-veilinghoudende elders gevestigde panellisten;
  - niet-veilinghoudende op groothandelsmarkten gevestigde vrije

importeurs;

- niet-veilinghoudende elders gevestigde vrije importeurs.

163. De veilinghoudende panellisten zijn importeurs die in opdracht van de boards de betreffende produkten (vnl. citrusfruit en appels) middels het importveilingsysteem doorverkopen aan groothandelaren en detailhandelsorganisaties. De betreffende ondernemingen zijn gevestigd in de havenplaatsen Rotterdam, Antwerpen, Bremen en Hamburg. Dezelfde importeurs aangevuld met andere ondernemingen vormen de groep veilinghoudende vrije importeurs: zij verkopen produkten uit andere niet-board-gebonden exportlanden. Deze twee categorieën vormen een duidelijk te onderscheiden groep van in totaal ca. 20 ondernemingen.
164. De niet-veilinghoudende panellisten en vrij importeurs zijn in hoofdzaak gevestigd op de groothandelmarkten en in de havenplaatsen. Het aantal en het belang van de bedrijven gevestigd buiten de groothandelmarkten en de havenplaatsen is in verhouding gering. In ieder van de grotere lidstaten bedraagt het aantal importeurs enkele honderdtallen. Per produkt en per land van herkomst wordt het beeld evenwel overzichtelijker, zeker als we daarbij bedenken dat de import relatief gezien vaak sterk geconcentreerd in handen is van een klein aantal importeurs. Hierbij moet echter direct worden aangetekend dat het schematische onderscheid tussen importeur en groothandelaar in de praktijk niet altijd zo gemakkelijk ligt. Voor de panellisten ligt dat echter wat eenvoudiger omdat die in het algemeen doorverkopen aan groothandelaren en detailhandelsorganisaties en slechts in beperkte mate aan de detaillisten.
165. Het aantal importeurs/groothandelaren dat in opdracht van de boards de produkten verkoopt verschilt van lidstaat tot lidstaat. In de kleine landen (Nederland, België, Denemarken en Ierland) zijn er dat slechts enkele per land (maximaal 5 à 6) die dan bovendien voor meerdere boards tegelijk als panellist optreden. In de grote landen Frankrijk, Engeland en West-Duitsland waar veel grotere hoeveelheden produkt geïmporteerd worden zijn dat er meer. Een indruk daaromtrent voor wat betreft de situatie in Engeland geven de volgende cijfers uit een studie van J.H. Kirk en P.G. Ellis getiteld "The United Kingdom Trade in Imported Fresh Fruit". Het totale aantal panelleden voor alle boards te zamen bedroeg in 1971: 195. Daarvan waren de volgende aantallen ingeschakeld voor de afzonderlijke boards: South African Coöperative Citrus Exchange (65), Citrus Marketing Board of Israël (54), OCA (Great Britain) Ltd. (78), South African Deciduous Fruit Board (65) en New Zealand Apple and Pear Marketing Board (16). Van deze panellisten waren er 134 gevestigd in de zogenaamde "Port

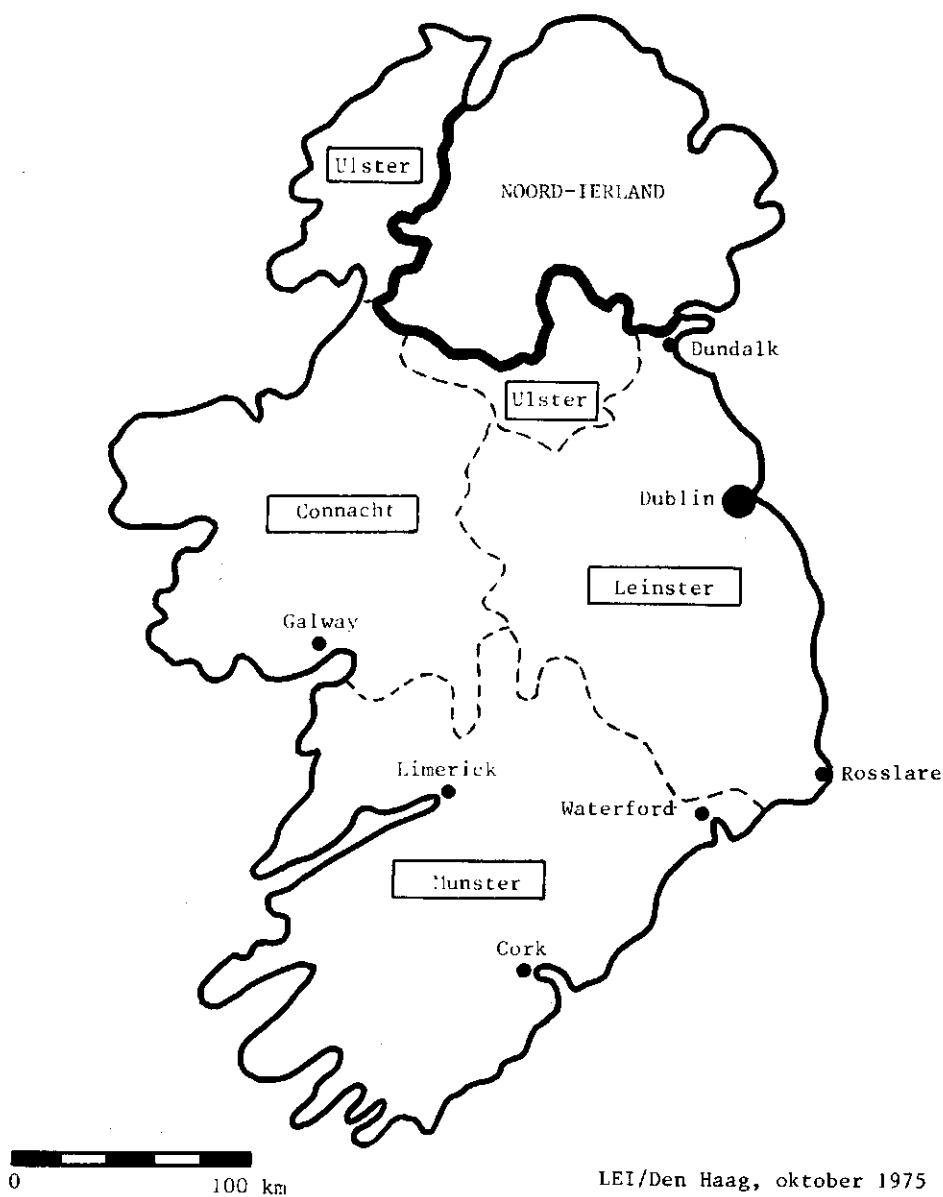
Markets" zoals London, Liverpool, Southampton en Glasgow. Hierbij zij aangetekend dat het totaal aantal panellisten nogal wat dubbeltellingen omvat in die zin dat a. importeurs voor meerdere boards tegelijk panellist kunnen zijn en b. de plaatselijke vestigingen van één (landelijk of regionaal werkende) onderneming als afzonderlijke bedrijven zijn geteld. Overigens moet erop worden gewezen dat het aantal panellisten sinds 1971 in z'n algemeenheid is teruggelopen.

De groothandel

166. Voor geïmporteerde groenten en fruit vormt de groothandel de verbindingsschakel tussen importeurs enerzijds en detailhandel anderzijds; hun aantal loopt van land tot land sterk uiteen, zo treft men er nauwelijks 80 in Ierland en maar liefst ca. 4.000 in West-Duitsland. Niet zozeer de aantallen bedrijven, maar veeleer de wijze waarop de groothandel functioneert in het distributiesysteem van groenten en fruit, interesseert ons in het kader van dit onderzoek. Wij willen dat illustreren met een tweetal voorbeelden t.w. de groothandel in Ierland en de groothandel in het gebied Midi-Pyrénées in Zuid-Frankrijk. Op grond van deze twee voorbeelden, kunnen we daarna enkele conclusies trekken; immers in feite werkt de groothandel op overeenkomstige wijze in alle lidstaten uiteraard met de nodige nuanceverschillen per land.
167. Zoals reeds eerder opgemerkt: een gering aantal groothandelaren houdt zich in Ierland bezig met de handel in groenten en fruit. De ondernemingen gevestigd in Leinster beheersen driekwart van de totale groothandelsomzet waarvan 61% in handen van ondernemingen gevestigd in de Dublin-area. De bedrijven gevestigd in de andere provincies verzorgen 28% van de omzet, daartoe behoort een groep van 16 bedrijven gevestigd in Cork. De gemiddelde omzet van de bedrijven gevestigd in de Dublin-area is hoger dan die van de elders gevestigde bedrijven. Ca. 50% van de totale groothandelsomzet is in handen van de 10 grootste ondernemingen. We kunnen ons afvragen welke typen van bedrijven het algemene begrip groothandel in groenten en fruit omvat. Te onderscheiden zijn "primary wholesalers", "secondary wholesalers", "distributing wholesalers", "pre-packers" en "cash and carry wholesalers", kortom een grote mate van verscheidenheid. De zogenaamde primaire groothandelaren zijn vooral gevestigd in Dublin (Fruit and Vegetable Market) en ten dele in Cork. Zij vormen de eerste schakel na de importeurs en tevens ook de belangrijkste schakel voor de toelevering aan de detailhandel. De secundaire groothandelaren kopen hun produkten in hoofdzaak van de primaire groothandel en distribueren vooral aan de detailhandel in de kleinere

Figuur: IRL 4

INHOUD: De provincies in Ierland, de belangrijkste steden en een afstandindicatie

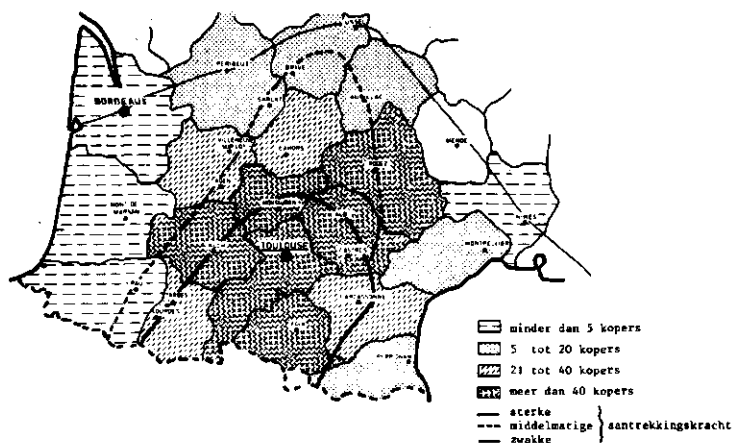

steden en op het platteland. Datzelfde geldt in feite voor de distribuerende groothandelaren die optreden als inkoopagenten voor de detaillisten op het platteland; men spreekt in dit verband ook wel van "lorry-men", "road-men" en "van-men". Tot zover de situatie m.b.t. de groothandel in Ierland.

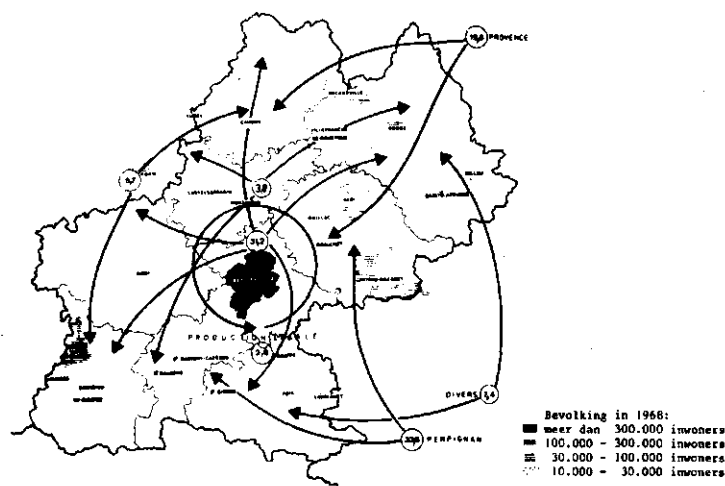
168. De betekenis van de groothandel voor de voorziening van het gebied Midi-Pyrénées met groenten en fruit valt uiteen in een tweetal elementen t.w. de groothandelaren op de groothandelsmarkt MIN Toulouse-Lalande én de groothandelaren gevestigd in de 8 departementen van de Midi-Pyrénées. Het geschatte consumptieve verbruik in Toulouse (en directe omgeving) bedraagt ca. 100.000 ton groenten en fruit waarvan ca. 60% wordt toegeleverd via de groothandelsmarkt Toulouse-Lalande. Het totaal verbruik in de 8 departementen (exclusief Toulouse) bedraagt ca. 242.000 ton waarvan 70% wordt aangekocht dat is ca. 169.000 ton; hiervan wordt ca. 55% geleverd via de groothandel.
169. Op de groothandelsmarkt Toulouse-Lalande wordt ca. 200.000 ton groenten en fruit aangevoerd (waarbij inbegrepen ca. 32.000 ton aardappelen). Op deze markt zijn ca. 75 groothandelaren gevestigd, die 83% van de totale aanvoer voor hun rekening nemen. De resterende 17% wordt aangevoerd door producenten. Van de totale marktaanvoer gaat 30% (= 60.000 ton) naar kopers in Toulouse en direct omgeving; het betreft grotendeels detaillisten, grootverbruikers en ten dele ook kleinere grossiers ("demi-grossistes") die inkopen bij de marktgroothandel. Ca. 70% (= 140.000 ton) wordt verkocht aan groothandelaren elders gevestigd in de departementen rond Toulouse; bijgaande kaart geeft een indruk van de invloedssfeer van de MIN Toulouse-Lalande.
170. De 140 groothandelaren gevestigd buiten Toulouse zijn voor een deel verbonden aan plaatsen die in meer of mindere mate kunnen worden beschouwd als groothandelsmarkten (Montauban, Tarbes, Cartres, Albi); deze bedrijven vertegenwoordigen ca. 40% van de gezamenlijke groothandelssomzet in de Midi-Pyrénées. De andere groothandelaren zijn elders gevestigd en treden vooral op als "grossistes livreurs" d.w.z. dat ze de produkten thuisbezorgen bij de detaillisten hetzij als venters ("en chine") hetzij op bestelling vooraf ("en commande préalable"). Bijgaande kaart geeft aan waar de groothandelaren zich voorzien met groenten en fruit. Zwaartepunten vormen de MIN-Toulouse-Lalande vanwaar iets minder dan een derde wordt betrokken en Perpignan met iets meer dan een derde. Perpignan omvat hier de markt van Perpignan waar producenten uit de regio hun produkten verkopen, de markt St.Charles waar importprodukten (Spanje) worden verhandeld en voorts het totale gebied van de Languedoc.

Figuur: F1
Inhoud: De groothandel in het gebied Midi-Pyrénées in Zuid-Frankrijk

I. Spreiding van de groothandelsbedrijven die inkopen op de M1N-Toulouse Lalande

II. De voorziening van de groothandelaars in groenten en fruit in het gebied Midi Pyrénées

Aantal groothandelaren: 140
Verhandeld tonnage: 95.000 ton
De pijlen zijn gericht op het totale gebied Midi-Pyrénées
(met uitzondering van de agglomeratie van Toulouse) en
niet naar een bepaald deelgebied.

Bron: CIIFL-Documents No.41, 1er TRIM.1974, Les Grossistes et la distribution des fruits et légumes dans la région Midi-Pyrénées
CIIFL-Documents No.37, 1er TRIM.1973, La Commercialisation des fruits et légumes sur le marché d'intérêt national de Toulouse -
Lalande

171. Mede op grond van wat in het voorgaande aan de hand van een tweetal illustraties in detail is uitgewerkt, kan m.b.t. de functie van de groothandel het volgende meer in 't algemeen worden opgemerkt. De groothandelaren zijn in belangrijke mate gevestigd op de groothandelsmarkten in en bij de grote steden. De bedrijven voorzien daar de detaillisten en grootverbruikers gevestigd in de betreffende stedelijke agglomeraties die hun inkopen komen doen bij de groothandelaren op de markten. Een ander deel van de groothandelsomzet richt zich op andere groothandelaren gevestigd op kleinere groothandelsmarkten of los daarvan. Laatstgenoemde categorie van groothandelaren houdt zich op zijn beurt bezig met de voorziening van de detaillisten in de plattelandsgebieden.

De detailhandel

172. De detailhandel vormt de laatste schakel voor de distributie van groenten en fruit. Per EEG-lidstaat kunnen we een grote mate van diversiteit in aantal en karakter opmerken. Voor dit onderzoek lijkt het zinvol een tweedeling te maken t.w.: de traditionele, gespecialiseerde detailhandel en de niet-gespecialiseerde algemene levensmiddelen detailhandel. Dit onderscheid is daarom zinvol omdat de gespecialiseerde detaillist veelal inkoopt bij de traditionele kanalen t.w.: via importeurs en groothandelaren. De niet-gespecialiseerde detailhandel is veelal aangesloten bij of onderdeel van grotere overkoepelende organisaties, hetgeen de mogelijkheid opent om van andere inkoopkanalen gebruik te maken nl. de binnen ondernemingsverband geïntegreerde aankoopcentrales en groothandelsbedrijven.
173. De relatieve betekenis van de geïntegreerde en geassocieerde algemene levensmiddelen detailhandel (warenhuizen, grootwinkelbedrijven, vrijwillig filiaalbedrijven, coöperaties e.d.) is sterk verschillend in de lidstaten van de EEG. Hun positie is relatief zwak in Frankrijk, Italië en België waar nog veel, onafhankelijk werkende levensmiddelenwinkels een belangrijk deel van de distributie verzorgen. Dit in tegenstelling tot de situatie in West-Duitsland, Groot-Brittannië, Nederland, Denemarken en Ierland waar de onafhankelijk werkende levensmiddelen distributiebedrijven relatief zwak vertegenwoordigd zijn.
174. De betekenis van de speciaalzaken (winkels, markt- en straathandel en venters) voor de distributie van groenten en fruit verschilt van land tot land. In Nederland is hun aandeel in de totale distributie nog betrekkelijk groot: ca. twee derde. Daarbij moet overigens wel worden aangetekend dat de gespecialiseerde detailhandel de laatste jaren terrein heeft moeten

prijsgeven. Met name de winkels en de venters boetten in aan betekenis, de markthandel wist zijn positie evenwel te verstevigen.

175. In Denemarken ligt het beeld juist andersom. Daar verzorgt de gespecialiseerde detailhandel nog niet een derde van het totale pakket groenten en fruit nl. resp. 26% en 29% in 1974. Er zijn aanwijzingen dat hun betekenis voor de distributie van geïmporteerde produkten nog geringer is. Gegevens daaromtrent zijn vermeld in tabel DK2. In het verleden heeft de gespecialiseerde groenten en fruit detailhandel aan invloed verloren: in 1960: 60%, in 1970: 40% en in 1974: 26%(!). Thans lijkt de situatie zich te stabiliseren.
176. In de Bondsrepubliek Duitsland is de betekenis van de gespecialiseerde detailhandel al sinds een groter aantal jaren erg gering: in 1968 slechts ca. 20% voor het totale pakket groenten en fruit. Sindsdien lijken zich toch een aantal interessante ontwikkelingen te hebben voorgedaan t.w.: a. de ontwikkeling van de niet-traditionele handelskanalen lijkt tot stilstand te zijn gekomen (althans voor de genoemde produkten): vooral de supermarkten moeten terrein prijsgeven; b. de traditionele distributiekkanalen (met name de weekmarkten) konden een stuk van het voorheen verloren terrein terugwinnen. Overigens moet erop worden gewezen dat er grote verschillen in distributiekkanalen zijn in de onderscheiden deelstaten van de Bondsrepubliek. Daarvoor zij verwezen naar de betreffende gegevens in tabel 3.
177. In Frankrijk zien we een relatief sterke positie van de onafhankelijk werkende detaillisten (markthandel, groente- en fruitwinkels, onafhankelijke levensmiddelenwinkels) t.w. 69% van de totale gezins aankopen in 1972. Regionaal zijn er opmerkelijke verschillen. De distributie via de markthandel is zeer belangrijk in de Region Parisienne (38%), voorts ook in de gebieden Centre-Est (28%) en Méditerranée (27%). De distributie via gespecialiseerde groente- en fruitwinkels is van belang in Région Parisienne, Nord en Méditerranée. De geïntegreerde en geassocieerde detailhandel staan sterk in het Bassin Parisien (40%) en Est (41%). Voor nadere informatie zij verwezen naar tabel F1 en figuur F2.
178. Ook in Engeland verzorgt de onafhankelijke detaillist het leeuwedeel van de distributie van groenten en fruit: 65% van de appels in 1975 waarvan 40% door gespecialiseerde groente- en fruitwinkels en 25% door de markt- en straathandel. Er zijn zelfs aanwijzingen dat deze categorieën van detaillisten hun positie sinds 1974 hebben uitgebouwd (zie Fruit Trade Journal 23-1-1976). Op grond van onderzoeken die het "Centraal Bu-

Tabel: DK 2

BEG-LIDSTAAT: DENEMARKEN
 PRODUKT: TOMATEN, KONKOMERS, APPELS, PERZIKEN, SINAASAPPELEN, MANDARIJNEN, CITROENEN
 INHOUD : De relatieve betekenis van de onderscheiden aankoopplaatsen van de groente- en fruitsoorten door consumenten

	Tomaten febr. 1974	Konkometers jan. 1974	Appels juni 1974	Perziken 1974	Sinaasappelen 1974	Mandarijnen 1974	Citroenen 1974
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Totale afzet waarvan door:							
a. gespec. detailh.	19	10	26	18	23	24	13
- a.g.f.-winkels	15	8	20	14	16	17	11
- ambulante handel + overige	4	2	6	4	7	7	2
b. niet-gespec. detailh.	81	90	74	84	77	76	87
- Brugsen	28	31	24	27	27	23	29
- grootwinkelbedrijven	30	35	23	28	21	25	26
• IRMA	(20)	(32)	(11)	(16)	(11)	(17)	(18)
• ov. ondernemingen	(10)	(3)	(12)	(12)	(10)	(8)	(8)
- vrijwillige filiaalorg.	8	15	9	9	11	9	14
- inkoopverenigingen	15	9	18	18	18	19	18

Bron: Landbrugets Afsætningsudvalg - Afdelingen for Markedsanalyse, København.

Toelichting: Van de produkten die niet in Denemarken zelf worden geproduceerd t.w. perziken, sinaasappelen, mandarijnen en citroenen, zijn cijfers over het gehele jaar 1974 in de tabel vermeld.

Van de produkten die wel in Denemarken worden geproduceerd t.w. tomaten, konkometers en appels zijn gegevens vermeld voor die maanden dat slechts geïmporteerd produkt op de markt komt.

Tabel: 3

EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP

PRODUKT: GROENTEN EN FRUIT

INHOUD: Distributie van groenten en fruit via verschillende detailhandelsvormen

NEDERLAND (1970) Bron: Produktschap voor Groenten en Fruit. Den Haag

	Groenten en fruit	Groenten	Fruit
Totaal	100%	100%	100%
waarvan via:			
a. gespecialiseerde detailhandel	72%	70%	73%
- a.g.f.-winkels	48	49	48
- ambulantehandel (incl.markt)	24	21	25
b. niet-gespec.detailhandel	28%	30%	27%
- vrijwillige filiaalbedrijven	12		
- grootwinkelbedrijven	9	28	23
- zelfstandige bedrijven	4		
- overige (warenhuizen e.d.)	3	2	4

DENEMARKEN (1974) Bron: Landbrugets Afsætningsudvalg. København.

	Groenten	Fruit
Totaal	100%	100%
waarvan via:		
a. gespecialiseerde detailhandel	26%	29%
- a.g.f.-winkels	21	22
- ambulantehandel (incl.markt)	5	7
b. niet-gespec.detailhandel	69%	66%
- Brugsen	22	21
- grootwinkelbedrijven	21	19
- (IRMA)	(14)	(11)
- (overige ondernemingen)	(7)	(8)
- vrijwillige filiaalorganisaties	10	10
- inkoopverenigingen	16	16
c. overige	4%	6%

B.R.-DUITSLAND (1975). Tomaten. Bron: Centraal Bureau van Tuinbouwveilingen. Den Haag.

	B.R.-Duitsland	Noord-Duitsland	Nordrhein-Westfalen	Midden-Duitsland	Baden/Württemberg	Bayern	West-Berlin
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
waarvan via:							
a. gespecialiseerde detailhandel	23%	25%	22%	17%	18%	27%	30%
- a.g.f.-winkels	8	8	4	7	8	11	13
- ambulantehandel (incl.markt)	15	17	18	10	10	16	17
b. niet-gespec.detailhandel	72%	68%	69%	79%	75%	67%	68%
- levensm.winkel met Z.B.	29	25	25	33	37	28	25
- levensm.winkel zonder Z.B.	29	27	33	36	20	30	17
- warenhuis met Z.B.	9	12	6	6	14	6	13
- warenhuis zonder Z.B.	5	4	5	4	4	3	13
c. overige	5%	7%	9%	4%	7%	6%	2%

Tabel: FI

EEG-LIDSTAAT: FRANKRIJK

PRODUKT : GROENTEN EN FRUIT

INHOUD : Verdeling van de aankopen van groenten en fruit naar detailhandelsvorm 1972

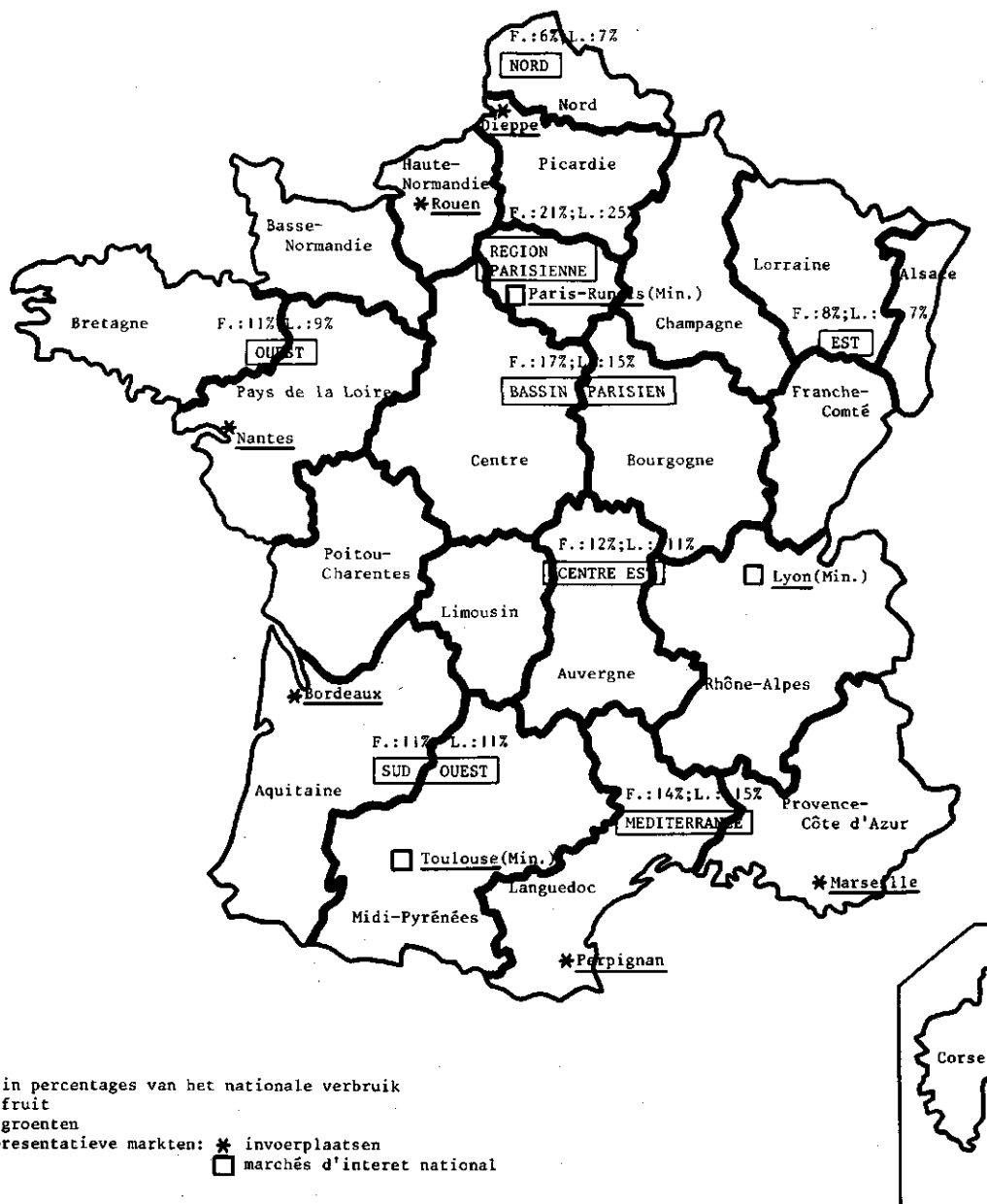
	Alle verbruikers in Frankrijk	Région Parisienne	Bassin de Paris	Nord Est	Ouest	Sud Ouest	Centre Est	Méditerranée
	%	%	%	%	%	%	%	%
1. Markthandel	23,2	37,6	13,9	17,4	11,9	15,1	7,5	28,0
2. Groenten en fruitwinkel	9,6	18,4	5,6	12,8	4,6	3,3	2,0	3,3
3. Zelfst.levensm.winkel	35,7	23,2	35,7	44,5	30,9	50,7	52,4	37,0
4. Filiaalbedrijven	18,5	12,0	26,5	5,8	29,5	18,9	22,2	22,5
5. Consumenten coöp.	4,6	1,1	6,2	7,9	13,8	3,4	6,6	5,1
6. Warenhuizen	5,0	5,7	8,4	3,6	3,4	3,2	6,6	2,0
7. Overige	3,5	1,4	3,7	8,0	5,9	5,4	2,7	2,0
								3,5

Bron: La Consommation alimentaire des Français. André Villeneuve.

Les collections de l'INSEE. 34 M. Année 1972.

Figuur: F2

Inhoud: Verdeling van het consumptieve verbruik aan verse groenten en fruit in Frankrijk.

reau van Tuinbouwveilingen in Nederland" heeft laten verrichten in Engeland is gebleken dat speciaalzaken in 1973 resp. 51% van de tomatenverkopen, 58% van de slaverkopen en 57% van de komkommerverkopen voor hun rekening namen. Houden we verder rekening met het aandeel van de onafhankelijke levensmiddelenwinkels dan komen we op een totaal aandeel van de onafhankelijke detailhandel van 60 à 70%. Voor de regionale verschillen die ook hier aanzienlijk zijn wordt verwezen naar tabel GB1.

179. Uit het voorgaande komt naar voren dat de betekenis van de speciaalzaken (winkels, markt- en straathandel en venters) van land tot land verschilt. Zoals reeds gezegd: de gespecialiseerde detailhandel wordt toegeleverd door de traditionele groothandel in groenten en fruit. In de grotere steden loopt de voorziening van de detaillisten via de groothandelmarkten (waar vaak nog persoonlijk wordt ingekocht); in de plattelandsgebieden wordt toegeleverd door de daar gevestigde of rondreizende groothandel. Voor zover de niet-gespecialiseerde detailhandel onafhankelijk werkt (d.w.z. niet aangesloten bij overkoepelende organisaties) wordt zij op dezelfde wijze toegeleverd als de speciaalzaken.
180. De voorziening met groenten en fruit van de detaillisten aangesloten bij of onderdeel van vrijwillige filiaalorganisaties, grootwinkelbedrijven, consumentencoöperaties, inkoopverenigingen e.d. kan geschematiseerd drieërlei vorm aannemen t.w.: a. toelevering rechtstreeks naar de winkels via de traditionele groothandel in groenten en fruit (vergelijkbaar toeleveringspatroon als bij de speciaalzaken) b. toelevering via geïntegreerde groothandel (zoals bij Albert Heijn in Nederland en FDB in Denemarken) c. toelevering via aankoopcentrale en geïntegreerde groothandel (zoals bij Edeka en Réwé in West-Duitsland). Het belang van deze "geïntegreerde" groente- en fruitvoorziening verschilt van land tot land: in Denemarken en in West-Duitsland is deze gang van zaken sterker ontwikkeld dan in de andere EEG-lidstaten. In dit verband moet erop worden gewezen dat het marktaandeel van dit soort detailhandelsorganisaties in West-Duitsland per onderneming (Edeka, Réwé, Coöp, Spar) aanmerkelijk hoger ligt dan in Engeland (Marks & Spencer, Sainsbury's, Fine Fare, Tesco). FDB behoort tot de vijf grootste importerende ondernemingen van Denemarken; Edeka en Früterra (Coöp.-gruppe) behoren ieder tot de vier grootste importeurs van West-Duitsland. Er zij nog op gewezen dat de aankoopcentrales en de geïntegreerde groothandel soms zijn gevestigd (althans voor hun voorziening met groenten en fruit) op groothandelmarkten en in havenplaatsen d.w.z. concentratiepunten van de import- en groothandel in groenten en fruit.

Tabel: GB 1

EEG-LIDSTAAT: VERENIGD KONINKRIJK

PRODUKT : TOMATEN, SLA, KOMKOMMERS

INHOUD : Kleinhandelstype waar werd aangekocht door huisvrouwen

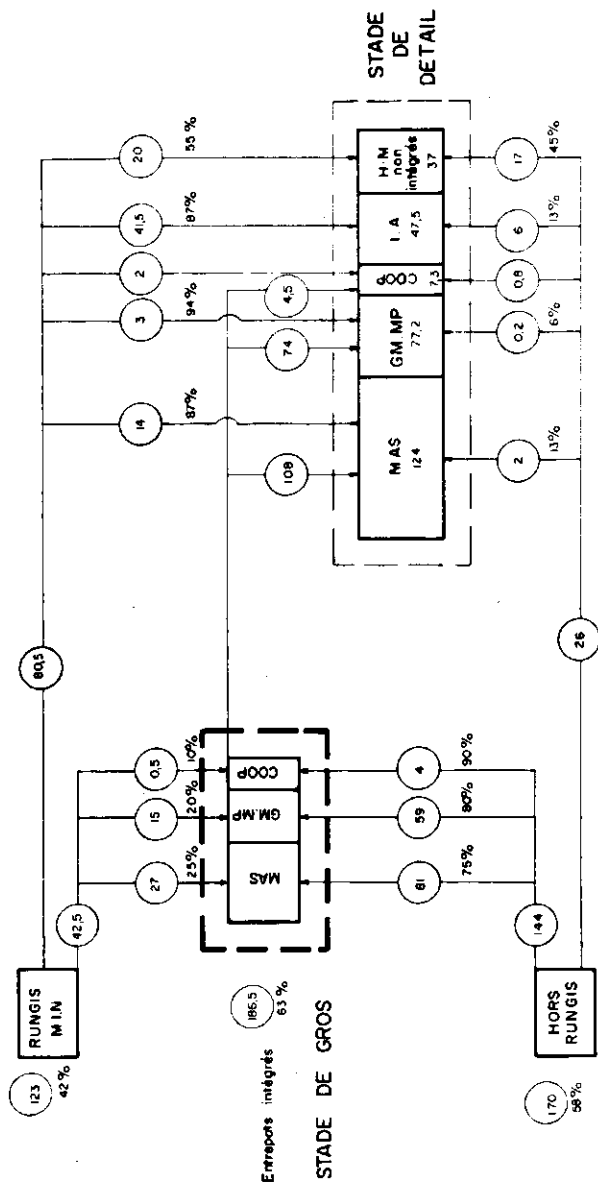
	Alle verbruikers					
	in Engeland	in:				
		Schotland	Noord- Engeland	Midlands	West en Wales	Zuid- Oost
	%	%	%	%	%	%
I TOMATEN (mei 1973)	100	100	100	100	100	100
1. Straat- en markthandel	15	1	22	20	12	11
2. Plaatselijke groentewinkels	36	30	38	33	34	39
3. Andere plaatselijke winkels	12	14	11	12	13	12
4. Supermarkten	17	21	10	15	18	22
5. Coöperaties	4	6	5	3	1	4
6. Warenhuizen (en onbekend)	16	?	14	17	22	12
II SLA (mei 1973)	100	100	100	100	100	100
1. Straat- en markthandel	18	2	26	21	12	16
2. Plaatselijke groentewinkels	40	38	40	40	41	39
3. Andere plaatselijke winkels	8	9	6	9	16	6
4. Supermarkten	20	30	12	19	17	27
5. Coöperaties	2	2	3	1	6	1
6. Warenhuizen (en onbekend)	12	19	13	10	8	11
III KOMKOMMERS (mei 1973)	100	100	100	100	100	100
1. Straat- en markthandel	17	-	23	21	10	14
2. Plaatselijke groentewinkels	40	28	41	41	44	40
3. Andere plaatselijke winkels	9	12	9	10	17	6
4. Supermarkten	22	34	12	20	20	31
5. Coöperaties	2	3	2	1	6	1
6. Warenhuizen (en onbekend)	10	23	13	7	3	8

Bron: Centraal Bureau van Tuinbouwveilingen in Nederland, Den Haag.

181. Een tweetal voorbeelden mogen illustreren hoe de distributie van groenten en fruit binnen grote detailhandelsorganisaties kan verlopen. Allereerst de situatie bij de Coöp.-organisatie in West-Duitsland. Voor de voorziening van haar organisatie met groenten en fruit beschikt men over drie ondernemingen Früterä G.m.b.H. gevestigd in Hamburg, Frankfurt en München (100% filialen van Coöp-Zentrale). Deze filialen fungeren als importeur cq. groothandelaar en leveren toe aan de regionale consumentencoöperaties (93 groothandelaren verspreid over de Bondsrepubliek). De drie filialen Früterä G.m.b.H. doen dat middels 11 verkoopkantoren in Hamburg, Bremen, Hannover, Braunschweig, Göttingen, Düsseldorf, Frankfurt, Stuttgart, Trossingen, München en Nürnberg. Ca. 60% van de benodigde hoeveelheden groenten en fruit bij de regionale consumentencoöperaties wordt toegeleverd door Früterä G.m.b.H. De andere 40% kopen de regionale coöperaties zelf op de groothandelsmarkten bij importeurs, groothandelaren en makelaars of agenten. Früterä koopt voor 80% direct in het buitenland en voor 20% middels makelaars. Früterä G.m.b.H. brengt handelsmarges in rekening van 4 - 8%. Na Scipio-Fruchtvertrieb, Edeka-Fruchtkontor en Früco is Früterä in belangrijkheid de vierde importeur van groenten en fruit in West-Duitsland. Overigens moet worden opgemerkt dat Früterä G.m.b.H. een deel van zijn verkopen (10 à 15%) richt op ondernemingen (groothandelaren en grotere detaillisten) buiten de eigen organisatie. De coöp-winkels hebben een aandeel van ca. 8% in de totale distributie van groenten en fruit in West-Duitsland.
182. Een tweede voorbeeld betreft de Edeka-groep. De Edeka-Zentrale beschikt in de Bondsrepubliek over 6 aan- en verkoopkantoren t.w. in Hamburg, Frankfurt, Kehl, Roisdorf, Köln en München. Deze kantoren kopen in t.b.v. ca. 70 regionale inkoopcoöperaties die op hun beurt weer de aangesloten winkels toeleveren. Ca. 60% van de benodigde hoeveelheden groenten en fruit bij de regionale coöperaties wordt toegeleverd door Edeka Fruchtkontor. Edeka Fruchtkontor koopt ca. 90% van het importprodukt direct in het buitenland en de rest via makelaars en importeurs. De commissie die Edeka Fruchtkontor zijn klanten in rekening brengt varieert van 3 - 6%. Ca. 20% van haar verkopen zijn gericht op ondernemingen buiten de organisatie; dit aandeel is groeiend. De Edeka-winkels hebben een aandeel van ca. 12% in de distributie van groenten en fruit.
183. Een derde illustratie is meer algemeen van aard en betreft de voorziening met groenten en fruit van de geïntegreerde en geassocieerde detailhandel (inclusief de hypermarkten) in de Region Parisienne (Frankrijk). Om de gedachten te bepalen: in dit gebied vindt ca. 25% van de nationale consumptie plaats.

Figuur: F3

Inhoud: De voorziening met groenten en fruit van de geïntegreerde en geassocieerde handel alsmede de hypermarkten in de region Parisienne 1972 (exclusief aardappelen)

(20) = 20.000 tonnes

- MAS = Magasins à Succursales (filiaalbedrijven)
- GM MP = Grands Magasins - Magasins Populaires (warenhuizen)
- COOP = Coöperatives de consommation (cons.coöperaties)
- IA = Independants associés (vrijwillig filiaalbedrijf e.d.)
- HM = Hypermarchés (hypermarkten)

Bron: CTIFL-Documents. No. 39. 3e TRIM. 1973. L'approvisionnement en fruits et légumes du commerce intégré, associé et des grandes surfaces en région parisienne en 1972.

Zoals reeds eerder werd opgemerkt is de algemene levensmiddelen distributiesector relatief zwak vertegenwoordigd: ca. 43% van de regionale aankopen van groenten en fruit. Slechts een deel hiervan is in handen van filiaalbedrijven, warenhuizen, consumentencoöperaties, vrijwillig filiaalbedrijven en hypermarkten: in 1972 ca. 293.000 ton groenten en fruit. In figuur F3 is duidelijk gemaakt hoe de voorziening van deze organisaties verloopt. Belangrijkste conclusies: ca. 42% wordt betrokken van importeurs en groothandelaren op Paris-Rungis (MIN) daarvan gaat twee derde direct naar de geïntegreerde of aangesloten winkels en een derde gaat via distributiecentra van de betreffende organisaties; ca. 58% wordt aangekocht buiten Paris-Rungis om en 85% hiervan gaat via de distributiecentra van de organisaties; gesommeerd gaat bijna twee derde via de distributiecentra van de detailhandelsorganisaties van waaruit de filialen en winkels worden toegeleverd.

De importveilingen

184. Op de importveilingen concentreren zich vraag en aanbod van geïmporteerde groenten en fruit. Middels het systeem van in openbaarheid uitgebrachte oplopende biedingen (opbodstelsel) worden binnen relatief korte tijd en met een minimum aan verkoopinspanning grote kwantiteiten produkt verkocht. De verkopen gaan op basis van catalogi per veilinghouder waarin per land van herkomst en per sortering de aangeboden hoeveelheden staan vermeld. De veilingen vinden slechts gedurende een beperkt aantal dagen plaats e.e.a. afhankelijk van het aanvoerseizoen van de betreffende produkten.
185. Het aanbod op de veilingen is in handen van gespecialiseerde importeurs die relatief grote hoeveelheden produkt groten-deels per boot en in mindere mate per spoor (Rotterdam) krijgen aangevoerd. De vraag komt van de zijde van de traditionele groothandel in groenten en fruit, aankoopcentrales en geïntegreerde groothandelaren (van detailhandelorganisaties) en van commissarissen die in opdracht van derden inkopen (aantallen kopers in Rotterdam en Antwerpen op ieder van de veilingen ca. 200 à 300!).
186. De importveilingen zijn gevestigd in de havenplaatsen Antwerpen, Rotterdam, Bremen en Hamburg. Daar concentreert zich ten dele de aanvoer vanuit overzeese gebieden en daarmee ook de importhandel van de betreffende produkten in casu: citrusfruit, appels en in zeer beperkte mate ook de andere relevante produkten. Tomaten, komkommers en perziken zijn bederfelijker van aard en kunnen de extra tijd die tussen aanvoer en verkoop verloopt a.g.v. het discontinue karakter van het veilingstelsel (slechts enkele dagen per week) niet verdragen.

187. De "actieradius" van de importveilingen verschilt. In Antwerpen wordt ingekocht door de Belgische groothandel in groenten en fruit én door Nederlandse importeurs en groothandelaren. In Rotterdam wordt ingekocht door Nederlandse exporteurs (voor reëxport), door groothandelaren vanuit alle delen van Nederland (maximale afstand ca. 250 km!) en door Duitse, Belgische en Franse importeurs en groothandelaren. Het achterland van de Rotterdamse importveilingen reikt tot ver in de Bondsrepubliek Duitsland. De importveilingen in Bremen en Hamburg zijn voornamelijk gericht op de voorziening van het Noordduitse gebied. Vanuit de Scandinavische landen (met name Denemarken) komt een beperkte vraag.
188. Via de importveilingen wordt een steeds kleiner deel van het geïmporteerde fruit verkocht. In Engeland, Frankrijk, Ierland, Italië, Denemarken en Luxemburg worden in het geheel geen veilingen meer gehouden; in West-Duitsland, België en Nederland nog wel, alhoewel ook daar tekenen van verval zichtbaar worden: in Hamburg problemen met New-Zealand-appelen (1975), in Antwerpen geen aanvoer van Jaffa-citrus (1975-1976) en in Rotterdam sterk teruglopende aanvoer van Spaans citrusfruit. Dit alles neemt niet weg dat de importveilingen met name voor overzeese citrusfruit en appelen nog van relatief grote betekenis zijn. Voor wat betreft de cijfermatige betekenis van de Rotterdamse veilingimporteurs zij verwezen naar de bijlagen 31 en 32.

De groothandelsmarkten

189. Op de groothandelsmarkten concentreert zich de vraag naar en het aanbod van groenten en fruit in het algemeen en meer in het bijzonder ook van geïmporteerde produkten. Het aanbod is in handen van importeurs en groothandelaren (die op hun beurt inkopen van de importeurs); de vraag komt van de zijde van de groothandel en van detaillisten. Op vrijwel alle belangrijke groothandelsmarkten wordt dagelijks markt gehouden. Dit houdt verband met het bederfelijke karakter van de produkten; een snelle doorstroming is noodzakelijk.
190. Op de kleinere groothandelsmarkten (zoals Dublin, Kopenhagen, Rotterdam en Brussel) blijft het aantal importeurs per groothandelsmarkt beperkt tot ongeveer 10 bedrijven terwijl het aantal groothandelaren de 100 niet overschrijdt. Op de grotere markten (zoals München, Frankfurt, Paris-Rungis, London) zijn er veelal enkele tientallen importeurs, terwijl het aantal groothandelaren varieert per markt van 100 tot 400 bedrijven. Het aantal op de markt kopende detaillisten varieert van enkele honderden op de kleine markten tot enkele duizenden op de grotere markten.

191. Er zijn in Nederland maar enkele groothandelsmarkten van betekenis t.w. Rotterdam, Amsterdam en Den Haag waarbij we afzien van plaatselijke concentraties van groothandelaren zonder een georganiseerde markt. De aangevoerde hoeveelheden groenten en fruit bedroegen resp. in Rotterdam (1973) 125.000 ton, in Amsterdam (1973) 105.000 ton en Den Haag (1971) 54.000 ton. Ca. 15 à 20% van het ingevoerde produkt wordt via deze drie groothandelsmarkten verhandeld, dit is nogal weinig zeker als we het vergelijken met de situatie in andere landen (zie verder). De verklaring voor dit verschijnsel is drieledig. Allereerst zij erop gewezen dat het leeuwedeel van de invoer via de Rotterdamse havens en de daar gevestigde ondernemingen loopt. Gelet op de relatief geringe afstand tussen Rotterdam en de rest van Nederland is er in beperkte mate behoefte aan additionele herverdelingscentra als de groothandelsmarkten. Van betekenis is in dit verband ook dat het systeem van importveilingen iedere groothandelaar de gelegenheid biedt concurrerend in te kopen. Een tweede verklaring moet worden gezocht bij het geringe aantal werkelijk grote steden: Rotterdam, Amsterdam en Den Haag zijn de enige stedelijke agglomeraties waarvan het inwonertal de 500.000 overschrijdt. Een derde verklarende omstandigheid vormen de producentenveilingen die in Nederland van oudsher een sterke positie hebben ingenomen in de commercialisatiestructuur van binnenlandse groenten en fruit. Detailhandelaren deden daar ten dele hun inkopen; thans veel minder. De belangrijkste groepen van kopers zijn daar nu exporteurs en groothandelaren die hun vestigingsplaats ook gedeeltelijk op of bij de veilingen hebben. Het aantal importeurs en groothandelaren op ieder van de genoemde groothandelsmarkten ligt tussen de 80 en 100.
192. In Denemarken loopt een belangrijk deel van de groente- en fruithandel via de groothandelsmarkt KGT (Københavns Engros Grønttorv) in København/Valby. Via deze groothandelsmarkt vindt een groot deel van de groente- en fruitvoorziening plaats van København zelf en voorts van een aantal voorsteden en kleinere provinciestedjes op het eiland Sjaelland. De vier grote gespecialiseerde importeurs en IRMA (filiaal-organisatie) zijn op het terrein van de KGT of in de directe omgeving gevestigd terwijl voorts ca. 40 groente- en fruitgroothandelaren daar hun bedrijf uitoefenen. De KGT vormt de enige groothandelsmarkt in Denemarken. Wel is het zo dat zich rond de belangrijke producentenveilingen (GASA's in Odense, Aarhus en in mindere mate Aalborg) concentraties van groothandelaren hebben gevormd. Mocht het zo zijn dat de GASA's zich inderdaad ontwikkelen tot belangrijke importeurs (de eerste aanzetten zijn er!) dan mag worden aangenomen dat ook Odense en Aarhus concentratiepunten van handel in geïmporteerde groenten en fruitsoorten zullen worden. Cijfermatige gegevens over de hoeveelheden geïmporteerd

produkt die via KGT worden verhandeld, zijn niet beschikbaar. Wel bekend is dat ca. 80 à 90% van de import loopt via ondernemingen gevestigd in København en omgeving, een zeer belangrijk deel van de fysieke distributie gaat evenwel buiten København's groothandelsmarkt om direct naar de bestemmingen elders in Denemarken.

193. De Dublin Fruit and Vegetable Market is de enige, georganiseerde groothandelsmarkt in Ierland. Ongeveer 30 bedrijven zijn gevestigd in de markthal. In de omliggende straten zijn voorts nogal wat importeurs en groothandelaren gevestigd. Enige kwantitatieve informatie over de hoeveelheid produkt die daadwerkelijk via de markthallen wordt verkocht en gedistribueerd is er niet. Wel is bekend dat de hoeveelheden produkt via de markthallen verhandeld, geringer worden. De "National Prices Commission" acht het zelfs niet uitgesloten dat als gevolg van een aantal omstandigheden in de komende jaren nog slechts 10 à 20% van de totale hoeveelheid groenten en fruit via de Dublin-Market zal gaan. Te denken valt in dit verband aan: verdergaande groei van de filiaalbedrijven ("chain-stores") met mogelijkheid van eigen distributiecentra, toenemende betekenis van "pre-packers" en "cash-and-carry"-bedrijven, meer directe verzendingen vanuit de havenplaatsen (Dublin, Cork, Rosslare) en vanaf de producentengroeperingen naar de eerste bestemmingen. Dit alles neemt niet weg dat de Dublin-Market (in de ruime zin des woords) thans het belangrijkste zo niet enige referentiepunt is voor prijzen van groenten en fruit in Ierland.
194. Ook België bezit, zoals Nederland, slechts een beperkt aantal groothandelsmarkten van betekenis t.w. Brussel (geen feitelijke markt als zodanig, maar concentratie van ondernemingen), Antwerpen, Luik en Gent. Ook hier moet worden gewezen op het betrekkelijk kleine aantal grote steden, de invloed aan de producentenveilingen op het algemene distributiepatroon voor groenten en fruit en de betekenis van de importveiling in Antwerpen. Cijfermatige gegevens over de aangevoerde hoeveelheden produkt zijn er niet. Wel is bekend dat Brussel hoofdaanvoerplaats is van geïmporteerde produkten voor zover afkomstig van niet-overzeese herkomstlanden.
195. De distributie van groenten en fruit is in Italië grotendeels gericht op de voorziening van de groothandelsmarkten waarvan de belangrijke zijn gelegen in het noorden van het land. Vanuit de produktiegebieden in het zuiden van het land worden de produkten verzonden naar de groothandel op de groothandelsmarkten in de belangrijke stedelijke agglomeraties zoals Milano (aanvoer in 1973: 501.732 ton), Torino (210.200 ton), Bologna (178.906 ton), Vérone (124.834 ton), Genova (83.833 ton), Firenze

Tabel: F2

EEG-LIDSTAAT: FRANKRIJK

PRODUKT : GROENTEN EN FRUIT

INHOUD : Groothandelsmarkten en concentraties van groothandelaren

Steden	Bevolking x 1000	Aangevoerde hoev. x 1000 t.	Groothandelaren		Producenten	
			aantal	omzet 1000 t.	aantal	omzet 1000 t.
Paris-Rungis	2.600	1.385	400	1.300	450	85
Steden met meer dan 100.000 inwoners						
Marseille	894	192	35	170	492	22
Lyon	535	276	69	255	310	21
Toulouse	380	216	75	180	920	36
Nice	325	140	66	110	750	30
Bordeaux (Brienne)	271	170	65	155	23	15
Nantes	265	287	77	235	500	52
Strasbourg	254	103	27	96	8	7
St. Etienne	216	73	23	70	-	3
Le Havre	201	-	18	43	-	-
Lille	195	287	81	270	70	17
Rennes	189	29	12	25	40	4
Toulon	178	58	32	55	0	3
Montpellier	167	44	39	35	138	9
Grenoble	166	90	20	80	150	10
Brest	160	-	25	-	20	1
Reims	159	45	22	45	-	-
Clermont	154	43	15	35	71	8
Dijon	151	80	20	75	12	5
Le Mans	148	-	9	-	70	6
Limoges	136	62	10	60	50	2
Angers	135	45	25	35	140	10
Tours	133	60	28	60	-	-
Nîmes	129	50	33	45	15	5
Nancy	128	-	11	30	-	-
Rouen	125	113	33	102	180	11
Amiens	123	-	13	-	-	-
Besançon	119	50	11	50	10	1
Mulhouse	119	5	9	-	-	-
Caen	114	-	24	70	n d	n d
Metz	114	-	8	13	-	-
Perpignan	104	54	12	23	570	31
Orléans	100	-	15	-	-	-
Totaal 33 belangrijkste steden	9.068	3.957	1.342	3.662	4.989	394
Totaal 23 steden met 50.000 - 100.000 inwoners	2.020	351	304	299	773	103
Totaal 22 overige steden met meer dan 5 grossiers	870	177	257	174	1.630	95
Totaal Generaal	11.958	4.485	1.888	4.135	7.392	592

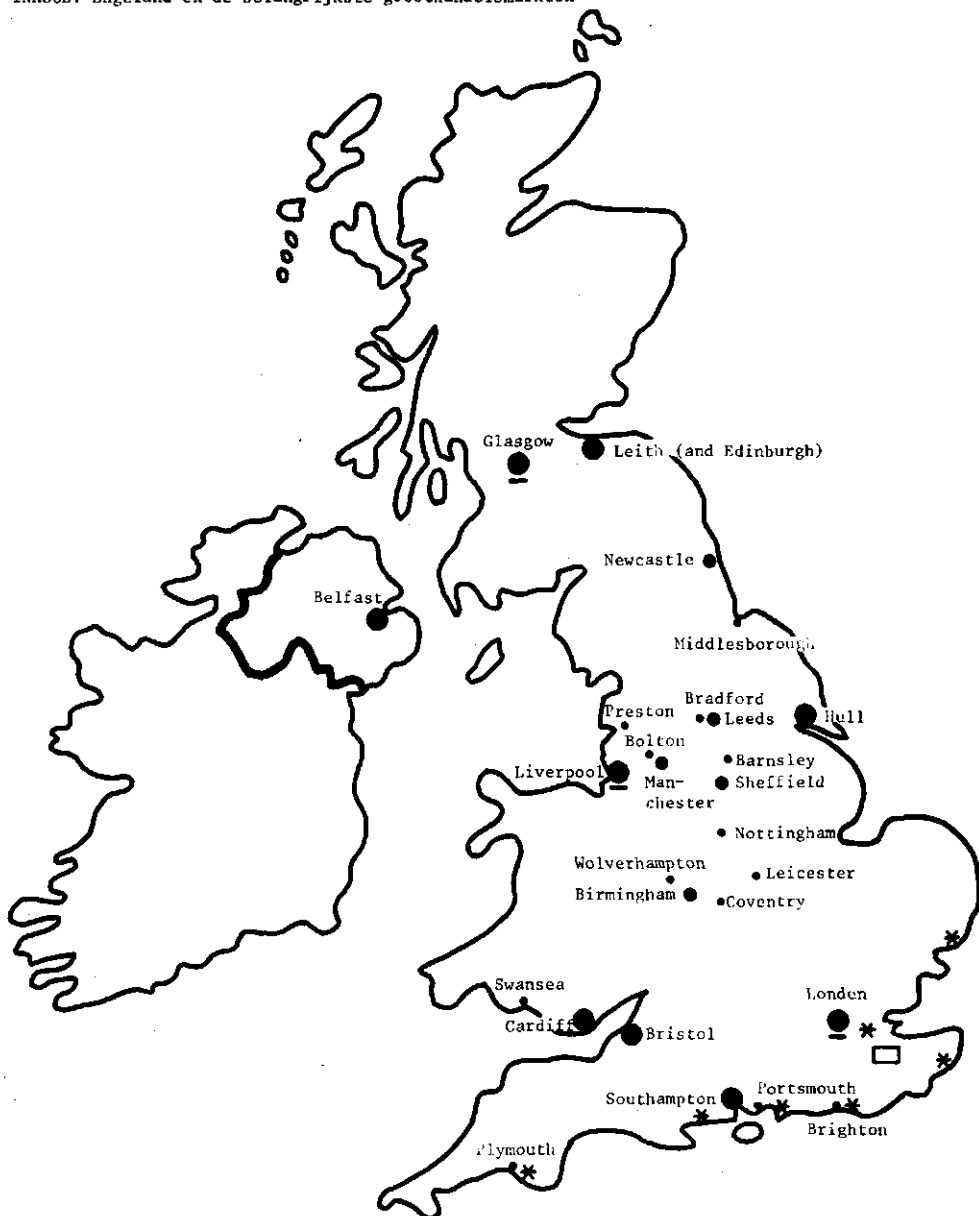
Bron: Les marchés physiques dans l'économie des fruits et légumes. J.N.Ferry, J.C.Montigaud et F.Lauret. Avignon/Montpellier, Oct. 1974.

(92.740 ton) en Padoue (93.918 ton). Ook het geïmporteerd produkt alhoewel slechts van beperkte betekenis en slechts aanvullend in bepaalde seizoenen, vindt z'n weg voornamelijk naar deze groothandelsmarkten in het noorden van het land.

196. In Frankrijk zijn groothandelsmarkten of als zodanig functionerende concentraties van groothandelaren in vrijwel alle steden van meer dan 50.000 inwoners. De betekenis van die markten voor de voorziening van de betreffende steden (en het omliggende gebied) varieert van 20-80% in afhankelijkheid van andere circuits en lokale produktiemogelijkheden. Globaal genomen kan men zeggen dat in het noordoosten, oosten en het centrum van het land de groothandelsmarkten slechts van secundaire betekenis zijn. Daar zijn vooral van betekenis de filiaalorganisaties en coöperaties alsmede de "grossistes à service complet". Daarentegen zijn de groothandelsmarkten van veel betekenis in de gebieden Region Parisienne, le Nord, l'Ouest, le Sud-Ouest en Midi-Méditerranéen. De markten kunnen begunstigd worden door lokale produktie waardoor detaillisten worden aangetrokken door het aanbod van lokale producenten. Juist in die gebieden waar het verbruik zich concentreert: Region Parisienne en Midi-Méditerranéen spelen de groothandelsmarkten een grote rol.
197. In ongeveer 55 grote en kleinere steden zijn groothandelsmarkten gevestigd; inclusief simpele concentraties van groothandelaren (meer dan 5) betreft het 78 plaatsen. Op deze "markten" zijn in totaal ca. 1.900 groothandelaren gevestigd die in 1972 4,1 miljoen ton groenten en fruit verhandelden dat is 63% van de 6,5 miljoen ton die in Frankrijk werden verhandeld (produktie - export + import). De belangrijkste markten zijn die in of bij Paris-Rungis, Marseille, Lyon, Toulouse, Nice, Bordeaux, Nantes, Strassbourg, Lille, Rouen. Voor de aangevoerde hoeveelheden en de aantallen groothandelaren zij verwezen naar tabel F2.
198. Over de grootste en belangrijkste groothandelsmarkt in Frankrijk Paris-Rungis volgt hier wat meer informatie. De aanvoer van groenten en fruit bedroeg over de jaren 1972 t/m 1974 gemiddeld ca. 1.380.000 ton per jaar waarvan iets minder dan de helft fruit en iets meer dan de helft groenten. Ca. een derde van de aanvoer gebeurt per spoor. Het aantal groothandelaren gevestigd op de markt bedroeg in 1974: 358 hetgeen t.o.v. 1969 (396) een geringe achteruitgang betekent. De hoeveelheden aangevoerd produkt zijn in de eerste jaren (1969 t/m 1972) nogal toegenomen; daarna volgde een stabilisatie. Bijna 40% van de aangevoerde groenten en fruit bestaat uit geïmporteerd produkt. De markt van Paris-Rungis is gericht op de voorziening van de stad Paris en de gehele Region Parisienne (ca. een vierde van de nationale

Figuur: GB 4

INHOUD: Engeland en de belangrijkste groothandelsmarkten

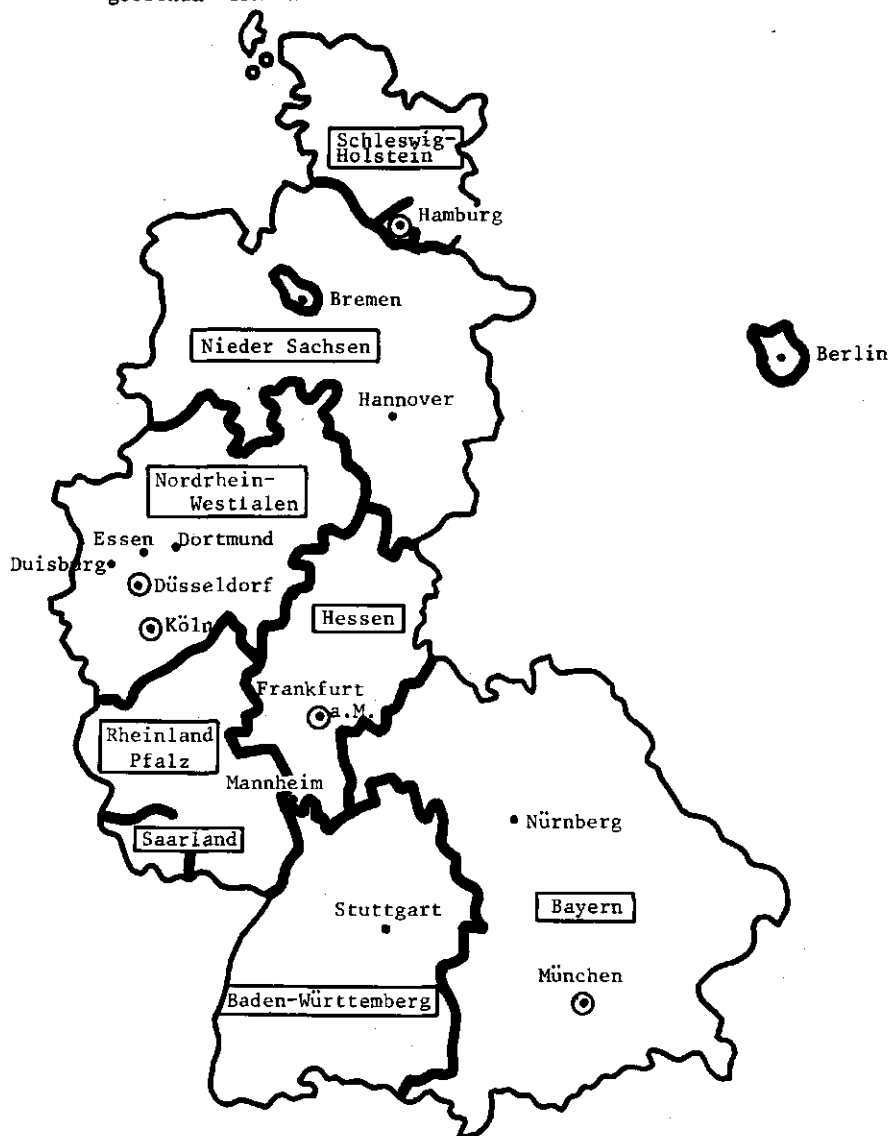
- Port Markets d.w.z. groothandelsmarkten die in nauwe samenhang met de aanvoerhavens functioneren
- Inland Primary Markets d.w.z. de grotere landinwaarts gelegen groothandelsmarkten
- Inland Secondary Markets d.w.z. de kleinere landinwaarts gelegen groothandelsmarkten
- * Roll-on/toll-off-ports in Zuid en Zuid-oost Engeland
- PWDC = Paddock Wood Distribution Center

consumptie). Aangenomen mag worden dat ca. 80% van de behoeften aan groenten en fruit in dit gebied wordt verhandeld via Rungis (groenten 85%; fruit 76%). Van produkt tot produkt verschilt dat overigens nogal: tomaten 95%, sinaasappelen 64%, appels 55%, perziken 98%.

199. Ook met betrekking tot Engeland kan worden opgemerkt dat de groothandelsmarkten van wezenlijke betekenis zijn. Er zijn ca. 30 groothandelsmarkten. De belangrijkste zijn die in de London-area (New Covent Garden Market en van minder betekenis Western International, Spitalfields, Borough en Stratford) en Liverpool, deze twee concentraties van groothandelsactiviteiten functioneren in nauwe samenhang met de betreffende aanvoerhavens en zijn gericht op de voorziening van de betreffende stedelijke agglomeratie en het omliggende gebied. De groothandelsmarkten zijn geconcentreerd in het zuiden en zuidoosten van Engeland en voorts in het midden van het land. Zie voor regionale spreiding figuur GB4. Cijfermatige gegevens over de aangevoerde hoeveelheden en de aantallen groothandelaren gevestigd op de markten zijn niet bekend.
200. In West-Duitsland functioneren een dertigtal groothandelsmarkten. Ter illustratie van de diversiteit der groothandelsmarkten wat betreft het totale aanvoervolume, de aard van het aangevoerde produkt en de landen van herkomst van het geïmporteerde produkt, willen we de aanvoer op de Westduitse markten wat nader bezien. In figuur D4 is aangegeven hoe de markten (althans de belangrijkste) regionaal zijn verdeeld. In de tabellen D2 en D3 zijn de cijfermatige gegevens verwerkt. De belangrijkste conclusies uit dat cijfermateriaal geven we hierna weer.
201. De aanvoeren (incl. dubbeltellingen!) op de Westduitse groothandelsmarkten van tomaten en komkommers bedroegen in 1973 ongeveer 35% van de totale invoer. De tomaten en komkommers afkomstig uit de EEG-landen zijn veel minder gericht op de groothandelsmarkten dan de derde landen-produkten. Tomaten en komkommers uit Nederland (hoofdleverancier) gaan grotendeels rechtstreeks naar hun bestemmingen; de Italiaanse produkten worden voor een belangrijk deel aangevoerd in München. München is de hoofdaanvoermarkt voor produkten afkomstig uit Oosteuropese (Bulgarije en Roemenië) en Zuideuropese landen (Griekenland en Italië); voor de produkten uit deze landen zijn op enige afstand verder van belang Hamburg en Stuttgart. De aanvoeren uit Spanje en de Canarische Eilanden zijn gericht op Hamburg, Köln, Düsseldorf en Frankfurt am Main. Canarische tomaten en komkommers gaan relatief weinig via de groothandelsmarkt; veel wordt in transit via Rotterdam aangevoerd en van daaruit rechtstreeks verzonden naar bestemmingen in de Bondsrepubliek.

Figuur: D 4

INHOUD: West-Duitsland met deelstaten en de belangrijkste groothandelsmarkten

⊙ Representatieve markten EEG-markt- en prijsregeling

Tabel: D 2
 EEG-LIDSTAAT: WEST-DUITSLAND
 PRODUCT: TOMATEN, KOKKOMERS, APPELS, PERZIKEN
 INHOUD : Aangevoerde hoeveelheden (x 1000 kg) verse groenten en fruit op de belangrijkste groothandelsmarkten in 1973

Herkomst van de invoer	B.R.Duitsland	München	Hamburg	Köln	Frankfurt	Düsseldorf	Stuttgart	Nürnberg	Hannover	Essen
TOMATEN										
Totale invoer 1973	311655 100%	36205 11	21376 7	9058 3	10000 3	4703 1,5	11271 3,5	1983 0,5	1321 0,5	492 -
waarvan uit:										
EEG-lidstaten	234839 100%	3440 1,5	12860 6	5239 2	4992 2	3409 1,5	7282 3	222 -	21 -	-
Derde landen	76816 100%	30765 40	8516 11	3819 5	5008 7	1294 1,5	3989 5	1761 2	1300 1,5	492 0,5
waarvan uit:										
Bulgarije	7890 100%	2644 33	1058 13	182 2	259 3	18 -	801 10	389 5	144 2	-
Roemenië	29399 100%	26501 90	2729 9	1817 6	1542 5	157 0,5	1573 5	762 2,5	492 1,5	104 0,5
Narokko	8895 100%	567 6	360 4	1259 14	119 1	1238 14	463 5	181 2	165 2	-
Can. Eilanden	18396 100%	76 -	2787 15	467 2,5	907 5	452 2,5	9 -	49 -	25 -	-
Spanje	10483 100%	284 3	1535 15	993 9	1022 10	548 5	254 2,5	63 0,5	458 4	203 2
KOKKOMERS										
Totale invoer 1973	193489 100%	34031 18	8903 5	4331 2	4900 2,5	2394 1	7046 4	1168 0,5	263 -	14 -
waarvan uit:										
EEG-lidstaten	160735 100%	18582 12	5401 3,5	3208 2	3737 2	2005 1	5232 3	150 -	-	-
Derde landen	32754 100%	15449 47	3502 11	1123 3,5	1163 3,5	389 1	1814 5,5	1018 3	263 1	14 -
waarvan uit:										
Bulgarije	11487 100%	3327 29	1561 14	396 3,5	258 2	54 -	1306 11	603 5	131 1	6 -
Roemenië	5795 100%	3912 68	723 12	346 6	328 6	-	198 3,5	29 0,5	39 0,5	-
Can. Eilanden	7000 100%	-	915 13	263 4	477 7	316 4,5	-	-	-	8 -
Griekenland	8413 100%	7950 94	403 5	118 1,5	87 1	19 -	302 3,5	386 4,5	68 1	-
APPELS										
Totale invoer 1973	600187 100%	28945 5	69896 12	21955 3,5	23905 4	12781 2	20264 3,5	9087 1,5	10637 2	4628 1
waarvan uit:										
EEG-lidstaten	497034 100%	27311 5,5	18631 3,5	17992 3,5	18099 3,5	11858 2,5	18531 3,5	8450 1,5	10045 2	4265 1
Derde landen	103153 100%	1634 1,5	51265 50	3963 4	5806 5,5	923 1	1733 1,5	637 1	592 -	363 -
waarvan uit:										
Hongarije	8296 100%	1215 15	1119 15	-	140 2	-	33 -	167 2	344 4	108 1,5
Overzeese landen	87622 100%	189 -	50082 57	3963 4,5	5584 6	902 1	1319 1,5	250 -	163 -	246 -
PERZIKEN										
Totale invoer 1973	226629 100%	99209 44	13864 6	15214 7	11706 5	7202 3	10840 5	6079 2,5	6332 3	4751 2
waarvan uit:										
EEG-lidstaten	152657 100%	22234 15	9721 6	12856 8	9773 6	6358 4	6945 4,5	1829 1	4433 3	4215 3
Derde landen	73972 100%	76975 104	4143 5	2358 3	1933 2,5	844 1	3795 5	4250 5,5	1899 2,5	536 -
waarvan uit:										
Bulgarije	1530 100%	317 21	176 12	94 6	13 1	-	42 3	44 3	25 2	-
Roemenië	3279 100%	126 4	292 9	697 21	752 23	91 3	61 2	88 3	103 3	8 -
Spanje	67598 100%	75511 112	3542 5	1553 2	1037 1,5	753 1	3792 6	4085 6	1745 2,5	519 1

Bron: Berekeningen op basis van gegevens van het ZMP/Bonn.

Tabel: D3
 EEC-LIDSTAAT: WEST-DUITSLAND
 PRODUCT: SINAASPEPLEN, MANDARIJNEN, CITROENEN
 INHOUD : Aangevoerde hoeveelheden (x 1000 kg) verse groenten en fruit op de belangrijkste groothandelmarkten in 1973

Herkomst van de invoer	B.R.Duitsland	München	Hamburg	Köln	Frankfurt	Düsseldorf	Stuttgart	Nürnberg	Hannover	Essen										
SINAASAPPELEN																				
Totale invoer 1973	756346	100%	67741	9	118080	16	39387	5	43190	6	21210	3	37616	5	15256	2	14465	2	12321	2
waarvan uit:																				
EEG-lidstaten	24122	100%	12520	52	501	2	389	2	2569	10	402	2	3022	1	1285	-	111	-	42	-
Derde landen	732224	100%	55221	8	117579	16	38998	5	40621	6	20808	3	34594	5	13971	2	14354	2	12279	1,5
waarvan uit:																				
Marokko	116882	100%	1803	1,5	36258	31	5199	4,5	4130	3,5	5320	4,5	3751	3	1459	1	2496	2	2835	2,5
Israël	111774	100%	27381	24	26705	24	3575	3	3395	3	930	1	2934	3	719	-	1598	1	176	-
Spanje	445219	100%	21637	5	22559	5	27591	6	30974	7	14066	3	26887	6	11588	2,5	9812	2	8849	2
Griekenland	5722	100%	3874	68	20	-	-	-	10	-	-	-	89	1	-	-	10	-	-	-
Zuid-Afrika	34714	100%	421	1	20369	59	2326	7	1782	5	492	1,5	712	2	141	-	256	1	280	1
MANDARIJNEN																				
Totale invoer 1973	192544	100%	14712	8	28503	15	9802	5	9701	5	4911	3	10479	5	5178	3	4107	2	3205	2
waarvan uit:																				
EEG-lidstaten	689	100%	735	107	3	-	-	-	31	5	-	-	8	1	18	-	-	-	-	-
Derde landen	191855	100%	13977	7	28500	15	9802	5	9670	5	4911	3	10471	5	5160	3	4107	2	3205	2
waarvan uit:																				
Marokko	34002	100%	102	-	16685	49	1171	3	998	3	794	2	399	1	120	-	595	2	674	2
Turkije	2314	100%	1543	67	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Spanje	155044	100%	12275	8	11267	7	8601	6	8672	6	4117	3	10072	6	5040	3	3512	2	2531	2
CITROENEN																				
Totale invoer 1973	114371	100%	25083	22	26041	23	7425	6	8295	7	3693	3	7350	6	2728	2	2706	2	1368	1
waarvan uit:																				
EEG-lidstaten	48064	100%	18187	38	2556	5	4824	10	5461	11	1259	3	4397	9	753	1,5	1003	2	183	-
Derde landen	66307	100%	6896	10	23485	35	2601	4	2834	4	2434	3,5	2953	4	1975	3	1703	2,5	1183	2
waarvan uit:																				
Turkije	13878	100%	2301	17	12641	91	121	1	547	4	20	-	267	2	266	2	80	1	120	1
Spanje	46143	100%	2785	6	8531	18	2419	5	2189	5	2224	5	2647	6	1650	4	1405	3	1065	2
Griekenland	2213	100%	1764	79	191	9	53	2	82	4	-	-	27	1	59	2	16	1	-	-
USA	2403	100%	-	-	1258	52	8	-	2	-	-	-	-	-	-	-	161	7	-	-

Bron: Berekeningen op basis van gegevens van het ZMP/Bonn.

LEI/Den Haag, augustus 1975

202. Ongeveer 40% van de invoer van appels wordt aangevoerd over de groothandelsmarkten. Appels afkomstig uit de EEG-lidstaten gaan relatief minder over de markten dan derde-landen-aanvoer. De appels afkomstig van in hoofdzaak overzeese gebieden gaan voor ca. 70% over de groothandelsmarkten en wel grotendeels via Hamburg (aanvoer per schip). De aanvoer van appels uit Hongarije concentreert zich in Hamburg en München.
203. De ingevoerde perziken worden voor ca. 80% over de groothandelsmarkten aangevoerd c.q. verhandeld; de EEG-invoer relatief veel minder dan de derde-landen-invoer. Vrijwel de gehele Griekse aanvoer van perziken loopt via de groothandelsmarkt München; gelet op de beschikbare cijfers zit daarbij inbegrepen vermoedelijk een stuk transithandel voor bestemmingen buiten de Bondsrepubliek Duitsland.
204. De sinaasappelen gaan voor 50% via de groothandelsmarkten. De produkten afkomstig uit Italië gaan hoofdzakelijk via München; de derde-landen-invoer is met een zekere concentratie in Hamburg en München voor het overige vrij gelijkmatig verdeeld over de andere markten. De marktaanvoeren van Israëliische produkten zijn naar verhouding belangrijk (grotendeels op Hamburg en München). Marokko is gericht op Hamburg (zee-aanvoeren). Spaanse sinaasappelen zijn zeer gelijkmatig verdeeld over de afzonderlijke markten. Griekenland concentreert zich op München en Zuid-Afrika op Hamburg.
205. Ruim 50% van de mandarijnen wordt aangevoerd c.q. verhandeld via de groothandelsmarkten. De Spaanse produkten worden vrij gelijkmatig over de onderscheiden markten aangevoerd; de Marokkanen concentreren zich op Hamburg (aanvoer per schip). De Turkse produkten gaan grotendeels via München.
206. De marktaanvoeren van citroenen bedroegen in 1973 ca. 80% van de totale invoer. München is hoofdaanvoerplaats voor Griekse en Italiaanse citroenen. In Hamburg concentreren zich de citroenen uit Turkije. De aanvoeren uit Spanje (rail en auto) zijn vrij gelijkmatig verdeeld over de markten.
207. Het voorgaande samenvattend kan worden gesteld dat, de relatieve betekenis van de groothandelsmarkten in de distributie van geïmporteerde groenten en fruit van land tot land verschilt. In Frankrijk, Engeland en West-Duitsland wordt ca. 50 à 60% via de groothandelsmarkten verhandeld: een relatief sterke positie van het marktwezen. In Nederland zijn de markten relatief zwak t.w. ca. 20% van de ingevoerde groenten en fruit. De groothandelsmarkten in België, Denemarken en Ierland nemen vermoedelijk een middenpositie in tussen deze twee uitersten.

208. De groothandelsmarkten hebben in het verleden aan relatieve betekenis moeten inboeten, alhoewel die neerwaartse beweging thans wat blijkt af te zwakken. De ontwikkelingen op de afzonderlijke markten in de verschillende lidstaten kunnen overigens sterk uiteenlopend van aard zijn. Voor een uitvoeriger behandeling van deze ontwikkelingen in samenhang met ontwikkelingen bij de andere schakels in de distributieketens zij verwezen naar punt 250 t/m 262.

Samenvatting en commentaar

209. De essentie van wat in het voorgaande werd uiteengezet, willen wij thans samenvatten en van commentaar voorzien. We doen dat vanuit het oogpunt van de voorschriften voor berekening van de invoerprijzen zoals vastgelegd in EEG-verordening 2118/74.
210. Tussen exporteurs in de derde landen en importeurs in de EEG-lidstaten ligt het werkterrein van boards, agenten, makelaars en vertegenwoordigingen; door ons samengevat in het begrip "pré-importhandel". Het zijn bemiddelende organisaties en bedrijven die het contact tussen exporteurs en importeurs moeten vergemakkelijken, doch in het algemeen niet optreden als verkopers voor eigen rekening. Dit alles betekent dat de pré-importhandel noch terugwaarts naar de exporteurs noch voorwaarts naar de importeurs een eigen (= zelfstandig) handelsstadium vormt. Zij zijn bemiddelaars in het handelsstadium exporteur-importeur. Bij waarneming van prijzen volgens verordening 2118/74 dient men zich bewust te zijn van:
- a. niet altijd even duidelijke herkenbaarheid van de pré-importhandel met het risico dat men bij prijswaarneming in feite of "te lage prijzen" (d.w.z. in het stadium exporteur-importeur) of "te hoge prijzen" verzamelt. Dit laatste omdat naar onze indruk de exporteurs, marketing-boards en staatshandelsbureaus steeds verder penetreren in de distributiekanaalen van groenten en fruit in de EEG-lidstaten. Dit kan tot gevolg hebben dat het moment van eerste prijsvorming nogal laat in het distributiekanaal komt te liggen.
  - b. de mogelijkheid om in die gevallen dat wel duidelijke herkenbaarheid als pré-importhandel bestaat (boards, alleen-distributeurs) gebruik te maken van het feit dat marktinformatie gecentraliseerd beschikbaar is juist bij dit soort bedrijven en instellingen vooral m.b.t. prijzen gerealiseerd in het stadium importeur (= panellist of commissionair) - groothandelaar.
211. De importeurs vormen in al hun verscheidenheid nog steeds de belangrijkste groep van importhandel. Per land zijn er overigens verschillen in relatieve betekenis afhankelijk van het be-

lang van zelfimporterende groothandelaren en detailhandelsorganisaties. Daarmede rekening houdend kunnen we stellen dat de importeurs relatief sterk vertegenwoordigd zijn in Nederland, Ierland, Engeland, België en Frankrijk.

212. De waarneming van prijzen kan betrekkelijk eenvoudig én volledig plaatsvinden in landen waar weinig importeurs zijn (die te zamen een groot deel van de importhandel voor hun rekening nemen) zoals in Ierland en Denemarken. Moeilijker ligt het wat dat betreft in België en Nederland; hier wordt de waarneming vergemakkelijkt door het op grote schaal toegepaste systeem van importveilingen. Het minst doorzichtig is de situatie in Frankrijk, West-Duitsland en Engeland; daar is waarneming mogelijk door concentratie van importeurs op de groothandelsmarkten én door herkenbaarheid van importeurs wat betreft specialisatie (naar produkt én land van herkomst) bv. in geval van "panellisten" die verkopen in opdracht van de boards.
213. De importeurs hebben in de voorbije periode terrein moeten prijsgeven aan groothandelaren (die zelf gaan importeren) en aan detailhandelsorganisaties (aankoopcentrales en geïntegreerde groothandel). Deze ontwikkeling gaat nog steeds door. Binnen de groep "importeurs" doet zich een proces van concentratie voor a.g.v. wegvallen van kleine ondernemingen en door vergroting van de blijvende bedrijven (d.m.v. samengaan met andere bedrijven). Ook zien we grote "nationale" ondernemingen ontstaan die zich niet meer beperken tot de importhandel maar in aansluiting daarop ook de groothandel voor hun rekening nemen middels een vaak wijdverspreid net van groothandelsfilialen en vestigingen. Binnen deze landelijke ondernemingen tekent zich voorts een proces van centralisatie af van de importtransacties; groothandelsvestigingen mogen niet zelf importeren maar moeten de geïmporteerde produkten betrekken via de "centrale" of via tussenpersonen of importeurs buiten ondernemingsverband.
214. De importeurs zijn qua vestigingsplaats geconcentreerd in havenplaatsen en op groothandelsmarkten. De in de verordening vermelde "representatieve markten" zijn wat dit betreft in het algemeen op de werkelijkheid afgestemd. Daar kunnen prijzen in het handelstadium importeur-groothandelaar bij uitstek worden waargenomen.
215. De groothandel in groenten en fruit toont duidelijke concentratietendenzen; het aantal ondernemingen neemt in alle lidstaten van jaar tot jaar af. In een aantal lidstaten en voor een aantal produkten heeft de groothandel een groeiende interesse laten blijken voor het zelf-importeren. De groothandel heeft ook terrein moeten prijsgeven aan de "geïntegreer-

de" distributie t.b.v. detailhandelsorganisaties. De groot-handelaren zijn geconcentreerd gevestigd op de groothandelsmarkten.

216. De distributie van geïmporteerde groenten en fruit via niet-gespecialiseerde winkels die in groter organisatorisch verband zijn opgenomen (grootwinkelbedrijven, consumentencoöperaties, vrijwillige filiaalbedrijven e.d.) neemt steeds grotere vormen aan. De voorziening van de betreffende winkels wordt meer en meer gecentraliseerd binnen ondernemingsverband via "geïntegreerde" groothandel en aankoopcentrales uitgevoerd. De detailhandelsorganisaties vormen dan ook een in betekenis toenemende groep van importhandel, die bv. in Denemarken en West-Duitsland al ca. 20 à 25% van de importhandel voor hun rekening nemen! Aankoopcentrales en "geïntegreerde" groothandel treden op als importeurs; een deel van hun aankopen worden doorverkocht aan groothandelaren en detaillisten buiten ondernemingsverband. Gelet op hun groeiende betekenis moeten deze detailhandelsorganisaties in de prijswaarneming volgens verordening 2118/74 worden betrokken. Dat is overigens niet altijd even eenvoudig. Deze ondernemingen zijn immers niet zo noodzakelijk gebonden aan de groothandelsmarkten als vestigingsplaatsen alhoewel dat wel vaak het geval is. Kennis van de organisatiestructuur van deze ondernemingen is evenwel een eerste vereiste voor een juiste prijswaarneming.
217. Relatief grote hoeveelheden van de geïmporteerde groenten en fruit wordt verhandeld door ondernemingen gevestigd op de volgens verordening 2118/74 als representatief aangemerkte markten.
218. De in de verordening genoemde handelsstadia importeur-groothandelaar en groothandelaar-detailhandelaar (als in eerder genoemd stadium niet kan worden waargenomen) zijn in de praktijk niet duidelijk omlijnd a.g.v. functieervaging. Voorbeelden: importeurs verkopen niet uitsluitend aan groothandelaren maar ook aan detaillisten; detailhandelsorganisaties (aankoopcentrales en geïntegreerde groothandel) treden op als importeurs; groothandelaren zijn ten dele zelf-importerend. Waarneming strikt volgens de verordening is niet altijd mogelijk. Onder importeurs dienen ons inziens tevens begrepen te worden de importerende groothandelaren en de importerende detailhandelsorganisaties: de prijzen kunnen daar dan ook worden waargenomen. Of de betreffende prijzen altijd betrekking hebben op de aan groothandelaren verkochte hoeveelheden is niet altijd vast te stellen; strikt volgens de verordening zou dat wel moeten.

5. Import- en distributiekkanalen, prijsvorming en prijsopbouw in de EEG

Inleiding

219. In aansluiting op het voorgaande hoofdstuk waarin de betekenis van de betrokken groepen van ondernemingen en instituten is uitgewerkt en in relatie gebracht met de bepalingen in de verordeningen, zal in dit hoofdstuk worden aangegeven hoe deze bedrijven en instituten in combinatie met elkaar bepaalde distributiesystemen vormen, van welke betekenis deze systemen zijn voor de betreffende produkten en landen van herkomst en op welke wijze de prijzen tot stand komen. Uitgangspunt voor deze analyse is nog steeds figuur 5 bijl. 61.

De marketing boards en de veilinghoudende panellisten

220. Distributiekanaal no. 1 illustreert hoe de door marketing boards aangevoerde produkten door panellisten middels het systeem van importveilingen beschikbaar komen in de EEG-lidstaten. De panellisten ontvangen de produkten in consignatie of commissie, verzorgen de verkopen en de distributie van de produkten en ontvangen voor hun bemoeiingen een commissievergoeding die per produkt, per board en per veiling kan variëren (ca. 4,5%).
221. Dit systeem van verkopen middels veilingen vindt slechts toepassing in Nederland (Rotterdam), België (Antwerpen) en de Bondsrepubliek Duitsland (Bremen en Hamburg). De produkten worden onder regie van de marketing boards per boot in de betreffende havenplaats aangevoerd en aldaar verkocht door de panellisten.
222. Welke produkten uit welke landen betreft het? In de eerste plaats appels afkomstig uit Nieuw-Zeeland (New Zealand Apple and Pear Marketing Board) en Zuid-Afrika (South African Deciduous Fruit Board), aangevoerd in de periode lopend van maart t/m augustus. Voorts citrusfruit afkomstig uit Marokko (Office de Commercialisation et d'Exportation OCE) en Israël (Citrus Marketing Board of Israël CMBI), welke landen de produkten aanvoeren in het winterseizoen en het voorjaar; verder ook citrusfruit vanuit Zuid-Afrika (South-African Coöperative Citrus Exchange Outspan) in de zomerperiode en het najaar. De aanvoer van sinaasappelen en mandarijnen vanuit Algerije in Nederland, België en de B.R.-Duitsland is gering en deswegen

ook de betekenis van het importveilingssysteem voor deze producten. Tomaten uit Marokko worden in beperkte mate op deze wijze verkocht.

223. Gelet op de relatieve betekenis van de via de marketing boards geïmporteerde producten in Nederland, België en West-Duitsland kan worden geconcludeerd dat dit distributiesysteem voor appels van grote betekenis is in alle drie genoemde lidstaten; voor sinaasappelen en mandarijnen van grote betekenis in Nederland en van minder belang in België (vooral sinds CMBI dit systeem daar vaarwel heeft gezegd!) en de B.R.-Duitsland (alleen Marokkaanse producten); voor citroenen (ingevoerd via marketing boards) zijn de importveilingen in alle drie de lidstaten van minder betekenis.
224. Op de importveilingen wordt verkocht aan groothandelaren in groenten en fruit, al dan niet gevestigd op groothandelsmarkten die op hun beurt weer doorverkopen aan "secundaire" groothandelaren (in geringe mate) en aan detaillisten in hoofdzaak. Op de veilingen wordt tevens verkocht aan aankoopcentrales en geïntegreerde groothandelaren van detailhandelsorganisaties. Het koperscorps wordt gevormd door ondernemingen gevestigd in alle delen van het land voor zover het Nederland en België betreft en voornamelijk het noordelijk deel van het land voor zover het de B.R.-Duitsland aangaat. In Rotterdam en Antwerpen (in beperkte mate) wordt voorts nogal wat verkocht ten behoeve van reëxport.
225. De interesse van de boards voor het systeem van importveilingen loopt terug. In Engeland waar de boards traditioneel sterk vertegenwoordigd zijn, werd dit systeem een aantal jaren geleden vrijwel volledig aan de kant gezet. In de lidstaten waar het nog wel functioneert, brokkelt het geleidelijk af. Een factor die hierbij ongetwijfeld een rol speelt, is de groeiende betekenis van de gecentraliseerde aankoop door detailhandelsorganisaties; deze organisaties wensen direct met de "boards" zaken te doen en doen dat ook in toenemende mate!
226. Uit het oogpunt van openbaarheid en waarneembaarheid van de prijsvorming zijn de importveilingen uniek. Rekening houdende met verkochte hoeveelheden, variëteiten, groottesorteringen en kwaliteiten, kunnen daar per land van herkomst gewogen gemiddelde invoerprijzen worden berekend die een juiste afspiegeling vormen van het werkelijke prijspeil in het handelsstadium importeur-groothandelaar e.e.a. in overeenstemming met het bepaalde in de verordeningen 1035/72 en 2118/74. Er zijn evenwel een aantal nadelen verbonden aan dit systeem, t.w. de beperktheid van het aantal landen van herkomst en de producten die daar worden verhandeld; voorts ook het discontinue karakter

van de prijsvorming nl. slechts één of enkele dagen van de week. In het kader van de prijswaarneming t.b.v. verordening 2118/74 nemen de betreffende instanties prijzen waar in Rotterdam en Antwerpen; dit is niet het geval in Bremen en Hamburg.

De marketing boards en de niet-veilinghoudende panellisten

227. Distributiekanaal no. 2 geeft schematisch aan hoe de door marketing boards aangevoerde produkten via niet-veilinghoudende panellisten worden gedistribueerd naar hun uiteindelijke bestemming. De panellisten (= importeurs) ontvangen de produkten van de boards (OFLA, OCE, CMBI, DFB, Outspan, New-Zealand) om in opdracht te verkopen; evenals de veilinghoudende panellisten ontvangen zij een van te voren overeengekomen vergoeding variërend van 2 tot 7,5%. Aard en intensiteit van de commerciële inspanningen van de panellisten zijn mede bepalend voor de hoogte van de commissievergoeding. In geval de produkten direct vanuit de aankomsthavens worden verzonden naar distributiecentra van bv. filiaalbedrijven en supermarktorganisaties, zal de vergoeding voor de panellist laag zijn (ca. 2%). De kosten die de panellist zich in dit geval moet getroosten, zijn zeer beperkt. De onderhandelingen tussen board-organisatie en grootafnemer worden veelal rechtstreeks gevoerd zij het dat om commercieel-organisatorische redenen de panellist blijft tussengeschakeld. In Engeland bv. is dit soort transacties in de laatste jaren sterk toegenomen (ex quai-sales). Door de boards worden overigens veelal richtlijnen gegeven m.b.t. de verkoopprijzen die de panellisten in acht moeten nemen. Soms betreft het richtprijzen die als minima functioneren waar beneden de panellisten niet mogen verkopen. Soms betreft het vastgestelde verkoopprijzen waartegen de panellisten moeten verkopen.
228. Dit systeem van distributie wordt door de boards vrij algemeen in de EEG-lidstaten toegepast met uitzondering van Nederland waar vrijwel volledig met veilinghoudende importeurs wordt gewerkt en met uitzondering van België en B.R.-Duitsland waar de appel-boards grotendeels middels de importveilingen werken. Het belang van het onderhavige distributiekanaal in het totaal der distributiesystemen wordt bepaald door het relatieve aandeel van de invoer dat via marketing boards loopt; dit verschilt van lidstaat tot lidstaat.
229. De importeurs die voor de boards als panellist optreden zijn in het algemeen gevestigd op de groothandelsmarkten en in de havenplaatsen d.w.z. op die plaatsen waar de handel in groenten en fruit sterk geconcentreerd is. De panellisten zijn min

of meer verplicht de betreffende produkten door te verkopen aan groothandelaren incl. de geïntegreerde groothandel die een inkoopfunctie vervult t.b.v. de georganiseerde detailhandel. Dit betekent dat het meest gangbare distributiesysteem als volgt eruit ziet: exportland → board → panellist → groothandelaar → (soms via een tweede groothandelaar maar meestal toch direct naar) detaillist.

230. Ook aankoopcentrales en geïntegreerde groothandelaren worden door de boards ingeschakeld als panellisten; de boards passen hun marketing-beleid aan bij nieuwe ontwikkelingen in de distributiekanaalen voor groenten en fruit. Door groeiende centralisatie van de inkoop t.b.v. de georganiseerde detailhandel dienen de wensen van aankoopcentrales e.d. op het punt van directe handelsrelaties met de boards gehonoreerd te worden. De aankoopcentrales gaan fungeren als panellisten: Edēka en Rēwē in B.R.-Duitsland, FDB in Denemarken. In dit verband zij ook gewezen op de groeiende betekenis van de z.g. ex quai-sales door middel waarvan de boards slechts met formele tussenschakeling van de "traditionele" panellisten rechtstreeks afzetten aan detailhandelsorganisaties.
231. Het aantal panellisten dat in ieder van de lidstaten werkzaam is, varieert van slechts enkele importeurs in de kleine landen die dan bovendien voor meerdere boards tegelijk als panellist optreden tot ca. 100 à 200 panellisten in de grote lidstaten.
232. Het handelsstadium importeur - groothandelaar is binnen dit distributiesysteem (boards → niet-veilinghoudende panellisten) eenduidig vast te stellen. Aangezien bekend is welke bedrijven voor welke boards als panellist optreden en waar die bedrijven zijn gevestigd, is waarneming van prijzen zoals voorgeschreven in verordening 2118/74 zeer goed mogelijk, vooral ook door concentratie van handelaren op een aantal grotere groothandelsmarkten en havenplaatsen. De prijsvorming is evenwel niet openbaar hetgeen een complicatie vormt.
233. Iets minder eenvoudig wordt het voor die gevallen dat aankoopcentrales en geïntegreerde groothandelaren direct zaken doen met de boards en zelf a.h.w. functioneren als panellist. Deze bedrijven zijn wat vestigingsplaats betreft niet noodzakelijk gebonden aan de groothandelsmarkten. Waarneming van prijzen kan dan in principe toch plaatsvinden; verordening 2118/74 opent daartoe althans de mogelijkheid.
234. In principe is het ook mogelijk dat de betreffende prijzen worden waargenomen bij de board-organisatie. De waarneming moet dan betrekking hebben op de prijzen die de panellisten realiseren bij verkoop aan groothandelaren e.d. dat wil zeggen

inclusief de commissievergoeding (vergelijkbaar met de gerealiseerde prijzen op de importveilingen).

Veilinghoudende importeurs en de niet-board-gebonden exportlanden

235. In distributiekanaal no. 3 is weergegeven hoe produkten afkomstig uit derde landen zonder exportorganisatie als de boards, in de EEG-lidstaten in eerste instantie worden verkocht via de importveilingen. De produkten worden in consignatie of commissie ontvangen, in commissie op basis van een gegarandeerd voorschot of tegen vaste prijzen aangekocht door de importeurs. De overeenkomsten worden aangegaan met staatshandelsbureaus (Egypte: sinaasappelen) danwel met coöperatieve producentenverenigingen en private exporteurs (Turkije: citroenen; Cyprus: sinaasappelen en citroenen; Spanje: sinaasappelen, citroenen en mandarijnen; Argentinië: appels, sinaasappelen en citroenen; Brazilië: sinaasappelen; Chili: appels; Australië: appels; USA: appels, sinaasappelen en citroenen).
236. Dit distributiesysteem vindt toepassing in Nederland, België en B.R.-Duitsland. In Nederland relatief het belangrijkste hetgeen deels verklaard wordt door de omstandigheid dat de importen uit de Zuidamerikaanse landen (Argentinië, Brazilië en Chili) en uit de USA geconcentreerd naar Rotterdam komen (deels bestemd voor reëxport); een andere verklaring ligt bij het feit dat het Spaanse citrusfruit ten dele nog via de Rotterdamse importveiling wordt verkocht.
237. De verdere distributie van de produkten afkomstig uit de genoemde derde landen is identiek aan die vermeld bij distributiekanaal no. 1. Ook wat betreft de prijsaanneming t.b.v. verordening 2118/74 kan daarheen worden verwezen. Vermeldenswaard is nog dat dit systeem vrijwel uitsluitend betrekking heeft op appels en citrusfruit die per boot in de betreffende havenplaatsen worden aangevoerd. Dit met uitzondering van de Spaanse produkten die via de Rotterdamse veilingen lopen.

Niet-veilinghoudende importeurs en de niet-board-gebonden exportlanden

238. Het meest gecompliceerde en algemeen verbreide distributiesysteem is weergegeven als kanaal no. 4 in het betreffende model. Alle relevante produkten uit alle relevante derde landen (exclusief de board-gebonden landen) worden in meer of mindere mate volgens dit distributiekanaal naar hun uiteindelijke bestemming gestuurd. De betreffende produkten worden eventueel

met tussenkomst van agenten, makelaars, vertegenwoordigers of alleen-distributeurs door importeurs al dan niet gevestigd op groothandelsmarkten doorverkocht aan groothandelaren en aankoopcentrales c.q. geïntegreerde groothandelaren.

239. Prijsvorming en waarneming van prijzen in het handelsstadium importeur - groothandelaar is binnen dit distributiesysteem minder duidelijk dan in de drie eerder besproken systemen. Laten we evenwel vooropstellen dat een zeer belangrijk deel van de producten wordt verhandeld door ondernemingen gevestigd op groothandelsmarkten en met name op de zogenaamde importmarkten waar de prijsvorming een uitstralend effect heeft op de gehele regio. Waarneming van prijzen op die importmarkten (volgens verordening 2118/74 de representatieve invoermarkten) ligt dan ook voor de hand en biedt de beste kansen op het verkrijgen van een representatief beeld.
240. Gecompliceerd wordt het evenwel door de grote verscheidenheid aan ondernemingen: grote en kleine bedrijven, gespecialiseerde en niet-gespecialiseerde bedrijven, op produkt en op land van herkomst gespecialiseerde bedrijven, per produkt en per land van herkomst uiteenlopende aantallen importeurs. Het vereist grote en accurate kennis van de handelsstructuur om op een juiste wijze de prijzen te kunnen waarnemen vooral ook omdat van jaar op jaar de situatie veranderd kan zijn.
241. In het algemeen zijn de verkopen van de importeurs gericht op groothandelaren die op hun beurt weer doorverkopen aan secundaire groothandelaren en detaillisten. Een deel van de verkooptransacties bij importeurs betreft evenwel hoeveelheden die direct naar de detaillisten gaan. Waarneming van prijzen strikt volgens de verordening zou deze prijzen en deze hoeveelheden buiten beschouwing moeten laten. Het is evenwel de vraag of deze splitsing van verkooptransacties wel in alle gevallen mogelijk is.
242. Veranderingen in de handelsstructuur kunnen bijvoorbeeld optreden als binnen concern-verband de importtransacties worden gecentraliseerd in één of meerdere aankoopcentrales die weer moeten zorgdragen voor de voorziening van een vaak landelijk opgezet net van verkoopfilialen. Voorbeeld in B.R.-Duitsland: in 1975 werden alle filialen van Harder, Meiser u. Co. (40) en Olff Köpke u. Co. (22) organisatorisch bijeengebracht in Scipio Fruchtvertrieb Kg. De verkoopfilialen van Hameico en Olfko zijn in deze organisatorische opzet niet gerechtigd zelf te importeren, tenzij dat middels een agent of makelaar gebeurt. Geïmporteerde producten betrekken de filialen hoofdzakelijk via de Scipio-aankoopcentrales en in mindere mate van importeurs (buiten ondernemingsverband). Wat is het stadium

importeurs (buiten ondernemingsverband). Wat is het stadium importeur - groothandelaar? : Scipio-aankoopcentrale → Hameico en Olfko-filialen of Hameico en Olfko-filialen → groothandelaren.

243. Een niet te verwaarlozen deel van de produkten uit derde landen wordt door de importeurs aangekocht met inschakeling van agenten en makelaars. In de handel met Oosteuropese landen komt het voor dat alleen-distributeurs worden ingeschakeld, die de produkten in ontvangst nemen en herverdelen over importeurs die op hun beurt (in commissie) verkopen aan de groothandel. Voor de invoer van tomaten en komkommers van de Canarische Eilanden wordt gebruik gemaakt van vestigingen (vertegenwoordigingen) van Canarische exporteurs in de belangrijke aanvoerplaatsen (Rotterdam en London). Al deze categorieën van bedrijven fungeren als tussenpersonen tussen enerzijds exporteurs in derde landen en anderzijds importeurs in de EEG-lidstaten.

De detailhandelsorganisaties als importeurs

244. Distributiekanaal no. 5 illustreert de directe relaties (eventueel via agenten en makelaars) tussen detailhandelsorganisaties (aankoopcentrales en geïntegreerde groothandel) enerzijds en derde-landen-exporteurs anderzijds. De georganiseerde detailhandel wordt in feite op allerlei wijzen toegeleverd; zowel via het traditionele distributiesysteem importeur - groothandelaar als via geïntegreerde systemen waarbij geïntegreerde groothandel en aankoopcentrales ook weer gebruik maken van de traditionele systemen en inkopen bij importeurs al dan niet via de importveilingen. We zagen dat de detailhandelsorganisaties ook optreden als panellisten voor de boards. In het onderhavige systeem gaat het om directe aankopen van produkten uit niet-board-gebonden derde landen.
245. De distributie van groenten en fruit via geïntegreerde detailhandelssystemen t.w. geïntegreerde groothandel → winkels c.q. filialen en aankoopcentrale → geïntegreerde groothandel → winkels is groeiende. Enerzijds als gevolg van groeiende betekenis van de betreffende organisaties op detailhandelsniveau; anderzijds als gevolg van een politiek van centralisatie van de toelevering van groenten en fruit aan de winkels. De betekenis van dit import- en distributiekanaal is nogal groot in B.R.-Duitsland en Denemarken; in andere lidstaten speelt het een veel geringere rol: in Ierland bv. geheel niet!
246. In hoeverre is in deze gevallen van directe relaties met derde landen nu ook sprake van prijsvorming in het handelsstadium

importeur - groothandelaar. Strikt genomen ons inziens alleen dan als er sprake is van een drieledige distributieopbouw d.w.z. aankoopcentrale - (regionale) geïntegreerde groothandel - winkel. Deze constructie doet zich bv. voor bij Edéka, Réwé en Coop in de B.R.-Duitsland. Deze centrales kopen in derde landen en verkopen in West-Duitsland aan regionale organisaties maar daarnaast ook aan de traditionele groothandel in groenten en fruit. Aankoopcentrales zijn qua vestigingsplaats niet gebonden aan de groothandelsmarkten al zal dat wel vaak het geval zijn. De prijsvorming is als die bij de traditionele importeurs; prijswaarneming t.b.v. verordening 2118/74 is ook hier mogelijk.

Zelfimporterende groothandelaren

247. De rechtstreekse relaties tussen groothandelaren met exporteurs in derde landen (al dan niet middels agenten en makelaars) zijn per onderneming veelal van incidenteel karakter en in verhouding tot het totale bedrijfsgebeuren van ondergeschikt belang. De betreffende directe relaties zullen zich veelal beperken tot de invoer van die produkten uit die landen welke vrij gemakkelijk zijn te benaderen zoals Spanje.
248. In de loop der jaren zijn de groothandelaren er steeds meer toe overgegaan één of meerdere produkten uit één of meerdere landen voor eigen rekening te importeren. Voor sommige bedrijven betekende e.e.a. dat zij zich ontwikkelden tot echte importeurs; voor andere bedrijven bleef deze importhandel slechts een beperkt onderdeel van het totale bedrijfsgebeuren. Dit proces gaat nog steeds door. Zo is bekend dat sinds de toetreding van Engeland tot de EEG nogal wat groothandelaren zelf appels uit Frankrijk zijn gaan importeren. Verder is de laatste vijf jaren de directe import van Spaanse sinaasappelen door Nederlandse groothandelaren sterk aan betekenis toegenomen. Dit alles betekent wel dat de importhandel en de groothandel als het ware in elkaar schuiven en dat een onderscheid steeds minder eenvoudig wordt.
249. Waarneming van prijzen overeenkomstig verordening 2118/74 is alleen dan zinvol (althans in het stadium importeur - groothandelaar) als de betreffende bedrijven doorverkopen aan groothandelaren.

Ontwikkelingen in de fysieke distributie

250. De goederenstromen komend vanuit de exporterende derde landen richten zich geconcentreerd op groothandelsmarkten, haven-

plaatsen en grensovergangen in de EEG-lidstaten. Daar worden de geïmporteerde groenten en fruit massaal aangevoerd en van daaruit start ook de distributie naar verderliggende intermediaire en finale bestemmingen. Met betrekking tot ieder van de genoemde groepen van overslagplaatsen willen wij in het navolgende nader informatie geven in samenhang met veranderingen in de internationale groente- en fruithandel.

251. De functie van de groothandelsmarkten is in het voorgaande reeds voldoende duidelijk gemaakt. Daarbij is ook aangegeven dat de betekenis van de groothandelsmarkten terugloopt zij het met grote verschillen per produkt, per markt en per land. Welke omstandigheden en ontwikkelingen kunnen die inkrappende betekenis van de groothandelsmarkten verklaren?
  - a. Afnemende betekenis van de traditionele gespecialiseerde detailhandel voor de distributie van groenten en fruit.
  - b. Daarmede samenhangend de groeiende betekenis van de moderne distributiesystemen (supermarkten e.d.) veelal werkend in geïntegreerd en georganiseerd verband.
  - c. De ontwikkeling van distributiedepots t.b.v. de geïntegreerde en georganiseerde detailhandel en regionaal of nationaal werkende groothandelsorganisaties.
  - d. Groeiende samenwerking van producenten in het kader van producentengroeperingen en als gevolg daarvan bundeling van afzet middels regionale pakstations.
  - e. Ver doorgevoerde standaardisatie van de verhandelde produkten.
  - f. Veranderingen in transportsystemen zoals pallets (en palletframes), containers, roll-on/roll-off-veerdiensten etc.
  - g. Verouderde en niet aangepaste organisatie en inrichting van de groothandelsmarkten.
252. Zoals gezegd: de gespecialiseerde detaillisten (markthandel en winkels) hebben terrein moeten prijsgeven. Maar juist deze bedrijven vormen de klantenkring die vaak dagelijks komt inkopen bij de groothandelaren op de groothandelsmarkt. Met het wegvallen van althans een deel van de distributie via dit soort bedrijven, kwam ook de groothandelsmarkt zwakker te staan zowel uit het oogpunt van fysieke distributie als gelet op haar functie van handelscentrum. Immers de geïntegreerde en geassocieerde detailhandel werd voor de distributie van groenten en fruit steeds belangrijker. Weliswaar koopt dit soort ondernemingen ten dele op de groothandelsmarkten maar een belangrijke plaats wordt toch ingenomen door de eigen importen door aankoopcentrales én door de distributie via eigen depots buiten de groothandelsmarkten. Bij dit alle komt nog dat de sterk toegenomen standaardisatie van de verhandelde produkten het zelf ter plaatse (= groothandelsmarkten) bekijken, vergelijken en kopen minder noodzakelijk ma-

ken. De detaillisten gaan er steeds meer toe over per telefoon hun aankopen te verrichten.

253. Een deel van de fysieke distributie heeft zich verplaatst van de groothandelsmarkten naar afzonderlijke distributiecentra en depots los daarvan. Zoals hiervooresignaleerd betreft het deels distributiecentra van de georganiseerde detailhandel die van daaruit haar filialen en aangesloten winkels bevoorraadt. Voor een ander deel gaat het om depots van op nationale of regionale schaal werkende import/groothandelsondernemingen. Dit soort ondernemingen, veelal met een wijdvertakt net van importcentrales, distributiedepots en groothandelsvestigingen op de groothandelsmarkten eist in alle lidstaten een steeds groter deel van de groente- en fruithandel voor zich op. Wat vestigingsplaats betreft zijn dit soort ondernemingen juist ook met het oog op hun rol voor de toelevering aan grote detailhandelsorganisaties, minder afhankelijk van de groothandelsmarkten. Integendeel, uit het oogpunt van een efficiënte aan- en afvoer van produkten, verkieszen deze ondernemingen zich te vestigen op strategische punten elders in het land. Hierbij zij aangetekend dat de veelal hoge huren op gemoderniseerde groothandelsmarkten dit mede beïnvloeden. Dit alles staat niet op zichzelf, maar heeft een zodanige aantrekkingskracht dat het als het ware cumulatief gaat werken: de marketing boards gaan ook steeds meer gebruik maken van deze nationale groothandelsorganisaties voor de distributie van hun produkten. Zo heeft de OCE-organisatie de afzet in Groot-Brittannië met ingang van het seizoen 1975/1976 opgedeeld in een viertal hoofdregio's resp. onder verantwoordelijkheid van Rowe Group (West-Engeland en Zuid-Wales), Glass Glover (Schotland) en Geest Group (Noord-Engeland en Noord-Wales) terwijl OCA (G.B.) wat dit betreft verantwoordelijk is voor Zuid- en Midden-Engeland. Naast dit systeem van distributie via hoofdpallisten, blijft men overigens gebruik maken van een 19-tal geselecteerde groothandelaren.

254. Alle genoemde veranderingen kwamen op gang mede onder invloed van de ontwikkeling van nieuwe transportsystemen. We denken in dit verband aan het transport middels containers van produkten uit overzeese produktiegebieden (appels uit Australië al gedurende een aantal jaren; binnen afzienbare tijd ook voor fruit uit Zuid-Afrika), het transport d.m.v. koelvrachtauto's uit Europese produktiegebieden die via roll-on/roll-off-veerdiensten vanuit Frankrijk, België en Nederland worden overgezet naar Engeland en ten slotte ook de steeds belangrijker wordende palletisering van de verzendingen. Het volle profijt van dit soort modernisering is veelal slechts te bereiken bij directe verzending naar de bestemmingen en dat is vaak buiten de groothandelsmarkten om. Verder dient men zich te realiseren dat con-

tainers, pallets en palletframes mechanische behandeling ver-
langen. Niet alle groothandelsmarkten kunnen wat uitrusting
en inrichting betreft daaraan voldoen; ook dit werkt negatief
uit op de aanvoer via de groothandelsmarkten.

255. Dit alles neemt echter niet weg dat de groothandelsmarkten in het algemeen nog steeds zeer belangrijke schakels zijn voor de fysieke distributie van groenten en fruit. Er zijn ook aanwijzingen dat de teruggang van de groothandelsmarkten thans minder snel verloopt en zelfs tot stilstand lijkt te komen. Een rol speelt hierbij ongetwijfeld dat de groothandelsmarkten in de afgelopen twintig jaren een vernieuwingsproces hebben ondergaan waarbij uiteraard rekening werd gehouden met nieuwe distributie- en transporttechnieken. Een deel van de negatieve krachten werd hierdoor geneutraliseerd. Voor wat Frankrijk betreft zij gewezen op het programma tot opbouw van een net van "Marchés d'Intérêt National"; in Engeland is ca. 90% van de groothandelsmarkten thans gemoderniseerd! Verder moet worden gezegd dat de groothandelsmarkten en de daar gevestigde ondernemingen meer en meer geneigd zijn tot samenspraak ten einde te komen tot aangepast beheer en doelmatige inrichting. De regelmatig gehouden congressen m.b.t. dit thema wijzen ook in die richting. Ten slotte mag niet onvermeld blijven dat de traditionele groente- en fruitde-
taillist hier en daar verloren gegaan terrein lijkt terug te winnen. Dit komt de positie van de groothandelsmarkten uiteraard ten goede!
256. Voor de produkten van overzee vormen de havens de natuurlijke concentratiepunten voor de fysieke goederenbewegingen. In Engeland waren dat vanouds London, Liverpool en Hull. Onder invloed van container- en pallettransport alsmede Ro-Ro-diensten op continentale havens hebben we daar evenwel in de laatste jaren een sterkere spreiding van de aanvoer in andere kleinere havens te zien gekregen. Overigens hebben snellere en goedkopere afhandeling in de kleinere havens ongetwijfeld ook een rol gespeeld. Exporterende landen "kiezen" wat betreft hun aanvoer in de EEG-lidstaten veelal bepaalde havens als concentratiepunten zoals Portsmouth voor de aanvoer van Marokkaanse produkten in Engeland, en Rotterdam voor de aanvoer van Canarische tomaten met bestemmingen in West-Duitsland en Nederland zelf. In de havensteden concentreert zich ook de importhandel.
257. Grensovergangen zijn (evenals de havensteden) uiteraard concentratiepunten van goederenbewegingen. Interessant voor de structuur van de handel en distributie van groenten en fruit wordt dit als zich daar ook concentraties van handelsondernemingen bevinden die zorgdragen voor verhandeling en distributie naar verderliggende bestemmingen. Voorbeelden van dergelijke grens-

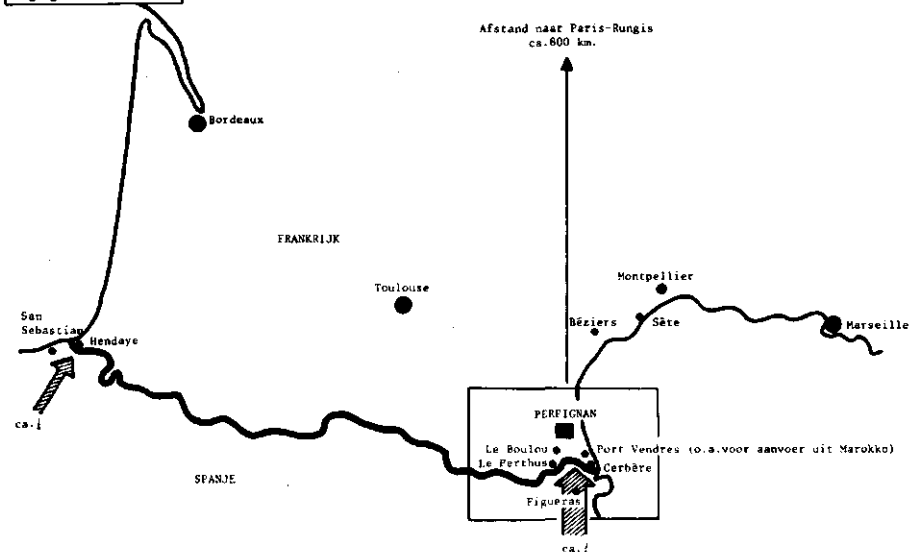
concentraties zijn Paddock Wood (Engeland/Kent), Perpignan (Zuid-Frankrijk) en Albenga (Noord-Italië). Bij ieder van deze concentraties willen we wat kanttekeningen maken.

258. Paddock Wood Distribution Center gelegen in Kent ten Zuidoosten van London, functioneert als spoorwegterminal voor Transfesa-zendingen vanuit Spanje. Een aantal Engelse importhuizen en Spaanse exporthuizen hebben zich daar gevestigd en organiseren van daaruit de verkoop en distributie naar finale bestemmingen in Engeland. Het is niet ondenkbaar dat Paddock Wood zal uitgroeien tot een meer omvattend handels- en distributiecentrum niet alleen voor Spaanse groenten en fruit maar ook voor andere geïmporteerde en in het binnenland geproduceerde produkten.
259. "Perpignan" omvat het gebied in Zuid-Frankrijk tegen de Spaanse grens. Dit hele gebied functioneert als overslaggebied voor het overgrote deel van de Spaanse exporten naar vrijwel alle Westeuropese bestemmingen (Hendaye aan de Atlantische kust is veel minder belangrijk). Het merendeel van de zendingen (per vrachtauto en per spoor) betreft "internationaal transit" in de vorm van vrachtauto's die als zodanig via "Perpignan" direct hun weg vinden naar andere landen, in de vorm van vrachtauto's die in "Perpignan" worden overgeladen in spoorwagens en als zodanig verder gaan én in de vorm van spoorwagens die na "om-assing" in Perpignan (Spanje en West-Europa hebben verschillende spoorbreedte) hun weg vervolgen.
260. In het gebied "Perpignan" bevinden zich een aantal grensovergangen (Cerbère, Le Perthus en Le Boulou) waar voor zover het zendingen voor Frankrijk betreft, dédouanering plaatsvindt. Een deel van deze zendingen gaat daarna rechtstreeks naar bestemmingen elders in Frankrijk, we zouden hier kunnen spreken van "nationaal transit". Het is overigens zeer goed denkbaar dat vertegenwoordigingen van Spaanse exporthuizen gevestigd in het gebied "Perpignan" hiertoe bepaalde groupagediensten verrichten. Een belangrijk deel van de aangevoerde produkten wordt echter door in Perpignan gevestigde ondernemingen geïmporteerd en weer verkocht aan kopers elders in Frankrijk. Het betreft hier voornamelijk de ca. 50 ondernemingen op de markt Perpignan - St.Charles die daar een veelheid aan functies verrichten zoals importhandel, agentuur, vertegenwoordiging van Spaanse exporteurs, expeditie, groothandel, etc.
261. Hoe liggen de cijfermatige verhoudingen in "Perpignan"? Uitgangspunt hierbij is de totale invoer aan Spaans citrusfruit in Frankrijk t.w. in het seizoen 1974/1975 ca. 510.800 ton (sinaasappelen, mandarijnen e.d. en citroenen). Ca. 70% van deze hoeveelheid (= 366.351 ton) werd gedédouaneerd in de

Figuur: F3

INHOUD: De invoer van Spaanse groenten en fruit via Perpignan (Zuid-Frankrijk)

De geografische situatie

Perpignan functioneel

1. De aanvoer van Spaanse groenten en fruit voor West-Europese bestemmingen geschiedt via Spaans-Franse grens, grotendeels: "Perpignan" (= Internationaal Transit).
2. De aanvoer voor Frankrijk voor ca. 1/2 via Hendaye en ca. 1/2 via "Perpignan".
3. Via "Perpignan" gaat een deel na dédouanering in Le Boulou, Cerbère en Perpignan direct naar bestemmingen in Frankrijk (soms na overlading) (= Nationaal Transit).
4. Een deel van de invoer loopt via ondernemingen op de markt Perpignan - Saint Charles.
5. In het gebied "Perpignan" is een groot aantal ondernemingen gevestigd die allerlei functies vervullen met betrekking tot de ingevoerde Spaanse groenten en fruit t.w. expeditie, transporteurs, agenten, transitaires, vertegenwoordigingen, importeurs, groothandelaren.

NATIONAAL TRANSIT voor alle verder gelegen bestemmingen in Frankrijk: per spoorwagon en vrachtauto

MARCHE INTERNATIONAL PERPIGNAN-ST. CHARLES (ca. 50 ondernemingen)

MARCHE COMMUNAL PERPIGNAN voor producten uit regio Roussillon

GEBIED "PERPIGNAN", aanvoer vanuit Spanje per spoorwagon en vrachtauto via Cerbère, Le Perthus en Le Boulou. Voor bestemmingen in Frankrijk: dédouanering.

INTERNATIONAAL TRANSIT naar alle mogelijke bestemmingen buiten Frankrijk: per spoorwagon en vrachtauto

Perpignan cijfermatig 1974/75. Bron: Service des Nouvelles du Marché, Paris

De invoer van Spaans citrusfruit in Frankrijk (in tonnen en % van de totale invoer)

Produkt	Totale invoer 1.000 kg	%	Dédouanering in:				Verhandeld in St. Charles 1.000 kg	%	Verhandeld in St. Charles als % van gedédouaneerd via gebied Perpignan
			St. Charles 1.000 kg	Le Boulou 1.000 kg	Cerbère 1.000 kg	Totaal "Perpignan" 1.000 kg			
Sinaasappelen	339.000	100	140.635	45.897	57.070	243.602	72	49.222	14
Mandarijnen e.d.	115.100	100	61.389	13.860	8.863	84.112	73	39.502	35
Citroenen	56.700	100	32.070	5.843	724	38.637	68	32.070	56
Totaal	510.800	100	234.094	65.600	66.657	366.351	70	121.194	24
									33

regio "Perpignan" en ca. 24% werd verhandeld door ondernemingen op de internationale markt van Perpignan - St.Charles. Voor de afzonderlijke produkten bedroegen de op St.Charles verhandelde hoeveelheden in procenten van de totale invoer van het betreffende produkt: sinaasappelen 14%, mandarijnen e.d. 35% en citroenen 56%. De conclusie is gerechtvaardigd dat "Perpignan" niet alleen concentratiepunt is voor de fysieke distributie van Spaans citrusfruit voor West-Europa, maar tevens althans voor Frankrijk een belangrijke commercialisatiecentrum is. Op grond van informatie ons verstrekt door insiders mag worden aangenomen dat ook voor tomaten een dergelijke situatie zich voordoet.

262. Weliswaar op veel kleinere schaal werkzaam, maar niettemin als illustratie erg interessant, is de concentratie van importen in het Noorditaliaanse plaatsje Albenga, gelegen aan de kuststrook tussen Ventimiglia en Genua. In Albenga zijn een tiental ondernemingen gevestigd die zich bezighouden met de invoer van groenten en fruit o.a. uit Marokko (via Genua), Frankrijk en Spanje (aanvoer via Ventimiglia). Vanuit Spanje worden onder andere tomaten ingevoerd in het winterseizoen: in totaal ca. 1.500 ton. Vanuit Albenga worden de produkten doorgezonden (veelal in gemengde ladingen!) naar groothandelaren gevestigd op de belangrijkste groothandelmarkten in Noord- en Midden-Italië. Een deel van deze invoer gaat naar grossiersvestigingen van de importeurs op de groothandelmarkten.

Prijsvorming en prijsopbouw voor geïmporteerde groenten en fruit

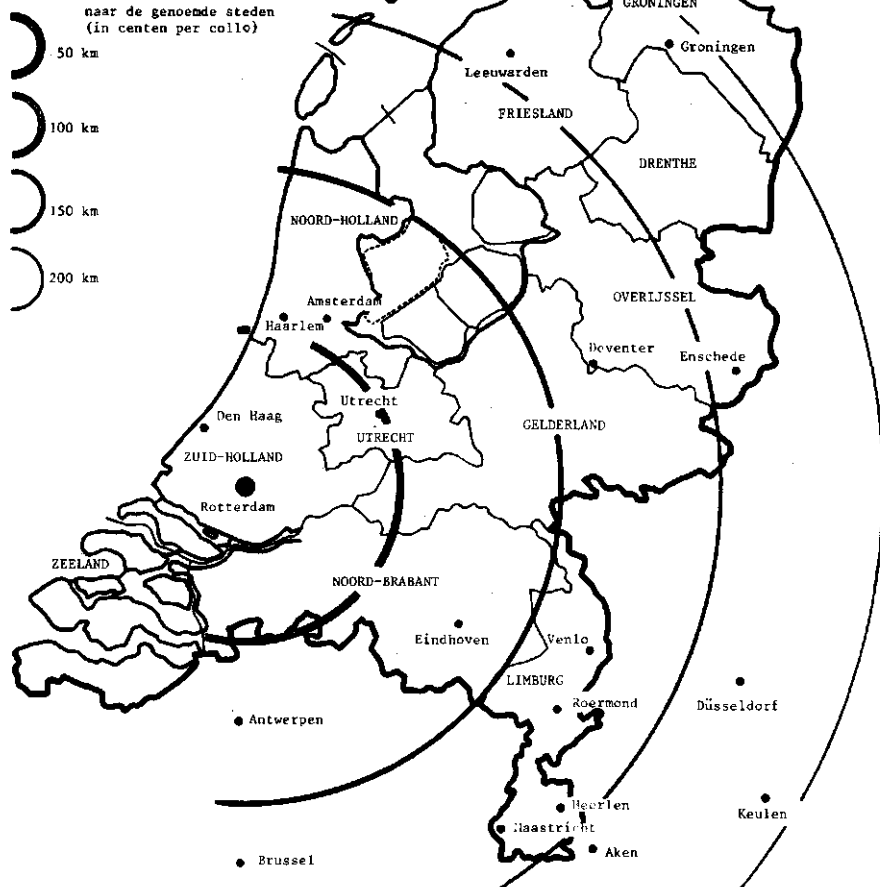
263. De prijsvorming van geïmporteerde groenten en fruit is de resultante van een gecompliceerd krachtenspel van vraag- en aanbodfactoren. Dit mondt uit in concrete prijzen in de verschillende handelsstadia t.w. exporteur (derde landen) - importeur, importeur - groothandelaar en groothandelaar - detailist. In het eerste handelsstadium d.w.z. tussen exporteur en importeur worden niet altijd uitdrukkelijk prijzen overeengekomen. Bij consignatie of commissiehandel wordt de prijs in afhankelijkheid gesteld van die welke de importeur realiseert bij de groothandelaar, dus in een verder gelegen stadium. In andere gevallen wordt die prijs wel uitdrukkelijk overeengekomen; soms moet de importeur daarbij anticiperen op marktverhoudingen die hij meent op een termijn van 4 - 6 weken te verwachten, soms is die termijn veel korter (een week of minder).
264. Prijsvorming in het handelsstadium importeur - groothandelaar vindt in belangrijke mate plaats in havensteden en op groothandelmarkten (en als zodanig functionerende concentraties van

importeurs). De prijzen worden hetzij gevormd middels het openbare veilingssysteem, hetzij op grond van niet openbaar telex- en telefoonverkeer tussen importeurs, al dan niet gevestigd op groothandelsmarkten en elders gevestigde groothandelaren, hetzij op grond van persoonlijke onderhandelingen op de groothandelsmarkten. Hoe het ook zij, importveilingen en groothandelsmarkten zijn concentratiepunten van prijsvorming in het handelsstadium importeur - groothandelaar. Wel dient men zich te realiseren dat een deel van de transacties tot stand komt buiten deze concentratiepunten om, concrete cijfers daaromtrent staan ons niet ter beschikking.

265. Ook voor de prijsvorming in het handelsstadium groothandelaar - detaillist zijn de groothandelsmarkten centrale punten. Een relatief groot deel van de transacties tussen groothandel en detailhandel gaat evenwel buiten de groothandelsmarkten om, al zal de prijsvorming hier zeker een oriënterend karakter dragen voor de prijsvorming elders.
266. De weg die het produkt moet volgen vanaf het moment van verlading in het produktieland tot en met de verkoop door de detaillist aan de consumenten in het land van bestemming, brengt een aantal min of meer vaste kostenelementen met zich mee die gemiddeld over een bepaalde periode het geraamte vormen waarbinnen vraag en aanbod de prijzen tot stand doen komen. Deze elementen zijn als het ware bepalend voor de wijze waarop de prijs voor de betreffende produkten door de onderscheiden handelsgeledingen wordt opgebouwd. De betreffende elementen zijn achtereenvolgens: transportkosten, verliezen aan gewicht en bederf, invoerrechten en marges.
267. De transportkosten hebben betrekking op een drietal in belangrijke mate gescheiden trajecten, t.w. de transportkosten van verlader in land van produktie naar importeur in lidstaten; de transportkosten van importeur naar groothandelaar en die van groothandelaar naar detaillist. De betekenis van eerstgenoemde transportkosten is het belangrijkste; dat ligt ook voor de hand gezien de grote afstand die in het algemeen moet worden overbrugd tussen verlader en importeur. Deze transportkosten lopen uiteen naar land van oorsprong maar ook van produkt tot produkt. De transportkosten in het binnenland zijn van veel minder betekenis. In de figuren NL 4 en DK 4 resp. voor Nederland en Denemarken, is aangegeven van welke orde van grootte de betreffende transportkosten voor een aantal uitdrukkelijk genoemde produkten zijn.
268. De verliezen die gedurende transport, behandeling en opslag optreden zijn een gevolg van indrogen, bederf en beschadiging. Concreet inzicht in de mate van deze verliezen is er eigenlijk

Figuur: NL 4

INHOUD: De provincies in Nederland, een aantal belangrijke steden met afstandindicatie t.o.v. Rotterdam en de transportkosten van de Rotterdamse haven naar de genoemde steden (in centen per collo)

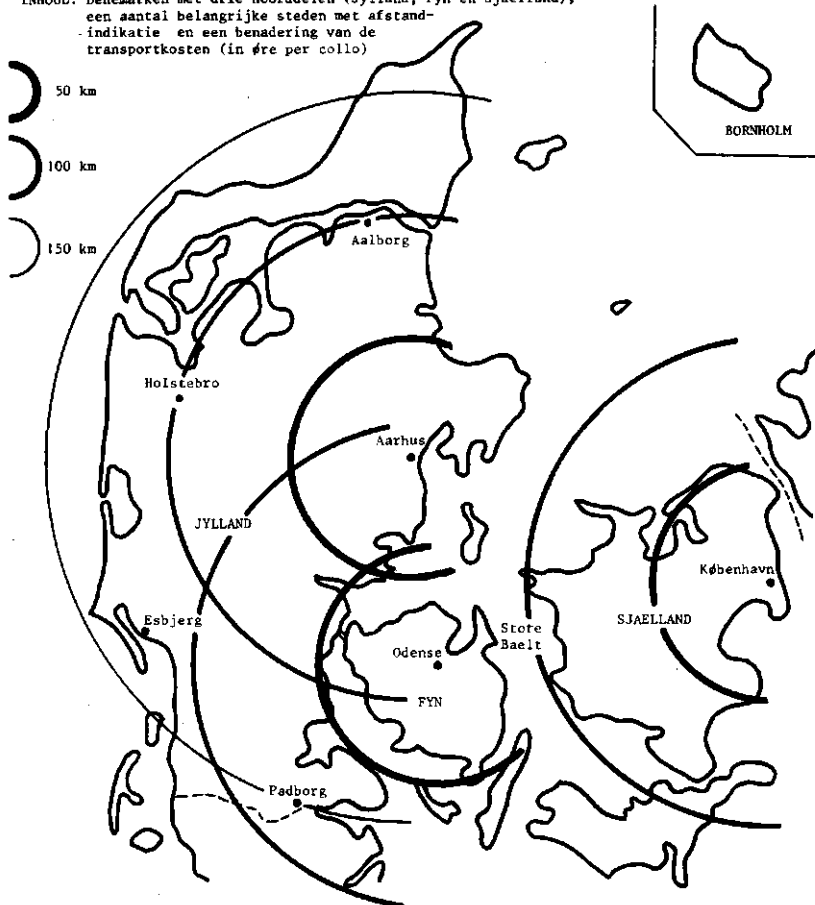

Transportkosten in centen per collo	Spaanse sinaasappelen	Jaffa's, Franse appelen	Mandarijnen	Perziken Pruimen, etc.
Rotterdam (markt)	30/40	35/45	30	30
Den Haag	48	53	45	35/40
Haarlem	45	45	45	30
Amsterdam	40/45	50/60	35/45	35
Utrecht	35/40	40/50	30/40	30
Enschede/Deventer	60/70	60/70	60/70	42/55
Groningen/Leeuwarden	65/75	70/80	60/70	42/55
Eindhoven	35	35	30	30/35
Venlo/Roermond	50	50	45	30/35
Heerlen/Maastricht	55	55	50	30/35

LEI / Den Haag, Maart 1975

Figuur: DK 4

INHOUD: Denemarken met drie hoofddelen (Jylland, Fyn en Sjaelland), een aantal belangrijke steden met afstand-indikatie en een benadering van de transportkosten (in øre per collo)

Transportkosten in øre per collo (globale schatting)	Canarische tomaten	Spaanse sinaasappelen	Israëliische sinaasappelen	Australische appelen
1. København → Sjaelland	50	90	120	108
→ Fyn (Odense)	90	195	260	234
→ Jylland (Aarhus)	100	225	300	270
2. Odense → Fyn	50	90	120	108
→ Sjaelland (København)	90	195	260	234
→ Jylland (Aarhus)	60	120	160	144
3. Aarhus → Jylland	50	90	120	108
→ Fyn (Odense)	60	120	160	144
→ Sjaelland (København)	100	225	300	270

IEI/Den Haag, augustus 1975

niet. Probleem is ook dat toerekening aan een bepaalde handelsgeleding slechts arbitrair kan plaatsvinden. Immers de hele handel (marges en prijzen) heeft betrekking op colli die aankomen in de haven van bestemming en vandaar via de handelsgeledingen ongeopend door worden gestuurd naar de detaillist. Verder moet erop worden gewezen dat de marges die de stadia in rekening brengen mede de verliezen omvatten. Met betrekking tot verliezen die voor het traject verlading land van export tot aan importeur/groothandelaar worden getolereerd, bestaan bepaalde usances die liggen tussen 1 en 4%.

269. Voor de invoer van groenten en fruit (in casu: tomaten, komkommers, appels, perziken, sinaasappelen, mandarijnen en citroenen) is een algemeen douanetarief van toepassing. Dit algemene douanetarief verschilt van produkt tot produkt en van periode tot periode. Voor een uitgewerkt schema van geldende douanetarieven voor verse groenten en fruit wordt verwezen naar tabel NL 4 welke gegevens overigens betrekking hebben op de situatie in Nederland. Er zij op gewezen dat Engeland, Denemarken en Ierland wat dit betreft nog in een overgangsfase verkeren. Verder zij vermeld dat in Frankrijk nog bijzonder regelingen van kracht zijn voor de invoer uit de Maghreb-landen.
270. Ter toelichting nog het volgende. Op grond van handelsverdragen en associatieovereenkomsten gelden voor de invoer uit een aantal landen voorwaardelijke tariefpreferenties dit in afwijking van het algemene douanetarief. Wordt aan de gestelde voorwaarden niet voldaan dan komt de tariefpreferentie te vervallen en geldt het algemene tarief. Voorts wordt in het kader van het EEG-referentieprijsstelsel alle invoer tegen prijzen beneden de vastgestelde referentieprijzen belast met een compenserende heffing, die het verschil tussen referentieprijs en invoerprijs moet vereffenen.
271. Een drietal marges zijn te onderscheiden, t.w. de detailhandelsmarge, de groothandelsmarge en de importeursmarge; in de praktijk ligt dat onderscheid overigens niet zo eenvoudig omdat nogal eens meerdere functies door één onderneming tegelijk worden uitgeoefend. De marges als procentueel bruto-resultaat van de totale omzet zijn afhankelijk van een groot aantal omstandigheden zoals de aard van het produkt, het al dan niet verpakt zijn, de marktomstandigheden, de omvang der afzonderlijke transacties en de aard van de transacties (commissiehandel of wederverkoop). Dit alles brengt met zich mee dat marges zelden element van bewuste bedrijfspolitiek zijn maar veeleer het uiteindelijke resultaat van het totale bedrijfsgebeuren gedurende een bepaalde periode.
272. "De" detailhandelsmarge bestaat in feite niet omdat men daarbij op zijn minst onderscheid zou moeten maken tussen de verschil-

Tabel: NL 4

REG-LIDSTAAT: NEDERLAND
 PRODUCT: TOMATEN, KOMKOMERS, APPELS, SINAASAPPELEN, MANDARIJNEN, CITROENEN
 INHOUD : Overzicht van invoerrechten van 1972 t/m 1974

Product en periode	Alg. tarief	Spanje	Israël	Turkije	Cyprus	Egypte	Marokko Tunesie
Tomaten:							
1 jan. t/m eind febr.	11%	5,5% min. f 3,62 per 100 kg	11%	11%	11%	11%	11%
1 maart t/m 14 mei	11%	11% min. f 7,24 per 100 kg	11%	11%	11%	11%	11%
15 mei t/m 31 okt.	18%	18% min. f 12,67 per 100 kg	18%	18%	18%	18%	18%
Komkommers:							
16 mei t/m 31 okt.	20	20	20	20	20	20	20
1 nov. t/m 15 mei	16	16	16	16	16	16	16
Appelen:							
1 aug. t/m 31 dec.	14%	14%	14%	14%	14%	14%	14%
1 jan. t/m 31 maart	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%
1 april t/m 31 juli	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%
Sinaasappelen:							
1 april t/m 31 mei	15	9	9	9	9	9	3
1 juni t/m 30 sept.	5	3	3	3	3	3	1
1 okt. t/m 15 okt.	15	9	9	9	9	9	3
16 okt. t/m 31 maart	20	12	12	12	12	12	4
Mandarijnen:	20	12	12	10	12	12	4
Citroenen:	8	4,8	4,8	4	4,8	4,8	1,6

Tabel: NL 6
 EEG-LIDSTAAT: NEDERLAND
 PRODUKT: GROENTEN EN FRUIT
 INHOUD : Algemene informatie m.b.t. groothandelsmarges

I Bruto-winstmarges (percentages van verkoopwaarden) voor groothandelsbedrijven ingedeeld naar omzetten over de jaren 1966 t/m 1969

Omzetten x 1 mln gulden	0,1-0,5	0,5-1	1-2	2-3	3-5	5 en meer	Totaal
1969: Gewogen gemiddelde	14,1	13,3	15,0	14,3	11,9	10,8	12,6
1969: Ongewogen gemiddelde	15,8	13,5	14,7	14,7	11,8	10,6	13,8
1968 " "	13,5	13,3	14,3	14,7	12,4	10,7	13,4
1967 " "	13,7	13,0	13,2	13,5	12,1	10,0	12,8
1966 " "	12,5	12,5	13,6	13,8	12,4	10,6	12,8

II Bruto-winstmarges (percentages van verkoopwaarden) voor groothandelsbedrijven ingedeeld naar omzetten en type van bedrijf 1969

Omzetten x 1 mln gulden	Type groothandelaar			Totaal
	All-round	Groenten	Fruit	
0,1-0,5	14,8	12,4	13,3	13,5
0,5- 3	15,6	13,9	13,1	14,6
3 en meer	11,0	13,2	10,3	11,2
Totaal	12,9	13,4	11,6	12,6

III Ontwikkeling bruto-winstmarges (ongewogen gemiddelden) bij de typen van groothandelaren

Type groothandelaar	All-round		Groenten		Fruit	
	Omzet x 1 mln gulden	0,1-3 3 en meer	0,1-3 3 en meer	0,1-3 3 en meer	0,1-3 3 en meer	0,1-3 3 en meer
1969		15,2 11,2	15,0 13,2	13,1 10,3		
1968		14,8 11,8	13,5 14,9	13,4 9,7		
1967		13,9 11,2	14,0 13,2	12,0 10,2		
1966		14,3 11,4	12,9 14,0	12,0 10,6		

Bron: Nederlands Economisch Instituut. Structuuronderzoek binnenlandse groothandel in groenten en fruit 1972

LEI/Den Haag, maart 1975

Tabel: IRL 2.

EEG-LIDSTAAT: IERLAND

PRODUKT: GROENTEN EN FRUIT

INHOUD: Algemene informatie m.b.t. de groothandel in groenten en fruit.

I. Bruto-winstmarges (% van geldomzetten) voor groothandelaren in groenten en fruit ingedeeld naar regio's. 1971.

Regio's	Aantal bedrijven		Jaaromzet		Bruto-marge % van omzet	Aantal personen
	Abs.	%	x £ 1000	%		
Ierland	79	100	17310	100	14,6	813
waarvan in:						
Leinster	40	51	12419	72	13,9	507
w.v. Dublin-area	31	39	10516	61	14,0	393
Munster	26	33	3469	20	16,0	210
Connacht/Ulster (part of)	13	16	1422	8	17,6	96

II. Bruto-winstmarges (% van geldomzetten) voor groothandelaren in groenten en fruit ingedeeld naar geldomzetten. 1971.

Jaaromzetten	Aantal bedrijven		Jaaromzet		Bruto-marge % van omzet	Aantal personen
	Abs.	%	x £ 1000	%		
Alle bedrijven	79	100	17310	100	14,6	813
waarvan met omzet van:						
minder £ 25000	10	12	155	1	20,6	25
£ 25000 - £ 50000	9	11	323	2	20,4	34
£ 50000 - £ 100000	9	11	618	3	14,5	58
£ 100000 - £ 250000	25	32	4107	24	17,5	238
£ 250000 - £ 500000	12	15	3404	20	15,7	144
£ 500000 en meer	10	12	8237	48	12,2	282
Niet ingedeelde weigeraars	4	5	465	2	19,3	32

Bron: Census of Distribution 1971. Central Statistics Office - Dublin
September 1975.

LEI/Den Haag, oktober 1975.

275. In Engeland hebben onderzoeken van de "Price Commission" uitgewezen dat daar de bruto-marge ligt tussen ca. 8% bij z.g. "regional market wholesalers" en 14,5% bij "distributive wholesalers". Zie verder tabel GB 2.
276. De gemiddelde marge voor de importeurs ligt in het algemeen lager dan die van de groothandel. Betreft het commissiehandel voor de "boards" dan ontvangt de importeur marges die betrekkelijk laag zijn: 2 - 7,5% van de verkoopprijzen. De marges op produkten die voor eigen rekening en risico worden gekocht en weer doorverkocht liggen gemiddeld hoger dan de commissiepercentages. In Nederland liggen de gemiddelde marges voor groenten en fruit tussen 8 en 12%, in Ierland tussen 7 en 10% en in West-Duitsland tussen 5 en 10%.

Samenvatting en commentaar

277. De distributie van tomaten en komkommers in de EEG-lidstaten verloopt overwegend volgens kanaal no. 4 in het distributiemodel. Dit betekent dat, aangezien de importeurs vooral zijn gevestigd op de groothandelsmarkten en vergelijkbare concentraties in de havensteden, de prijsvorming in het stadium importeur - groothandelaar zich daar ook overwegend afspeelt. Een uitzondering vormen de tomaten uit Marokko die via de OCE en daarmee "verbonden" importeurs (panellisten) worden gedistribueerd; op het punt van de prijsvorming in het stadium importeur - groothandelaar loopt no. 2 evenwel weer parallel met distributiekanaal no. 4 aangezien de panellisten van OCE ook grotendeels op de groothandelsmarkten zijn gevestigd. In Denemarken en de B.R.-Duitsland zijn de rechtstreekse importen door detailhandelsorganisaties (kanaal no. 5) van betekenis; dit voltrekt zich voor een deel buiten de groothandelsmarkten om.
278. De prijsvorming van appels uit derde landen vindt in Nederland, België en de B.R.-Duitsland in belangrijke mate plaats op de importveilingen in Rotterdam, Antwerpen, Bremen en Hamburg, afhankelijk van het feit of sprake is van board-handel of niet, ingepast in distributiekanaal no. 1 of no. 3. De prijsvorming in de andere lidstaten speelt zich hoofdzakelijk af op de groothandelsmarkten (kanalen 2 en 4). Zuidamerikaanse appels lopen relatief sterk via de veilingen; appels uit Zuid-Afrika, Nieuw-Zeeland en Australië minder, e.e.a. als gevolg van de sterke gerichtheid van deze landen op Engeland, waar niet volgens het systeem van importveilingen wordt gewerkt.
279. Perziken worden in alle lidstaten vrij algemeen gedistribueerd volgens systeem no. 4; de prijsvorming voltrekt zich op de groothandelsmarkten. Voor Griekse perziken vooral in München.

Tabel: GB 2

EEG-LIDSTAAT: VERENIGD KONINKRIJK

PRODUKT : GROENTEN EN FRUIT

INHOUD : Groot- en detailhandels bruto-winst marges (% van de omzet)

	1972	1973
I Detailhandel		
1. Supermarkets and multiple grocers		
- groenten en fruit	23,9	23,6
- appels	25	25
- bloemkool	26	25
- wortelen	26	24
- uien	26	26
2. Multiple greengrocers		
- groenten en fruit	35,2	35,5
- appels a. op basis enquête	33	33
b. op basis prijsreeksen	30	36
- bloemkool a. op basis enquête	34	34
b. op basis prijsreeksen	53	49
- wortelen a. op basis enquête	43	44
b. op basis prijsreeksen	70	66
- uien a. op basis enquête	35	39
b. op basis prijsreeksen	63	53
3. Independant greengrocers		
- groenten en fruit	25,3	ca 24
- appels a. op basis enquête	25	24
b. op basis prijsreeksen	21	25
- bloemkool a. op basis enquête	25	25
b. op basis prijsreeksen	37	35
- wortelen a. op basis enquête	39	42
b. op basis prijsreeksen	50	47
- uien a. op basis enquête	30	36
b. op basis prijsreeksen	45	37
<hr/>		
	1973	1974
II Groothandel (groenten en fruit algemeen)		
1. National wholesale/distributive organisations	10,5	10,5
2. Regional market wholesalers	8,1	8,2
3. Distributive wholesalers	14,5	14,4

Bron: Prices, Margins and Channels of Distribution for Fruit and Vegetables.
 Final report en Interim Report. Price Commission, 1974/1975.

280. De prijsvorming van sinaasappelen, mandarijnen en citroenen voltrekt zich in het kader van alle systemen genoemd in het distributiemodel.
281. Een drietal elementen zijn als het ware bepalend voor de prijsopbouw door de onderscheiden handelsgeledingen t.w. de handelsmarges, de transportkosten en de invoerrechten. De handelsmarges lopen uiteen per type bedrijf, per handelsgeleding en per produkt. De importeursmarges liggen tussen 2% en 12%, de groot-handelsmarges tussen 8% en 20% en de detailhandelsmarges toch minstens op een niveau van 22% met een mogelijke uitloop tot meer dan 100%. De transportkosten worden bepaald door aard en traject van het transport. Een sterke opwaartse beweging kenmerkte de ontwikkeling in de laatste jaren. De invoerrechten verschillen per produkt, per land van oorsprong en per periode.

6. Samenvatting en conclusies

Inleiding

282. In de Europese Gemeenschap bestaat een gemeenschappelijke markt-ordering voor groenten en fruit. Een wezenlijk onderdeel daarvan vormt de regeling van de handelstransacties met derde landen. Op de invoer van groenten en fruit is in het algemeen een gemeenschappelijk douanetarief van toepassing. Meer in het bijzonder geldt voor bepaalde produkten het zogenaamde referentieprijs-systeem. Dit ter voorkoming van verstoring van de interne markt als gevolg van aanbiedingen uit derde landen tegen abnormaal lage prijzen. De referentieprijzen worden ieder jaar vóór de aanvang van de referentieprijsperiode vastgesteld. Ze geven als het ware het minimum-invoerprijsniveau aan. Wanneer de invoerprijs van het geïmporteerde produkt beneden de referentieprijs ligt, dan wordt een heffing opgelegd die het verschil moet compenseren.
283. Het spreekt bijna voor zich dat een juiste waarneming en berekening van de invoerprijzen van essentiële betekenis zijn voor een goede werking (= overeenkomstig de bedoelingen) van het referentieprijsstelsel. Daarom zijn in de verordeningen 1035/72 en 2118/74 principes en voorschriften neergelegd volgens welke dat moet gebeuren. De bedoeling is tweeledig nl.:
- a. de uiteindelijk berekende invoerprijs van een bepaald produkt moet een goede afspiegeling zijn van het werkelijke invoerprijspeil;
  - b. de wijzen waarop in de EEG-lidstaten de prijzen worden waargenomen en berekend moeten een zo groot mogelijke eenvormigheid vertonen.
284. De voorschriften met betrekking tot de waarneming en berekening van de invoerprijzen kunnen als volgt worden samengevat:
- a. Per produkt of produktgroep zijn perioden vastgesteld waarin het referentieprijsstelsel van toepassing is. Die perioden komen ongeveer overeen met het produktie- en afzetseizoen van die produkten voortgebracht in de lidstaten.
  - b. De prijzen moeten worden geconstateerd in het stadium importeur/groothandelaar en indien zulke prijzen niet beschikbaar zijn in het stadium groothandelaar/detailhandelaar. In dit laatste geval moeten de prijzen herleid worden naar het voorliggende stadium; dit gebeurt door aftrek van 9% winstmarge groothandelaren en 0,5 RE voor kosten van in- en uitladen, heffingen en marktbelasting.
  - c. De prijzen worden waargenomen voor elke variëteit of elk

type van het betrokken produkt, voor alle beschikbare grootte-
teklassen en in principe slechts voor kwaliteitsklasse I;
voor kwaliteitsklasse II als I ontbreekt en als de produkten
van kwaliteitsklasse I minder dan 50% van de totale op de
markt verkochte hoeveelheid van het betreffende produkt uit-
maken. Dit alles per land van herkomst.

- d. De prijswaarneming moet gebeuren op 23 zogenoemde represen-
tatieve invoermarkten verspreid over de lidstaten van de EEG.
Verder is bepaald dat waarnemingen moeten worden verricht
op andere niet uitdrukkelijk genoemde markten, als de
bedoelingen van de verordeningen dat verlangen.
- e. De prijzen en verhandelde hoeveelheden moeten voor zover mo-
gelijk op elke representatieve markt en eventueel elders,
voor elk produkt en voor elke herkomst, iedere marktdag wor-
den geregistreerd. Dagelijks wordt de verzamelde informatie
door de lidstaten in gestandaardiseerde vorm aan de Europese
Commissie meegedeeld. Deze berekent de invoerprijs per land
van herkomst. Die is gelijk aan de laagste representatieve
prijs of aan het gemiddelde van de laagste representatieve
prijzen geconstateerd voor ten minste 30% van de hoeveelhe-
den van de betrokken herkomst, die op alle representatieve
markten waarvoor noteringen beschikbaar zijn in de handel
zijn gebracht.

285. De bedoeling van het onderzoek is na te gaan of de voorschrif-
ten met betrekking tot waarneming en berekening van de prijzen
voor ingevoerde groenten en fruit voldoende waarborgen bieden
voor een optimale representativiteit van de berekende invoer-
prijzen. Met andere woorden de betreffende regels moeten ge-
toetst worden aan de commercialisatiestructuur. Het onderzoek
is toegespitst op de volgende produkten: tomaten, komkommers,
appels, perziken, sinaasappelen, mandarijnen e.d. en citroe-
nen.

Gedifferentieerde prijswaarneming

286. De prijswaarneming geschiedt per produkt per land van herkomst.
Ook al bestaat er een grote mate van interdependentie in prijs-
vorming tussen de produkten afkomstig uit de onderscheiden derde
landen, toch zou het onjuist zijn de prijswaarneming op een al-
gemene basis, d.w.z. ongedifferentieerd naar herkomstlanden, te
verrichten. De volgende argumenten kunnen daartegen worden
aangevoerd:
- a. de te grote verschillen in relatieve betekenis der indivi-
duële derde landen voor het hele EEG-gebied en voor de afzon-
derlijke lidstaten;
  - b. de verschillen in organisatiestructuur van de export der ver-
schillende landen;

c. de motieven achter de exportinspanningen der derde landen zijn uiteenlopend.

287. Het aantal landen dat één of meer van de betreffende produkten exporteert naar de EEG-lidstaten is als volgt: tomaten 5, komkommers 4, appels 7, perziken 2, sinaasappelen 11, mandarijnen e.d. 2 en citroenen 8. Dit betreft de belangrijkste landen; daarnaast zijn er per produkt nog een aantal minder belangrijke exporterende derde landen. Per produkt zijn de verschillen in relatieve betekenis der afzonderlijke landen groot. Ter illustratie: in 1973 werd ca. 383.000 ton tomaten uit derde landen ingevoerd in de EEG waarvan 44% uit Marokko, 30% uit de Canarische Eilanden, 13% uit Spanje, 8% uit Roemenië en 2% uit Bulgarije. Het zal duidelijk zijn dat een te lage prijs voor bv. Marokkaanse tomaten, bij een veronderstelde evenredige vertegenwoordiging van de verschillende herkomstlanden op het totaal der representatieve markten, in geval van ongedifferentieerde waarneming zal leiden tot een compenserende heffing voor alle tomaten zelfs als bv. Roemeense tomaten boven de referentieprijs zouden worden ingevoerd. Voor de afzonderlijke lidstaten liggen de verhoudingen vaak totaal anders dan voor de EEG als totaliteit, dit als gevolg van de specifieke gerichtheid van bepaalde derde landen op één of meer lidstaten. Ter illustratie: in 1973 ging ca. 30% van de EEG-invoer aan sinaasappelen uit derde landen naar Frankrijk; de invoer van Tunesische sinaasappelen ging voor vrijwel 100% naar Frankrijk!

288. Wat betreft de exportorganisatiestructuur in de derde landen kunnen we onderscheiden:

- a. de export is in handen van private ondernemingen (coöperaties en particuliere ondernemingen) die in hun land de betreffende produkten opkopen, gereedmaken voor export en daarna exporteren naar het buitenland. Het aantal ondernemingen varieert per produkt én per land van herkomst: citrusexporteurs in Spanje (ca. 500), exporteurs van Griekse komkommers (ca. 10) en appelexporteurs in Chili (ca. 30);
- b. de export wordt verzorgd door staatsexportorganisaties zoals in Bulgarije, Roemenië en Hongarije. Deze organisaties hebben het exportmonopolie in de betreffende landen;
- c. de export wordt geregeld door zogenaamde marketing boards die in de betreffende landen de produkten opkopen en met uitsluiting van anderen verantwoordelijk zijn voor de export naar o.a. de EEG-lidstaten én de verdere distributie aldaar. Voorbeelden: Nieuw-Zeeland (o.a. appels), Zuid-Afrika (citrusfruit, appels), Marokko (citrusfruit, tomaten) en Israël (citrusfruit).

Het behoeft nauwelijks betoog dat concentratie van de export in één onderneming met een zwaar accent op het belang van de

collectiviteit, meer mogelijkheden opent voor beheersing van de export dan verdeling van de export over een groot aantal bedrijven met een zwaar accent op het individuele belang. Ook om deze reden zou het onjuist zijn alle landen over één kam te scheren. Integendeel! Het pleit voor een prijswaarneming (zoals voorgeschreven in de verordening) gedifferentieerd naar land van herkomst.

289. Ten slotte in dit verband iets over de motieven achter de exportinspanningen van de derde landen. Voor sommige landen is maximale deviezenopbrengst de hoofdoverweging voor de export (bv.: Oosteuropese landen als Roemenië e.d.); in andere landen een redelijk inkomen voor de groente- en fruittelers (marketing boards werden veelal ingesteld op initiatief van de overheid) of winstgevendheid van de exportondernemingen. Deze verschillen in exportmotivering kunnen leiden tot verschillen in exportpolitiek (prijzen, hoeveelheden en bestemmingen). Ook deze omstandigheden pleiten voor een genuanceerde prijswaarneming naar landen van herkomst.

Het handelsstadium importeur/groothandelaar

290. De invoerprijzen worden berekend op basis van waarneming in het stadium importeur/groothandelaar. Dat is terecht. Immers, veel groenten en fruit worden naar bestemmingen in de EEG-lidstaten verzonden op basis van consignatie- of commissieovereenkomsten. Zelfs al zou men willen waarnemen in het daaraan voorafgaande stadium exporteur/importeur, het zou niet mogelijk zijn omdat in die gevallen eenvoudig nog geen prijs is overeengekomen. In geval wel een prijs is overeengekomen tussen exporteur en importeur (lange of korte tijd vóór aankomst van de goederen in het land van bestemming) geldt evenzeer dat de werkelijke prijs op het moment van verhandeling in de EEG compleet anders kan zijn. Het zijn immers de feitelijke marktverhoudingen die van dag tot dag de "waarde" van de geïmporteerde produkten bepalen. Dit is doorslaggevend en onlosmakelijk verbonden aan een kopersmarkt zoals die voor groenten en fruit nu eenmaal is.
291. De koop- en verkoopovereenkomsten die tussen exporteurs en importeurs worden afgesloten, verschillen per produkt, per seizoen en per land van herkomst en bestemming. De onderscheiden overeenkomsten kunnen als volgt worden ingedeeld:
- a. zuivere consignatie- of commissieovereenkomsten waarbij geen uitdrukkelijke voorwaarden zijn gesteld m.b.t. de verkoopprijzen en de ontvanger (= importeur) een overeengekomen commissievergoeding krijgt over de gerealiseerde verkoopopbrengsten. Dit soort transacties komt bv. voor bij tomaten

geïmporteerd uit Spanje of de Canarische Eilanden en voor komkommers geïmporteerd uit Griekenland;

- b. commissieovereenkomsten met indicaties voor de in acht te nemen verkoopprijzen (= minimumverkoopprijzen) en een vaste commissievergoeding voor de importeurs. Dit soort transacties worden in het algemeen afsloten tussen de marketing boards (Nieuw-Zeeland, Zuid-Afrika, Israël) en de importeurs in de EEG-lidstaten;
- c. transacties op basis van een gegarandeerd voorschot met een verdeling van de later gerealiseerde meeropbrengst volgens overeengekomen richtlijnen. Vrij algemeen gebruikt voor appels geëxporteerd vanuit Australië en Argentinië;
- d. vaste prijscontracten waarbij prijzen kunnen worden overeengekomen op momenten vóór verzending of tussen verzending in het land van export en aankomst in het land van bestemming. Toegepast bv. voor tomaten uit Bulgarije; appels uit Australië, Chili en Argentinië.

In het algemeen kunnen we stellen dat de aard van de afgesloten transacties tussen exporteurs en importeurs niet of slechts in beperkte mate van invloed is op de prijzen die in de EEG-markt worden gerealiseerd. De speelruimte wordt naar boven begrensd door het prijsdrukkende effect van een levendige concurrentie; het referentieprijsniveau vormt de beperkende factor aan de ondergrens.

292. De waarneming van de prijzen voor geïmporteerde groenten en fruit dient volgens de betreffende verordeningen betrekking te hebben op het handelsstadium importeur/groothandelaar. Dit veronderstelt een feitelijk aanwezige en duidelijk waarneembare distributieketen: exporteur → importeur → groothandelaar. Voor een belangrijk deel van de import is dat inderdaad het geval. De invoer loopt hierbij via gespecialiseerde ondernemingen (= importeurs) die zich voor een belangrijk deel van hun bedrijfsgebeuren toelagen op het importeren van grote hoeveelheden groenten en fruit welke in het binnenland in kleinere partijen worden doorverkocht aan groothandelaren. Deze ondernemingen vormen met elkaar een bonte mengeling van veelsoortige bedrijven, al dan niet gespecialiseerd op één of meerdere producten, gericht op de invoer vanuit één of meerdere exportlanden, met sterk variërende omzetten per bedrijf, met slechts één vestiging of met meerdere (soms tientallen) vestigingen verspreid over het land.

293. Het zal duidelijk zijn dat het beeld in kleinere of weinig importerende lidstaten als Denemarken, Ierland en Italië veel eenvoudiger ligt dan in de grotere en veel importerende lidstaten als West-Duitsland, Frankrijk en Engeland. Hoe betrekkelijk overzichtelijk ligt het in Ierland waar slechts zes ondernemingen alle gevestigd in Dublin ca. 90% van de invoer aan groenten en

fruit uit derde landen voor hun rekening nemen. Hoe relatief simpel ook in Denemarken waar in 1973 vier importeurs ca. twee derde van de import verzorgen. Maar hoe anders in Frankrijk, Engeland en West-Duitsland waar tientallen ondernemingen zich specialiseren op de invoer van groenten en fruit. In deze landen - en dat moet gezegd worden - bestaat ook nauwelijks concrete informatie over de aantallen ondernemingen die bij de import van bepaalde produkten uit bepaalde landen zijn betrokken. Het noodzakelijke inzicht in de feitelijke verhoudingen wordt in de praktijk vergemakkelijkt door:

- a. de concentratie van een groot deel van de invoer (per produkt per land van herkomst) bij een betrekkelijk klein aantal grote ondernemingen;
  - b. specialisatie van ondernemingen op bepaalde produkten en bepaalde landen van herkomst;
  - c. selectie van ondernemingen door marketing boards, deze min of meer vaste groep van "panellisten" verkopen in opdracht van de boards;
  - d. concentratie van importeurs wat vestigingsplaats betreft in havensteden, in grensplaatsen en op groothandelsmarkten.
- Dit alles maakt het ondanks de gecompliceerdheid van de handelsstructuur toch mogelijk prijzen waar te nemen in het stadium importeur/groothandelaar.

Complicaties

294. Er is een tweetal belangrijke omstandigheden dat de herkenbaarheid van het stadium importeur/groothandelaar kan bemoeilijken. In de eerste plaats willen wij wijzen op een grote groep van bemiddelende personen en bedrijven die het contact tussen exporteurs en importeurs moeten vergemakkelijken: de "pré-importhandel". De distributieketen wordt hier wat ingewikkelder: exporteur → pré-importhandel → importeur → groothandelaar. Het gaat hierbij om vestigingen van marketing boards in de lidstaten van de EEG, agentschappen, makelaars en (alleen-)vertegenwoordigingen. De verschillen in intensiteit van dit "bemiddelingsproces" brengen met zich mee dat de pré-importhandel soms zeer dicht bij de importhandel staat, soms veel dicht bij de exporthandel in de derde landen. In een aantal gevallen vervult de pré-importhandel de importformaliteiten; vrijwel nooit wordt gekocht en verkocht. Om die reden kunnen deze categorieën van bedrijven ons inziens niet worden aangemerkt als importeurs in de zin van de verordeningen 1035/72 en 2118/74. Dit soort organisaties kunnen overigens wel een nuttige functie vervullen bij de waarneming van prijzen en hoeveelheden. Bij marketing boards en alleen-distributeurs concentreert zich immers een stuk marktinformatie grotendeels afkomstig van panellisten en commissie-

importeurs. Verzameling van prijzen en hoeveelheden bij boards e.d. behoeft niet persé onjuist te zijn; het kan zelfs efficiënter en nauwkeuriger zijn, mits men de juiste prijzen verkrijgt d.w.z.. die met betrekking tot verkooptransacties tussen importeurs (panellisten e.d.) en groothandelaren.

295. Een tweede groep van omstandigheden die frustrerend inwerken op de herkenbaarheid van het stadium importeur/groothandelaar kan als volgt worden samengevat:

- a. verkopen door importeurs direct aan de detailhandel als gevolg waarvan de distributieketen wordt verkort t.w.: exporteur → importeur → detaillist. Het is niet eenvoudig om in de dagelijkse praktijk van het handelsgebeuren onderscheid te maken tussen verkopen door importeurs aan groothandelaren resp. aan detaillisten. Informatie over eventuele verschillen in prijsniveau staat ons niet ter beschikking; we mogen evenwel aannemen dat dergelijke prijsverschillen wel bestaan. Het is niet ongebruikelijk dat de verantwoordelijke instanties zogenaamde "importeurs-verkoop-prijzen" verzamelen ("Importabgabepreise") waarbij inbegrepen de hiervoor geschetste onzuiverheid. Formeel is zo'n waarneming gebaseerd op een mengeling van stadium importeur/groothandelaar en groothandelaar/detaillist. In de praktijk zal deze onzuiverheid niet groot zijn, schatten wij;
- b. de groothandelaren kunnen zich begeven op het terrein van de importhandel. De laatste jaren is dit verschijnsel toegenomen bv. in Engeland waar groothandelaren direct importeren uit Frankrijk (appels) en in Nederland waar de groothandel sterk geïnteresseerd is in de rechtstreekse importen van Spaans citrusfruit. In het algemeen blijft dit distributiekanaal (exporteur → groothandelaar → detaillist) op het totaal van de importen van beperkte betekenis;
- c. ten slotte willen we in dit verband wijzen op de relatieve betekenis van de detailhandelsorganisaties als importeurs van groenten en fruit. Men is geneigd hier een zeer korte distributieketen te veronderstellen (exporteurs → detaillist): dat is dan niet terecht. Het is zinvol twee categorieën te onderscheiden t.w. die met een "drieledige" opbouw (distributieketen: exporteur → (aankoopcentrale → geïntegreerde groothandel → winkel)) zoals bij Edéka, Réwé en Frütera in de B.R.-Duitsland en die met een "tweeledige" opbouw (distributieketen: exporteur → (geïntegreerde groothandel → winkels)). Aankoopcentrales kunnen als gelijkwaardig aan importeurs worden beschouwd. De prijzen die de aankoopcentrales bij de geïntegreerde groothandelaren in rekening brengen hebben dan ook betrekking op het handelsstadium importeur/groothandelaar. Alle overige transacties betreffen het stadium groothandelaar/detaillist!

296. Hoe belangrijk zijn deze directe importen door detailhandelsorganisaties? Daarentoe staat slechts spaarzame informatie ter beschikking. In Nederland werd in 1973 ca. 7% van de citrusinvoer verzorgd door detailhandelsorganisaties (o.a. Albert Heijn); voor produkten uit "board"-gebonden landen was dit van geen betekenis, voor invoer vanuit Spanje bedroeg het 12%. Terloops zij opgemerkt dat de marketing boards in het algemeen terughoudend zijn in het afsluiten van rechtstreekse transacties met detailhandelsorganisaties. Zij doen dat wel in bv. West-Duitsland waar de aankoopcentrales van Edéka, Réwé en Frütera worden beschouwd als panellisten. Edéka en Frütera behoren ieder tot de vier grootste importeurs van West-Duitsland(!). De Edéka-winkels hebben een marktaandeel van 12%, de Coöp-winkels (toegeleverd door Frütera) van 8% in de totale distributie van groenten en fruit in West-Duitsland. Naar schatting verzorgen de detailhandelsorganisaties in West-Duitsland maximaal 25% van de derde-landen-invoer van groenten en fruit. Het ligt dan ook voor de hand dat deze transacties bij de prijswaarneming ten behoeve van het EEG-referentieprijssysteem worden betrokken. Dat gebeurt ook! Ook in Denemarken wordt nogal wat direct door detailhandelsorganisaties geïmporteerd: naar schatting 23% van de totale invoer (FDB en IRMA). In Engeland en Ierland zijn deze directe invoeren van groenten en fruit door de detailhandel van weinig betekenis of nihil. Ook in Frankrijk, België/Luxemburg en Italië zijn die rechtstreekse importen van veel minder betekenis. Dit laatste houdt verband met de in het algemeen traditionele distributiewijze in die landen. Moderne distributiewijzen ontwikkelden zich pas in de laatste jaren; daarmee ontwikkelden zich ook in die landen de mogelijkheden voor directe importen door detailhandelsorganisaties.
297. In de verordening is het stadium groothandelaar/detailist qua prijswaarneming ondergeschikt gemaakt aan dat van importeur/groothandelaar. Alleen voor zover in het stadium importeur/groothandelaar geen waarneming mogelijk is moet men uitwijken naar het volgende stadium. De prijzen moeten dan worden vermindert met 9% winstmarge voor de groothandelaar (+ 0,5 R.E. voor marktkosten). Die 9% winstmarge is op zich niet onjuist; er is evenwel een grote mate van diversiteit in marges, die wordt veroorzaakt door verschillen per lidstaat, door de aard van de groothandelsfunctie, het produkt, de voortgang van het verkoopseizoen, het prijsniveau, enz. Zo zijn voor Nederland groothandelsmarges bekend van bijna 13%. De bedrijven met hoge omzetten hadden gemiddeld lagere marges; dat geldt ook voor de gespecialiseerde fruitgrossiers. De bruto-winstmarges in Ierland lagen in 1971 op gemiddeld 15%. In Engeland varieerden de groothandelsmarges tussen 8% bij de zogenaamde "regional market wholesalers" en 15% bij de "distributive

wholesalers". Alles bijeen genomen zijn er nog al wat verschillen hetgeen met zich mee brengt dat terugrekening naar het stadium importeur/groothandelaar tot onnauwkeurigheden leidt.

298. De prijswaarneming in de lidstaten geschiedt thans hoofdzakelijk in het handelsstadium importeur/groothandelaar; slechts op een drietal representatieve markten in Frankrijk (Paris-Rungis, Lyon en Toulouse) wordt systematisch en uitsluitend waargenomen in het stadium groothandelaar/detaillist. Uit het onderzoek zijn geen aanwijzingen voortgekomen die erop wijzen dat prijswaarneming bij voorkeur zou moeten gebeuren in het stadium groothandelaar/detaillist. Integendeel, gelet op de huidige marktstructuur geniet waarneming in het stadium importeur/groothandelaar de voorkeur, voor zover althans sprake is van één en hetzelfde distributiekanaal.

De 23 representatieve invoermarkten

299. In de verordening 2118/74 zijn 23 plaatsen aangewezen als zogenoemde representatieve invoermarkten t.w. in Nederland: Rotterdam, in België (en Luxemburg): Antwerpen en Brussel, in Denemarken: Kopenhagen, in Ierland: Dublin, in Italië: Milaan, in Engeland: London, Liverpool en Glasgow, in West-Duitsland: Hamburg, Köln, Düsseldorf, Frankfurt a/M. en München, in Frankrijk: Paris-Rungis, Lyon, Toulouse, Bordeaux, Marseille, Perpignan, Rouen/Dieppe en Nantes. Afhankelijk van de belangrijkheid én de concentratie van de aanvoer zijn per lidstaat één of meerdere markten aangewezen. Gelet op de omstandigheid dat het EEG-gebied in principe één groot vrijhandelsgebied zonder interne grenzen is, kan men zich afvragen: waarom zoveel markten van zo uiteenlopende betekenis (vergelijk bv. London en Paris-Rungis enerzijds met Kopenhagen en Dublin anderzijds)? De keuze van de genoemde 23 "markten" sluit aan bij de realiteit van het handelsgebeuren; het betreft allemaal belangrijke aanvoer- en prijsvormingsplaatsen voor ingevoerde groenten en fruit. Het grote aantal markten maakt het voor aanvoerders niet eenvoudig distributiekanaalen te vinden die zich aan de officiële prijswaarneming onttrekken. Ook de kleinere markten zijn van betekenis met name bij de berekening van de invoerprijs op EEG-niveau. De invoerprijs is immers gelijk aan de laagste representatieve prijs of (én hier komen meestal de kleinere markten in beeld!) aan het gemiddelde van de laagste representatieve prijzen geconstateerd voor ten minste 30% van de geconstateerde hoeveelheden. Overigens moet worden opgemerkt dat de belangrijkheid van de markten van dag tot dag kan veranderen als gevolg van onregelmatig verdeelde aanvoeren. En aangezien prijswaarneming iedere marktdag moet gebeuren, tellen de dagelijks aangevoerde en verhandelde hoeveelheden.

300. Rotterdam wordt aangemerkt als representatieve markt voor in Nederland ingevoerde groenten en fruit. Dat is geheel in overeenstemming met de werkelijkheid. Immers in de havens van Rotterdam wordt het overgrote deel van de produkten aangevoerd afkomstig uit overzeese produktiegebieden en een niet onbelangrijk deel van de produkten uit "continentale" produktiegebieden. In Rotterdam concentreert zich ook de handel in groenten en fruit aangezien de grote importondernemingen daar gevestigd zijn en van daaruit doorverkopen aan groothandelaren en detailhandelsorganisaties. De handelstransacties tussen importeurs en groothandelaren spelen zich grotendeels af op een tweetal importveilingen in Rotterdam. Deze veilingen zijn representatief voor de prijsvorming in Nederland voor zover het betreft citrusfruit en appels. In 1973 was ca. 76% van de invoer van citrusfruit (sinaasappelen, mandarijnen e.d. en citroenen) uit derde landen in handen van de veilinghoudende importeurs (ca. 10 bedrijven). Dit aandeel verschilt per land van herkomst; produkten uit Spanje in dat jaar slechts voor 62% en dit aandeel is sindsdien nog verder teruggelopen. Appels werden voor 70% ingevoerd door veilinghoudende importeurs. Op de importveilingen vindt openbare prijsvorming plaats die de gelegenheid opent tot continue waarneming en registratie t.b.v. het EEG-referentieprijnsbeleid hetgeen dan ook gebeurt. Voor de produkten die niet via de veilingen worden verkocht (tomaten, komkommers en perziken) en op de dagen van de week dat niet wordt geveild, worden voorts ook prijzen waargenomen op de groothandelmarkt in Rotterdam zowel in het stadium importeur/groothandelaar als in het stadium groot-handelaar/detailist.

301. Dublin is de representatieve markt voor Ierland. Een zestal bedrijven (op een totaal van 40) verzorgen ca. 80% van de invoer uit derde landen; er is m.a.w. sprake van een zeer sterke concentratie van de importhandel in handen van slechts enkele ondernemingen waarvan FII (Fruit Importers of Ireland) weer de belangrijkste is. Per produkt en per land van herkomst ontstaat dan ook een duidelijk beeld. Ter illustratie: appels uit Zuid-Afrika: één importeur, appels uit Nieuw-Zeeland: één importeur, appels uit Australië: drie belangrijke importeurs, voor sinaasappelen uit Israël, Zuid-Afrika, Brazilië en Cyprus, per land steeds één importeur, tomaten uit de Canarische Eilanden: drie belangrijke importeurs. De zes belangrijkste importeurs zijn gevestigd in Dublin. De prijsvorming voor ingevoerde groenten en fruit voltrekt zich dan ook grotendeels in Dublin. Weliswaar is die prijsvorming niet openbaar (net zo min als op het merendeel van de andere representatieve markten), maar de ondernemingsgewijze concentratie én de concentratie naar vestigingsplaats vergemakkelijken de prijswaarneming zoals die voor het EEG-referentieprijssysteem moet plaatsvinden.

302. Antwerpen en Brussel worden terecht beschouwd als de twee representatieve markten voor België en Luxemburg. In Antwerpen concentreert zich de aanvoer van groenten en fruit uit overzeese produktiegebieden. Een viertal aldaar gevestigde ondernemingen heeft een zeer groot aandeel in de invoer en verkoopt via veilingen: evenals in Rotterdam betreft het hier hoofdzakelijk verkoop van appels en citrusfruit. De veilingen in Antwerpen beperken zich tot één dag in de week. Voor de produkten die niet worden geveild én op de "veilingloze" dagen geschiedt de waarneming in Brussel. De prijswaarneming in Brussel betreft zowel het handelsstadium importeur/groothandelaar als het stadium groothandelaar/detaillist; in Antwerpen geschiedt de waarneming uiteraard in het stadium importeur/groothandelaar.
303. Op grond van verordening 2118/74 wordt Kopenhagen aangemerkt als representatieve markt voor in Denemarken ingevoerde groenten en fruit. Daarbij gaat de verordening er impliciet van uit dat de derde-landen-invoer in hoge mate via Kopenhagen binnenkomt. Dat is echter slechts ten dele het geval. Als gevolg van geografische ligging en opbouw van Denemarken gaat veel import rechtstreeks naar de verschillende "herverdelingscentra" in het land; de goederenstroom die via Kopenhagen gaat is voornamelijk bestemd voor Kopenhagen zelf en de overige steden op het eiland Sjaelland, dat is ca. 40% van de invoer. De bijzondere situatie doet zich evenwel voor dat de invoerhandel in hoge mate is geconcentreerd in Kopenhagen. De zes belangrijkste ondernemingen t.w. 4 importeurs en 2 detailhandelsorganisaties hebben een gezamenlijk aandeel van 80-90% van de invoer van de betreffende produkten. Deze zes ondernemingen voeren vanuit hun hoofdvestiging een centraal inkoop- en distributiebeleid voor hun respectievelijke vestigingen elders in Denemarken én voor de zelfstandige groothandel. De conclusie mag dan ook zijn dat 80-90% van de importhandel via Kopenhagen loopt. Prijswaarneming t.b.v. het EEG-referentieprijsstelsel gebeurt bij de vijf belangrijkste importerende ondernemingen in Kopenhagen en omgeving. In de komende jaren moet rekening worden gehouden met een groeiende betekenis van de GASA's (producentenverenigingen) als importeurs (de belangrijkste gevestigd in Odense en Aarhus).
304. Milaan geldt als representatieve invoermarkt voor Italië. Aan gezien de ingevoerde hoeveelheden van de relevante produkten niet van grote betekenis zijn, worden geen prijswaarnemingen t.b.v. het EEG-referentieprijsstelsel verricht. Het is de vraag of dat terecht is, gezien het feit dat in december en januari ca. 1.500 ton tomaten vanuit Spanje worden geïmporteerd. Voor eventuele waarneming zou Milaan als grootste groothandelsmarkt in Italië, ongetwijfeld in aanmerking

komen, zeker als we rekening houden met het feit dat de geïmporteerde groenten en fruit hoofdzakelijk zijn bestemd voor de stedelijke agglomeraties in Noord-Italië. Ook zou te overwegen zijn de prijswaarneming te doen gebeuren in Albenga, waar een betrekkelijk klein aantal importeurs is gevestigd dat zich bezighoudt met de invoer o.a. van Spaanse tomaten. Dit biedt als voordelen een vrij overzichtelijk geheel en waarneming in het stadium importeur/groothandelaar.

305. De representatieve invoermarkten in Frankrijk kunnen als volgt worden gegroepeerd:

- a. Paris-Rungis, Lyon en Toulouse; dit zijn groothandelsmarkten van nationale betekenis ("marchés d'intérêt national") bedoeld voor de voorziening van de betreffende stedelijke gebieden en de directe omgeving. Op deze markten zijn voornamelijk groothandelaren gevestigd die verkopen aan detaillisten. De prijswaarneming richt zich hier dan ook op het handelsstadium groothandelaar/detaillist.
- b. Rouen/Dieppe, Nantes, Bordeaux en Marseille; dit zijn havensteden waar de produkten van overzeese herkomsten worden aangevoerd, en waar men concentraties aantreft van importeurs (en panellisten) die de ingevoerde groenten en fruit doorverkopen aan groothandelaren en detailhandelsorganisaties in geheel Frankrijk. In deze plaatsen zijn ook ondernemingen die niet alleen importeren maar tevens een net van groothandelsvestigingen verspreid over Frankrijk hebben. De prijswaarneming in deze plaatsen richt zich op deze havenimporteurs m.a.w. op het stadium importeur/groothandelaar.
- c. Perpignan is een transit-plaats voor de invoer van Spaanse produkten. De prijswaarneming richt zich op de markt Perpignan-St.Charles, waar een groot aantal importeurs is gevestigd die van daaruit doorverkopen naar bestemmingen elders in Frankrijk.

306. Er zijn bij de Spaanse exporteurs en bij de Europese importhandel nogal wat bezwaren tegen Perpignan als representatieve invoermarkt. Deze bezwaren kunnen als volgt worden samengevat:

- a. De prijsvorming in Perpignan is wat nerveus en zou een onjuist beeld geven van de werkelijke marktverhoudingen; dit zou te verklaren zijn uit de omstandigheid dat, aangezien de Spaanse exporten naar Europese bestemmingen via Perpignan worden gedistribueerd, deze stad min of meer als reservoir functioneert, hetgeen bij enige hapering in de doorstroming gemakkelijk heftige prijsreacties kan veroorzaken.
- b. In Perpignan zou niet zo zeer sprake zijn van handel in het stadium importeur/groothandelaar, maar juist in het daaraan voorafgaande stadium exporteur/importeur. Deze gedachte

stoelt vermoedelijk op het feit dat nogal wat Spaanse exportfirma's in Perpignan gevestigd zijn of daar hun vertegenwoordigers hebben.

- c. Verder zou het overgrote deel van de goederenstroom via Perpignan transit-verkeer betreffen en dus niet in aanmerking komen voor waarneming in het kader van het EEG-referentieprijsstelsel.

Voor de goede orde zij erop gewezen dat deze bezwaren zich vooral richten op Perpignan als representatieve invoermarkt voor citrusfruit en niet zozeer voor tomaten.

307. Op grond van de ons ter beschikking staande gegevens kunnen wij het handelsgebeuren in Perpignan als volgt omschrijven. Een zeer groot gedeelte van de Spaanse citrusexport passeert het gebied van Perpignan (= Perpignan, Le Boulou en Cerbère) als "internationaal transit". De aanvoer voor Frankrijk gaat voor ca. 3/4 via Perpignan (ca. 1/4 gaat via Hendaye). Een deel hiervan gaat als "nationaal transit" direct naar bestemmingen elders in Frankrijk, terwijl een kleiner deel wordt verhandeld door ondernemingen gevestigd op de internationale markt Perpignan-St.Charles: in het seizoen 1974/1975 ca. 14% van de in Frankrijk geïmporteerde Spaanse sinaasappelen, 35% van de geïmporteerde mandarijnen e.d. en 56% van de geïmporteerde citroenen! Perpignan-St.Charles is dan ook ongetwijfeld een belangrijke invoerplaats voor citrusfruit uit Spanje en kan ons inziens moeilijk worden gemist als representatieve invoermarkt. Wel is het zo dat de ondernemingen van Perpignan-St.Charles sterk uiteenlopend van karakter zijn, hetgeen de herkenbaarheid van het stadium importeur/groothandelaar bemoeilijkt. Onze indruk is dat de Franse autoriteiten op dit punt zorgvuldig te werk gaan en op de hoogte zijn van de situatie ter plaatse. Wij achter ons niet bevoegd een oordeel te vellen over het karakter van de prijsvorming in Perpignan-St.Charles. Wel willen we erop wijzen dat deze markt dicht bij de Spaanse grens ligt zodat het invoerprijspeil hier in het algemeen lager is dan bv. in Engeland of Denemarken. Het ligt dan ook voor de hand dat de eerste voortekenen van een eventueel in te stellen compenserende heffing op bv. Spaanse sinaasappelen, zich eerder in Perpignan zullen voordoen dan elders.
308. In de B.R.-Duitsland worden invoerprijzen waargenomen in Düsseldorf, Köln, Hamburg, Frankfurt a.M. en München. De waarneming van prijzen en hoeveelheden richt zich op de groothandelsmarkten in die plaatsen, alwaar de importhandel zich in het algemeen concentreert; de waarnemingen betreffen het stadium importeur/groothandelaar. Köln, Hamburg, Frankfurt a.M. en München zijn de belangrijkste groothandelsmarkten in de B.R.-Duitsland. De betekenis van Düsseldorf is veel geringer; andere groothandelsmarkten (bv. Stuttgart) zijn

belangrijker en kunnen zorgen voor een grotere regionale spreiding van de prijswaarneming. Een indicatie voor de representativiteit vormen de hoeveelheden produkt verhandeld door de importeurs gevestigd op de invoermarkten. In het seizoen 1973 zag het beeld er voor de vijf representatieve invoermarkten te zamen als volgt uit (in procenten van de totale invoer in de B.R.-Duitsland per land van herkomst gedurende de referentieprijperiode): afhankelijk van land van herkomst voor tomaten 30% - 47%, komkommers 16% - 40%, appels 17% - 90%, perziken 33% - 68%, sinaasappelen 23% - 63%, mandarijnen e.d. 16% - 50% en citroenen 60% - 95%. Met betrekking tot deze cijfers enkele opmerkingen ter toelichting:

- a. Voor een aantal produkten liggen de geregistreerde hoeveelheden zeer hoog hetgeen verklaard kan worden door de gerichtheid van sommige exporterende derde landen op bepaalde markten zoals appels uit Zuid-Afrika en Nieuw-Zeeland via Hamburg, perziken uit Griekenland via München en citroenen uit Turkije via Hamburg.
- b. Andere produkten komen aanzienlijk lager uit de bus hetgeen een gevolg kan zijn van de grotere spreiding van de invoer over de groothandelsmarkten zoals bij produkten uit Spanje het geval is. Sommige andere produkten vinden vermoedelijk een meer directe weg naar hun bestemmingen, bv. tomaten en komkommers uit de Canarische Eilanden die in Rotterdam worden aangevoerd en van daaruit worden doorgezonden naar de B.R.-Duitsland.

Ten slotte mag niet onvermeld blijven dat de importveilingen in Bremen en Hamburg niet in aanmerking worden genomen bij de prijswaarneming t.b.v. het referentieprijssysteem.

309. London, Liverpool en Glasgow gelden als representatieve invoermarkten in Engeland. In feite zijn er twee belangrijke concentraties van groente- en fruitimporteurs t.w. London (ca. 100 ondernemingen) en Liverpool (ca. 30 ondernemingen); Glasgow geldt alleen als waarnemingspunt voor geïmporteerde tomaten. De waarneming richt zich uitsluitend op het stadium importeur/groothandelaar. Met betrekking tot de betekenis van de representatieve markten geven we de volgende cijfers. Het betreft hoeveelheden verhandeld door importeurs gevestigd op de representatieve invoermarkten (in procenten van de totale invoer in Engeland per land van herkomst gedurende de referentieprijperiode 1974 - 1975): tomaten (variërend naar land van herkomst van) 49% - 66%, komkommers 39% - 73%, appels 40% - 62%, perziken 64% - 88%, sinaasappelen 46% - 71%, mandarijnen e.d. 45% - 52% en citroenen 54% - 77%. Opmerkelijk is dat de extreme waarden per produkt en tussen de produkten onderling betrekkelijk dicht bij elkaar liggen en dat gemiddeld een hoog aandeel werd waargenomen. Ter toelichting het volgende. London en Liverpool zijn vanouds havenplaatsen waar

de geïmporteerde groenten en fruit worden aangevoerd om van daaruit ook te worden verhandeld; vanuit London naar Zuid- en Zuidoost-Engeland (ca. 40% van de Engelse bevolking!) en vanuit Liverpool voor Midden-Engeland. De aanvoer heeft zich de laatste 20 jaren verspreid over een veel groter aantal kleinere havens vanwaar de produkten direct worden verzonden naar hun bestemmingen. Daartoe hebben bijgedragen zowel de ontwikkeling van nieuwe transportsystemen (containers, pallets, roll-on/roll-off ferries) als de groei van nieuwe distributiesystemen (zoals depôts op verkeerstechnisch gunstig gelegen plaatsen voor de toelevering van supermarkten). Desondanks bleef de importhandel nog in hoge mate geconcentreerd in London en Liverpool.

"Markt" en prijsvorming

310. Prijswaarneming dient bij voorkeur daar plaats te vinden waar de importhandel geconcentreerd gevestigd is t.w. havenplaatsen, grensovergangen en groothandelsmarkten. Alle 23 representatieve invoermarkten zijn als zodanig te typeren. Het is overigens opmerkelijk dat het begrip "markt" in de verordeningen 1035/72 en 2118/74 niet nader wordt gedefinieerd. Dit leidt tot verschillen in interpretatie per lidstaat; interpretaties geënt op de specifieke omstandigheden in de lidstaten. Deze "ruime" opvatting dient in principe gehandhaafd te blijven; daarmee wordt immers recht gedaan aan het "eigene" van de distributie van geïmporteerde groenten en fruit in de afzonderlijke lidstaten. Ter illustratie: in Rotterdam registreert men prijzen zowel van de importveilingen als van de importeurs gevestigd op de groothandelsmarkt; in Kopenhagen verzameld men de prijzen bij de vijf hoofdimporteurs in Denemarken waarbij inbegrepen een onderneming in Albertslund (in de buurt van Kopenhagen). Uitdrukkelijk wijzen wij echter ook op de nadelige aspecten van dit ontbreken van uniformiteit. Het is denkbaar dat verschillen in interpretatie van het begrip "markt" in combinatie met de gevolgde waarnemingssystematiek (zie punt 318) van invloed zijn op de kans dat de berekende invoerprijs boven of onder het referentieprijspeil komt te liggen.
311. De prijsvorming (in het stadium importeur/groothandelaar) kan zich in principe voltrekken op basis van een tweetal systemen t.w. openbare prijsvorming via de importveilingen en onderlinge onderhandeling ("private treaty").
312. Betere gelegenheid voor objectieve en zeer gedetailleerde prijs- en hoeveelheidswaarneming dan op de importveilingen is er niet. Een nadeel is evenwel het discontinue karakter van de

prijsvorming: slechts één of enkele dagen van de week wordt geveild! Verder is het zo dat niet alle produkten geschikt zijn voor het systeem van de importveilingen: tomaten, komkommers en perziken niet of nauwelijks; wel daarentegen appels, sinaas-appelen, mandarijnen e.d. en citroenen. Voor laatstgenoemde produkten varieert de betekenis van de importveilingen, afhankelijk van produkt en land van herkomst, van ca. 10% - 25% van de EEG-invoer uit derde landen. Een bijkomend nadeel is dat in de lidstaten het systeem van importveilingen slechts beperkt wordt toegepast. Onder invloed van structurele veranderingen in de distributie van groenten en fruit nemen de veilingen af in betekenis. Er zijn in de EEG-lidstaten een viertal belangrijke importveilingen t.w. in Antwerpen, Rotterdam, Bremen en Hamburg. In Antwerpen en Rotterdam worden prijzen waargenomen t.b.v. het referentieprijssysteem, in Bremen en Hamburg niet. Laatstgenoemde veilingen zijn met name van belang voor Marokkaans citrus-fruit en voor overzeese appels.

313. Prijsvorming op basis van onderling onderhandelen (ter plaatse, per telefoon of telex) is algemeen verbreid en heeft als voordeel de veel grotere mate van continuïteit. Nadelen zijn evenwel het niet-openbare karakter van de prijsvorming en het feit dat het handelstadium importeur/groothandelaar niet altijd duidelijk herkenbaar is.
314. In het algemeen kan men stellen dat de prijsvorming op de 23 representatieve invoermarkten, qua verhandelde hoeveelheden en qua aard van de overeengekomen prijzen, een zekere representativiteit heeft voor de gehele EEG-importhandel van groenten en fruit. Daarbij dient men zich evenwel bewust te zijn van die hoeveelheden en die distributiesystemen die aan deze invoermarkten voorbij gaan. Artikel 3 van verordening 2118/74 maakt het juist met het oog daarop mogelijk - als de bedoelingen van de verordeningen dat wenselijk maken, m.a.w. als op de genoemde markten onvoldoende representatieve prijzen worden verkregen - op andere markten waarnemingen te verrichten. Hoewel het administratief en organisatorisch niet zo eenvoudig is om buiten de gesystematiseerde prijswaarneming, ook elders prijzen te registreren, menen wij toch dat zulks nuttig zou zijn al was het alleen maar om van tijd tot tijd de gebruikelijke prijswaarneming op representativiteit te toetsen. We denken dan bv. aan:
  - a. de importveilingen in Bremen en Hamburg om te verifiëren in hoeverre de daar gerealiseerde prijzen verschillen van die op de groothandelsmarkt van Hamburg;
  - b. nationale of regionale detailhandelsorganisaties om te zien of hun verkoopprijzen significant afwijken van die welke op de representatieve invoermarkten worden geregistreerd;
  - c. andere belangrijke handelscentra voor geïmporteerde groenten en fruit.

315. Sommige distributiekkanalen reiken over de nationale grenzen heen, zoals bij tomaten, komkommers, appels en citrusfruit, die via Rotterdam worden "doorverkocht" aan handelaren in de B.R.-Duitsland, België en Frankrijk. Voor zover deze transacties via de importveilingen gaan, zijn ze qua prijzen én hoeveelheden in de prijswaarneming t.b.v. het referentieprijssysteem betrokken. Immers de buitenlandse kopers staan in open concurrentie met de Nederlandse groothandelaren en de prijzen die voor beide categorieën worden genoteerd zijn dezelfde. Anders ligt dat ten aanzien van tomaten en komkommers die voor ca. 80% worden gereëxporteerd (vooral naar W.-Duitsland). In die gevallen waarin daadwerkelijk sprake is van doorverkoop door in Rotterdam gevestigde importeurs, zouden prijzen en hoeveelheden moeten worden waargenomen temeer daar de Canarische tomaten en komkommers - want daar gaat het om - relatief weinig via de Duitse groothandelmarkten worden verhandeld.

De systematiek van waarneming en berekening

316. Waarneming en berekening van de invoerprijzen zijn volgens de verordeningen slechts verplicht voor de periode dat het referentieprijssysteem van kracht is. Aangezien de marktsituatie omstreeks de aanvang van de referentieprijisperiode nogal eens kritiek blijkt te zijn, verdient het aanbeveling de waarneming te starten enkele weken vóór de aanvang van de referentieprijisperiode (bv. voor tomaten). Dit maakt in de beginfase een beter overleg mogelijk tussen de betreffende derde landen, de lidstaten, en de EEG.
317. Iedere marktdag moeten prijzen voor de geïmporteerde produkten worden waargenomen. Dat is terecht omdat het marktbeeld van dag tot dag kan veranderen. Niet alle systemen van prijsvorming en niet alle "markten" maken de dagelijkse waarneming mogelijk. Denk in dit verband aan: de importveilingen waar slechts enkele dagen van de week wordt geveild, de havenhandel die voor een deel parallel loopt met de aankomst van scheepsladingen, overslagplaatsen (Perpignan) waar de handel zich veelal in het begin van de week concentreert. Ook om deze reden is het juist dat het waarnemingsnet is opgebouwd uit een betrekkelijk groot aantal markten van uiteenlopend karakter.
318. Niet alleen de prijzen maar ook de verhandelde hoeveelheden zijn essentieel, zowel voor de weging van de prijzen als met het oog op de zogenaamde 30%-regel (de invoerprijs is de laagste prijs waargenomen voor 30% van de hoeveelheden verhandeld op de representatieve markten). Enkele opmerkingen zijn in dit verband zinvol.

- a. De prijzen die door de importhandel en de groothandel worden genoteerd, hebben vrijwel altijd betrekking op een verpakkingseenheid. De inhoud van de betreffende colli verschilt evenwel per produkt en per land van herkomst. Herleiding van de waargenomen prijzen op kg-basis kan op z'n minst leiden tot gemis aan uniformiteit tussen de lidstaten.
- b. Importeurs zullen weliswaar hoofdzakelijk verkopen aan groot-handelaren, maar ten dele toch ook aan detaillisten. Wat de hoeveelheden betreft zou men zich moeten beperken tot die verhandeld tussen importeurs en groothandelaren. Dit is evenwel niet altijd vast te stellen.
- c. Waarneming van prijzen en hoeveelheden in twee opeenvolgende stadia binnen één en hetzelfde distributiekanaal leidt, wat de hoeveelheden betreft, tot dubbeltellingen. De totaalsom van de hoeveelheden verhandeld op de representatieve markten als procentueel aandeel van de totale import komt als gevolg daarvan te hoog uit.

319. De waarneming van prijzen en hoeveelheden is in de verschillen-de lidstaten op uiteenlopende wijze georganiseerd. De regi-stratie is soms in handen van overheidsambtenaren, soms in handen van vertegenwoordigers van het bedrijfsleven die daar-toe zijn gemachtigd door de officiële instanties. De verzame-ling van de gegevens verloopt op de volgende manieren.
- a. Volledige registratie van in het openbaar verhandelde groen-ten en fruit op de importveilingen in Rotterdam en Antwerpen.
  - b. Verzameling ter plaatse van de benodigde gegevens bij de be-langrijkste importeurs op de representatieve markten. Het betreft veelal mondeling ontvangen informatie die steek-proefsgewijs kan worden geverifieerd in de bedrijfsadmini-straties. Op het merendeel van de 23 representatieve invoermarkten wordt deze methode van prijswaarneming gevolgd.
  - c. Ontvangst van de vereiste marktinformatie via telexen en/of telefonische berichtgeving. Deze methode wordt ge-volgd in Denemarken en Engeland.
  - d. De waarneming kan direct zijn d.w.z. gericht op het stadium waarvoor men de informatie verzameld; bij importeurs voor prijzen in het stadium importeur/groothandelaar en bij groothandelaren voor prijzen in het stadium groothandelaar/detaillist. Men kan ook op indirecte wijze prijzen waarne-men, bv. bij marketing-boards en bij alleen-distributeurs die dan gegevens verstrekken m.b.t. de handel tussen panellisten en commissie-importeurs enerzijds en groothan-delaren anderzijds. In Engeland wordt deels van deze me-thode gebruik gemaakt.

320. De gehele procedure van prijswaarneming op de representatieve markten, verzameling op nationaal niveau, ontvangst en verwer-

king in Brussel (EEG-commissie), eventuele actie m.b.t. een in te stellen compenserende heffing en het van kracht worden van die heffing, kost veel tijd. Het is echter niet eenvoudig deze procedure te versnellen. Als gevolg hiervan reageert het referentieprijssysteem betrekkelijk traag op marktsituaties die aanleiding geven tot het instellen van een compenserende heffing.

Slotbeschouwing en suggesties

321. De bedoeling van het onderzoek was antwoord te geven op de volgende drie uitdrukkelijk gestelde vragen.
- a. In hoeverre brengt de berekening van de invoerprijzen, zoals toegepast in het kader van het referentieprijssysteem, de belangrijkste elementen van de recente ontwikkelingen in het commercialisatieproces in rekening?
  - b. Welke nieuwe ontwikkelingen zijn inzake dat commercialisatieproces en die prijsvorming in de eerstkomende jaren te verwachten?
  - c. Zijn er elementen, en zo ja welke, waarmee in de eerstkomende jaren zal dienen rekening gehouden te worden bij de berekening van de invoerprijzen in het kader van het referentieprijssysteem om een optimale representativiteit te verzekeren?
322. Alvorens expliciet op deze vragen in te gaan, enkele opmerkingen vooraf. Het object van onderzoek is breed en complex van aard. Betrekkelijk weinig literatuur daaromtrent stond ter beschikking zodat het overgrote deel van de gegevens uit de eerste hand moest worden verkregen. Bovendien moest het onderzoek binnen korte tijd (ca. 1 jaar) en met weinig mankracht worden uitgevoerd. Dit alles heeft er toe geleid dat we geen volledig beeld van de commercialisatiestructuur hebben kunnen opbouwen. Wat werd verzameld kan worden vergeleken met de stukjes uit een grote legpuzzel. We missen echter nogal wat stukjes. Dit impliceert dat weliswaar een globaal beeld werd verkregen van de structuur van commercialisatie en prijsvorming, maar dat we op de details toch hier en daar verstek moesten laten gaan.
323. Wat betreft vraag a zijn wij van mening dat uit de resultaten van het onderzoek voldoende aanwijzingen naar voren komen om te kunnen concluderen dat de thans gevolgde berekeningswijze van de invoerprijzen in voldoende mate rekening houdt met recente ontwikkelingen in het commercialisatieproces. De berekende prijzen geven een redelijk representatief beeld van het invoerprijspeil van groenten en fruit. Daarbij dient men zich te realiseren dat men niet alles en overal behoeft

waar te nemen om dat te bereiken. Wel is het zo dat alle belangrijke distributiekanaalen in principe voor waarneming in aanmerking moeten komen. Verder willen wij erop wijzen dat prijswaarneming en -berekening toch een min of meer globaal karakter hebben, hetgeen ligt besloten in de complexiteit en de bewegelijkheid van de handel in ingevoerde groenten en fruit.

324. De verordeningen bedoelen ook uniformiteit te bewerkstelligen. Die eis mag geen keurslijf worden waarin de specifieke karaktertrekken van de commercialisatiestructuur van de lidstaten geen ruimte hebben. Alhoewel dus volledige uniformiteit niet altijd wenselijk of zelfs mogelijk is, lijkt het niettemin zinvol dat ieder jaar de verantwoordelijke instanties van de lidstaten van gedachten wisselen met de EEG-autoriteiten, en elkaars methoden onderling vergelijken en toetsen aan de verordeningen.
325. Wat betreft de te verwachten ontwikkelingen in de komende jaren (vraag b) en de wijze waarop de prijsberekening daarmee rekening zou moeten houden (vraag c) het volgende. Voor de komende jaren kunnen we de volgende ontwikkelingen verwachten:
- a. voortgaande modernisering van transportsystemen als gevolg waarvan meer directe fysieke distributie naar de bestemmingen in de lidstaten;
  - b. de groothandelsmarkten zullen verder terrein moeten prijsgeven, alhoewel vergeleken met voorgaande jaren toch een zekere vertraging zal optreden;
  - c. de traditionele detailhandel zal aan betekenis inboeten, daartegenover staat dat de moderne detailhandel veelal in georganiseerd verband, in betekenis zal toenemen;
  - d. toename van het aantal distributiecentra en verzenddepots gesitueerd op verkeerstechnisch gunstige plaatsen, los van de bestaande groothandelsmarkten;
  - e. vermindering van het aantal zelfstandige importeurs en groothandelaren als gevolg van opheffing van de bedrijven of van fusies;
  - f. groei van complexe, verticale ondernemingen met een groot aantal import- en groothandelsvestigingen en distributiecentra verspreid over het land;
  - g. de grote landelijke verticale ondernemingen zullen in toeneemende mate internationale samenwerking zoeken;
  - h. verzwakking van de importveilingen;
  - i. groeiende invloed van de exporterende landen en organisaties op distributie en prijsvorming in de EEG-lidstaten.
326. Het zou zinvol zijn om de lidstaten jaarlijks of tweejaarlijks, mede in het licht van de specifieke marktstructurele ontwikkelingen in hun land een verantwoording te laten opstellen van de

representativiteit van hun prijswaarneming. Dit zou moeten gebeuren aan de hand van een in gemeenschappelijk overleg samengestelde lijst van relevante vraagpunten. Bijgaand overzicht bedoeld daartoe een eerste aanzet te zijn. Deze procedure stimuleert tot attent reageren op ontwikkelingen in de commercialisatiestructuur, voor zover daartoe aanleiding bestaat.

Vragenlijst voor een periodieke toetsing van de berekeningsprocedure
invoerprijzen verse groenten en fruit

---

1. Welke hoeveelheden produkt (per land van herkomst) werden in de referentieprijperiode in de EEG-lidstaten geïmporteerd?
2. Welke hoeveelheden produkt (per land van herkomst) werden waargenomen op ieder van de 23 representatieve invoermarkten?
3. Typering van de bedrijven waar men prijs- en hoeveelheidsgegevens heeft verzameld op ieder van de 23 representatieve markten (per produkt per land van herkomst). Daarbij letten op: aantal bedrijven, plaats van vestiging, relaties met exportlanden, relaties met afnemers.
4. Op welk stadium en in welke mate hebben de verzamelde gegevens betrekking: importeur/groothandelaar of groothandelaar/detailist. Dit per produkt per land van herkomst voor ieder van de 23 representatieve markten.
5. Welke systematiek volgt men bij de waarneming van prijs- en hoeveelheidsgegevens: integrale of steekproefwaarneming, openbare of onderhandse prijsvorming, waarneming ter plaatse, per telefoon of telex?
6. Welke import- en distributiekkanalen mist men geheel of ten dele (en in welke mate) bij de gevolgde waarnemingsprocedure?
7. In welke mate zijn de detailhandelsorganisaties betrokken bij de importhandel en welke ontwikkelingen doen zich hierbij voor?
8. In hoeverre ondersteunen alternatieve (naar plaats en distributiekanaal) prijswaarnemingen de representativiteit van de dagelijkse berichtgeving aan de Commissie?
9. Welke betekenis moet worden toegekend aan eventueel nieuwe distributiecentra voor geïmporteerde groenten en fruit?

Belangrijkste bronnen van gegevens

A. LIJST VAN GERAADPLEEGDE EN GECITEERDE LITERATUUR

1. Structuuronderzoek exporthandel in groenten en fruit. Nederlands Economisch Instituut. Rotterdam. September 1972.
2. Les circuits d'importation et de distribution des fruits et légumes frais en Allemagne Fédérale (Tome I et II) Centre Français du Commerce Extérieur. Paris. Juillet 1975.
3. Goûts et Attitudes des Consommateurs Allemands à l'égard des pommes et en particulier de la Golden Delicious. Centre Français du Commerce Extérieur. Paris. Septembre 1974.
4. Handbuch der Grossmaerkte. Vereinigung der Grossmaerkte im Internationalen Gemeindeverband. (Band I, II, III). Den Haag, 1969.
5. Konzentration und Kooperation im Handel mit frischem Obst und Gemüse. Dr. R. Fackler. Bonn 1969.
6. De structuur van de handel in groente en fruit in de EEG-landen. Standaardisatie en controlesysteem. Europese Economische Gemeenschap. Brussel 1963.
7. Les circuits de distribution et d'importation en République d'Irlande - produits d'alimentation générale. Centre Français du Commerce Extérieur. Paris, decembre 1972.
8. Aardappelen, groenten, fruit 1972 en 1973. Bedrijfsgegevens. Economisch Instituut voor het midden- en kleinbedrijf. 's-Gravenhage, juni 1975.
9. Marktstrukturen und Wettbewerbsverhältnisse im Grosshandel in den Ländern der Europäischen Gemeinschaften. Erich Batzer, Erich Greipl, Walter Meyerhöfer, Dieter Würl. Berlin 1974.
10. Marktpartner Handel. Lebensmittelhandel Allgemein Struktur und Entwicklungstrends Band I. Dr. Erich Batzer, Dr. Erich Greipl. Hamburg 1973.
11. Marktstrukturen und Wettbewerbsverhältnisse im Einzelhandel. E. Batzer, E. Greipl, H. Laumer, W. Meyerhöfer. R. Gernl. Berlin 1971.
12. CMA Mafo-Jahrbuch 1973. Band III: Nahrungsmittelverbrauch, Einkaufs- und Speisegewohnheiten, Nahrungsmittelleinzelhandel. Bonn.
13. Onderzoek naar de structuur van de inkoop van Nederlandse groenten in het buitenland. Nederlands Economisch Instituut. Rotterdam, december 1973.
14. Die Notierung von Agrarprodukten in der Bundesrepublik Deutschland. Bernhard Alber Bonn 1971.
15. Kommentar zu den Geschäftsbedingungen für frische, essbare Gartenbauerzeugnisse (EWG). Verlag E. Appelhans & Co, Salzgitter, 1971.
16. Agricultural Marketing Systems in the EEC-member countries (Vol. 1 + 2). IFO-Institut für Wirtschaftsforschung. München, 1971.
17. Agricultural Marketing Systems in the United Kingdom, Ireland, Denmark, Norway and Sweden. (Vol. 1 + 2) IFO-Institut für Wirtschaftsforschung. München 1973.
18. Prices, Margins and Channels of Distribution for Fruit and Vegetables. Price Commission. An interim report: London 1974. Final Report: London 1975.
19. Report of the Committee on Horticultural Marketing. London, January 1957.
20. The United Kingdom Trade in Imported Fresh Fruit. J.H. Kirk and P.G. Ellis. Ashford, Kent. March 1971.

21. The distribution of fresh fruit and vegetables from markets to shops. P.G. Ellis, C.S. Hunter and J.H. Kirk. Ashford, Kent. July 1967.
22. Consumentenonderzoek voor sla, komkommers en tomaten in Groot-Brittannië. Centraal Bureau voor Tuinbouwveilingen in Nederland. 's-Gravenhage, oktober 1973.
23. L'évolution dans la distribution des fruits en légumes et le rôle du commerce de gros. Union européenne du commerce de gros en fruits et légumes. Vérone, Octobre 1971.
24. Tableau de Bord de la distribution française. Claude Quin et Michel David. Paris 1974.
25. The first six years of the Paris Rungis wholesale market. B. Rougé. Berlin, September 1975.
26. Consumentenonderzoek tomaten in West-Duitsland 1975. Centraal Bureau voor Tuinbouwveilingen in Nederland. 's-Gravenhage, oktober 1975.
27. Les marchés physiques dans l'économie des fruits et légumes. J.M. Ferry, J.C. Montigaud et F. Lauret. Montpellier/Avignon. Octobre 1974.
28. La distribution des fruits et légumes en France. CTIFL; Paris, Juillet 1973.
29. Le maché des légumes frais et pommes de terre en Italie. Etude de la concurrence et recherche de débouchés. Centre Français du Commerce Extérieur. Paris, Février 1975.
30. The Distributive trades in the Common market. National Economic Development Office. London 1973.
31. Die Zitruswirtschaft in den Ländern des Mittelmeerraums. Produktion, Handel und Absatzmärkte. Kommission der Europäischen Gemeinschaften. Dezember 1967.
32. Zum Marktanpassung marktnahe Obstwirtschaften. C.J. Pickenpack. Hannover 1974.
33. Der Absatz von frischem Obst und Gemüse an distributive Käufer im Lebensmittel Sortimentshandel. H. Kemna. Hannover 1974.
34. La commercialisation des fruits et légumes sur le marché d'intérêt national de Toulouse-Lalande. CTIFL-documents. No. 37. 1e Trim. 1973. Paris.
35. Les grossistes et la distribution des fruits et légumes dans la région Midi-Pyrénées. CTIFL-documents No. 41 1e Trim. 1974. Paris.
36. Distribution og forbrug af frisk frugt og grøntsager i Danmark. Landbruget Afsætningsudvalg. København, 1975.
37. Census of Distribution 1971. Summary Results for retail and wholesale trade. Dublin. September 1975.
38. The market for Golden Delicious Apples in the Dublin area in November 1974. C.A. Cowan, E. Pitts and U. Shanahan. Dublin. December 1974.
39. Dublin Fruit and Vegetable Market. Monthly Report No. 35. December 1974. National Prices Commission, Dublin.
40. The Marketing of fruits and vegetables. National Prices Commission, Dublin. March 1973.
41. Marketingaktivitäten und organisatorische Probleme beim Export von Obst und Gemüse aus Drittländern in die BRD. Dr. D.M. Hörmann, Hannover (Agrarwirtschaft, Januar 1976).
42. The evolution of transport systems for perishable goods. A.M.J. Pomeroy. Berlin. September 1975.
43. L'assortiment des fruits et légumes à Rungis (1963-1973). CTIFL-documents No. 43. 3e trim. 1974. Paris.

B. LIJST VAN BEZOCHTE ORGANISATIES, VERENIGINGEN, INSTELLINGEN EN BEDRIJVEN
WAAR MONDELINGE EN/OF SCHRIFTELIJKE INFORMATIE WERD VERKREGEN

NEDERLAND

I. ORGANISATIES EN VERENIGINGEN

1. Produktschap voor Groenten en Fruit	Den Haag
2. Bedrijfsschap voor de Groothandel en de Tussenpersonen in Groenten en Fruit	Den Haag
3. Economisch Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf (EIM)	Den Haag
4. Nederlandse Vereniging voor de Fruit- en Groentenimporthandel	Den Haag
5. Centraal Bureau voor Tuinbouwveilingen in Nederland	Den Haag
6. Algemene Inspectiedienst (AID)	Eijgelshoven
7. Uitvoer Controlebureau voor Tuinbouwprodukten (UCB)	Rotterdam
8. Ministerie van Landbouw en Visserij	Den Haag

II. INSTELLINGEN

9. Rotterdam Fruit Exchange	Rotterdam
10. Groothandelsmarkt	Rotterdam
11. Groothandelsmarkt	Den Haag
12. Groothandelsmarkt	Amsterdam

III. BEDRIJVEN

13. Jos v.d. Berg	Rotterdam
14. Van Dijk International (Rotterdam)	Rotterdam
15. Velleman en Tas	Rotterdam
16. AVIM	Rotterdam
17. Engels Fruit Engros	Enschede
18. Stam's Groothandel	Arnhem
19. A.J.M. van Well (SPAR-groothandel)	Zevenhuizen
20. Schuitema West (Centra-groothandel)	Bodegraven
21. AHOLD (Albert Heijn Supermarkt en Simon)	Zaandam

IERLAND

I. ORGANISATIES EN VERENIGINGEN

22. Department of Agriculture and Fisheries	Dublin
23. An Foras Talúntais. Rural Economy Research Centre	Dublin
24. Wholesale Fruit Potato and Produce Merchant's Association of Ierland Ltd.	Dublin

II. INSTELLINGEN

25. The Dublin Fruit and Vegetable Market	Dublin

III. BEDRIJVEN

26. Fruit Importers of Ireland Ltd.	Dublin
27. Shamrock Fruit Cy.	Dublin
28. N. Smyth & Co. Ltd.	Dublin
29. Jack Dolan Ltd.	Dublin

BR.-DUITSLAND

I. ORGANISATIES EN VERENIGINGEN

30. Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Forsten	Bonn
31. Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft	Frankfurt a. Main
32. Institut für Gartenbauökonomie der Technischen Hochschule	Hannover
33. Zentrale Markt- und Preisberichtsstelle für Erzeugnisse der Land-, Forst- und Ernährungswirtschaft	Bonn
34. Ambassade der Nederlanden-Bureau Landbou wattaché	Bonn
35. IFO-Institut für Wirtschaftsforschung	München
36. Bundesvereinigung der Erzeugerorganisationen Obst und Gemüse	Bonn
37. Deutscher Städtetag - Arbeitsgruppe Groszmärkte	Köln
38. Bundesarbeitsgemeinschaft der Fruchtimportmärkte Berlin - Hamburg - München	Hamburg
39. Hauptverband des Deutschen Lebensmittel-Einzelhandels	Bonn
40. Zentralverband des Deutschen Früchte Import- und Grosshandels e.V.	Bonn
41. Verband des Bayerischen Frucht-Import und Grosshandels e.V.	München

II. INSTELLINGEN

42. Grossmarkt	Frankfurt a. Main
43. Grossmarkt	München
44. Grossmarkt director H. Moser	Mannheim

III. BEDRIJVEN

45. Harder, Meiser u. Co	Bremen

DENEMARKEN

I. ORGANISATIES EN VERENIGINGEN

46. Landbrugministeriet	København
47. Danish Association of Horticultural Producers	København

48.	Foreningen af Frugtimportører i Danmark	København
49.	Ambassade der Nederlanden, Bureau Landbouw-attaché	København
50.	Landsudvalget for Planteavl	Vibu (J)
51.	Landbrugraadet/Landbrugets Specialafgrøde udvalg	København
52.	Danish Agricultural Marketing Board	København
53.	Ekonomisk Institut/Agricultural University	København
- II. INSTELLINGEN
54.	Københavns Engros Grønttorv (KGT)	København
- III. BEDRIJVEN
55.	Interfrugt A.S. Københavns Frugtauktioner A.S. H. Lembcke A.S. Th. Olesen	} via CIMO København
56.	IRMA	København
57.	Faellesforeningen for Danmarks Brugsforeninger (FDB)	Albertslund
58.	GASA	Aarhus
59.	GASA	Odense

BELGIË

- I. ORGANISATIES EN VERENIGINGEN
60.	Nationale Dienst voor de Afzet van Land- en Tuinbouwprodukten	Brussel
61.	Ministerie van Landbouw	Brussel
62.	Belgisch Comité voor de Distributie	Brussel
63.	Landbouweconomisch Instituut	Brussel
64.	Nationaal Instituut voor de Statistiek	Brussel
65.	Ambassade der Nederlanden - Bureau Landbouw-attaché	Brussel
66.	Fédération Nationale des Importateurs, Exportateurs et Grossistes en Fruits, Légumes et Primeurs	Brussel
67.	Union Belge des Importateurs de Fruits Frais d'Outre-Mer	Brussel
- II. INSTELLINGEN
68.	Groothandelsmarkt	Brussel
69.	Importveiling	Antwerpen
- III. BEDRIJVEN
70.	Fruitbrokers Company Ets. Gérard Koninckx Frères Ets. B.M. Spiers en Son Firme Leon van Parys	} via CIMO Antwerpen

FRANKRIJK

I. ORGANISATIES EN VERENIGINGEN

71. Ministère de l'Agriculture. Service des Nouvelles du Marché	Paris
72. Centre Technique Interprofessionnel des Fruits et Légumes	Paris
73. Centre Français du Commerce Extérieur	Paris
74. Institut Français de Recherches Fruitières Outre-Mer (I.F.A.C.)	Paris

II. INSTELLINGEN

75. Marché d'Intérêt National (MIN)	Rungis

III. BEDRIJVEN

76. Ets. Breteau Frères	Rungis
77. Agrumes et Fruits d'Espagne	Rungis
78. Pomona	Paris

ENGELAND

I. ORGANISATIES EN VERENIGINGEN

79. Ministry of Agriculture, Fisheries and Food	London
80. The Fruit Importers Association	London
81. National Federation of Fruit and Potato Trades	London
82. Wye College. Marketing Department	Wye

II. INSTELLINGEN

83. New Covent Garden Market	London

III. BEDRIJVEN

84. Jacques Onona & co Ltd	} via Fruit Importers Ass.	London
Agrimport & K.W. Importers Ltd		
Spanish Fresh Fruits Ltd		
J.O. Sims Ltd		

INTERNATIONALE ORGANISATIES

85. Commissie van de Europese Gemeenschappen	Brussel
86. Club Européen des Importateurs de Fruits et Légumes d'Outre-Mer (CIMO)	Brussel
87. Union Européen du Commerce de Gros en Fruits et Légumes (UNION)	Brussel
88. Groupement Européen des Maisons d'Alimentation et d'Approvisionnement à succursales (GEMAS)	Brussel
89. Organisation for Economic Co-operation and Development	Paris

ORGANISATIES DERDE LANDEN

90. The Outspan organisation	Berkhamsted
91. Citrus Marketing Board of Israël	London
92. Deciduous Fruit Board	London
93. New Zealand Apple & Pear Marketing Board	London
94. Australian Apple and Pear Corporation	London
95. Sindicato de Frutos y Productos Hortícolas- Delegacion en Belgica	Brussel
96. Office de Commercialisation et d'Exportation (OCE)	Paris

UITSLUITEND SCHRIFTELIJKE INFORMATIE (dus: niet bezocht)

97. Ambassade der Nederlanden. Bureau Landbou wattaché	Tunis
98. Ambassade der Nederlanden. Bureau Landbou wattaché	Madrid
99. Ambassade der Nederlanden. Bureau Landbou wattaché	Beograd
100. Ambassade der Nederlanden. Bureau Landbou wattaché	Washington
101. Ambassade der Nederlanden. Bureau Landbou wattaché	Santiago di Chili
102. Ambassade der Nederlanden. Bureau Landbou wattaché	Brasilia
103. Ambassade der Nederlanden	Buenos Ayres

LIJST VAN BIJLAGEN

1. Invoer in de EEG naar landen van herkomst 1969 t/m 1973 : tomaten
2. Invoer in de EEG naar landen van herkomst 1969 t/m 1973 : komkommers
3. Invoer in de EEG naar landen van herkomst 1969 t/m 1973 : appels
4. Invoer in de EEG naar landen van herkomst 1969 t/m 1973 : perziken
5. Invoer in de EEG naar landen van herkomst 1969 t/m 1973 : sinaasappelen
6. Invoer in de EEG naar landen van herkomst 1969 t/m 1973 : mandarijnen
7. Invoer in de EEG naar landen van herkomst 1969 t/m 1973 : citroenen
8. De invoer van de betreffende produkten: ontwikkeling en herkomst : Nederland
9. De invoer van de betreffende produkten: ontwikkeling en herkomst : West-Duitsland
10. De invoer van de betreffende produkten: ontwikkeling en herkomst : Ierland
11. De invoer van de betreffende produkten: ontwikkeling en herkomst : Frankrijk
12. De invoer van de betreffende produkten: ontwikkeling en herkomst : Denemarken
13. De invoer van de betreffende produkten: ontwikkeling en herkomst : Bleu
14. De invoer van de betreffende produkten: ontwikkeling en herkomst : Verenigd Koninkrijk
15. Het seizoenpatroon van de invoer: tomaten, komkommers, appels, perziken: Nederland
16. Het seizoenpatroon van de invoer: sinaasappelen, mandarijnen, citroenen: Nederland
17. Het seizoenpatroon van de invoer: tomaten, komkommers, appels, perziken: West-Duitsland
18. Het seizoenpatroon van de invoer: sinaasappelen, mandarijnen, citroenen: West-Duitsland
19. Het seizoenpatroon van de invoer: tomaten, komkommers, appels, perziken: Frankrijk
20. Het seizoenpatroon van de invoer: sinaasappelen, mandarijnen, citroenen: Frankrijk
21. Het seizoenpatroon van de invoer: tomaten, komkommers, appels, perziken: Bleu
22. Het seizoenpatroon van de invoer: sinaasappelen, mandarijnen, citroenen: Bleu
23. Het seizoenpatroon van de invoer: tomaten, komkommers, appels, perziken: Verenigd Koninkrijk
24. Het seizoenpatroon van de invoer: sinaasappelen, mandarijnen, citroenen: Verenigd Koninkrijk
25. Het seizoenpatroon van de invoer: tomaten, komkommers, appels, perziken: Ierland
26. Het seizoenpatroon van de invoer: sinaasappelen, mandarijnen, citroenen: Ierland
27. De belangrijkste distributiekkanalen van geïmporteerde groenten en fruit in Nederland
28. De belangrijkste distributiekkanalen van geïmporteerde groenten en fruit in Denemarken
29. De belangrijkste distributiekkanalen van geïmporteerde groenten en fruit in het Verenigd Koninkrijk
30. De belangrijkste distributiekkanalen van geïmporteerde groenten en fruit in Ierland
31. Categorieën van importerende bedrijven in Nederland : citrusfruit
32. Categorieën van importerende bedrijven in Nederland : appels
33. Categorieën van importerende bedrijven in Nederland : tomaten, komkommers
34. Doorvoer met overlading van groenten en fruit via Nederland
35. De uitvoer van citrusfruit naar hoofdbestemmingen : Middellandse Zeelanden
36. De seizoensmatige verdeling van de citrusexport van Tunesië
37. Verplichtingen van importeurs van Tunesisch citrusfruit
38. Productie van citrusfruit per regio en per variëteit : Spanje
39. De export van tomaten: ontwikkeling en bestemming : Spanje en Canarische Eilanden
40. De export van komkommers en perziken: ontwikkeling en bestemming : Canarische Eilanden en Spanje
41. De export van fruit uit Argentinië : ontwikkeling
42. De export van fruit uit Argentinië : exportplaatsen
43. De export van fruit uit Argentinië : bestemmingslanden
44. Productie en export van sinaasappelen naar bestemming : Brazilië
45. De export van appels : ontwikkeling en bestemming : Chili
46. De export van appels en peren uit Australië: ontwikkeling en bestemming
47. De export van appels en peren uit Australië: uitgangs- en bestemmingshavens
48. De export van appels en peren uit Australië: bestemmingshavens per maand
49. De export van appels en peren uit Australië: uitgangshavens per maand
50. De export van appels en peren uit Australië: leveringsvoorwaarden in Groot-Brittannië
51. De productie van appels en peren per regio in Australië
52. Productie en export van appels uit Nieuw-Zeeland
53. De export van appels uit Zuid-Afrika naar bestemmingen
54. De export van sinaasappelen, citroenen en appels uit de USA naar bestemmingen
55. Verordening EEG 1035/72. Titel IV. Handelsverkeer met derde landen
56. Verordening EEG 2118/74. Regeling inzake waarneming van de invoerprijzen

BIJLAGE 1

Tabel: EEG 1

EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP

PRODUKT: TOMATEN

INHOUD : Ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1969 t/m 1973 naar landen van herkomst. De percentages geven de verhouding weer t.o.v. de totale invoer (= som van de invoeren per lidstaat)

Invoer uit:		E. E. G.									
		1969		1970		1971		1972		1973	
		x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%
BLEU		15 176	2,3	16 615	2,5	19 624	3,0	17 134	2,5	20 379	3,0
W. Duitse land		104	-	81	-	241	-	135	-	166	-
Nederland		263 120	39,3	280 573	41,7	262 684	39,8	292 164	41,3	264 985	38,7
Italië		20 979	3,1	13 752	2,0	7 516	1,2	7 386	1,1	8 147	1,2
Frankrijk		645	0,1	1 239	0,2	1 423	0,2	1 633	0,2	2 089	0,3
Denemarken		-	-	-	-	-	-	24	-	57	-
Ver. Koninkrijk		1 000	0,2	658	0,1	252	-	922	0,1	361	0,1
Ierland		2 415	0,4	3 491	0,5	4 043	0,6	4 465	0,7	4 978	0,7
Totale invoer		669 142	100	673 477	100	660 218	100	683 942	100	684 673	100
EEG-lidstaten		383 443	45,4	316 416	47,0	296 011	44,8	313 482	45,8	301 205	44,0
Derde landen		285 699	54,6	357 061	53,0	364 207	55,2	370 460	54,2	383 468	56,0
Waarvan uit:											
OOST- EUROPA	Bulgarije	8 426	1,3	10 235	1,5	9 551	1,5	8 104	1,2	7 990	1,2
	Roemenië	24 133	3,6	29 266	4,4	44 908	6,8	44 923	6,6	32 604	4,8
	Tsjech., Slow.	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hongarije	591	0,1	428	0,1	783	0,1	227	-	186	-
NOORD- AFRIKA	Marokko	128 899	19,3	132 970	19,7	128 405	19,5	117 567	17,2	168 277	24,6
	Algerije	13 231	2,0	5 752	0,9	1 844	0,3	2 308	0,3	465	0,1
	Tunesië	40	-	57	-	107	-	-	-	-	-
	Can. Eilanden	121 508	18,2	105 384	15,6	116 928	17,7	117 401	17,2	113 976	16,7
MIDDEN- OOSTEN	Egypte	21	-	6	-	177	-	297	-	34	-
	Israël	90	-	5	-	59	-	2	-	8	-
	Turkije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Cyprus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ZUID- EUR.	Spanje	67 648	10,1	71 318	10,6	58 114	8,8	73 214	10,7	49 892	7,3
	Griekenland	235	-	587	0,1	798	0,1	563	0,1	531	0,1
Zuid-Afrika		6	-	31	-	60	-	67	-	2	-
ZUID- AMERIKA	Argentinië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Brazilië	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Chili	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Australië		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nw. Zeeland		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NOORD- AMERIKA	USA	1	-	20	-	40	-	59	-	54	-
	Canada	-	-	4	-	-	-	-	-	6	-
Overige landen		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

OPMERKINGEN: Alle derde landen van waaruit voor één van de betreffende produkten minstens 1% van de EEG-invoer werd betrokken zijn uitdrukkelijk vermeld. De groep "overige landen" omvat de invoer uit alle andere derde landen én de invoeren die niet konden worden ingedeeld waarbij inbegrepen een stuk intra EEG-handel. De invoer in Italië over het jaar 1973 is niet in de cijfers verwerkt.

BIJLAGE 2

Tabel: EEG 2

EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP

PRODUKT: KOMKOMMERS

INHOUD : Ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1969 t/m 1973 naar landen van herkomst. De percentages geven de verhouding weer t.o.v. de totale invoer (= som van de invoeren per lidstaat)

Invoer uit		E. E. G.									
		1969		1970		1971		1972		1973	
		x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%
BLEU		1294	0,7	1097	0,6	1710	0,9	2205	0,9	2955	1,2
W. IJsteland		90	-	5	-	29	-	212	0,1	143	0,1
Nederland		156 860	86,3	163 285	81,6	154 611	77,3	180 764	74,2	175 491	73,4
Italië		1971	1,1	1701	0,9	1785	0,9	2 675	1,1	3042	1,3
Frankrijk		37	-	371	0,2	577	0,3	567	0,3	735	0,3
Denemarken		79	-	9	-	3	-	-	-	-	-
Ver. Koninkrijk		1	-	4	-	1	-	36	-	11	-
Ierland		2	-	3	-	-	-	219	0,1	-	-
Totale invoer		181 789	100	200 169	100	199 902	100	243 583	100	239 252	100
EEG-lidstaten		180 385	88,2	166 512	83,2	158 725	79,4	186 647	76,7	182 424	76,3
Derde landen		21 404	11,8	33 657	16,8	41 177	20,6	56 735	23,3	56 828	23,7
waarvan uit:											
OOST- EUROPA	Bulgarije	4 220	2,3	8 619	4,3	11 686	5,9	12 630	5,3	11 657	4,9
	Roemenië	1 527	0,8	2 392	1,2	5 482	2,7	8 417	3,5	7 014	2,3
	Tsjech.Slow.	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-
	Hongarije	-	-	385	0,2	53	-	261	0,1	239	0,1
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NOORD- AFRIKA	Marokko	-	-	6	-	1	-	-	-	118	0,1
	Algerije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tunesië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Can. Eilanden	14 868	8,1	19 014	9,5	20 824	10,4	25 138	10,3	27 721	11,6
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MIDDEN- OOSTEN	Egypte	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Israël	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Turkije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Cyprus	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-
ZUID- EUR.	Spanje	34	-	487	0,2	584	0,3	1 189	0,5	911	0,4
	Griekenland	-	-	732	0,4	1 060	0,5	7 340	3,0	8 521	3,6
Zuid-Afrika		-	-	-	-	2	-	-	-	6	-
ZUID- AMERIKA	Argentinië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Brazilië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Chili	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Australië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nw. Zeeland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NOORD- AMERIKA	USA	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
	Canada	2	-	12	-	-	-	5	-	1	-
Overige landen		953	0,5	1 998	1,0	1 453	0,7	1 539	0,6	607	0,3

OPMERKINGEN: Alle derde landen van waaruit voor één van de betreffende produkten minstens 1% van de EEG-invoer werd betrokken zijn uitdrukkelijk vermeld. De groep "overige landen" omvat de invoer uit alle andere derde landen én de invoeren die niet konden worden ingedeeld waarbij inbegrepen een stuk intra EEG-handel. De invoer in Italië over 1973 en die van Ierland over de jaren 1969 t/m 1973 is niet in de cijfers verwerkt; het betreft slechts geringe kwantiteiten.

LEI/Den Haag, november 1975

Tabel: EEG 3**PRODUKT: APPELEN (tafel + pers)**

INHOUD : Ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1966 t/m 1973 naar landen van herkomst. De percentages geven de verhouding weer t.o.v. de totale invoer (= som van de invoeren per lidstaat)

OPMERKINGEN: Alle derde landen van waaruit voor één van de betreffende produkten minstens 1% van de EEG-invoer werd betrokken zijn uitdrukkelijk vermeld. De groep "overige landen" omvat de invoer uit alle andere derde landen en de invoeren die niet konden worden ingedeeld waarbij inbegrepen een stuk intra EEG-handel.

BIJLAGE 4

Tabel: EEG 4

EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP

PRODUKT: PERZIKEN

INHOUD : Ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1969 t/m 1973 naar landen van herkomst. De percentages geven de verhouding weer t.o.v. de totale invoer (= som van de invoeren per lidstaat)

Invoer uit:	E. E. G.									
	1969		1970		1971		1972		1973	
	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%
BLEU	143	0,1	257	0,1	144	0,1	101	-	415	0,1
W. Duitsland	181	0,1	400	0,1	593	0,2	376	0,1	274	0,1
Nederland	35	-	117	-	3	-	94	-	95	-
Italië	83 804	42,8	189 774	61,8	173 214	54,5	189 143	58,4	149 388	47,3
Frankrijk	53 050	27,0	49 353	16,1	72 196	22,7	41 902	18,4	74 985	23,7
Denemarken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ver. Koninkrijk	15	-	15	-	49	-	127	-	48	-
Ierland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totale invoer	196 398	100	397 266	100	318 055	100	335 623	100	315 734	100
EEG-lidstaten	137 028	69,8	239 940	78,1	246 131	77,4	251 753	75,0	225 198	71,3
Derde landen	59 370	30,2	67 326	21,9	71 924	22,6	83 870	25,0	90 538	28,7
Waarvan uit:										
DOST-EUROPA										
Bulgarije	5 371	2,7	3 997	1,3	3 123	1,0	4 176	1,2	1 597	0,5
Roemenië	1 354	0,7	1 979	0,6	1 079	0,3	1 446	0,4	1 209	0,4
Tajech.Slow.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hongarije	1 422	0,7	784	0,3	524	0,2	274	0,1	448	0,1
NOORD-AFRIKA										
Marokko	-	-	-	-	-	-	-	-	263	0,1
Algerije	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tunesië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Can.Eilanden	-	-	-	-	-	-	96	-	-	-
MIDDELE-OOSTEN										
Egypte	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Israël	-	-	4	-	105	-	152	0,1	148	-
Turkije	-	-	131	-	14	-	-	-	-	-
Cyprus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ZUID-EUR.										
Spanje	1 115	0,6	2 965	1,0	4 815	1,5	12 345	3,7	14 725	4,7
Griekenland	48 154	24,5	55 616	18,1	60 145	18,9	62 696	18,7	70 957	22,4
Zuid-Afrika	1 186	0,6	725	0,2	1 066	0,3	198	0,1	195	0,1
ZUID-AMERIKA										
Argentinië	2	-	4	-	-	-	8	-	-	-
Brasilië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Chili	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Australië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nw. Zeeland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NOORD-AMERIKA										
USA	1	-	-	-	8	-	1	-	4	-
Canada	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige landen	764	0,4	1 103	0,4	1 012	0,3	2 466	0,7	1 072	0,3

OPMERKINGEN: Alle derde landen van waaruit voor één van de betreffende producten minstens 1% van de EEG-invoer werd betrokken zijn uitdrukkelijk vermeld. De groep "overige landen" omvat de invoer uit alle andere derde landen én de invoeren die niet konden worden ingedeeld waarbij inbegrepen een stuk intra EEG-handel. De invoer in Italië over 1973 niet verwerkt: voor wat betreft Ierland werden de jaren 1969 t/m 1972 niet opgenomen.

LEI/Den Haag, november 1975

BIJLAGE 5

Tabel: EEG 5

EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP

PRODUKT: SINAASAPPELEN

INHOUD : Ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1969 t/m 1973 naar landen van herkomst. De percentages geven de verhouding weer t.o.v. de totale invoer (= som van de invoeren per lidstaat)

Invoer uit:		E. E. G.									
		1969		1970		1971		1972		1973	
		x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%
BLEU		12 910	0,6	16 119	0,7	6 824	0,3	12 212	0,6	12 194	0,5
W. Duitsland		1 825	0,1	3 014	0,1	5 235	0,3	7 766	0,4	5 203	0,2
Nederland		3 815	0,2	5 148	0,2	12 649	0,6	14 409	0,6	14 146	0,6
Italië		48 221	2,2	54 196	2,4	47 941	2,3	44 723	2,0	28 842	1,2
Frankrijk		3 715	0,2	5 259	0,2	4 770	0,2	7 075	0,3	4 348	0,2
Denemarken		-	-	199	-	37	-	-	-	-	-
Ver. Koninkrijk		265	-	187	-	243	-	929	-	377	-
Ierland		926	-	-	-	-	-	1 470	0,1	1 535	0,1
Totale invoer		2 158 906	100	2 282 422	100	2 100 046	100	2 237 079	100	2 355 442	100
EEG-lidstaten		71 560	3,3	84 142	3,7	77 797	3,7	88 660	4,0	68 923	2,9
Derde landen		2 087 348	96,7	2 198 280	96,3	2 022 249	96,3	2 148 419	96,0	2 286 519	97,2
Waarvan uit:											
OOST-EUROPA	Bulgarije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Roemenië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tsjech.Slow.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hongarije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NOORD-AFRIKA	Marokko	320 813	14,9	316 006	13,9	277 833	13,2	279 044	12,5	318 873	13,5
	Algerije	89 439	4,1	50 093	2,2	54 416	2,6	54 642	2,4	50 393	2,1
	Tunesië	24 095	1,1	20 965	0,9	18 561	0,9	26 403	1,2	18 377	0,8
	Can. Eilanden	56	-	30	-	-	-	113	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MIDDEN-OOSTEN	Egypte	7 898	0,4	8 457	0,4	15 406	0,7	26 552	1,2	25 249	1,1
	Israël	399 347	18,5	459 667	20,1	490 488	23,4	482 297	21,6	340 949	14,5
	Turkije	560	-	541	-	2 698	0,1	63	-	1 693	0,1
	Cyprus	49 360	2,2	31 229	1,4	72 421	3,5	38 106	1,7	80 272	3,4
ZUID-EUR.	Spanje	809 243	37,5	990 040	43,4	742 498	35,4	905 146	40,5	1 138 391	48,3
	Griekenland	32 567	1,5	17 814	0,8	14 733	0,7	9 271	0,4	5 799	0,3
Zuid-Afrika		206 948	9,6	188 782	8,3	189 204	9,0	185 213	8,3	179 907	7,6
ZUID-AMERIKA	Argentinië	11	-	179	-	10 488	0,5	18 717	0,8	27 337	1,2
	Brazilië	46 888	2,2	39 883	1,8	47 861	2,3	51 670	2,3	27 792	1,2
	Chili	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Australië		2 609	0,1	1 604	0,1	6 277	0,3	4 165	0,2	2 011	0,1
Nw. Zeeland		-	-	-	-	541	-	-	-	-	-
NOORD-AMERIKA	USA	75 101	3,5	47 659	2,1	38 498	1,8	40 853	1,8	35 574	1,5
	Canada	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige landen		22 697	1,1	25 329	1,1	39 681	1,9	26 134	1,2	35 704	1,5

OPMERKINGEN: Alle derde landen van waaruit voor één van de betreffende produkten minstens 1% van de EEG-invoer werd betrokken zijn uitdrukkelijk vermeld. De groep "overige landen" omvat de invoer uit alle andere derde landen én de invoeren die niet konden worden ingedeeld waarbij inbegrepen een stuk intra EEG-handel.

L.E./Den Haag, november 1975

BIJLAGE 6

Tabel: EEG 6

EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP

PRODUCT: MANDARIJNEN

INHOUD : Ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1969 t/m 1973 naar landen van herkomst. De percentages geven de verhouding weer t.o.v. de totale invoer (= som van de invoeren per lidstaat)

		E. E. G.									
		1969		1970		1971		1972		1973	
Invoer uit:		x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%
BLEU		1 605	0,4	1 394	0,4	827	0,2	1 570	0,3	2 498	0,5
W. Duitsland		615	0,2	895	0,3	435	0,1	610	0,1	424	0,1
Nederland		242	0,1	162	0,1	890	0,2	745	0,1	847	0,2
Italië		12 350	3,2	4 778	1,4	5 812	1,5	4 991	1,0	713	0,1
Frankrijk		377	0,1	2 665	0,8	2 287	0,6	3 018	0,6	2 127	0,4
Denemarken		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ver. Koninkrijk		5	-	21	-	71	-	1	-	69	-
Ierland		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totale invoer		392 033	100	349 407	100	377 820	100	522 609	100	529 156	100
EEG-lidstaten		15 212	3,9	9 944	2,9	10 326	2,7	11 006	2,1	6 710	1,3
Derde landen		376 821	96,1	339 463	97,1	367 494	97,3	511 603	97,9	522 446	98,7
Waarvan uit:											
OOST-EUROPA	Bulgarije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Roemenië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tajech.Slow.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hongarije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NOORD-AFRIKA	Marokko	106 324	27,1	76 343	21,9	73 027	19,3	123 041	23,5	146 212	27,6
	Algerije	48 443	12,4	36 894	11,1	32 758	8,7	37 685	7,2	17 468	3,3
	Tunesië	4 150	1,1	2 907	0,8	5 942	1,6	3 313	0,6	2 235	0,4
	Can.Eilanden	-	-	1	-	-	-	106	-	45	-
MIDDEN-OOSTEN	Egypte	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Israël	132	-	157	-	200	0,1	65	-	37	-
	Turkije	7 535	1,9	5 483	1,6	9 173	2,4	7 846	1,5	2 314	0,4
	Cyprus	361	0,1	161	0,1	32	-	-	-	5	-
ZUID-EUR.	Spanje	209 073	53,3	121 785	60,9	241 114	63,8	330 905	63,3	347 790	65,7
	Griekenland	215	0,1	36	-	123	-	72	-	55	-
Zuid-Afrika		6	-	69	-	-	-	-	-	-	-
ZUID-AMERIKA	Argentinië	-	-	-	-	266	0,1	1 233	0,2	69	-
	Brazilië	-	-	-	-	49	-	378	0,1	-	-
	Chili	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Australië		-	-	-	-	413	0,1	242	0,1	2 226	0,4
Nw. Zeeland		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NOORD-AMERIKA	USA	2	-	2	-	-	-	13	-	17	-
	Canada	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige landen		583	0,2	2 542	0,7	4 351	1,2	6 686	1,3	3 921	0,7

OPMERKINGEN: Alle derde landen van waaruit voor één van de betreffende producten minstens 1% van de EEG-invoer werd betrokken zijn uitdrukkelijk vermeld. De groep "overige landen" omvat de invoer uit alle andere derde landen én de invoeren die niet konden worden ingedeeld waarbij inbegrepen een stuk intra EEG-handel.

LEI/Den Haag, november 1975

BIJLAGE 7

Tabel: EEG 7

EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP

PRODUCT: CITROENEN

INHOUD : Ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1969 t/m 1973 naar landen van herkomst. De percentages geven de verhouding weer t.o.v. de totale invoer (= som van de invoeren per lidstaat)

Invoer uit:		E. E. G.									
		1969		1970		1971		1972		1973	
		x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%
BLEU		243	0,1	241	0,1	95	-	146	0,1	396	0,1
W. Duitsland		481	0,2	362	0,1	498	0,2	446	0,2	543	0,2
Nederland		818	0,3	1172	0,4	3592	1,2	3401	1,2	3664	1,2
Italië		199 659	65,5	132 699	44,2	160 683	52,1	117 923	41,3	61 028	20,1
Frankrijk		456	0,1	662	0,2	530	0,2	1 024	0,4	1 358	0,5
Denemarken		-	-	88	-	33	-	-	-	-	-
Ver. Koninkrijk		140	-	107	-	42	-	109	-	148	0,1
Ierland		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totale invoer		304 961	100	306 388	100	308 465	100	285 223	100	303 709	100
EEG-lidstaten		201 829	66,2	135 356	45,1	165 485	53,7	123 064	43,2	87 037	28,1
Derde landen		103 132	33,8	165 009	54,9	142 970	46,3	162 159	56,8	236 672	77,9
Waarvan uit:											
OOST-EUROPA	Bulgarije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Roemenië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tsjecho-Slow.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hongarije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NOORD-AFRIKA	Marokko	1 238	0,4	1 351	0,5	1 671	0,5	192	0,1	494	0,2
	Algerije	916	0,3	567	0,2	354	0,1	317	0,1	-	-
	Tunesië	343	0,1	189	0,1	318	0,1	1 525	0,5	1 040	0,3
	Can, Eiland	-	-	-	-	-	-	3	-	14	-
MIDDEN-ORIENT	Egypte	-	-	152	0,1	5	-	100	-	137	0,1
	Israël	5 075	1,7	5 421	1,8	8 923	2,9	5 270	1,8	4 041	1,3
	Turkije	8 820	2,9	9 393	3,1	13 733	4,5	19 806	7,0	17 257	5,7
	Cyprus	12 772	4,2	15 063	5,0	17 508	5,7	13 166	4,6	15 110	5,0
ZUID-EUR.	Spanje	31 106	10,2	77 241	25,7	38 146	12,4	58 700	19,9	129 131	42,5
	Griekenland	7 887	2,6	11 742	3,9	13 427	4,4	10 099	3,5	6 872	2,3
Zuid-Afrika		6 579	2,2	4 207	1,4	6 657	2,2	9 532	3,3	8 083	2,7
ZUID-AMERIKA	Argentinië	-	-	63	-	627	0,2	3 795	1,3	4 666	1,5
	Brazilië	30	-	38	-	76	-	166	0,1	204	0,1
	Chili	516	0,2	144	0,1	385	0,1	294	0,1	150	0,1
Australië		-	-	-	-	12	-	139	0,1	-	-
Nw. Zeeland		-	-	-	-	144	0,1	-	-	-	-
NOORD-AMERIKA	USA	26 947	8,8	36 377	12,1	35 744	11,6	37 068	13,0	41 483	13,7
	Canada	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige landen		807	0,3	2 974	1,0	5 161	1,6	3 728	1,3	7 912	2,6

OPMERKINGEN: Alle derde landen van waaruit voor één van de betreffende producten minstens 1% van de EEG-invoer werd betrokken zijn uitdrukkelijk vermeld. De groep "overige landen" omvat de invoer uit alle andere derde landen én de invoeren die niet konden worden ingedeeld waarbij inbegrepen een stuk intra EEG-handel.

Herkomst	Jaar	TOMATEN		KOMKOMMERS		APPELS		PERZIKEN		SNAASAPPELEN		MANDARINEN		CITROENEN	
		x 1.000 kg	%	x 1.000 kg	%	x 1.000 kg	%	x 1.000 kg	%	x 1.000 kg	%	x 1.000 kg	%	x 1.000 kg	%
OOST-EUROPA	1969	6.533	37	779	10	6.197	64	6.644	43	240.933	87	22.804	50	11.914	71
	1970	7.197	44	2.345	29	64.852	67	10.763	69	258.212	93	39.895	67	13.250	73
	1971	13.560	72	2.833	35	85.960	89	13.484	86	256.802	92	39.994	83	15.205	90
	1972	17.444	89	5.373	78	104.114	108	14.855	94	288.673	104	47.266	103	16.212	96
Totale invoer 1973		17.565	100	8.138	100	96.413	100	15.619	100	278.020	100	48.824	100	16.821	100
waarvan uit:															
EEG-landen		939	5	861	11	62.031	64	14.035	90	19.434	7	4.449	10	2.038	12
Derde landen		16.626	95	7.277	89	34.382	36	1.584	10	258.586	93	41.375	90	14.783	88
waarvan uit:															
OOST-EUROPA	Bulgarije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Roemenië	693	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tsjech-Slowakije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hongarije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Marokko	173	1	-	-	-	-	-	-	26.549	10	14.097	31	255	2
MIDDELANDESE ZEEGEBIED	Algerië	-	-	-	-	-	-	-	-	4.412	2	718	2	-	-
	Tunesië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Can. Eilanden	14.534	83	7.165	88	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Egypte	-	-	-	-	-	-	-	-	7.867	3	-	-	-	-
	Iran	-	-	-	-	-	-	-	-	23.045	8	-	-	453	3
MIDDELANDESE ZEEGEBIED	Turkije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	183	1
	Oosten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Cyprus	-	-	-	-	-	-	-	-	20.946	8	-	-	1.618	10
	Spanje	952	5	-	-	-	-	516	3	102.914	37	25.600	56	2.000	12
	Griekenland	-	-	106	1	-	-	988	6	-	-	-	-	682	4
ZUID-ATLANTISCH	Zuid-Afrika	-	-	-	-	1.912	2	-	-	18.064	7	-	-	154	1
	Argentinië	-	-	-	-	9.036	10	-	-	12.017	4	-	-	1.482	9
	Brazilië	-	-	-	-	-	-	-	-	15.633	6	-	-	-	-
	Chili	-	-	-	-	5.092	5	-	-	-	-	-	-	-	-
	Australië	-	-	-	-	10.024	11	-	-	-	-	-	-	-	-
NOORD-AMERIKA	Nieuw-Zeeland	-	-	-	-	3.777	4	-	-	-	-	-	-	-	-
	USA	-	-	-	-	2.285	2	-	-	15.935	6	-	-	6.336	37
	Canada	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

OPMERKINGEN: Snaasappelen ingevoerd uit Uruguay 2% en uit Suriname 1%. Invoer van citroenen uit Uruguay 9%. Deze landen zijn van geringe betekenis voor de totale EEG-invoer; ze zijn daarom niet met een aantal andere landen niet afzonderlijk in de tabel vermeld. De etropies (-) geven aan: nihil of minder dan 1% van de invoer van het betreffende produkt in Nederland.

BILJAGE 9
Tabel: D 1

EEG-LESTAAT: WEST-DUITSLAND
BESCHRIJVING: TOMATEN, KOMKOMERS, APPELS, PERZIKEN, SINAASAPPELEN, MANDARINEN, CITROENEN
INHOUD : Ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1969 t/m 1973; voor 1973 naar landen van oorsprong. De percentages geven per produkt de verhouding weer t.o.v. het jaar 1973

INVOER	Bechmet	Jaar	TOMATEN		KOMKOMERS		APPELS		PERZIKEN		SINAASAPPELEN		MANDARINEN		CITROENEN	
			x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%
OOST-EUROPA		1969	279 569	89	144 132	76	532 434	99	143 477	83	673 463	89	144 139	76	131 260	115
		1970	296 919	94	164 034	85	590 460	89	225 646	100	743 746	104	161 678	83	128 455	112
		1971	297 171	84	184 396	85	646 207	109	232 721	103	653 859	86	121 342	63	127 122	111
		1972	314 677	100	198 625	103	732 055	132	233 840	103	593 649	92	202 770	106	135 126	101
OOST-EUROPA		Totaal invoer 1973	311 655	100	193 459	100	600 187	100	226 829	100	766 346	100	192 944	100	114 971	100
		waarvan uit:														
		EEG-landen	234 639	75	160 736	83	497 034	83	152 637	67	24 122	3	-	-	49 064	42
		Derde landen	76 816	25	32 754	17	103 153	17	73 972	33	732 224	97	191 855	100	64 907	56
OOST-EUROPA		waarvan uit:														
		Bulgarije	7 680	3	11 487	6	-	-	1 530	1	-	-	-	-	-	-
		Roemenië	29 399	9	5 196	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Tsjecho-Slowakije	-	-	-	-	5 513	1	-	-	-	-	-	-	-	-
OOST-EUROPA		Hongarije	-	-	-	-	8 296	1	-	-	-	-	-	-	-	-
NOORD-AFRIKA		Marokko	8 896	3	-	-	-	-	-	-	116 882	15	34 002	17	-	-
		Algerije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Tunesië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Con. Eilanden	18 396	6	7 000	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MIDDELAANDSE ZEEGBIED		Egypte	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Israël	-	-	-	-	-	-	-	-	111 774	15	-	-	-	-
		Turkije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 314	1	13 875	12
		Cyprus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ZUID-EUROPA		Spanje	10 483	3	-	-	-	-	3 279	1	445 219	59	155 044	81	46 143	40
		Griekenland	-	-	8 413	4	-	-	67 596	30	5 722	1	-	-	2 213	2
		Zuid-Afrika	-	-	-	-	-	-	-	-	34 714	5	-	-	-	-
		Argentinië	-	-	-	-	9 857	2	-	-	-	-	-	-	-	-
ZUID-AMERIKA		Brazilië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Chili	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Australië	-	-	-	-	27 406	5	-	-	-	-	-	-	-	-
		Nieuw-Zeeland	-	-	-	-	11 097	2	-	-	-	-	-	-	-	-
NOORD-AMERIKA		USA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 403	2
		Canada	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

OPMERKINGEN: De landen die van geringe betekenis zijn voor de totale EEG-invoer zijn niet afzonderlijk in de tabel vermeld. De streepjes (-) geven aan: nihil of minder dan 1% van de invoer van het betreffende produkt in West-Duitsland. De invoer van appels in West-Duitsland omvatte in 1973 ca. 48 000 ton industrie-appelen die voor 86% afkomstig waren uit de EEG-landen. De invoer van 5 313 ton uit Tsjecho-Slowakije had in '73 geheel betrekking op industrie-appelen.

Bijlage 10

Tabel: IEL 1

ZEC-LIJST: REPUBLIEK IERLAND

PRODUCT: TOMATEN, KONKOMERS, APFELS, PERZIKEN, SINAASAPFELN, MANDARIJNEN, CITROENEN

INVOER : Ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1969 t/m 1973; voor 1973 naar landen van herkomst. De percentages geven per product de vertelling naar t.o.v. het jaar 1973

INVOER	Herkomst	Jaar	TOMATEN		KONKOMERS		APFELS		PERZIKEN		SINAASAPFELN		MANDARIJNEN		CITROENEN			
			x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%		
OOST-EUROPA	→	1969	3841	123			21070	90			20707	100						
		1970	3547	119			21026	90			20612	99	x 21e		geen gegevens			
		1971	3436	116			20017	85			20552	99	opmerkingen		beschikbaar			
		1972	3419	115			21718	93			23251	122						
		Totale invoer 1973			2972	100	63	100	23413	100	518	100	20553	100	180	100	1256	100
		waarvan uit:																
		België																
		Roemenië	34	1														
		Tsjech.Slowakije																
		Hongarije																
NOORD-AFRIKA		Marokko												2	1			
		Algerije																
		Tunesië																
		Griekenland	2215	76	50	73								7	4			
MIDDELE-OOSTEN		Egypte																
		Israël														51	4	
		Turkije										7165	35			120	10	
		Cyprus												5	3	449	38	
ZUID-EUROPA		Syrië																
		Griekenland	209	7							54	12	2010	10	147	82	113	9
		Zuid-Afrika															12	1
		Argentinië																
ZUID-AMERIKA		Brazilië															13	1
		Chili																
		Australië																
		Nieuw-Zeeland																
NOORD-AMERIKA		USA														60	4	
		Canada																

OPMERKINGEN: Voor de jaren 1968 t/m 1972 omvatten sinaasappelen tevens mandarijnen; de percentages hebben betrekking op de som van de ingevoerde hoeveelheden sinaasappelen en mandarijnen voor 1973 (= 100). De streepjes (-) geven aan nihil of minder dan 1% van de invoer van het betreffende product in Ierland.

121/Ben Haag, oktober 1975

BILJAGE 11

Tabel: F 1
ZEC-LIJST: FRANKRIJK

PRODUCT: TOMATEN, KOKONOMERS, APPELS, PERZIKEN, SIJSAAPPELEN, MANDARLJNEN, CITROENEN
 INHOUD: Ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1969 t/m 1973; voor 1973 naar landen van oorsprong
 De percentages geven het produkt de verhouding weer t.o.v. het jaar 1973

HERKOFST	INVOER	TOMATEN		KOKONOMERS		APPELS		PERZIKEN		SIJSAAPPELEN		MANDARLJNEN		CITROENEN	
		x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%
NOORD- AFRIKA	1969	202799	100	8284	123	56413	119	3395	46	643253	93	169510	88	102008	101
	1970	186474	92	6744	100	49699	105	6672	90	597883	88	152711	79	98251	95
	1971	174690	86	6096	91	52061	110	3056	42	580699	85	147163	76	101667	100
	1972	179677	89	11484	171	50063	114	12156	166	624145	92	187941	97	93418	92
Totale invoer 1973		201973	100	6729	100	47430	100	7330	100	681841	100	197015	100	101175	100
waarvan uit:															
ZEC-landen		28140	14	5714	85	42889	90	1388	19	-	-	-	-	1710	2
Derde landen		173633	86	1015	15	4541	10	5942	81	681213	100	192983	100	99465	98
waarvan uit:															
OOST- EUROPA	Bulgarije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Romeenië	2009	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tsjecho-Slow.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hongarije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NOORD- AFRIKA	Marokko	157992	78	1115	2	-	-	256	3	137886	20	79880	41	-	-
	Algerije	-	-	-	-	-	-	-	-	38648	5	16397	9	-	-
	Tunesië	-	-	-	-	-	-	-	-	18377	3	2235	1	1040	1
	Com. Eilanden	1445	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MIDDEL- AFRIKA	Egypte	-	-	-	-	-	-	-	-	3577	1	-	-	-	-
	Ieredi	-	-	-	-	-	-	115	2	25030	4	-	-	1096	1
	Turkije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1082	1
	Cyprus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4376	5
MIDDEL- AFRIKA	Spanje	11601	6	880	13	-	-	5434	74	392255	58	94253	49	60190	59
	Griekenland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2055	2
	Zuid-Afrika	-	-	-	-	842	2	61	1	40983	6	-	-	1062	1
	Argentinië	-	-	-	-	-	-	-	-	9859	1	-	-	2938	3
ZUID- AFRIKA	Brazilië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Chili	-	-	-	-	429	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Australië	-	-	-	-	890	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nw. Zeeland	-	-	-	-	877	2	-	-	-	-	-	-	-	-
NOORD- AFRIKA	USA	-	-	-	-	1219	3	-	-	4135	1	-	-	22430	22
	Canada	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

OPMERKINGEN: De landen die van geringe betekenis zijn voor de totale ZEC-invoer zijn niet afzonderlijk in de tabel vermeld. De atreepjes (-) geven aan: nihil of minder dan 12 van de invoer van het betreffende produkt in Frankrijk.

Lst/Oen Haag, november 1975

Tabel: DK I

EEG-LIDSTAAT: DENEMARKEN

SEQ-LOGSIAAT! DEN NEMARKEN
 PRODUKT: TOMATEN, KOMKOMMERS, APPELS, PERZIKEN, SINAASAPPELEN, MANDARINEN, CITRUSSEN

INHOUD : Ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1969 t/m 1973; voor 1973 naar landen van oorsprong. De percentages geven per produkt de verhouding weer t.o.v. het jaar 1973

INVOER		TOMATEN		KOKKOMMERS		APPELS		PERZIJEN		SINAASAPPELEN		MANDARJNEN		CITROENEN	
Rijksofst.	Jaar	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%
	1969	5627	80	784	20	14985	86	2702	55	45 327	101			6591	97
	1970	7689	82	1205	37	15722	84	4588	94	44 829	99			6761	89
	1971	4383	97	1389	43	17 404	93	5501	113	40 770	91			6596	87
	1972	4679	104	2 004	62	18656	97	5586	116	41 881	93			6141	81
	Totaal voor:	4502	100	3253	100	18 676	100	4 883	100	35 565	180			7 582	100
	waarvan uit:														
	ERG-landen	731	16	1675	51	9734	52	4 004	82	-	-			881	12
	DRC-landen	3771	84	1578	49	9842	48	879	18	35 456	100			6701	88
	waarvan uit:														
OOST-EUROPA	Bulgarije	-	-	170	5	-	-	44	1	-	-			-	-
	Roemenië	489	10	26	1	-	-	194	4	-	-			-	-
	Tsjecho-Slow.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			-	-
	Hongarije	-	-	239	7	-	-	-	-	-	-			-	-
NOORD-AFRIKA	Morokko	700	16	-	-	-	-	-	-	-	-			169	2
	Algerije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			-	-
	Tunesië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			-	-
	Can. Sahara	1977	44	987	30	-	-	-	-	-	-			-	-
MIDDELE OOSTEN	Egypte	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			137	2
	Israël	-	-	-	-	-	-	-	-	3788	11			631	8
	Turkije	-	-	-	-	-	-	-	-	14 326	40			363	5
	Cyprus	-	-	-	-	-	-	-	-	186	1			160	2
ZUID-AFRIKA	Spanje	581	13	-	-	-	-	138	4	11 807	33			1036	14
	Griekenland	-	-	-	-	-	-	427	9	-	-			350	5
ZUID-AMERIKA	Zuid-Afrika	-	-	-	-	-	-	-	-	2542	7			602	8
	Argentinië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			-	-
	Brazilië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			-	-
	Chili	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			-	-
ZUID-AMERIKA	Australië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			-	-
	Nw. Zeeland	-	-	-	-	-	-	6105	33	-	-			-	-
	USA	-	-	-	-	-	-	580	3	-	-			-	-
	Canada	-	-	-	-	-	-	338	2	-	-			3335	44
		-	-	-	-	-	-	-	-	2405	7			-	-

OPMERKINGEN: Voor de jaren 1968 t/m 1972 zijn statistische gegevens beschikbaar op de som van de ingevoerde hoeveelheden slaan-
apellen en paddenstoelen in 1973 t/m 1979. Sommatie van de totale EAG- invoer en is daarom niet
aantal en andere landen niet afzonderlijk in de tabel vermeld. De afreepes (-) geven aan: nihil of minder dan 15 van de landbouw met het afreepes product
in Denemarken.

BILJAGE 13

Tabel: B 1

EEG-LIDSTAAT: BELGIË EN LUXEMBURG

PRODUCT: TOMATEN, KOMKOMERS, APPELS, PERZIKEN, SINAASAPPELEN, MANDARLINES, CITROENEN

INHOUD : Ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1969 t/m 1973; voor 1973 naar landen van oorsprong.

De percentages geven per produkt de verhouding weet t.o.v. het jaar 1973.

INVOER Herkomst	TOMATEN		KOMKOMERS		APPELS		PERZIKEN		SINAASAPPELEN		MANDARLJNEN		CITROENEN		
	Jaar	x 1000 kg	Jaar	x 1000 kg	Jaar	x 1000 kg	Jaar	x 1000 kg	Jaar	x 1000 kg	Jaar	x 1000 kg	Jaar	x 1000 kg	
OOST- EUROPA	1969	6182	133	816	139	69505	72	17478	82	154275	88	19310	66	17545	88
	1970	6159	133	650	111	68725	71	23433	82	167169	96	20146	68	17113	86
	1971	4705	101	598	102	72732	75	22844	80	149024	86	21806	74	18676	94
	1972	4504	97	888	151	98277	102	23957	91	181899	104	26386	90	17308	87
	Totale invoer 1973	4639	100	587	100	94650	100	28430	100	174306	100	29451	100	19887	100
	waaron uit:														
	EEG-Lidstaten	2086	45	443	75	69561	72	25777	91	16042	9	1540	5	5620	28
	Derde landen	2553	55	146	25	27089	28	2653	9	158264	91	27911	95	14267	72
	vanwaar uit:														
	Bulgarije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Roemenië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tsjecho-Slow.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hongarije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NOORD- AFRIKA	Marokko	517	11	-	-	-	-	-	-	18395	10	6040	21	185	1
	Algerije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tunisië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Can. Eilanden	1859	40	133	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Egypte	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Israël	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Turkije	-	-	-	-	-	-	-	-	23522	16	-	-	482	2
	Cyprus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Spanje	149	3	4	1	-	-	762	2	83874	49	21760	74	5424	27
	Griekenland	-	-	-	-	-	-	1894	7	-	-	-	-	1550	8
ZUID- AMERIKA	Zuid-Afrika	-	-	6	1	20460	21	-	-	15429	9	-	-	649	3
	Argentinië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Brazilië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Chili	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ZUID- EUROPA	Australië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nw. Zeeland	-	-	-	-	6294	7	-	-	-	-	-	-	-	-
NOORD- AMERIKA	USA	-	-	-	-	-	-	-	-	8314	5	-	-	5442	27
	Canada	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

OPMERKINGEN: De landen die van geringe betekenis zijn voor de totale EEG-invoer zijn niet afzonderlijk in de tabel vermeld. De streepjes (-) geven aan: nihil of minder dan 1% van de invoer van het betreffende produkt in België en Luxemburg.

LEI/Den Haag, november 1973.

EGG-LISTAT: VERENIGD KONINKRIJK

PRODUKT: TOMATEN, KONKOPERS, APPELS, PERZIKEN, SINAASAPPELEN, MANDARIJNEN, CITROENEN

INHOUD : Ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1969 t/m 1973; voor 1973 naar landen van oorsprong
de percentages geven per produkt de verhouding voor t.o.v. het jaar 1973

INVOER	Herkomst	TOMATEN		KONKOPERS		APPELS		PERZIKEN		SINAASAPPELEN		MANDARIJNEN		CITROENEN	
		x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%	x 1000 kg	%
OOST-EUROPA	1969	158351	113	24095	92	285398	91	22030	67	385411	94	30750	52	33205	78
	1970	162555	116	24771	92	254420	81	36122	110	414169	101	39977	68	36965	87
	1971	159984	114	24557	91	266674	83	40305	123	404333	99	43515	74	37867	89
	1972	158245	112	24243	90	272771	87	43397	132	390079	95	49746	84	35799	84
Totale invoer 1973		139774	100	27039	100	313553	100	32843	100	409345	100	58914	100	42603	100
waarvan uit:															
EGG-lijstaten:		33815	24	12998	48	164285	46	27335	83	6588	2	-	-	8472	20
Derde landen		105959	76	14031	52	168368	54	5508	17	402757	98	58914	100	34131	80
waarvan uit:															
OOST-EUROPA	Bulgarije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Romenië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tsjecho-Slow.	-	-	1193	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Rogarije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NOORD-AFRIKA	Marokko	-	-	-	-	-	-	-	-	19011	5	12224	21	-	-
	Algerije	-	-	-	-	-	-	-	-	3714	1	-	-	-	-
	Tunesië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Can. Eilanden	73494	53	12456	46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MIDDELE-OOSTEN	Egypte	-	-	-	-	-	-	-	-	6527	2	-	-	-	-
	Israël	-	-	-	-	-	-	-	-	136393	33	-	-	1039	2
	Turkije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	631	4
	Cyprus	-	-	-	-	-	-	-	-	45164	11	-	-	7279	17
ZUID-EUROPA	Spanje	24436	17	-	-	-	-	4536	14	100222	24	41973	71	14214	33
	Griekenland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ZUID-AFRIKA	Zuid-Afrika	-	-	-	-	65618	21	-	-	67988	15	-	-	5232	12
	Argentinië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Brazilië	-	-	-	-	-	-	-	-	8068	2	-	-	-	-
	Chili	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ZUID-AMERIKA	Australië	-	-	-	-	47745	15	-	-	-	-	2118	4	-	-
	Nw. Zeeland	-	-	-	-	24678	8	-	-	-	-	-	-	-	-
NOORD-AMERIKA	USA	-	-	-	-	6149	2	-	-	2206	1	-	-	1357	4
	Canada	-	-	-	-	5249	2	-	-	-	-	-	-	-	-

OPMERKINGEN: De invoer van tomaten uit Oost-Europese landen (Roemenië en Bulgarije) en Marokko zijn begrepen in een groep 'overige landen' die ca. 62 van de totale invoer omvatten. In 1972 en 1973 werden er nogal wat sinaasappelen ingevoerd uit Mozambique en Soesland. Deze landen zijn van geringe betekenis voor de totale EGG-invoer; ze zijn daarom niet afzonderlijk in de tabel vermeld. De streepjes (-) geven aan: nihil of minder dan 1% van de invoer van het betreffende produkt in het Verenigd Koninkrijk.

BIJLAGE 15

Figuur: NL 3

EEG-LIDSTAAT: NEDERLAND

PRODUCT: TOMATEN, KOMKOMMERS, APPELS, PERZIKEN

INHOUD : Maandelijks ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1972 en 1973

▨ = invoer uit EEG-Lidstaten □ = invoer uit derde landen
 ■■■■ = referentieprijsperiode.

Hoeveelheden x 1000 kg.

Tomaten: invoerpatroon vanuit:

Canarische Eilanden - november t/m april
 Spanje - oktober t/m april
 Marokko - incidenteel
 Roemenie - oktober t/m december

Komkommers: invoerpatroon vanuit:

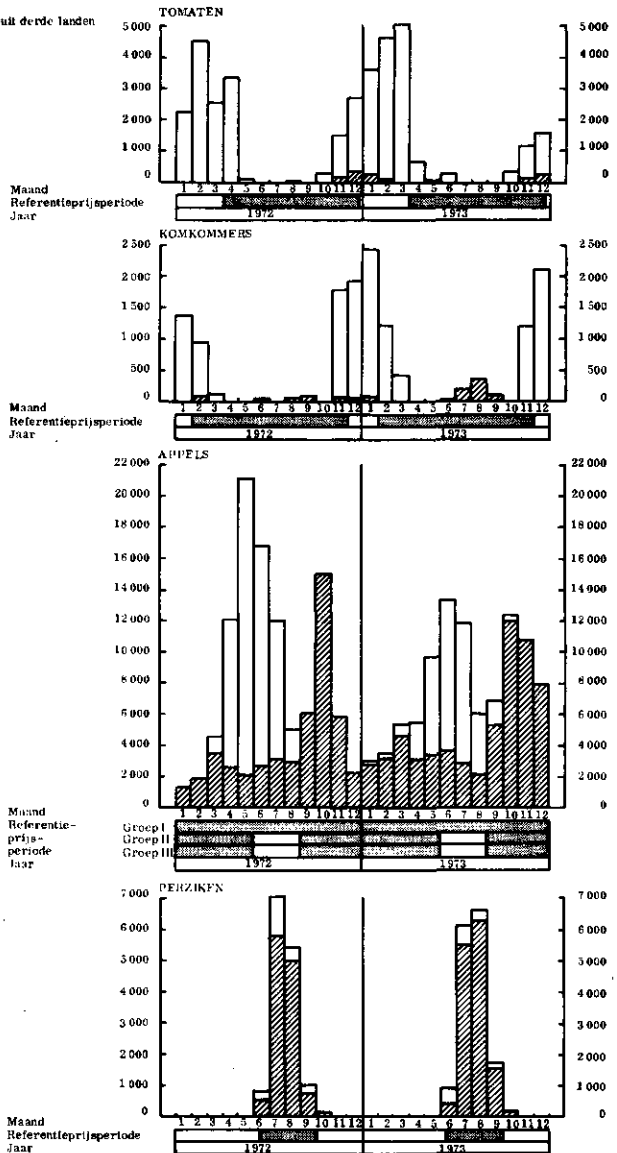
Canarische Eilanden - november t/m maart
 Griekenland - december t/m maart

Appels: invoerpatroon vanuit:

Zuid-Afrika - maart t/m juli
 Argentinië - april t/m oktober
 Chili - april t/m juli
 Australië - mei t/m oktober
 Nieuw Zeeland - mei t/m september
 USA - januari t/m juli

Perziken: invoerpatroon vanuit:

Spanje - juni t/m augustus
 Griekenland - juli t/m september

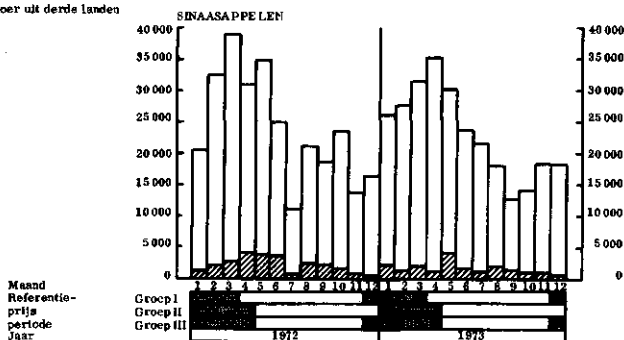

Bijlage 16
 Figuur: NL 3 (vervolg)
 EEG-LIDSTAAT: NEDERLAND
 PRODUKT: SINAASAPPELEN, MANDARIJNEN, CITROENEN
 INHOUD : Maandelijks ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1972 en 1973

▨ = invoer uit EEG-lidstaten   □ = invoer uit derde landen
 ■ = referentieprijsperiode.
 Hoeveelheden x 1000 kg

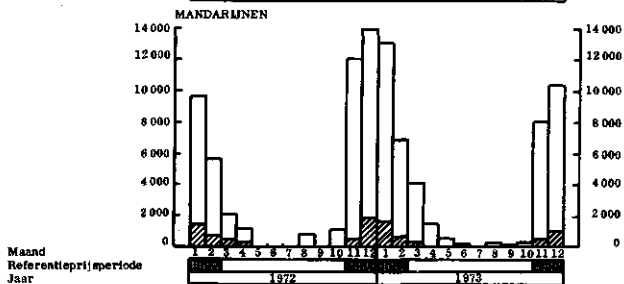
Sinaasappelen: Invoerpatroon vanuit:

Marokko	-	december t/m augustus
Algerije	-	januari t/m juni
Egypte	-	januari t/m juni
Israël	-	december t/m juli
Cyprus	-	januari t/m september
Spanje	-	november t/m juli
Zuid-Afrika	-	juni t/m december
Argentinië	-	september t/m december
Brazilië	-	juli t/m januari
USA	-	juni t/m december

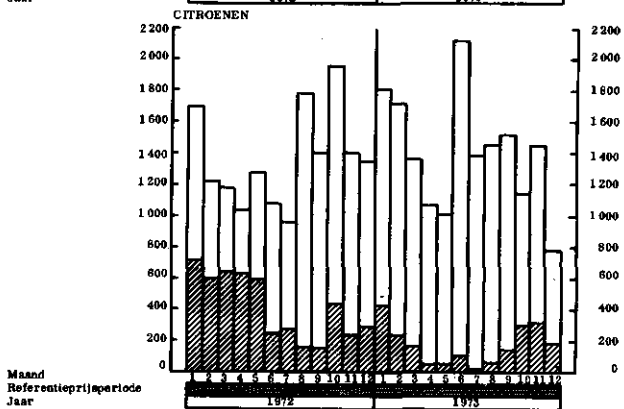
Mandarijnen: Invoerpatroon vanuit:

Marokko	-	november t/m juni
Algerije	-	januari t/m februari
Spanje	-	oktober t/m april

Citroenen: Invoerpatroon vanuit:

Marokko	-	januari t/m maart
Israël	-	januari t/m mei
Turkije	-	augustus t/m maart
Cyprus	-	november t/m mei
Spanje	-	december t/m augustus
Griekenland	-	november t/m mei
Zuid-Afrika	-	mei t/m september
Argentinië	-	maart t/m oktober
USA	-	het gehele jaar

BIJLAGE 17

Figuur: D 3

EEG-LIDSTAAT: WEST-DUITSLAND

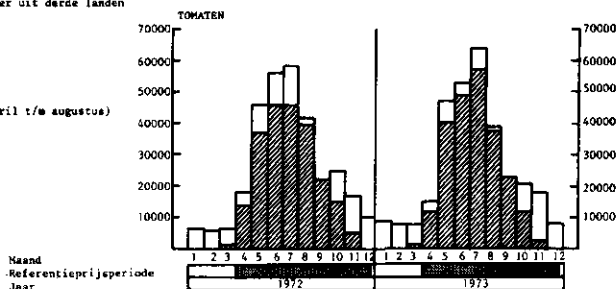
PRODUKT: TOMATEN, KOKKOMMERS, APPELS, PERZIKEN

INHOUD: Maandelijks ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1972 en 1973

■ = invoer uit EEG-landen □ = invoer uit derde landen
 ■ = referentieprijsperiode
 Hoeveelheden x 1000 kg

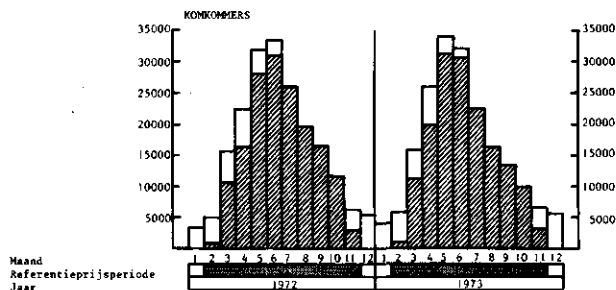
Tomaten: invoerpatroon vanuit:

Roemenië - april t/m december
 Bulgarije - het gehele jaar (accent april t/m augustus)
 Canarische Eilanden - november t/m april
 Marokko - november t/m mei
 Spanje - oktober t/m februari

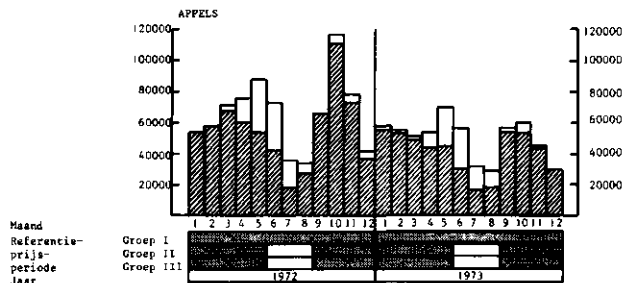
Kokkommers: invoerpatroon vanuit:

Roemenië - februari t/m juni
 Bulgarije - oktober t/m juni
 Canarische Eilanden - oktober t/m maart
 Griekenland - november t/m april

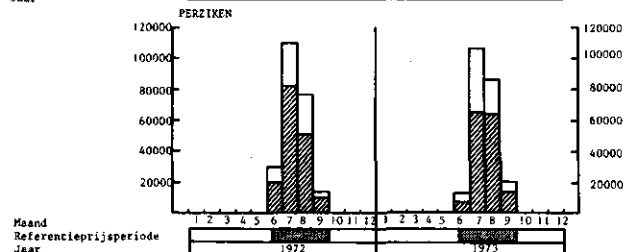
Appels: invoerpatroon vanuit:

Zuid-Afrika - maart t/m augustus
 Argentinië - april t/m september
 Australië - april t/m september
 Nieuw-Zeeland - april t/m september

Perziken: invoerpatroon vanuit:

Griekenland - juni t/m september
 Spanje - mei t/m augustus

BIJLAGE 18

Figuur: D 3 (vervolg)

EEG-LIDSTAAT: WEST-DUITSLAND

PRODUKT: SINAASAPPELEN, MANDARIJNEN, CITROENEN

INHOUD: Maandelijks ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1972 en 1973

■ = invoer uit EEG-landen □ = invoer uit derde landen
 ■ = referentieprijsperiode.
 Hoeveelheden x 1000 kg

Sinaasappelen: invoerpatroon vanuit:

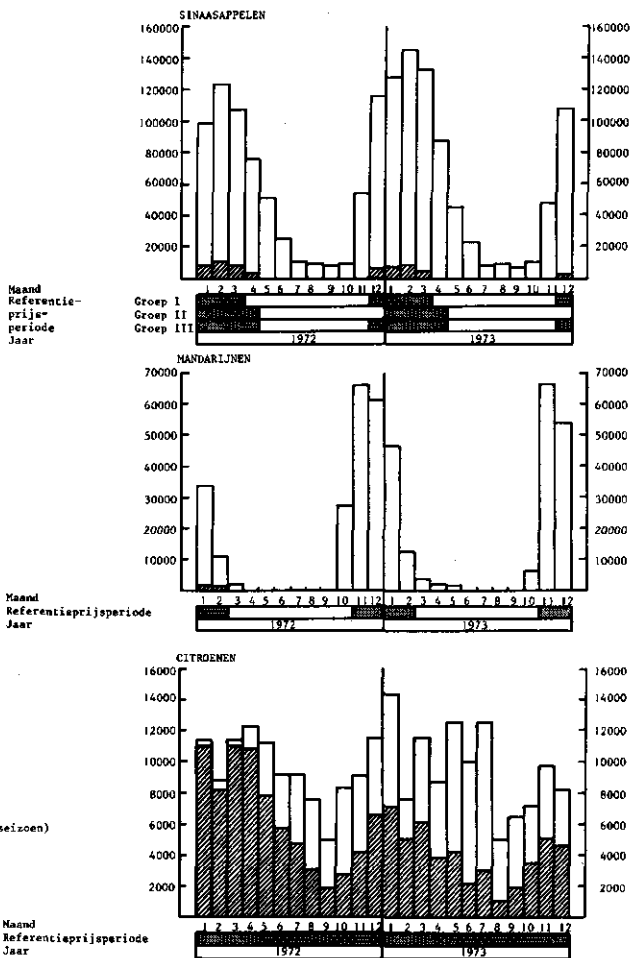
Spanje - november t/m juli
 Griekenland - november t/m februari
 Marokko - november t/m juli
 Israël - december t/m juni
 Zuid-Afrika - juni t/m december

Mandarijnen: invoerpatroon vanuit:

Spanje - oktober t/m maart
 Marokko - november t/m mei
 Turkije - oktober t/m december

Citroenen: invoerpatroon vanuit:

Spanje - het gehele jaar
 Turkije - het gehele jaar
 Griekenland - het gehele jaar
 USA - het gehele jaar (accent in zomerseizoen)

BIJLAGE 19

Figuur: F 3

EEG-LIDSTAAT: FRANKRIJK

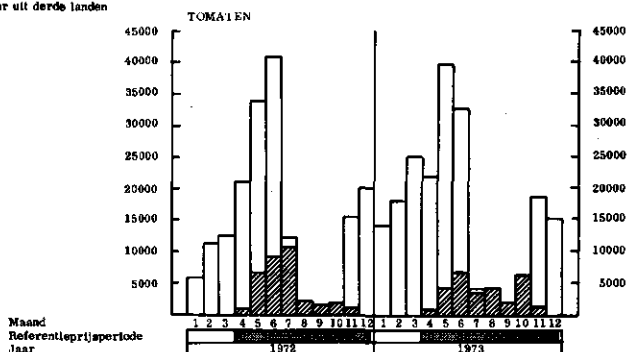
PRODUKT: TOMATEN, KOMKOMMERS, APPELS, PERZIKEN

INHOUD : Maandelijke ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1972 en 1973

 = invoer uit EEG-landen   = invoer uit derde landen
 = referentieprijsperiode
 Hoeveelheden x 1000 kg

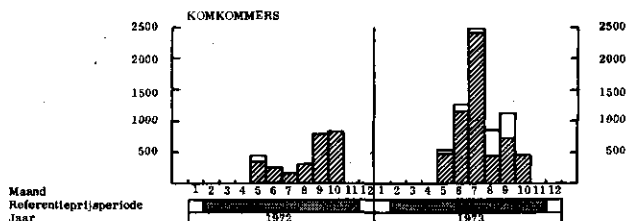
Tomaten: invoerpatroon vanuit:

Marokko - november t/m juni
 Canarische Eilanden - november t/m maart
 Spanje - november t/m mei

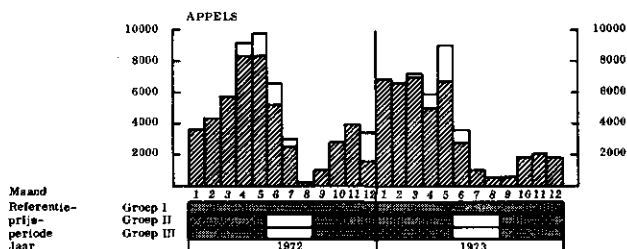
Komkommers: invoerpatroon vanuit:

Spanje - mei t/m september
 Marokko - juni/juli

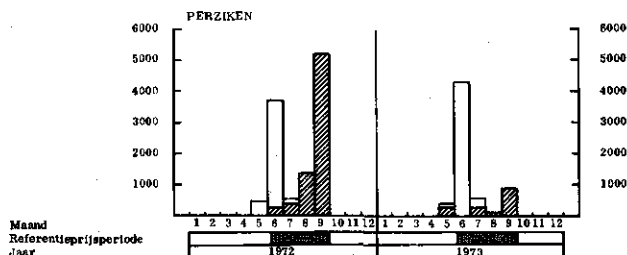
Appels: invoerpatroon vanuit:

Zuid-Afrika - april t/m juni
 Chili - april t/m juni
 Australië - april t/m augustus
 Nieuw-Zeeland - april t/m augustus
 USA - februari t/m juni

Perziken: invoerpatroon vanuit:

Spanje - mei t/m juli
 Marokko - mei t/m juli
 Zuid-Afrika - december t/m maart

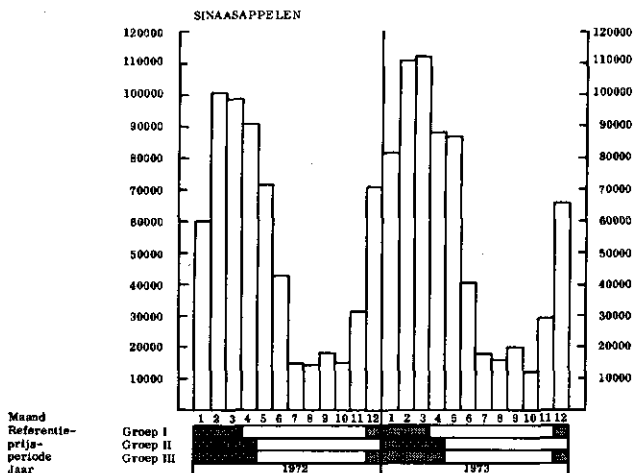

BIJLAGE 20
 Figuur: F 3 (vervolg)
 EEG-LIDSTAAT: FRANKRIJK
 PRODUCT: SINAASAPPELEN, MANDARINEN, CITROENEN
 INHOUD : Maandelijke ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1972 en 1973

▨ = invoer uit EEG-landen   □ = invoer uit derde landen
 ■ = referentieprijsperiode
 Hoeveelheden x 1000 kg

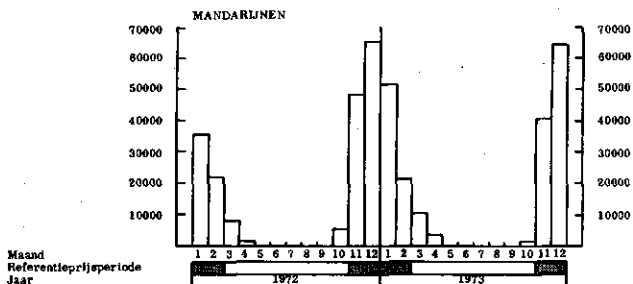
Sinaasappelen: invoerpatroon vanuit:

Spanje - november t/m juni
 Marokko - november t/m juli
 Algerije - december t/m mei
 Tunesië - januari t/m mei
 Israël - december t/m juli
 Egypte - februari t/m mei
 Zuid-Afrika - juni t/m oktober
 Argentinië - augustus t/m november
 USA - mei t/m september

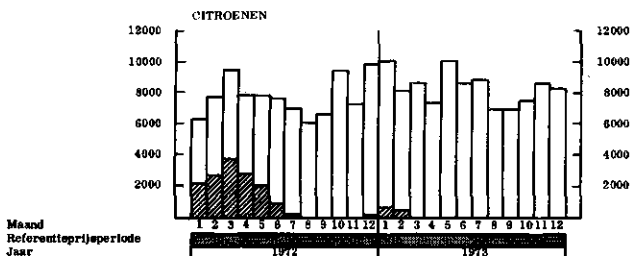
Mandarijnen: invoerpatroon vanuit:

Marokko - november t/m februari
 Algerije - november t/m februari
 Tunesië - november t/m februari
 Spanje - oktober t/m maart

Citroenen: invoerpatroon vanuit:

Tunesië - augustus t/m april
 Israël - december t/m april
 Turkije - september t/m februari
 Cyprus - oktober t/m april
 Spanje - het gehele jaar
 Griekenland - oktober t/m april
 Zuid-Afrika - juni t/m september
 Argentinië - juni t/m september
 USA - het gehele jaar

LEI/Den Haag, november 1975

BIJLAGE 21

Figuur: B 3

EEG-LIDSTAAT: BELGIË EN LUXEMBURG

PRODUCT : TOMATEN, KURKONNERS, APPELS, PERZIKEN

INHOUD : Maandelijks ingevoerde hoeveelheden p/ver de jaren 1972 en 1973

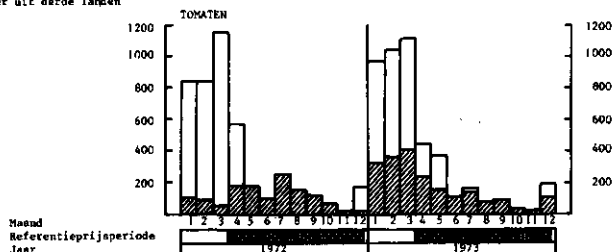
■ = invoer uit EEG-landen □ = invoer uit derde landen

■ = referentieprijsperiode

Hoeveelheden x 1000 kg

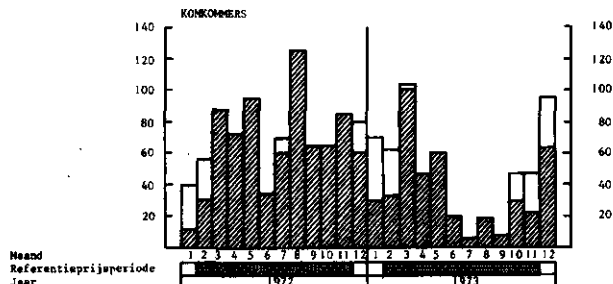
Tomaten: invoerpatroon vanuit:

Marokko - maart t/m mei
Canarische Eilanden - december t/m april
Spanje - januari t/m april

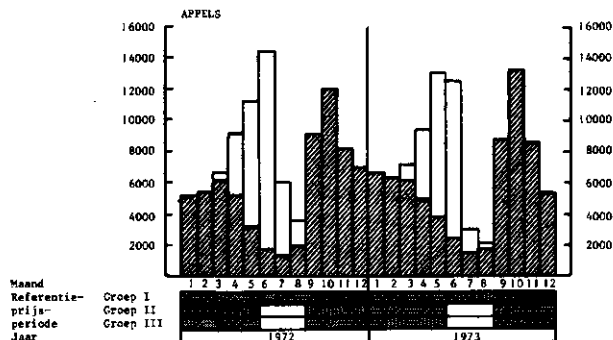
Kurkonnere: invoerpatroon vanuit:

Canarische Eilanden - oktober t/m februari

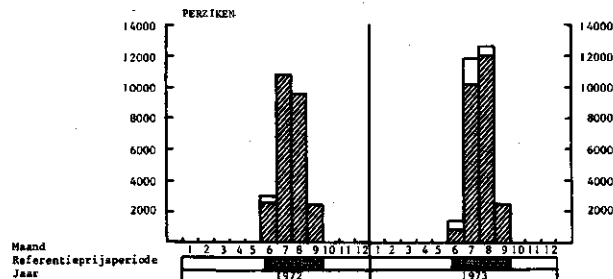
Appels: invoerpatroon vanuit:

Zuid-Afrika - maart t/m juli
Nieuw-Zeeland - april t/m augustus

Perziken: invoerpatroon vanuit:

Spanje - juni t/m september
Griekenland - juni t/m september

BIJLAGE 22

Figuur: B 3 (vervolg)

EEG-LIDSTAAT: BELGIË EN LUXEMBURG

PRODUCT : SINAASAPPELEN, MANDARIJNEN, CITROENEN

INHOUD : Maandelijks ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1972 en 1973

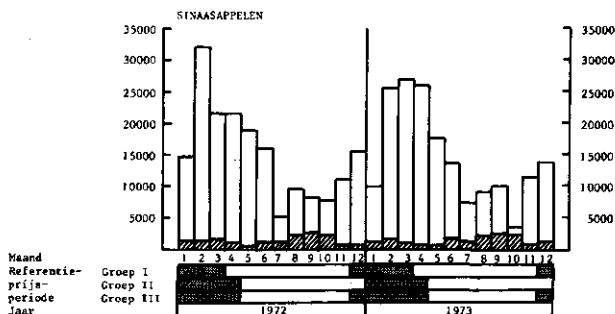
▨ = invoer uit EEG-landen □ = invoer uit derde landen

■ = referentieprijsperiode

Hoeveelheden x 1000 kg

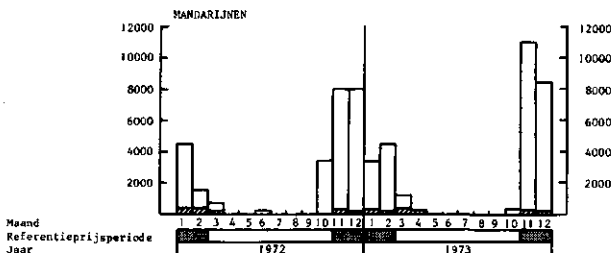
Sinaasappelen: invoerpatroon vanuit:

Spanje - november t/m juni
Marokko - november t/m juli
Israël - december t/m juli
Cyprus - januari t/m augustus
Zuid-Afrika - juni t/m november
USA - juni t/m oktober

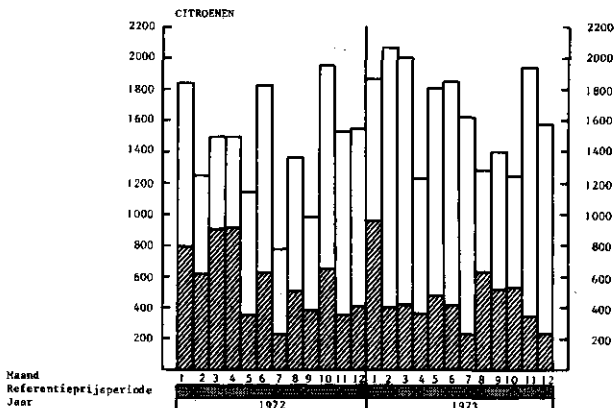
Mandarijnen: invoerpatroon vanuit:

Spanje - oktober t/m maart
Marokko - november t/m maart

Citroenen: invoerpatroon vanuit:

Spanje - het gehele jaar
Griekenland - oktober t/m april
USA - het gehele jaar
Zuid-Afrika - juni t/m oktober
Israël - december t/m oktober
Cyprus - november t/m maart

Figuur: GB 3

EEG-LIDSTAAT: VERENIGD KONINKRIJK

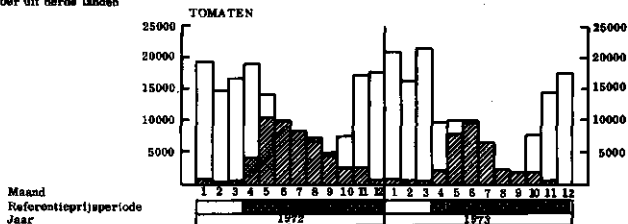
PRODUCT: TOMATEN, KOMKOMMERS, APPELS, PERZIKEN

INHOUD : Maandelijkse ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1972 en 1973

■ = invoer uit EEG-landen □ = invoer uit derde landen
 ■ = referentieprijsperiode
 Hoeveelheden x 1000 kg

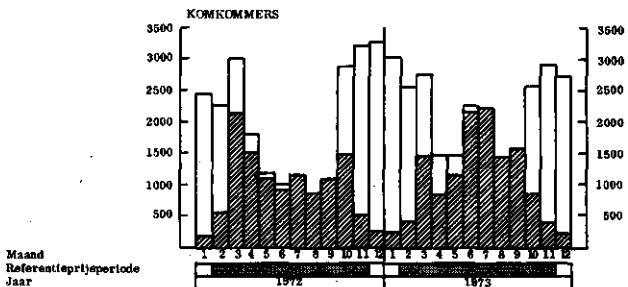
Tomaten: invoerpatroon vanuit:

Canarische Eilanden ~ november t/m april
 Spanje ~ oktober t/m februari

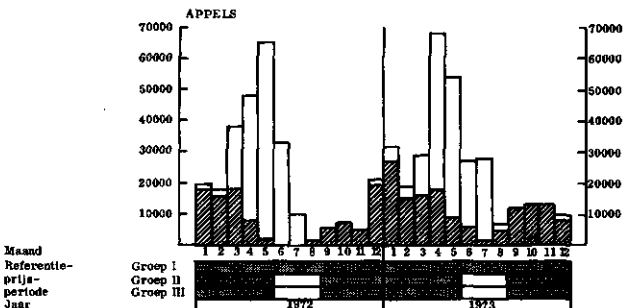
Komkommers: invoerpatroon vanuit:

Canarische Eilanden ~ oktober t/m maart
 Roemenië ~ februari t/m juni

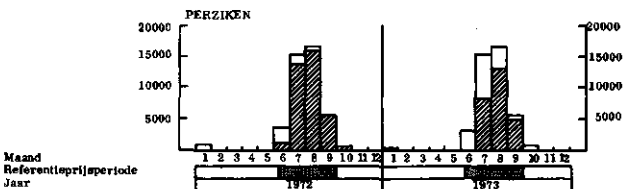
Appels: invoerpatroon vanuit:

Zuid-Afrika ~ maart t/m juni
 Nieuw-Zeeland ~ april t/m augustus
 Australië ~ april t/m juli
 USA ~ november t/m mei
 Canada ~ oktober t/m mei

Perziken: invoerpatroon vanuit:

Spanje ~ mei t/m september

BIJLAGE 24

Figuur: GB 3 (vervolg)

EEG-LIDSTAAT: VERENIGD KONINKRIJK

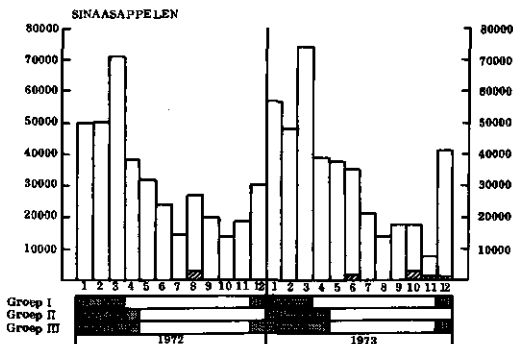
PRODUCT: SINAASAPPELEN, MANDARIJNEN, CITROENEN

INHOUD : Maandelijkse ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1972 en 1973

■ = invoer uit EEG-landen □ = invoer uit derde landen
 ■ = referentieprijsperiode
 Hoeveelheden x 1000 kg

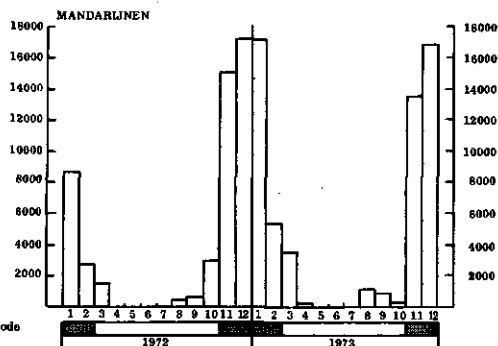
Sinaasappelen: invoerpatroon vanuit:

Marokko - november t/m juni
 Algerije - januari t/m april
 Egypte - november t/m april
 Israël - november t/m mei
 Cyprus - december t/m juli
 Spanje - november t/m juni
 Zuid-Afrika - mei t/m november
 Brazilië - juni t/m november
 USA - juni t/m oktober

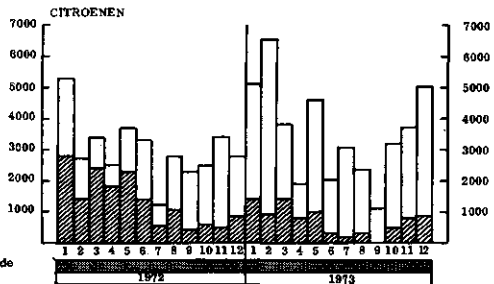
Mandarijnen: invoerpatroon vanuit:

Marokko - november t/m maart
 Spanje - oktober t/m maart

Citroenen: invoerpatroon vanuit:

Israël - december t/m april
 Turkije - september t/m februari
 Cyprus - september t/m mei
 Spanje - het gehele jaar
 Zuid-Afrika - maart t/m december
 USA - april t/m december

BIJLAGE 25

EEG-LIDSTAAT: IERLAND

PRODUKT : TOMATEN, KONKOMMERS, APPELS, PERZIKEN

INHOUD : Maandelijks ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1973 en 1974

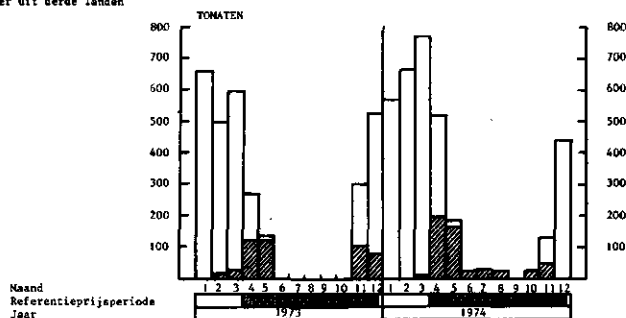
■ = invoer uit EEG-landen □ = invoer uit derde landen

■ = referentieprijsperiode

Hoeveelheden x 1.000 kg

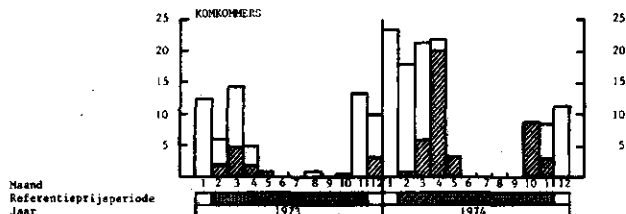
Tomaten: invoerpatroon vanuit:

Canarische Eilanden - november t/m april
Spanje - november t/m januari

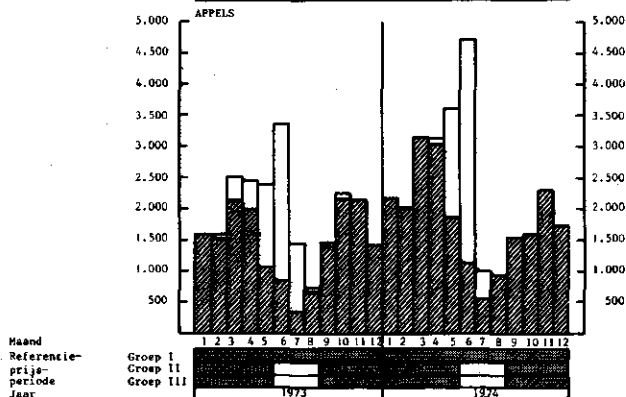
Konkommers: invoerpatroon vanuit:

Canarische Eilanden - november t/m april

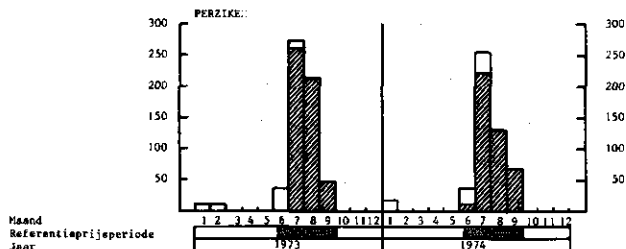
Appels: invoerpatroon vanuit:

Zuid-Afrika - maart t/m juli
Australië - mei t/m september
Chili - mei
Nieuw-Zeeland - mei t/m augustus
Argentinië - mei t/m juni
USA - oktober t/m mei

Perziken: invoerpatroon vanuit:

Spanje - mei t/m juni
Zuid-Afrika - januari t/m februari

BIJLAGE 26

EEG-LIDSTAAT: IERLAND

PRODUCT : SINAASAPPELEN, MANDARIJNEN, CITROENEN

INHOUD : Maandelijks ingevoerde hoeveelheden over de jaren 1973 en 1974

▨ = invoer uit EEG-landen □ = invoer uit derde landen

■ = referentieprijsperiode

Hoeveelheden x 1.000 kg

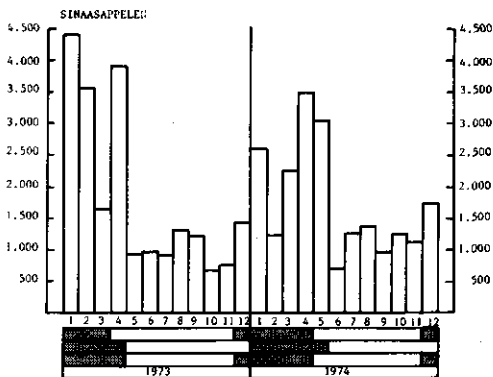
Sinaasappelen: invoerpatroon vanuit:

Spanje - november t/m maart

Cyprus - januari t/m juni

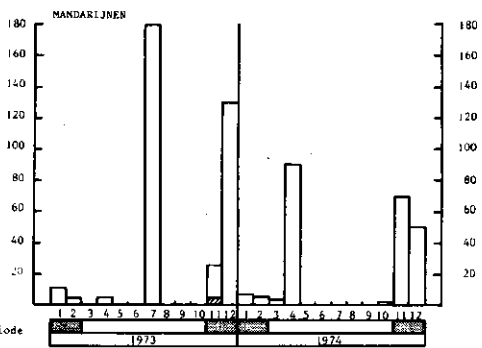
Zuid-Afrika - mei t/m december

Israël - november t/m juli

Mandarijnen: invoerpatroon vanuit:

Spanje - oktober t/m december

Citroenen: invoerpatroon vanuit:

Turkije - september t/m december

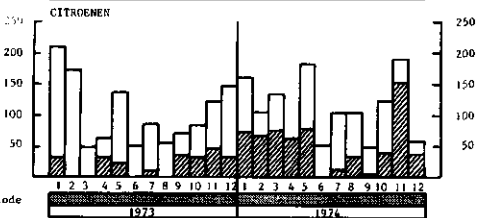
Spanje - het gehele jaar

Cyprus - november t/m mei

Israël - januari t/m juli

Zuid-Afrika - april t/m november

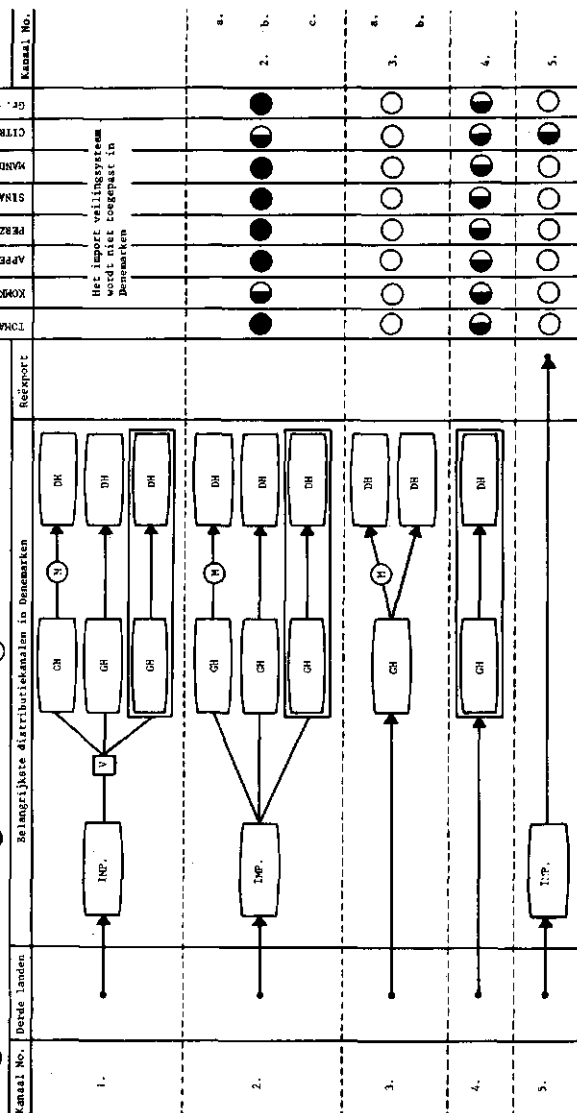
USA - mei t/m oktober

● = meer dan 50% van de invoer ○ = 10-50% van de invoer ○ = minder dan 10% van de invoer

OPMERKINGEN:

IMP: Importeurs, dat zijn de ondernemingen die zich hoofdzakelijk bezighouden met het importeren van grotere hoeveelheden groenten en fruit welke in het binnenland in kleinere hoeveelheden worden doorvertocht aan groothandelaren danwel worden gereëxporteerd.
 GH: Groothandelaren, dat zijn ondernemingen die hun aankopen van groenten en fruit in hoofdzaak verrichten bij importeurs en zich niet met hun verkoop betrekken tot de distributie van de groenten en fruit in de detailhandel; deze groep omvat tevens commissionaire detailhandelaars, dat zijn al die ondernemingen ingericht op de verkoop aan consumenten.

DH: Geïntegreerde groothandel waarbij bedoeld wordt aan de groothandel die koopt t.b.v. eigen filialen (groothandel-drijf, warenhuis), vrijwillig filiaalbedrijf en inkooporganisaties.

V: Importverlengen.

N: Groothandelaren.

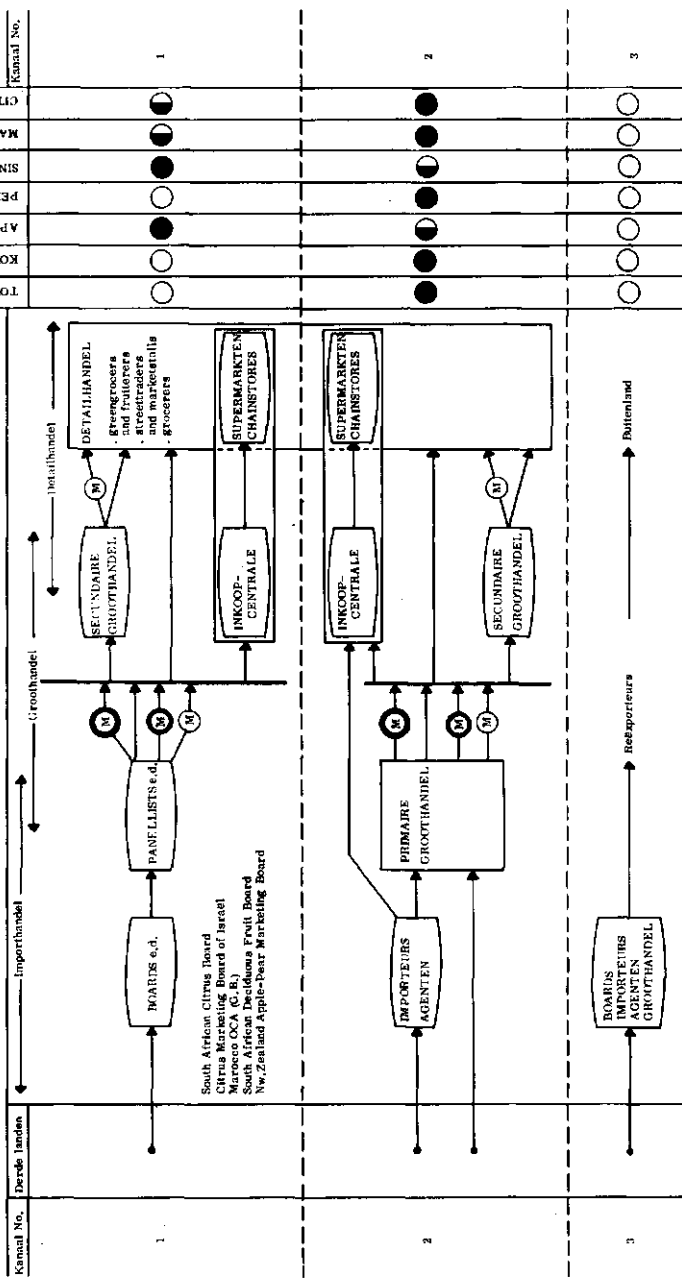
ESG-LIJST: VERBODEN KONINKRIJK

PRODUKT: TOMATEN, KOMKOMERS, APPELS, PERZIKEN, SINAASAPPELEN, MANDARINEN, CITROENEN

INHOUD : De belangrijkste import- en distributiekanalen van geïmporteerde groenten en fruit in Engeland.

Het relatieve belang van de distributiekanalen (1 t/m 3) is als volgt aangegeven:

● = meer dan 50% van de invoer   ● = 10 - 50% van de invoer   ○ = minder dan 10% van de invoer

OPMERKINGEN

- de zogenamde "Port Markers" d.w.z. de groothandelmarkten die in nauwe samenhang functioneren met de aanvoerhavens t.w.: London, Liverpool, Hull, Bristol, Southampton, Cardiff, Lelth (and Edinburg), Glasgow.
- de zogenamde "Inland Primary Markers" d.w.z. de grotere handelsplaatsen gelegen groothandelmarkten t.w. Manchester, Leeds, Newcastle, Birmingham, Sheffield.
- de zogenamde "Inland Secondary Markers" d.w.z. de kleinere handelsplaatsen gelegen groothandelmarkten t.w. Nottingham, Leicester, Coventry, Wolverhampton, Bradford, Brighton, Barnsley, Bolton, Preston, Middlesbrough, Swand, Portsmouth, Plymouth.

BILAGE 10

FIGURE 101.2

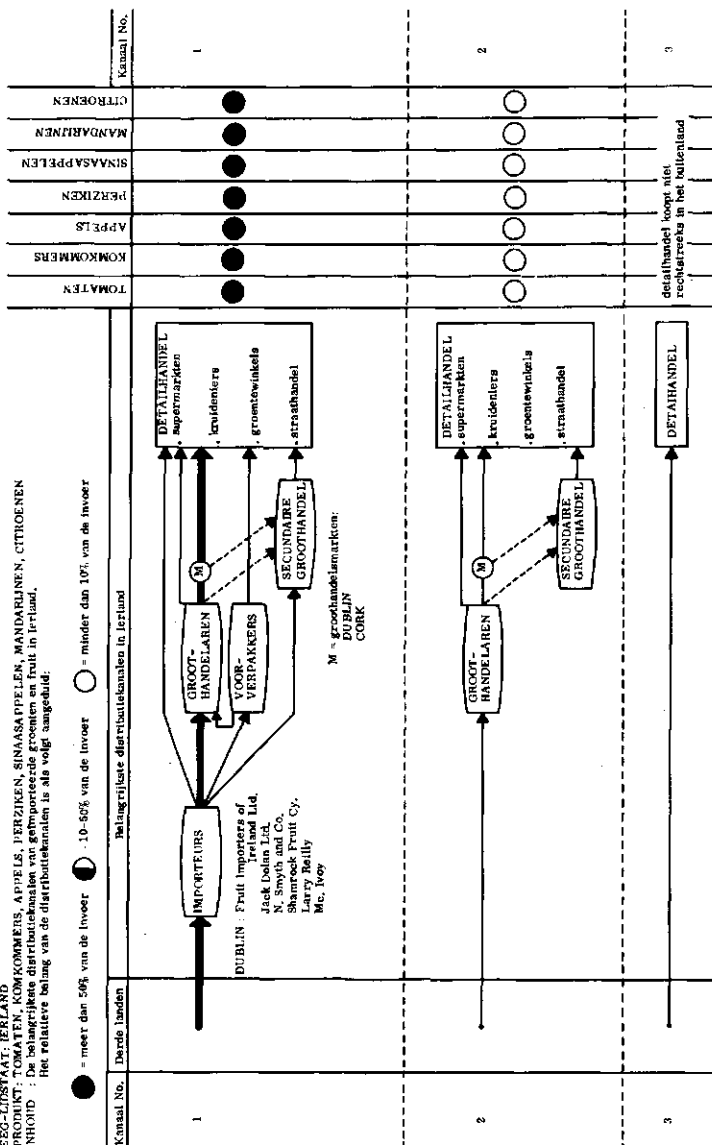
EGG-LUSTJAAT, IERLAND

PRODUKT: TOMATEN, KOMKOMERS, APPELS, PERZIKEN, SINAASAPPELEN, MANDARJENEN, CITROENEN

INHOUD : De belangrijkste distributiekanaalen van geïmporteerde groenten en fruit in Ierland.

Het relatieve belang van de distributiekanaalen is als volgt aangegeven:

● = meer dan 50% van de invoer   ● = 10-50% van de invoer   ○ = minder dan 10% van de invoer

OPMERKINGEN:

→ hoofdkanaal
→ kanalen van minder betekenis

1.1/1. Den Haag, oktober 1975

BIJLAGE 31

Tabel: NL 3

ZEG-LIDSTAAT: NEDERLAND

PRODUCT: SINAASAPPelen, MANDARINEN EN CITROENEN

INHOUD: De onderscheiden categorieën van importerende ondernemingen en hun aandeel in de derde landen-invoer

In percentages van de hoeveelheden die jaarlijks uit de betreffende landen werden ingevoerd.

Derde landen:	DERDE LANDEN				MAROKKO				ALGERIJE				EGYPT				ISRAËL				TURKIJE				CYPRUS			
	70	71	72	73	70	71	72	73	70	71	72	73	70	71	72	73	70	71	72	73	70	71	72	73	70	71	72	73
Jaar 19..	79	79	73	76	85	93	90	91	95	89	99	97	100	98	99	100	67	74	50	69	76	84	62	60	90	81	73	91
1. Veilinghoudende importeurs																												
2. Grootwinkelbedrijven, vrij-willig filiaalorganisaties e.d. en commissiionairs die ten behoeve daarvan inkopen	7	9	8	7	-	-	1	1	-	3	-	-	-	1	-	-	2	4	6	4	20	9	26	-	9	15	16	3
3. Overige importeurs en im-porterende groothandelaren waarvan (100%) gevestigd in:	14	12	19	17	15	7	9	8	5	8	1	3	-	1	1	-	31	22	44	27	4	7	12	40	1	4	11	6
a. Rotterdam	47	53	62	30	26	30	42	32	100	5	71	90	-	17	62	-	56	82	90	80	73	84	90	64	100	93	10	64
b. elders in Nederland	53	47	38	70	74	70	58	68	-	95	29	10	-	83	38	-	44	18	10	20	27	16	10	36	-	7	90	36

Derde landen:	SPANJE				ZUID-AFRIKA				ARGENTINIË				BRAZILIË				URUGUAY				SURINAME				USA				
Jaar 19..	70	71	72	73	70	71	72	73	70	71	72	73	70	71	72	73	70	71	72	73	70	71	72	73	70	71	72	73	
1. Veilinghoudende importeurs	78	71	71	62	85	93	87	92	-	97	64	73	67	59	76	85	98	99	98	86	78	74	100	82	95	95	96	96	
2. Grootwinkelbedrijven, vrij-willig filiaalorganisaties e.d. en commissiionairs die ten behoeve daarvan inkopen	12	13	12	12	1	2	3	1	100	2	34	14	18	28	14	6	-	1	2	9	22	26	-	18	1	2	1	1	
3. Overige importeurs en im-porterende groothandelaren waarvan (100%) gevestigd in:	10	16	17	26	14	5	10	7	-	1	2	13	15	13	10	9	2	-	-	5	-	-	-	-	3	3	3	3	
a. Rotterdam	33	25	20	9	52	26	25	53	-	100	91	91	72	86	90	46	-	-	-	99	-	-	-	-	26	32	44	42	
b. elders in Nederland	67	75	80	91	48	74	75	47	-	-	9	9	28	14	10	54	100	-	-	1	-	-	-	-	-	74	68	56	58

OPMERKINGEN: De cijfers in de tabel mogen slechts worden gebruikt als benaderingen van de werkelijkheid; met name categorie 2 vertoont nogal wat onzuiverheden, en als gevolg daarvan ook categorie 3. De streepjes (-) geven aan: nihil of minder dan 1% van de invoer in het betreffende jaar in Nederland.

BIJLAGE 32

Tabel: NL 3 (vervolg)
BEG-LIDSTAAT: NEDERLAND
PRODUKT: APPELS

INHOUD: De onderscheiden categorieën van importerende ondernemingen en hun aandeel in de derde landen-invoer.
In percentages van de hoeveelheden die jaarlijks uit de betreffende landen werden ingevoerd.

Derde landen:	DERDE LANDEN			ZUID-AFRIKA			ARGENTINIË			CHILI			AUSTR./NW.ZEELAND			USA		
	70	71	72 73	70	71	72 73	70	71	72 73	70	71	72 73	70	71	72 73	70	71	72 73
Jaar 19...																		
1. Vellinghoudende importeurs	71	73	50 70	80	85	40 65	74	73	55 79	58	-	35 63	53	65	47 69	100	99	- 72
2. Grootwinkelbedrijven, vrij-willig filiaalorganisaties e.d. en commissionairs die ten behoeve daarvan inkopen	10	13	13 16	5	2	12 7	9	14	13 7	33	-	11 37	16	19	15 19	-	-	- 24
3. Overige importeurs en importerende groothandelaren waarvan (100%) gevestigd in:	19	14	37 14	15	13	48 28	17	13	32 14	9	-	54 -	31	16	38 12	-	1	- 4
a. Rotterdam	80	82	36 76	43	72	20 86	90	84	41 85	93	-	-	80	77	83 71	-	-	- 47
b. elders in Nederland	20	18	64 24	57	28	80 14	10	16	59 15	7	-	100 -	20	23	17 29	-	100	- 53

OPMERKINGEN: De cijfers in de tabel mogen slechts worden gebruikt als benaderingen van de werkelijkheid; met name categorie 2 vertoont nogal wat onzuiverheden en als gevolg daarvan ook categorie 3. De streepjes (-) geven aan: nihil of minder dan 1% van de invoer in het betreffende jaar in Nederland.

BIJLAGE 33

Tabel: NL 3 (vervolg)

EEG-LIDSTAAT: NEDERLAND

PRODUKT: TOMATEN, KOMKOMERS

INHOUD: De onderscheiden categorieën van importerende ondernemingen en hun aandeel in de derde landen-invoer.
In percentages van de hoeveelheden die jaarlijks uit de betreffende landen werden ingevoerd.

Produkt:	TOMATEN								KOMKOMERS							
	DERDE LANDEN		CANAR.EIL.		SPANJE		MAROKKO		ROEMENIË		DERDE LANDEN		CANAR.EIL.		GRIEKENLAND	
Jaar 19..	72	73	72	73	72	73	72	73	72	73	72	73	72	73	72	73
Alle importerende ondernemingen	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
waarvan gevestigd in:																
a. Rotterdam	93	89	95	92	71	41	69	82	99	99	91	90	90	90	100	94
b. elders in Nederland	7	11	5	8	29	59	31	18	1	1	9	10	10	10	-	6

OPMERKINGEN: De cijfers in de tabel mogen slechts worden gebruikt als benaderingen van de werkelijkheid.

De streepjes (-) geven aan: nihil of minder dan 1% van de invoer in het betreffende jaar in Nederland.

BIJLAGE 34

Tabel: D 3

EEG-LIDSTAAT: NEDERLAND

PRODUCT: GROENTEN EN FRUIT

INHOUD: Doorvoer met overlading van groenten en fruit via Nederland (x 1.000 ton)

	1973	1972	1971	1970	1969	1968
Citrusfruit	77436	75877	90457	83462	77482	51749
w.v.u. België en Luxemburg	114	17	14	282	1118	631
Italië	36	204	1102	1178	1340	.
Spanja	3674	1263	3690	2926	2095	4213
Marokko	7014	4752	5201	3204	2868	3311
Rep. Zuid-Afrika	9043	13695	5713	6380	3167	3899
Ver. St. v. Amerika	23270	20963	15952	21674	28167	11796
Suriname	-	178	121	-	11	162
Brazilië	2348	8319	6915	4346	6606	7408
Istaeel	19458	19448	45348	39091	23005	13831
w.v.u. België en Luxemburg	2938	2060	1484	7818	25756	12280
Ver. Koninkrijk	23406	26419	24833	18453	4459	1926
Frankrijk	5315	4836	3840	667	1293	2620
→ West-Duitsland	32224	31883	48914	43999	29901	24489
Ierland	945	4021	1855	3012	2253	1128
Noorwegen	2225	751	1353	1215	1202	692
Zweden	2176	676	1194	964	1887	1270
Zwitserland	1195	1707	1210	1870	3346	2757
Oostenrijk	950	1053	957	1603	1857	1712
Hongarije	-	-	1274	3055	-	.
Appelen en peren	13941	18789	31554	19130	44609	37895
w.v.u. Frankrijk	467	1451	1518	1655	1141	1392
België en Luxemburg	1495	2235	8804	1159	615	672
Italië	656	2775	5058	3530	4553	5354
Rep. Zuid-Afrika	720	3033	1033	805	271	700
Ver. St. v. Amerika	4918	1470	888	519	1488	373
Argentinië	1415	4879	8901	8175	25262	23675
Chili	218	513	1112	-	-	-
Australië	1707	720	3025	1423	8275	2404
w.v.n. België en Luxemburg	967	1092	266	649	2710	5213
Ver. Koninkrijk	5735	4594	4178	4188	9307	6481
Frankrijk	297	128	528	46	744	2882
→ West-Duitsland	2101	3467	4891	4098	13712	11176
Ierland	351	3169	4146	2722	3435	3477
Zwitserland	335	1071	3226	2067	4626	3519
Oostenrijk	389	506	2476	2376	3775	3317
Sp. Noord-Afrika	892	1925	8319	-	-	.
Vers- en bevroren groenten						
w.o. maniokwortel, tapioca e.d.	285037	287956	253548	245833	223847	154231
w.v.u. België en Luxemburg	507	616	1039	1180	2193	2968
Hongarije	1677	1152	1019	903	1308	1286
Spanje	4946	7766	4245	4199	1673	1041
Italië	1025	1412	1708	2086	2584	2072
Marokko	1861	170	462	261	196	768
Egypte	3351	4182	3599	1273	3105	4247
Kanarische eilanden	43202	42005	40635	43807	43445	45966
Angola	1	396	794	2854	3055	4267
Mozambique	220	429	203	-	409	1783
Ver. St. v. Amerika	3448	1978	3513	3532	2517	2997
Indonesië	14215	55568	35636	23640	45290	3410
Thailand	177389	160181	152965	143083	100500	69600
w.v.n. Frankrijk	22930	25952	5565	5619	8722	6309
België en Luxemburg	72059	68346	30370	60506	38677	17671
→ West-Duitsland	138663	153685	182341	144755	148456	103349
Ver. Koninkrijk	15912	11441	10358	12032	8887	7908
Zwitserland	4022	3714	3251	3202	2938	2165
Zweden	17124	14573	13948	13107	9941	10091
Denemarken	4274	2222	1764	1643	2129	1851

. = onbekend

Bron: Produktschap voor Groenten en Fruit/CBS.

DERDE LANDEN: MIDDELLANDSE ZEELENDE

PRODUKT : SINASAPPELEN, MANDARIJNEN ETC. EN CITROENEN

INHOUD : Getaxporteerde hoeveelheden (x 1.000 ton) vanuit de Middellandse Zeeleanden naar de verschillende hoofdbestemmingen in het jaar 1974-1975

Merksom Bestemmingen	Totaal	Spanje	Marokko	Algerije	Tunesië	Italië 3)	Israël	Cyprus 2)	Griekenl.	Turkije 2)	Libanon	Egypte
SINASAPPELEN												
EEG	1.647	920	176	32	21	51	389	30	17	-	-	11
Overig West-Europa	309	32	8	-	-	73	174	1	20	-	-	1
Totaal West-Europa	1.956	952	184	32	21	124	563	31	37	-	-	12
Totaal Oost-Europa	699	64	206	28	-	13	85	3	105	25	-	130
Europa	2.655	1.016	390	60	21	137	648	34	142	25	-	142
Buiten Europa	229	-	6	-	-	-	43	-	-	3	119	58
Totaal export	2.884	1.016	396	60	21	137	691	34	142	28	119	200
MANDARIJNEN etc. 1)												
EEG	503,1	405,1	68,2	19,4	1,2	3,6	2,6	0,5	0,2	2,3	-	-
Overig West-Europa	77,8	39,9	16,3	-	-	9,0	1,6	-	0,2	10,8	-	-
Totaal West-Europa	580,9	445,0	84,5	19,4	1,2	12,6	4,2	0,5	0,4	13,1	-	-
Totaal Oost-Europa	33,0	9,6	-	2,3	-	5,0	-	-	1,2	14,9	-	-
Europa	613,9	454,6	84,5	21,7	1,2	17,6	4,2	0,5	1,6	28,0	-	-
Buiten Europa	8,8	-	2,2	-	-	-	-	-	-	6,6	-	-
Totaal export	622,7	454,6	86,7	21,7	1,2	17,6	4,2	0,5	1,6	28,0	6,6	-
CITROENEN												
EEG	196,3	75,8	-	-	-	90,6	4,9	5,7	7,9	11,0	-	-
Overig West-Europa	34,5	0,4	-	-	-	27,4	2,7	0,1	1,9	2,0	-	-
Totaal West-Europa	230,8	76,2	-	-	-	118,0	7,6	5,8	9,8	13,0	-	-
Totaal Oost-Europa	276,8	3,8	-	-	0,4	108,0	9,9	3,9	84,6	50,0	9,2	7,0
Europa	507,6	80,0	-	-	0,8	226,0	17,5	9,7	94,4	63,0	9,2	7,0
Buiten Europa	17,0	-	0,1	-	-	-	0,3	-	-	2,0	13,6	1,0
Totaal export	524,6	80,0	0,1	-	0,8	226,0	17,8	9,7	94,4	65,0	22,8	8,0

1) Mandarijnen waarbij inbegrepen Satsumas, Clémentines, Monréals en Wilkings

2) Schattingen

3) Italië is lid van de C.L.A.M. en als zodanig in dit overzicht opgenomen

Bron: Les Exportations d'agrumes du bassin méditerranéen. Situation 1974-1975. Roger Witrant Commission des Etudes Economiques du C.L.A.M

DERDE LANDEN: TUNESIE
 PRODUKT : CITRUSFRUIT
 INHOUD : Exporten (in kilo's) per maand in het seizoen 1974/1975

Maand Variëteiten	Oktober	November	December	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Totaal	%
O.Naltaises	-	-	649.705	6.138.672	5.503.539	5.005.070	3.475.799	86.400	-	20.859.185	89,66
O.Valencia	-	-	-	-	-	-	150.205	253.034	7.353	410.592	1,76
O.Doucas	-	-	2.891	2.487	-	-	-	-	-	5.378	0,02
Clementines	-	404.020	258.434	43.938	-	-	-	-	-	706.392	3,04
Mandarines	-	11.267	220.653	30.079	-	-	-	-	-	261.999	1,13
Citrons	-	88.524	133.271	88.819	65.311	419.389	13.936	2.659	-	811.909	3,49
Pomelos	-	-	13.933	2.185	-	-	-	-	-	16.118	0,07
Tangerines	-	-	-	2.726	-	-	-	-	-	2.726	0,01
Wilkins	-	-	-	12.771	153.382	23.726	-	-	-	189.879	0,82
Totaal	-	503.811	1.278.887	6.321.677	5.722.232	5.448.185	3.639.940	342.093	7.353	23.264.178	100,00
%	-	2,17	5,50	27,16	24,60	23,42	15,65	1,47	0,03	100,00	100,00

Bron: Rapport d'Agrumes Campagne 1974-1975. GIAP-TUNIS

BIJLAGE 37

DERDE LANDEN: TUNESIE

INHOUD : Overzicht van verplichtingen van importeurs die als commissionairs optreden t.b.v. Tunesische exporteurs

L'agrément des Commissionnaires pour la vente au mieux des Agrumes de Tunisie est soumis aux conditions suivantes:

1. - être un Commissionnaire agréé conformément à la législation du pays où la vente doit avoir lieu;
2. - avoir une bonne réputation professionnelle et disposer d'un circuit de distribution;
3. - présenter des garanties bancaires qui couvrent la contre valeur des produits à commercialiser pour chaque exportateur;
4. - s'engager à accepter définitivement les constats faits et sa présence par le représentant du GIAF des marchandises avariées ou affectées par une cause quelconque. En cas différent, il sera fait appel à un expert auprès des Tribunaux. Les constats d'expertises faits par celui-ci s'imposent aux deux parties;
5. - s'engager par caution bancaire, à virer les fonds provenant de la vente des produits au profit de l'exportateur dans un délai de 20 jours maximum par le canal de l'intermédiaire agréé désigné par dernier. Passé ce délai et sur simple demande formulée par le GIAF, le porté cautie doit procéder au virement en question;
6. - communiquer journalièrement à la délégation du GIAF à Marseille, les prix réalisés et les quantités restées en resserre et en donner les raisons;
7. - assister aux réunions de coordination et de concertation organisées par le bureau du GIAF avec les Commissionnaires;
8. - soumettre au visa de la Délégation du GIAF à Marseille les Comptes de Ventes;
9. - le Commissionnaire doit joindre au Compte de Vente les bulletins de pesage et les notes de calibre délivrés par les Transitaires.

Bron: Rapport d'Agrumes Campagne 1974-75. GIAF-TUNIS

DEENDE LANDEEN: SPANJE
 : CITRUSFRUIT
 INHROUD : Produkieschattingen voor het seizoen 1974/1975 per regio en per variëteit in tonnen (= 1.000 kg)

	Grape- fruit	Sac- sumas	Clemen- tines	Man- darines	Navels	Navel- inas	Navel- latas	Salusti- anas	Caden- eras	Blancas	Bloods	Vornas	Valencia- latas	Bitters	Lemons		Totaal
															Primo- fiari	Verde- relli	
LEVANTE-																	
MURCIA GEBIED																	
Tarragona	-	4.300	5.500	300	12.600	1.000	200	150	450	150	450	-	100	-	100	250	25.300
Castellon	200	110.000	100.000	10.000	180.000	30.000	25.000	4.000	17.000	35.000	12.000	20.000	-	-	-	1.100	549.300
Valencia	2.000	165.500	108.000	7.000	535.000	115.500	68.000	21.000	25.000	131.000	52.000	50.000	-	-	1.000	5.500	1.298.500
Alicante	2.500	20.000	10.600	800	55.000	25.000	1.500	7.500	6.200	20.000	25.000	10.000	-	-	3.000	55.000	252.100
Murcia	200	3.000	2.000	1.500	10.000	3.000	2.000	3.000	3.500	25.000	22.000	500	-	-	22.000	60.000	157.900
Totaal	4.900	302.800	226.100	19.600	792.600	174.500	18.900	105.200	35.650	51.850	211.450	111.000	80.600	-	26.100	121.850	2.283.100
ANDALUCIA																	
GEBIED																	
Almeria	-	400	1.900	200	11.400	-	350	37.300	3.250	30	1.150	-	-	-	750	1.100	57.850
Granada	-	-	50	200	600	-	50	1.500	9.000	-	200	-	-	50	1.200	250	13.100
Malaga	250	600	1.500	2.500	250	450	1.900	8.300	2.600	150	16.000	3.200	-	2.150	10.000	21.000	71.850
Cadiz	-	2.200	2.300	450	13.700	1.000	450	500	8.700	-	2.300	2.500	-	-	1.300	350	36.200
Cardoba	-	350	150	150	16.000	1.000	100	2.500	8.000	-	-	50	-	1.000	-	-	36.300
Huelva	-	100	400	-	1.050	700	350	1.100	2.000	-	-	2.800	-	-	-	-	8.500
Sevilla	250	4.250	4.000	1.500	38.000	20.000	1.000	7.000	8.000	-	2.000	4.000	-	25.500	2.000	150	123.650
Totaal	500	7.900	10.300	5.000	81.000	23.150	3.850	12.450	38.550	200	21.650	12.550	-	28.700	15.250	22.850	347.450
Totaal- Genaal	5.400	310.700	236.400	24.600	873.600	197.650	22.750	117.650	99.200	90.400	211.650	32.650	93.150	28.700	41.350	144.700	2.630.550

BIJLAGE 39

DERDE LANDEN: CANARISCHE EILANDEN

PRODUKT : TOMATEN

INHOUD : Geëxporteerde hoeveelheden (x 1.000 kg) naar bestemmingslanden in de jaren 1969/1970 - 1973/1974

Landen	Campagne 1969-70		Campagne 1970-71		Campagne 1971-72		Campagne 1972-73		Campagne 1973-74	
	ton	%	ton	%	ton	%	ton	%	ton	%
BR-Duitsland	5.324	3,8	1.673	1,2	571	0,4	463	0,3	326	0,2
België	485	0,4	396	0,3	79	0,1	46	-	20	-
Canada	338	0,2	63	0,0	-	-	212	0,2	50	-
Denemarken	318	0,2	499	0,3	970	0,2	702	0,5	1.099	0,8
Finland	237	0,2	551	0,4	1.021	0,7	761	0,6	389	0,3
Frankrijk	2.146	1,5	2.927	2,0	3.095	2,3	2.203	1,7	2.178	1,6
Nederland	33.471	23,9	33.485	23,0	33.282	24,6	33.695	26,0	35.898	25,7
Italië	1.736	1,2	1.347	0,9	757	0,5	343	0,3	377	0,3
Noorwegen	1.459	1,0	1.681	1,2	1.739	1,3	1.309	1,0	1.059	0,8
Ver.Koninkrijk	74.698	53,3	80.936	55,7	76.006	56,2	70.387	54,4	75.323	53,9
Zweden	3.158	2,3	5.521	3,8	7.129	5,3	6.978	5,4	7.448	5,3
Zwitserland	70	0,1	114	0,1	3	0,0	5	-	-	-
Overige landen	177	0,1	140	0,1	95	0,1	72	0,1	29	-
Totaal export	123.615	88,2	129.333	89,0	124.747	92,2	117.176	90,5	124.196	88,9
Spanje	16.570	11,8	15.987	11,0	10.513	7,8	12.286	9,5	15.574	11,1
Totaal	140.185	100,0	145.320	100,0	135.260	100,0	129.462	100,0	139.770	100,0

DERDE LANDEN: SPANJE

PRODUKT : TOMATEN

INHOUD : Geëxporteerde hoeveelheden (x 1.000 kg) naar bestemmingslanden in de jaren 1969/1970 - 1973/1974

Landen	Campagne 1969-70		Campagne 1970-71		Campagne 1971-72		Campagne 1972-73		Campagne 1973-74	
	ton	%	ton	%	ton	%	ton	%	ton	%
BR-Duitsland	15.538	22,5	15.493	20,7	14.996	19,9	16.380	21,9	10.843	16,8
Oostenrijk	12	0,0	10	0,0	22	0,0	-	-	-	-
België	61	0,1	60	0,1	94	0,1	32	0,0	88	0,1
Canada	118	0,2	350	0,5	-	-	106	0,1	19	0,0
Denemarken	567	0,8	756	1,0	759	1,0	469	0,6	496	0,8
Finland	353	0,6	551	0,8	510	0,7	629	0,8	659	1,0
Frankrijk	12.257	17,7	14.142	18,9	15.659	20,8	18.748	25,1	18.188	28,2
Nederland	529	0,8	1.975	2,6	2.382	3,2	4.667	6,3	1.433	2,2
Ierland	409	0,6	298	0,4	193	0,3	126	0,2	53	0,1
Italië	2.401	3,4	1.493	2,0	1.927	2,5	2.673	3,6	1.796	2,8
Noorwegen	1.013	1,4	835	1,1	949	1,3	675	0,9	1.157	1,8
Ver.Koninkrijk	26.779	38,7	32.332	43,2	30.566	40,6	23.606	31,6	24.180	37,5
Zweden	4.667	6,8	4.245	5,7	4.147	5,5	3.206	4,4	3.046	4,7
Zwitserland	4.253	6,2	2.282	3,0	3.143	4,1	3.314	4,5	2.499	3,9
Overige landen	82	0,2	-	-	-	-	1	0,0	62	0,1
Totaal	69.039	100,0	74.822	100,0	75.347	100,0	74.641	100,0	64.519	100,0

BIJLAGE 40

DERDE LANDEN: CANARISCHE EILANDEN

PRODUKT : KOMKOMMERS

INHOUD : Geëxporteerde hoeveelheden (x 1.000 kg) naar bestemmingslanden in de jaren 1970/1971 - 1973/1974

Landen	Campagne 1970-71		Campagne 1971-72		Campagne 1972-73		Campagne 1973-74	
	ton	%	ton	%	ton	%	ton	%
BR-Duitsland	1.086	4,4	630	2,6	44	0,1	14	0,0
België	6	0,0	3	0,0	-	-	-	-
Denemarken	0	0,0	6	0,0	5	0,0	9	0,0
Finland	69	0,3	355	1,5	319	1,1	112	0,3
Frankrijk	674	2,7	603	2,5	689	2,3	433	1,4
Nederland	10.220	41,5	10.561	43,2	14.983	50,2	17.792	52,9
Italië	38	0,2	34	0,1	18	0,0	3	0,0
Noorwegen	737	3,0	837	3,4	1.028	3,5	1.111	3,4
Portugal	3	0,0	2	0,0	6	0,0	5	0,0
Ver.Koninkrijk	10.400	42,3	10.104	41,4	11.596	39,0	12.793	38,1
Zweden	714	2,9	830	3,4	675	2,3	773	2,3
Overige landen	21	0,1	6	0,0	4	0,0	9	0,0
Totaal export	23.977	97,4	23.971	98,1	29.367	98,5	33.054	98,4
Spanje	629	2,6	459	1,9	427	1,5	533	1,6
Totaal	24.606	100,0	24.430	100,0	29.794	100,0	33.587	100,0

DERDE LANDEN: SPANJE

PRODUKT : PERZIKEN

INHOUD : Geëxporteerde hoeveelheden (x 1.000 kg) naar bestemmingslanden in de jaren 1971 t/m 1973

Landen	Campagne 1971		Campagne 1972		Campagne 1973	
	ton	%	ton	%	ton	%
BR-Duitsland	679	14,3	2.885	21,9	3.719	22,8
Oostenrijk	-	-	-	-	85	0,5
België	214	4,5	426	3,2	756	4,6
Brazilië	16	0,4	47	0,4	58	0,4
Denemarken	95	2,0	89	0,7	148	0,9
Frankrijk	894	18,8	4.335	32,9	5.593	34,4
Nederland	125	2,6	441	3,3	458	2,8
Ierland	-	-	66	0,5	40	0,3
Italië	-	-	7	0,0	80	0,5
Noorwegen	-	-	25	0,2	33	0,2
Ver.Koninkrijk	2.466	51,9	3.749	28,4	4.190	25,7
Zweden	143	3,0	234	1,8	425	2,6
Zwitserland	117	2,5	866	6,6	691	4,3
Overige landen	1	0,0	15	0,1	6	0,0
Totaal	4.750	100,0	13.185	100,0	16.282	100,0

BIJLAGE 41

Tabel : A 2

DERDE LAND : ARGENTINIË

PRODUKT : 12 FRUITSOORTEN

INHOUD : Exporthoeveelheden vers fruit soorten

Geëxporteerde vers fruitsoorten

Produkt	1969 ^x in kisten	1970 ^x in kisten	1971 ^x in kisten	1972 ^x in kisten	1973 ^x in kisten	1974 ^{xx} in kisten
Appelen	11.007.806	9.339.281	9.765.976	11.213.323	3.202.292	12.594.000
Sinaasappelen	44.280	53.424	740.874	1.103.446	1.581.277	1.409.841
Grape-fruits	1.536	3.607	225.702	661.996	743.578	1.179.312
Peren	1.788.642	1.759.873	1.260.695	1.646.293	544.926	1.525.462
Citroenen	-	2.715	37.093	212.249	321.294	423.036
Pruimen	215.971	214.518	230.879	260.153	180.610	193.406
Druiven	573.482	506.523	320.879	334.537	78.569	106.542
Kersen	6.028	4.955	20.753	680	15.777	9.000
Perziken	1.600	1.856	6.190	2.800	9.417	1.400
Mandarijnen	488	1.293	22.404	112.245	4.563	2.323
Meloenen	6.942	22.903	17.028	5.950	1.260	1.386
Abrikozen	-	-	-	-	200	-
Totaal	13.646.775	11.910.948	12.648.388	15.553.672	6.683.763	17.445.707

Netto gewicht appels en peren 21,5 kg per kist

Netto gewicht citroenen, sinaasappels, grapefruit en mandarijnen 19,5 kg per kist

^xBron: Gabriel en Cia SRL 1973^{xx}Bron: Corporacion Fruticola Argentina, december 1974

BIJLAGE 42

Tabel : A 5

DERDE LAND : ARGENTINIË

PRODUKT : KISTEN VERS FRUIT

INHOUD : Exporthoeveelheden naar belangrijkste exportplaatsen

Plaatsen	1969 [*] in kisten	1970 [*] in kisten	1971 [*] in kisten	1972 [*] in kisten	1973 [*] in kisten	1974 ^{**} in kisten
Buenos Aires per boot	4.484.058	2.661.200	2.989.130	4.404.061	3.362.483	4.651.298
Bahía Blanca per boot	7.440.018	6.915.332	6.800.720	6.265.508	207.285	5.432.028
Paso de Los Libres per vrachtwagen	1.436.453	2.140.746	2.556.299	4.475.389	2.887.880	7.362.386
Overige per spoor, per auto of per vliegtuig	286.246	193.670	302.239	408.714	226.115	

^{*}Bron: Gabriel en Cia. S.R.L. 1973

^{**}Bron: Corporacion Fruticola Argentina, december 1974

BILAGE 53
Tabel
DERDE LAND : ARGENTINIË
PRODUKT : APPELS, PEREN, CITROENEN EN SINAASAPPELS
INHOUD : Exporthoeveelheid van vers fruit naar bestemmingslanden

Landen	Appelen in kisten		Peren in kisten		Citroenen in kisten		Sinaasappels in kisten		Totaal* in kisten		Totaal in %	
	1973	1974	1973	1974	1973	1974	1973	1974	1973	1974	1973	1974
Brazilië	2.214.213	7.782.785	493.741	925.397	-	-	-	-	2.892.586	8.966.097	44,4	61,5
FEC	716.485	3.927.754	16.323	372.960	256.189	287.956	1.338.765	1.358.141	3.009.092	6.539.741	46,6	37,4
Ned. Antillen	425.735	1.580.851	-	167.891	96.233	94.694	669.472	555.107	1.359.369	3.171.966	20,6	18,1
Frankrijk	-	38.209	-	50.913	135.926	148.053	478.340	468.586	971.256	1.127.018	14,7	6,5
Duitsland (BRD)	286.589	1.198.106	16.323	70.690	11.817	9.599	96.795	91.500	489.753	1.521.868	7,6	8,7
België	-	5.000	-	-	-	1.500	-	9.500	-	18.500	0,1	0,1
Groot Britannië	4.660	86.229	-	2.000	23.213	33.300	96.088	235.448	234.571	542.218	3,6	3,1
Ierland	-	30.000	-	-	-	-	-	-	-	30.000	0,2	0,2
Zweden	92.398	682.829	6.000	104.213	7.303	10.707	500	41.500	138.770	884.252	2,1	5,2
Noorwegen	123.853	391.397	-	10.267	-	-	-	6.700	123.858	406.864	1,8	2,3
Polen	-	-	-	-	47.000	115.273	-	-	47.000	116.273	-	-
Venezuela	-	148.188	26.104	57.625	-	-	-	-	43.764	218.973	-	-
Nieuw-Zeeland	-	-	-	-	-	-	37.966	-	37.966	-	-	-
Finland	31.860	212.823	-	-	-	-	-	500	33.860	226.823	-	-
Bolivia	17.592	-	90	-	-	9.000	-	-	17.672	128.172	2,9	4,5
Italië	-	20.368	-	92.366	-	-	-	-	5.143	-	-	-
Hongkong	600	-	100	-	-	-	-	-	4.000	-	-	-
Paraguay	-	-	-	-	-	-	-	-	700	-	-	-
U.S.A.	-	25.614	300	53.120	-	-	-	-	503	78.734	-	-
Canada	-	3.600	-	2.050	-	-	2	-	6	5.650	-	-
Columbia	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Spanje	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Chili	-	-	-	-	1.341	-	-	-	146.080	-	-	-
Costa Rica	15.000	-	-	-	-	-	-	-	-	15.000	-	-
Feender	1.500	-	-	-	-	-	-	-	-	1.500	-	-
Liberia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	3.187.117	12.594.000	542.848	1.525.462	323.833	423.036	1.522.783	1.469.841	6.599.255	17.446.707	100%	100%

* De totaalcolommen bevatten de genoemde en de volgende geprojecteerde fruitsoorten: druiven, pruimen, meloenen, perziken, kersen, abrikozen, mandarijnen en grapefruit

Netto gewicht appels en peren 21,5 kg per kist
Netto gewicht citroenen, sinaasappels en grapefruit 19,5 kg per kg per kist

Bron: Corporación Frutícola Argentina december 1973
Corporación Frutícola Argentina december 1974

BIJLAGE 44

Tabel : Br 5

DERDE LANDE: Brazilië

PRODUKT : Sinaasappelen

INHOUD : Uitvoer ingedeeld naar landen in tonnen en percentages over 1970 t/m 1973

Landen	1970		1971		1972		1973	
	ton	%	ton	%	ton	%	ton	%
Totaal	51.054	100	66.874	100	66.153	100	40.821	100
EEG	42.777	83,8	50.580	75,6	55.396	83,7	31.829	78
Nederland	9.084	17,8	18.663	27,9	30.273	45,7	16.800	41,2
Ver. Koninkrijk	13.365	26,2	16.826	25,2	16.599	25	8.244	20,2
West-Duitsland	10.851	21,3	8.691	13	4.141	6,3	5.751	14,1
Frankrijk	7.001	13,7	3.038	4,5	3.553	5,4	1.034	2,5
België	-	-	1.232	1,8	830	1,3	-	-
Denemarken	219	0,4	717	1,1	-	-	-	-
Ierland	2.257	4,4	1.413	2,1	-	-	-	-
Overige landen	8.277	16,2	15.294	22,9	10.757	16,3	8.992	22
Oost-Duitsland	1.593	3,1	8.692	13	3.600	5,4	4.230	10,4
Oostenrijk	-	-	888	1,3	-	-	-	-
Canada	1.441	2,8	2.398	3,6	1.330	2	630	1,5
Finland	2.068	4	1.802	2,7	1.863	2,8	1.470	3,6
Hong Kong	899	1,8	250	0,4	341	0,5	172	0,4
Noorwegen	93	-	1.033	1,5	298	0,4	116	0,3
Senegal	1.225	2,4	183	0,3	-	-	-	-
Zweden	817	1,6	205	0,3	262	0,4	40	-
Zwitserland	-	-	808	1,2	-	-	-	-
Hongarije	-	-	35	-	-	-	-	-
Ned. Antillen	44	-	-	-	42	-	96	-
Tjechoslowakije	-	-	-	-	3.012	4,6	1.803	4,4
Singapore	88	-	-	-	9	-	-	-
IJsland	9	-	-	-	-	-	10	-
Polen	-	-	-	-	-	-	425	1

Tabel : Br 1

DERDE LANDE: BRAZILIË

PRODUKT : SINAASAPPELEN

INHOUD : Productie in tonnen en percentages per deelstaat in de jaren 1970, 1971 en 1973

Deelstaat	1970 1)		1971 2)		1973 3)	
	x 1.000 ton	%	x 1.000 ton	%	x 1.000 ton	%
Totaal	3.099	100	3.260	100	4.294	100
São Paulo	1.383	44,6	1.575	48,4	2.840	66,2
Minas Gerais	342	11,0	350	10,7	443	10,3
Rio de Janeiro	398	12,9	399	12,2	250	5,8
Rio Grande do Sul	231	7,4	234	7,2	201	4,7
Paraná	142	4,6	140	4,3	96	2,2
Overige	603	19,5	562	17,2	464	10,8

1) gegevens van het Ministerie van Landbouw

2) voorlopige gegevens van het IBGE

3) F.A.O. vol 28-1, Production Yearbook 1974 onofficieel gegeven productie Brazilië 1973: 2.800.000 ton

BIJLAGE 45

Tabel: C1

DERDE LAND: CHILI

PRODUKT: APPELS

INHOUD : De ontwikkeling van de export van appels naar de belangrijkste landen van bestemming.
1970 - 1974.

Bestemmingen	1970		1971		1972		1973		1974	
	x1000 kg	%	x1000 kg	%	x1000 kg	%	x1000 kg	%	x1000 kg	%
Totale export	18899	100	27962	100	23906	100	24545	100	29203	100
EEG-landen	6777	36	8231	29	10433	44	6508	27	11094	38
w.v. Nederland	1627	9	2349	8	5240	23	6068	25	7498	26
W. Duitsland	5123	27	5882	21	5193	22	440	2	2006	7
Engeland	27		-		-		-		1480	5
Ierland	-		-		-		-		110	
Overige Europese landen	1624	9	3461	12	1671	7	1966	8	552	2
w.v. O. Duitsland	-		1262	5	1320	6	1139	5	-	
Zweden	1624	9	2116	7	342	1	717	3	508	2
Noorwegen	-		83		9		-		-	
Finland	-		-		-		110		44	
Zuid-Amerika	10487	55	16251	58	11777	49	16071	65	17427	60
w.v. Columbia	2845	15	6572	23	7818	32	3823	16	9363	32
Peru	5595	30	5072	18	3064	13	-		-	
Venezuela	1281	6	3950	14	500	2	1110	4	6158	21
Brazilië	15		59		22		10872	44	296	1
Overige landen	750	4	596	2	374	2	266	1	1611	6
USA en Canada	12		21		24		-		129	

BIJLAGE 46

Tabel

: A 6

DERDE LAND : AUSTRALIË

PRODUKT : APPELS IN PEREN

INHOUD : Exporthoeveelheden naar bestemmingslanden ingedeeld

APPELS*

Destinations	1969	%	1970	%	1971	%	1972	%	1973	%	1974	%	1975	%
Britain	3.886.892	51,5	3.699.782	52,9	3.730.893	47,3	2.968.443	55,7	2.614.088	41,3	1.791.803	43,2	1.807.121	41,3
Ireland	187.052	2,5	176.269	2,5	143.451	1,8	110.307	2,1	53.804	0,8	-	-	-	-
Germany	1.438.801	19,0	1.003.421	14,3	1.169.086	14,8	278.759	5,2	1.359.850	19,3	492.226	11,9	604.603	13,8
Sweden	471.482	6,2	563.901	8,1	533.343	6,8	443.091	8,3	677.358	9,6	428.046	10,3	342.439	7,8
Norway	1.350	-	10.235	0,1	-	-	-	-	86.350	1,2	-	-	16.985	0,4
Belgium	-	-	2.608	-	82.616	0,8	5.511	-	88.062	1,2	27.532	0,7	50.901	1,2
Holland	123.289	1,6	102.095	1,5	369.272	4,7	25.724	0,5	604.168	8,6	132.580	3,2	259.256	5,9
Denmark	86.761	1,1	71.347	1,0	67.533	0,9	58.089	1,1	91.287	1,3	50.497	1,2	68.705	1,6
France	168.510	2,1	146.903	2,1	180.982	2,3	148.499	2,7	171.159	2,4	230.826	5,6	231.038	5,3
									21.847	3,1	-	-	10.343	0,2
Total Europe	2.487.245	32,7	2.676.779	29,7	2.526.283	32,1	1.066.980	20,0	3.154.485	44,7	1.361.707	32,8	1.584.270	36,2
Total Britain/Europe	6.354.137	84,1	5.776.561	82,6	6.267.176	79,4	4.035.423	75,7	5.768.573	81,8	3.153.510	76,0	3.391.391	77,4
U.S.A.	56.397	-	104.889	-	296.670	-	197.001	-	82.350	-	86.313	-	96.892	-
Canada	71.647	-	69.350	-	91.643	-	-	-	469	-	-	-	4.051	-
Panama/Venezuela	-	-	-	-	15.609	-	-	-	94.572	-	-	-	-	-
Egypt/Aden	2.010	-	3.250	-	-	-	-	-	7.473	-	3.600	-	-	-
Persian Gulf	29.154	-	70.868	-	73.438	-	34.747	-	11.343	-	89.862	-	156.815	-
Ceylon	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
India/Pakistan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Thailand	9.994	-	3.834	-	180	-	-	-	461	-	-	-	3.634	-
Philippines	108.866	-	16.606	-	-	-	-	-	-	-	9.814	-	-	-
Singapore	560.496	-	591.243	-	696.718	-	557.385	-	602.405	-	461.900	-	443.772	-
Malaysia	60.510	-	58.986	-	53.048	-	52.885	-	54.275	-	43.860	-	33.059	-
Hong Kong	177.472	-	167.180	-	224.974	-	242.054	-	249.788	-	157.928	-	130.166	-
Mauritius	6.303	-	21.297	-	16.526	-	11.326	-	10.463	-	1.886	-	2.519	-
East Africa	39.185	-	53.268	-	27.522	-	34.796	-	6.818	-	150	-	13.631	-
West Africa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indonesia	3.219	-	8.869	-	48.470	-	77.354	-	85.692	-	107.618	-	59.251	-
Pacific Islands (incl. New Guinea)	60.128	-	47.584	-	66.467	-	86.955	-	76.652	-	33.012	-	43.949	-
Miscellaneous (incl. Christmas Isles and Saigon and Burma)	10.937	-	1.838	-	1.020	-	1.323	-	1.510	-	987	-	749	-
Total Other Destinations	1.196.320	15,9	1.219.062	17,4	1.624.289	20,6	1.296.826	24,3	1.284.781	18,2	998.430	24,0	987.489	22,6
GRAND TOTAL	7.552.457	100	6.995.623	100	7.891.465	100	5.331.249	100	7.053.354	100	4.151.940	100	4.378.880	100

Bron: Australian Apple and Pear Corporation

Inhoud: 19 kg appels per doos
20,4 kg peren per doos

BILJAGE 47

Tabel : A 7

DERDE LAND : AUSTRALIË

PRODUKT : APPELS EN PEREN

INHOUD : Exporthoeveelheden naar uitgangs- en bestemmingshavens in 1974

APPELS*

Leading Ports	Container Ports Britain	Hull	Sheerness/ London	Liverpool	Cardiff	Dublin	German Ports	Belgium Ports	Dutch Ports	Swedish Ports	Oslo	Helsinki	Copenhagen	French Ports	Total
Hobart/Port Huon	-	107.262	521.511	-	373.059	-	350.695	-	50.691	413.765	-	50.497	230.326	-	2.098.296
Beauty Point	-	-	49.832	-	117.607	-	90.321	-	17.260	-	-	-	-	-	275.120
Brisbane	19.666	-	-	-	-	-	2.590	-	1.036	-	-	-	-	-	23.282
Fremantle	383.961	-	-	-	-	-	33.081	27.532	19.738	14.291	-	-	-	-	478.603
Burbury	-	-	159.593	-	59.282	-	15.539	-	43.865	-	-	-	-	-	278.209
Total	403.617	107.262	730.976	-	549.948	-	492.226	27.532	132.580	428.046	-	50.497	230.326	-	3.153.510

PEREN*

Hobart/Port Huon	-	17.695	27.007	-	50.171	-	27.726	-	-	-	-	-	-	-	122.599
Beauty Point	-	-	-	-	31.913	-	7.810	-	-	-	-	-	-	-	39.723
Melbourne	209.621	-	-	-	-	-	15.160	180.424	153.380	136.380	38.838	3.045	-	59.677	786.475
Total	209.621	17.695	27.007	-	82.084	-	50.896	180.424	153.330	136.380	28.838	3.045	-	59.677	948.797

* in dozen

Inhoud: 19 kg appels per doos
20,4 kg peren per doos

Bron: Australian Apple and Pear Corporation

SLIJCE 48

Tabel : A 8

DERDE LAND : AUSTRALIË

PRODUKT : APPELS EN PEREN

INHOUD : Exporthoeveelheid bestemming per maand in 1974

APPELS^M:

Months	Container Ports Britain	Italy	Sheerness/ London	Liverpool	Cardiff	Dublin	German Ports	Belgium Ports	Dutch Ports	Swedish Ports	Oslo	Helsinki	Copenhagen	French Ports	Total
April	36.316	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36.316
May	192.990	-	157.343	-	223.549	-	74.836	6.748	35.975	248.824	-	-	148.815	-	1.089.080
June	73.821	107.262	245.828	-	192.098	-	181.780	18.706	22.948	86.509	-	-	47.174	-	976.126
July	100.490	-	327.805	-	134.301	-	235.610	2.078	73.657	92.713	-	50.497	34.837	-	1.051.988
Total	403.617	107.262	730.976	-	549.948	-	492.226	27.532	132.580	428.046	-	50.497	230.826	-	3.153.510

PEREN^M:

April	8.696	-	-	-	-	-	2.608	53.339	35.659	7.117	6.024	-	-	13.190	126.633
May	55.712	-	16.961	-	39.730	-	25.882	69.066	106.947	41.355	-	-	-	32.742	388.395
June	21.478	17.695	10.046	-	42.354	-	18.929	12.579	-	45.737	11.567	-	-	13.746	194.130
July	123.735	-	-	-	-	-	3.277	45.440	10.724	42.171	11.247	3.045	-	-	239.639
Total	209.621	17.695	27.007	-	82.084	-	50.696	180.424	153.330	136.380	28.838	3.045	-	59.677	948.797

^M in dozen

Inhoud: 19 kg appels per doos
20,4 kg peren per doos

Bron: Australian Apple and Pear Corporation

APPELS*

	Hobart/ Port Huon	Beauty Point	Sydney	Brisbane	Melbourne	Adelaide	Fremantle	Bunbury	Total
March	-	70.717	-	-	-	-	36.316	-	107.033
April	628.226	67.902	-	-	-	-	232.392	157.745	1.086.265
May	1.246.163	136.501	-	23.282	-	-	199.833	120.464	1.726.243
June	223.907	-	-	-	-	-	10.062	-	233.969
Total	2.098.296	275.120	-	23.282	-	-	478.603	278.209	3.153.510

PEREN*

February	-	-	-	-	29.812	-	-	-	29.812
March	-	12.274	-	-	194.872	-	-	-	207.146
April	61.024	27.449	-	-	274.350	-	-	-	362.823
May	61.575	-	-	-	217.431	-	-	-	279.006
June	-	-	-	-	70.010	-	-	-	70.010
Total	122.599	39.723	-	-	786.475	-	-	-	948.797

Bron: Australian Apple and Pear Corporation

* in dozen

Inhoud: 19 kg appels per doos
20,4 kg peren per doos

BIJLAGE 50

Tabel : A 10

OPRDE LAND : AUSTRALIË

PRODUKT : APPELS EN PEREN

INHOUD : Methoden van leveringsvoorwaarden naar exporthoeveelheden en percentages voor Groot Brittannië

APPELS^x :

	Quantity	Sold Forward	Sold Afloat	Free Consignment	Guaranteed Advance
1968	3.272.749	10%	7%	18%	65%
1969	3.886.892	26%	10%	16%	48%
1970	3.699.782	35%	9%	14%	42%
1971	3.730.893	3%	9%	10%	78%
1972	2.968.443	2%	5%	8%	85%
1973	2.614.088	9%	7%	7%	77%

PEREN^x :

1968	760.260	5%	8%	49%	38%
1969	409.331	19%	12%	27%	42%
1970	714.512	6%	3%	42%	49%
1971	462.129	14%	14%	31%	41%
1972	519.078	2%	2%	56%	40%
1973	303.528	47%	5%	15%	33%

Bron: Australian Apple and Pear Corporation

^x in dozen

Inhoud: 19 kg appels per doos
20,4 kg peren per doos

DERDE LAND : AUSTRALIE
 PRODUKT : APPELS EN PEREN
 INHOUD : Produktgegevens van appels en peren

APPELS^x:

	New South Wales	Victoria	Queensland	South Australia	Western Australia	Tasmania	Aust. Capital Territory	Total
1964	3.329.000	3.299.000	1.481.000	1.341.000	1.287.000	8.545.000	(A)	19.285.000
1965	2.988.000	4.394.000	1.324.000	1.625.000	2.355.000	6.207.000	(A)	18.897.000
1966	2.924.000	4.206.000	1.375.000	1.308.000	1.603.000	8.364.000	(A)	19.783.000
1967	3.329.000	4.357.000	1.496.000	1.544.000	2.387.000	6.301.000	3.000	19.418.000
1968	3.287.000	3.875.000	1.071.000	1.378.000	2.060.000	7.943.000	1.000	19.615.000
1969	3.701.000	4.858.000	2.043.000	1.561.000	2.870.000	7.138.000	3.000	22.174.000
1970	4.100.000	5.331.000	1.250.000	1.561.000	2.610.000	7.400.000	7.000	22.259.000
1971	4.016.000	5.079.000	2.025.000	1.583.000	3.156.000	7.373.000	6.000	23.238.000
1972	3.640.000	3.629.000	1.839.000	1.177.000	2.750.000	5.873.000	5.000	18.913.000
1973	5.733.000	4.770.000	1.976.000	1.466.000	2.960.000	7.024.000	6.000	23.935.000
1974 (est.)	4.576.000	2.638.000	1.800.000	850.000	2.985.000	5.739.000	-	18.558.000

(A) Included in total

PEREN^x:

1964	727.000	4.772.000	113.000	523.000	156.000	625.000	(A)	6.916.000
1965	557.000	4.026.000	82.000	574.000	191.000	490.000	(A)	5.920.000
1966	576.000	5.454.000	107.000	509.000	190.000	650.000	(A)	7.486.000
1967	667.000	4.701.000	101.000	530.000	154.000	404.000	(A)	6.557.000
1968	582.000	5.342.000	125.000	610.000	182.000	511.000	-	7.351.000
1969	649.000	3.420.000	128.000	405.000	191.000	451.000	-	5.244.000
1970	816.000	7.044.000	119.000	644.000	212.000	496.000	-	9.331.000
1971	736.000	7.061.000	172.000	649.000	177.000	397.000	-	9.132.000
1972	687.000	7.144.000	192.000	486.000	222.000	296.000	-	9.027.000
1973	740.000	6.013.000	187.000	513.000	227.000	302.000	(A)	7.992.000
1974 (est.)	940.000	5.820.000	180.000	575.000	205.000	289.000	-	7.989.000

(A) Included in total

NOTE: The source of information for the figures for 1964-1972 inclusive is the Commonwealth Statistician, 1973 Commonwealth Statistician and New South Wales Department of Agriculture. The figures for 1974 are estimates submitted by the several States Departments of Agriculture.

x in dozen

Inhoud: 19 kg appels per doos
 20,4 kg peren per doos

Bron: Australian Apple and Pear Corporation

BIJLAGE 52

DERDE LANDEN: NIEUW-ZEELAND

PRODUKT : APPELS

INHOUD : Produktiegebieden, productie, export en exportbestemmingen

Variëteit	Hawkes Bay	Nelson	Andere districten	Totaal
	x 1.000 bushel kisten			
Granny Smith	928	499	365	1.792
Sturmer Pippin	209	652	193	1.054
Golden Delicious	182	396	101	679
Delicious	102	304	157	563
Red Delicious	230	93	66	389
Jonathan	11	310	66	387
Dougherty	125	98	32	255
Cox's Orange	65	243	61	369
Richared	69	27	26	122
Gravenstein	10	102	10	122
Andere	142	126	165	433
Totaal appels (1973)	2.073 (34%)	2.850 (46%)	1.242 (20%)	6.165 (100%)

	Appelproductie	Export
	x 1.000 kg	
1969	107.000	42.000
1970	134.000	55.000
1971	117.000	52.000
1972	151.000	59.000
1973	143.000	67.000
1974	170.000	61.000

Bestemming van de export naar West-Europese landen in 1973 en 1974

	1973		1974	
	bushels	%	bushels	%
Totaal West-Europa	3.078.385	100	2.516.000	100
w.v. naar				
Verenigd Koninkrijk	1.415.786	46	1.012.000	40
West-Duitsland	483.877	16	415.000	16
België	441.284	14	370.000	15
Nederland	227.883	7	103.000	4
Frankrijk	8.819	-	81.000	3
Zwitserland	29.041	1	9.000	-
Oostenrijk	-	-	23.000	1
Denemarken	42.418	1	21.000	1
Zweden	204.470	7	247.000	10
Noorwegen	89.808	3	97.000	4
Finland	34.782	1	51.000	2
Ierland	96.368	3	83.000	3
Gibraltar	549	-	1.000	-
IJsland	3.300	-	3.000	-

Bron: New-Zealand Apple and Pear Marketing Board, FAO, OECD, New-Zealand Official Yearbook

BIJLAGE 53

Tabel : 2A 1

DERDE LANDEN: ZUID-AFRIKA

PRODUKT : APPELS

INHOUD : Export bestemmingen

	1971		1973/74	
	in dozen (20 hg)	%	in dozen (20 hg)	%
Totaal	6.957.824	100	8.024.187	100
EEG-lidstaten (9)	6.074.020	87,3	6.668.141	82,8
Ver.Koninkrijk	3.241.259	46,6	3.165.036	39,4
Ierland	124.885	1,8	114.825	1,4
België	1.215.538	17,5	1.235.744	15,4
Nederland	308.522	4,4	477.786	5,9
Denemarken	82.198	1,2	190.374	2,3
West-Duitsland	1.075.118	15,4	1.422.778	17,7
Frankrijk	26.500	0,4	61.598	0,7
Italië	-	-	-	-
Zweden	336.390	4,8	518.832	6,4
Noorwegen	64.284	0,9	75.295	0,9
Finland	53.049	0,8	83.500	1,4
Zwitserland	64.370	0,9	44.198	0,5
Overige landen	365.711	5,3	499.486	6,2
Oostenrijk			138.974	1,9
IJsland			3.205	.
USA			158.096	1,9
Canada			199.211	2,4

Bronnen: voor 1971, International Fruitworld, 2-1972

voor 1973/74, Annual Report Deciduous Fruit Board 1974

BIJLAGE 54

DERDE LANDEN: USA

PRODUKT : SINAASAPPELEN, CITROENEN EN APPELS

INHOUD : Export en exportbestemmingen in 1970/71 - 1972/73

	1970/71		1971/72		1972/73	
	x 1.000 kg	%	x 1.000 kg	%	x 1.000 kg	%
Sinaasappelen						
Totale export USA	249.000	100	306.000	100	282.000	100
w.v. Europa	38.000	15	48.000	16	39.000	14
Canada	147.000	59	163.000	53	139.000	49
Hongkong	45.300	18	64.800	21	76.800	27
Japan	7.000	3	16.400	5	16.100	6

Citroenen						
Totale export USA	132.827	100	156.648	100	198.568	100
w.v. Europa	52.020	39	57.433	36	76.359	38
Canada	15.685	12	14.651	9	20.650	10
Japan	60.467	45	80.841	52	92.527	47

Appels						
Totale export USA	45.700	100	53.400	100	65.800	100
w.v. Europa	9.900	22	10.200	19	19.800	30
Latijns Amerika	9.500	21	8.500	16	11.500	17
Canada	19.800	43	26.300	49	25.700	39
Hongkong	3.450	8	5.470	10	4.610	7

BIJLAGE 55

INHOUD: EEG-verordening 1035/72. Titel IV. Regeling van het handelsverkeer met derde landen (tekst van de verordening zoals geldend op de sluitingsdatum van het onderzoek = mei 1976)

TITEL IV

Regeling van het handelsverkeer met derde landen

Artikel 22

1. Behoudens andersluidende communautaire bepalingen of afwijkingen, waartoe door de Raad, op voorstel van de Commissie en volgens de stemprocedure van artikel 43, lid 2, van het Verdrag, is het verboden om bij invoer van de in artikel 1 bedoelde produkten uit derde landen:
  - enige heffing van gelijke werking als een douanerecht toe te passen,
  - enige kwantitatieve beperking of maatregel van gelijke werking toe te passen.

Voor de in de lijst van bijlage III genoemde produkten echter en onverminderd het bepaalde in lid 2, tweede alinea, is het bepaalde in de vorige alinea, tweede streepje, niet van toepassing gedurende de in diezelfde bijlage vastgestelde perioden.

2. De Raad beslist op voorstel van de Commissie volgens de stemprocedure van het Verdrag vóór 1 januari 1973, onder welke omstandigheden het, in lid 1, tweede streepje, genoemde verbod tot de in bijlage III genoemde produkten wordt uitgebreid gedurende de in die bijlage vastgestelde perioden.

Tot de inwerkingtreding van de maatregelen waartoe krachtens de vorige alinea wordt besloten, kunnen de Lid-Staten geen andere kwantitatieve beperkingen of maatregelen van gelijke werking toepassen dan die welke zij tijdens het aan 1 januari 1970 voorafgaande verkoopseizoen toepasten, zonder dat zij daaraan evenwel een meer beperkend karakter mogen geven.

De Lid-Staten die voldoen aan de voorwaarden voor de toepassing van de in de tweede alinea bedoelde maatregelen en die voornemens zijn deze maatregelen toe te passen, stellen de Commissie daarvan in kennis vóór de aanvang van het invoerseizoen.

Artikel 23

1. Ten einde verstoringen als gevolg van aanbiedingen uit derde landen tegen abnormale prijzen te voorkomen, worden jaarlijks vóór het begin van het verkoopseizoen referentieprijzen vastgesteld.

Deze prijzen gelden voor de gehele Gemeenschap en worden vastgesteld voor elk verkoopseizoen of voor elk van de perioden waarin dit verkoopseizoen op grond van het prijsverloop volgens de seizoenen kan worden verdeeld.

2. De referentieprijzen worden vastgesteld:
  - op basis van het rekenkundig gemiddelde van de producentenprijzen van elke Lid-Staat, verhoogd met het in lid 4 omschreven bedrag, behalve ten aanzien van sinaasappelen, mandarijnen, satsuma's, clementines, tangerinen en andere soortgelijke hybriden van citrusvruchten en, voor de periode van 1 oktober 1975 tot en met 31 mei 1976, ten aanzien van citroenen;
  - rekening houdend met de gemiddelde ontwikkeling van de basisprijzen en de aankoopprijzen.

Met ingang van het verkoopseizoen 1975/1976 worden evenwel voor sinaasappelen, mandarijnen, satsuma's, clementines, tangerines en andere soortgelijke hybriden van citrusvruchten de referentieprijzen vastgesteld op een peil dat gelijk is aan dat van het voorgaande verkoopseizoen, eventueel aangepast met een percentage dat ten hoogste gelijk is aan het verschil tussen de percentages, waarmee, ten opzichte van het voorgaande verkoopseizoen, de basisprijzen en de aankooprijzen enerzijds en de financiële compensaties bedoeld in Verordening (EEG) nr. 2511/69 anderzijds zijn gewijzigd.

3. De producentenprijzen stemmen overeen met het gemiddelde van de prijzen die tijdens de drie jaren voorafgaande aan de datum van vaststelling van de referentieprijs voor een binnenlands produkt waarvan de handelskenmerken zijn bepaald, op de representatieve markt of markten in de produktiegebieden met de laagste prijzen zijn genoteerd voor de produkten of variëteiten die een aanzienlijk deel uitmaken van de in het gehele jaar of gedurende een deel daarvan in de handel gebrachte produktie en die voldoen aan de eisen van kwaliteitsklasse I en aan bepaalde voorwaarden ten aanzien van de verpakking.

Bij de bepaling van het gemiddelde van de prijzen voor elke representatieve markt, worden de prijzen die uitzonderlijk hoog of uitzonderlijk laag kunnen worden geacht ten opzichte van de op deze markt waargenomen normale schommelingen, buiten beschouwing gelaten.

4. Het in lid 2 bedoelde bedrag, dat forfaitair kan worden berekend, wordt vastgesteld op basis van de vervoerkosten die op de produkten drukken vanaf de produktiegebieden tot de verbruikcentra van de Gemeenschap die representatief zijn voor de verhandeling van binnenlandse en uit derde landen ingevoerde produkten.

Artikel 24

1. Aan de hand van de inlichtingen verstrekt door de Lid-Staten of door haarzelf ingewonnen volgt de Commissie regelmatig het verloop van de gemiddelde prijzen van de uit derde landen ingevoerde produkten op de meest representatieve invoermarkten van de Lid-Staten voor een produkt waarvan de handelskenmerken zijn vastgesteld, en voor elke herkomst.
2. Voor elk van de produkten waarvoor een referentieprijs geldt, wordt elke marktdag voor elke herkomst een invoerprijs berekend op basis van de representatieve prijzen geconstateerd in of teruggebracht tot het stadium van de importeur/groothandelaar.

Als representatief worden beschouwd:

- de prijzen van de produkten van klasse I, voor zover de hoeveelheden van deze klasse ten minste 50% van de totale verhandelde hoeveelheden vertegenwoordigen,
  - de prijzen van de produkten van klasse I, aangevuld, ingeval de produkten van deze klasse minder dan 50% van de totale hoeveelheden vertegenwoordigen, met de ongewijzigd aangehouden prijzen van de produkten van klasse II voor de hoeveelheden die nodig zijn om tot 50% van de totale verhandelde hoeveelheden te komen,
  - de ongewijzigd aangehouden prijzen van de produkten van klasse II, ingeval er geen produkten van klasse I zijn, tenzij wordt besloten op deze prijzen een aanpassingscoëfficiënt toe te passen indien wegens de produktievoorwaarden van de betrokken herkomst, deze produkten uit hoofde van hun kwalitatieve kenmerken normaal en gewoonlijk niet in klasse I in de handel worden gebracht.
3. De invoerprijs voor een bepaalde herkomst is gelijk aan de laagste representatieve prijs of aan het gemiddelde van de laagste representatieve

prijzen, geconstateerd voor ten minste 30% van de hoeveelheden van de betrokken herkomst, die op alle representatieve markten waarvoor noteringen beschikbaar zijn, in de handel zijn gebracht, welke prijs of prijzen vooraf worden vermindert:

- met de rechten van het gemeenschappelijk douanetarief,
- met de eventuele compenserende heffingen,
- met de overige invoerbelastingen, voor zover de invloed hiervan in deze prijzen is inbegrepen.

De in lid 2, derde streepje, bedoelde aanpassingscoëfficiënt wordt toegepast op de prijzen na aftrek van de douanerechten.

4. Ten aanzien van zomerperen gedurende de periode van 1 juli tot en met 31 augustus, alsmede van tomaten, komkommers, tafeldruiven en perziken, worden de prijzen van de communautaire produkten echter eveneens voor de berekening van de invoerprijs in aanmerking genomen wanneer:
- de invoer betrekking heeft op aanzienlijke hoeveelheden,
  - en de op de representatieve invoermarkten in de handel gebrachte hoeveelheden van geen betekenis zijn ten opzichte van de totale invoer.

De Raad stelt op voorstel van de Commissie volgens de stemprocedure van artikel 43, lid 2, van het Verdrag de algemene voorwaarden voor de toepassing van dit lid vast.

Artikel 25

1. Wanneer de invoerprijs van een uit een derde land ingevoerd produkt zich gedurende twee opeenvolgende marktdagen handhaaft op een peil dat ten minste 0,5 rekeneenheid beneden de referentieprijs ligt, wordt, behoudens uitzonderlijke gevallen, een compenserende heffing voor de betrokken herkomst ingesteld. Deze heffing is gelijk aan het verschil tussen de referentieprijs en het rekenkundig gemiddelde van de laatste twee invoerprijzen welke voor deze herkomst bekend zijn, hierna genoemd "gemiddelde invoerprijs". Deze gemiddelde invoerprijs wordt dan elke markttag voor elke herkomst berekend tot de heffing voor deze herkomst wordt afgeschaft.
2. Ingeval voor een zelfde produkt en voor een zelfde periode volgens voorgaande bepalingen een compenserende heffing voor verschillende herkomsten zou moeten worden toegepast, wordt hierop een enkele heffing toegepast, behalve wanneer de invoerprijzen van een of meer van deze herkomsten zich in vergelijking met de voor de andere betrokken herkomsten geconstateerde invoerprijzen op een ongewoon laag peil bewegen. Ingeval een zelfde heffing wordt toegepast ten aanzien van meer landen van herkomst, is het bedrag van deze heffing gelijk aan het verschil tussen de referentieprijs en het rekenkundig gemiddelde van de gemiddelde invoerprijzen welke voor elke betrokken herkomst overeenkomstig lid 1 zijn bepaald.
3. De compenserende heffing, die voor alle Lid-Staten gelijk is, wordt aan de geldende douanerechten toegevoegd.

Artikel 25 bis

1. Wanneer voor een bepaald produkt en een bepaalde herkomst wordt geconstateerd dat gedurende een tijdvak van 5 tot 7 opeenvolgende marktdagen de invoerprijzen afwisselend boven en beneden de referentieprijzen liggen, waarbij de invoerprijzen boven of beneden de referentieprijs zich zelfs binnen een tijdruimte van twee opeenvolgende marktdagen kunnen voordoen zonder dat dit aanleiding heeft gegeven tot toepassing van artikel 25, wordt in afwijking van het bepaalde in dat artikel en op de hierna vermelde

voorwaarden, behoudens in uitzonderlijke gevallen, een compenserende heffing voor de betrokken herkomst ingesteld.

De heffing wordt ingesteld wanneer:

- drie invoerprijzen beneden de referentieprijzen liggen, en
- op voorwaarde dat één van deze invoerprijzen ten minste 0,5 rekeneenheid beneden de referentieprijs ligt.

Deze heffing is gelijk aan het verschil tussen de referentieprijs en de laatst beschikbare invoerprijs die ten minsten 0,5 rekeneenheid beneden de referentieprijs ligt.

2. Artikel 25, lid 2, is niet van toepassing op de heffingen die overeenkomstig lid 1 van het onderhavige artikel zijn ingesteld.
3. De compenserende heffing die overeenkomstig lid 1 van het onderhavige artikel is ingesteld en die voor alle Lid-Staten gelijk is, wordt aan de geldende douanerechten toegevoegd.

Artikel 26

1. De overeenkomstig artikel 25 ingestelde heffing wordt niet gewijzigd zolang:
  - de veranderingen in de elementen voor de berekening daarvan gedurende drie opeenvolgende marktdagen vanaf de daadwerkelijke toepassing van de heffing, niet leiden tot wijziging van het heffingsbedrag met meer dan 1 rekeneenheid,
  - wijziging in de groepering van de herkomsten niet nodig is.

De beslissing tot afschaffing van de heffing wordt voor een bepaalde herkomst genomen, wanneer de invoerprijzen gedurende twee opeenvolgende marktdagen gelegen zijn op een peil dat ten minste gelijk is aan de referentieprijs. Deze beslissing wordt eveneens genomen wanneer de prijsnoteringen voor deze herkomst gedurende zes opeenvolgende werkdagen ontbreken - behoudens toepassing van artikel 24, lid 4 - of wanneer de toepassing van het bepaalde in de eerste alinea, eerste streepje, ertoe zou leiden dat het bedrag van de heffing op nul wordt vastgesteld.

2. De overeenkomstig artikel 25 bis ingestelde heffing wordt gedurende zes dagen toegepast.

Deze heffing mag niet vóór het verstrijken van deze termijn worden afgeschaft, tenzij:

- de toepassing van artikel 25, lid 1, alsmede eventueel van artikel 24, lid 4, leidt tot vaststelling van een nieuwe en hogere compenserende heffing, of
- de invoerprijzen gedurende drie opeenvolgende marktdagen vanaf de daadwerkelijke toepassing van de heffing op een peil liggen dat ten minste gelijk is aan de referentieprijs.

Artikel 27

1. Volgens de procedure van artikel 33 worden vastgesteld:
  - nadere regelen voor de toepassing van de artikelen 23 tot en met 26, met name de criteria voor wijziging van de van kracht zijnde heffingen,
  - de aanpassingscoëfficiënten,
  - de referentieprijzen.
2. Tot invoering, wijziging en intrekking van de heffing wordt besloten volgens de procedure van artikel 33.
In het tijdvak tussen twee bijeenkomsten van het Comité van beheer worden

deze maatregelen echter door de Commissie vastgesteld. In dat geval zijn zij geldig tot de volgens de procedure van artikel 33 eventueel getroffen maatregelen van kracht worden.

Artikel 28

Ten aanzien van de in deze verordening bedoelde produkten, waarvan de rechten in het G.A.T.T. zijn geconsolideerd, ziet de Gemeenschap erop toe dat de compenserende heffing wordt toegepast met inachtneming van de verbintenissen die de Lid-Staten en de Gemeenschap in het kader van het G.A.T.T. hebben aangegaan. Indien de toepassing van deze heffing een actie van andere overeenkomstsluitende partijen in het kader van het G.A.T.T. tot gevolg heeft, besluit de Raad, op basis van een voorstel of een aanbeveling van de Commissie, opgesteld uitgaande van de aldus ontstane situatie, omtrent de volgens de procedure van artikel 113 van het Verdrag te nemen maatregelen. Met name rust op de Raad de taak eventuele besluiten tot deconsolidatie te nemen.

Artikel 29

1. In het handelsverkeer met derde landen kunnen passende maatregelen worden toegepast:

- indien in de Gemeenschap de markt voor een of meer produkten als gevolg van invoer of uitvoer ernstige verstoringen ondergaat of dreigt te ondergaan, welke de doeleinden van artikel 39 van het Verdrag in gevaar kunnen brengen,
- of indien, voor de in bijlage III bis vermelde produkten, de in het kader van de artikelen 18 en 19 verrichte transacties in verband met het uit de markt nemen of het aankopen van een gegeven produkt betrekking hebben op aanzienlijke hoeveelheden.

Deze maatregelen kunnen slechts worden toegepast totdat de verstoring opgeheven of het gevaar ervoor geweken is, respectievelijk de uit de markt genomen of aangekochte hoeveelheden aanzienlijk zijn afgenomen.

De Raad stelt op voorstel van de Commissie volgens de stemprocedure van artikel 43, lid 2, van het Verdrag, nadere regelen voor de toepassing van dit lid vast en bepaalt in welke gevallen en binnen welke grenzen de Lid-Staten conservatoire maatregelen kunnen treffen.

2. Indien de in lid 1 bedoelde situatie zich voordoet, beslist de Commissie op verzoek van een Lid-Staat of op eigen initiatief ter zake van de noodzakelijke maatregelen, die aan de Lid-Staten worden medegedeeld en die onmiddellijk van toepassing zijn. Indien bij de Commissie een dergelijk verzoek van een Lid-Staat wordt ingediend, beslist zij hierover binnen vierentwintig uur na ontvangst van het verzoek.
3. Iedere Lid-Staat kan de maatregel van de Commissie binnen de drie werkdagen volgende op de dag van mededeling daarvan aan de Raad voorleggen. De Raad komt onverwijld bijeen. Hij kan de desbetreffende maatregel van de Commissie volgens de stemprocedure van artikel 43, lid 2, van het Verdrag, wijzigen of vernietigen.

Artikel 30

1. In de mate nodig om een economisch belangrijke uitvoer van de in artikel 1 bedoelde produkten op basis van de prijzen van deze produkten in de internationale handel mogelijk te maken, kan het verschil tussen deze prijzen en de prijzen in de Gemeenschap worden overbrugd door een restitutie bij de uitvoer.

2. De restitutie is gelijk voor de gehele Gemeenschap. Zij kan naar gelang van de bestemming worden gedifferentieerd.

De restitutie wordt toegekend op verzoek van de belanghebbende.

3. De Raad stelt, op voorstel van de Commissie, volgens de stemprocedure van artikel 43, lid 2, van het Verdrag, de algemene voorschriften vast betreffende de toekenning en de vaststelling vooraf van de restituties bij de uitvoer, alsmede de criteria voor de bepaling van het restitutiebedrag.
4. Nadere regelen voor de toepassing van dit artikel worden vastgesteld volgens de procedure van artikel 33. Volgens dezelfde procedure worden periodiek de restituties vastgesteld.
5. Indien hiertoe de noodzaak bestaat, kan de Commissie, op verzoek van een Lid-Staat of op eigen initiatief, de restituties tussentijds wijzigen.

BIJLAGE 56

INHOUD: EEG-verordening 2118/75. Uitvoeringsbepalingen van de regeling inzake referentieprijzen in de sector groenten en fruit (tekst van de verordening zoals geldend op de sluitingsdatum van het onderzoek: mei 1976)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EEG) nr. 1035/72 van de Raad houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector groenten en fruit, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2745/72, inzonderheid op artikel 27, lid 1,

Overwegende dat enerzijds de kenmerken moeten worden vastgesteld van het produkt waarvoor de prijzen moeten worden geconstateerd die dienen als basis voor de vaststelling van de referentieprijz, alsmede het stadium waarin deze prijzen worden geconstateerd en anderzijds het bedrag dat voor de vervoerkosten in aanmerking moet worden genomen;

Overwegende dat de gegevens die de Lid-Staten aan de Commissie moeten mededelen met het oog op de vaststelling van de referentieprijz, nauwkeurig dienen te worden omschreven;

Overwegende dat, om de prijs van het ingevoerde produkt en de referentieprijz te kunnen vergelijken, moet worden bepaald hoe de prijzen van het ingevoerde produkt worden genoteerd en berekend; dat de af te trekken bedragen moeten worden vastgesteld om de prijzen van het ingevoerde produkt te herleiden tot het stadium importeur/groothandelaar wanneer deze prijzen slechts in een later verkoopstadium kunnen worden geconstateerd;

Overwegende dat de lijst moet worden opgesteld van de representatieve invoermarkten waar de prijzen van de ingevoerde produkten moeten worden genoteerd; dat de Lid-Staten samen met de prijzen, alle andere nodige gegevens voor de berekening van de invoerprijs aan de Commissie moeten mededelen;

Overwegende dat de in deze verordening vervatte maatregelen in overeenstemming zijn met het advies van het Comité van beheer voor groenten en fruit,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

1. De voor de vaststelling van de referentieprijzen in aanmerking te nemen prijzen moeten betrekking hebben op het commercialisatiestadium "aftelersvereniging" of bij het ontbreken daarvan op een ander vergelijkbaar commercialisatiestadium voor produkten van kwaliteitsklasse I, in alle grootteklassen, verpakt aangeboden, en met dien verstande dat de verpakingskosten in deze prijzen begrepen zijn.
2. Het bedrag dat voor de vervoerkosten aan het rekenkundig gemiddelde van de producentenprijzen van elke Lid-Staat moet worden toegevoegd, wordt voor ieder produkt, ieder jaar bij de vaststelling van de referentieprijzen forfaitair berekend.

Artikel 2

Met het oog op de vaststelling van de referentieprijz delen de Lid-Staten ieder jaar aan de Commissie mede:

- de in artikel 1, lid 1, bedoelde prijzen - ingedeeld per maand of per de-

- cade - welke gedurende de drie voorafgaande verkoopseizoenen zijn geconstateerd op elke representatieve markt in de produktiegebieden met de laagste prijzen,
- het rekenkundig gemiddelde van de prijzen die gedurende de aan de vaststelling van de referentieprijs voorafgaande vijf verkoopseizoenen op dezelfde markten en voor dezelfde perioden zijn geconstateerd.

Artikel 3

1. De prijzen die voor de berekening van de invoerprijs in aanmerking moeten worden genomen, zijn die welke op de in artikel 4 bedoelde representatieve invoermarkten worden geconstateerd.

Wanneer evenwel een bepaalde dag op de representatieve markten van een Lid-Staat geen prijzen beschikbaar zijn voor een bepaald produkt en een bepaalde herkomst, terwijl er geconstateerd wordt dat op andere markten van die Lid-Staat wel transacties plaatsvinden, worden de prijzen die voor de berekening van de invoerprijs in aanmerking moeten worden genomen, geconstateerd op één of meer van die andere markten.

2. Deze prijzen worden overeenkomstig artikel 5 genoteerd en berekend.

Artikel 4

De volgende markten worden beschouwd als representatief in de zin van artikel 3, lid 1, eerste alinea:

Koninkrijk België en Groothertogdom Luxemburg	Antwerpen, Brussel,
Koninkrijk Denemarken	Kopenhagen,
Bondsrepubliek Duitsland	Hamburg, München, Frankfurt, Düsseldorf, Keulen,
Franse Republiek	Parijs-Rungis, Marseille, Rouen, Dieppe, Perpignan, Nantes, Bordeaux, Lyon, Toulouse,
Ierland	Dublin,
Italiaanse Republiek	Milaan,
Koninkrijk Nederland	Rotterdam,
Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland	Londen, Liverpool, Glasgow.

Artikel 5

1. Op elke representatieve invoermarkt worden voor elk produkt en voor elke herkomst elke dag de prijzen voor de ingevoerde produkten als volgt genoteerd:
  - a. zij worden geconstateerd:
    - voor elke variëteit of elk type van het betrokken produkt,
    - voor alle beschikbare grootteklassen;
  - b. zij moeten betrekking hebben op:
    - produkten van kwaliteitsklasse I,
    - of produkten die in kwaliteitsklasse II in de handel worden gebracht, indien produkten van kwaliteitsklasse I ontbreken,

- of produkten van de kwaliteitsklasse I en II, wanneer de produkten van kwaliteitsklasse I minder dan 50% van de totale op de markt verkochte hoeveelheid van het betrokken produkt en de betrokken herkomst uitmaken;

c. zij worden geconstateerd in het stadium importeur/groothandelaar of in het stadium groothandelaar/kleinhandelaar wanneer de prijzen in het stadium importeur/groothandelaar niet beschikbaar zijn.

2. De overeenkomstig lid 1 genoteerde prijzen worden, wanneer zij worden geconstateerd in het stadium groothandelaar/kleinhandelaar, verminderd met een bedrag gelijk aan 9% als winstmarge van de groothandelaar, en een element gelijk aan 0,5 R.E./100 kg voor de kosten van in- en uitladen, de heffingen en de marktbelasting.

Artikel 6

De Lid-Staten delen elke marktdag, voor elk produkt, voor elke representatieve markt en voor elke herkomst, aan de Commissie mede:

a. de in artikel 5 bedoelde noteringen, eventueel herleid tot het stadium importeur/groothandelaar en aangegeven:

- per variëteit, voor zomerperen, sinaasappelen, en kleine citrusvruchten waarvoor een referentieprijz wordt vastgesteld,
- per teelttype, voor komkommers en tomaten,
- per kleurttype (witvlezig, geelvlezig), voor perziken,
- per groep van variëten, voor appelen en pruimen),
- per produkt voor elk der andere betrokken produkten,

waarbij de bij het derde, vierde en vijfde streepje bedoelde noteringen gelijk zijn aan het gewogen gemiddelde van de voor elke variëteit genoteerde prijzen;

- b. de van deze prijzen als douanerecht af te trekken bedragen;
- c. voor zover mogelijk, de door toepassing van de geldende coëfficiënten verkregen prijzen, na aftrek van de douanerechten;
- d. de andere invoerheffingen dan douanerechten die moeten worden afgetrokken, voor zover deze heffingen in de prijzen zijn doorberekend;
- e. voor zover mogelijk, de voor de berekening van de invoerprijs in aanmerking te nemen prijzen;
- f. per produkt, de totale op de betrokken markt verhandelde hoeveelheden, eventueel onderverdeeld naar variëteit, groep van variëteiten of type;
- g. de in kwaliteitsklasse I in de handel gebrachte hoeveelheden, voor zover noteringen voor deze klasse worden medegedeeld.

Artikel 7

Verordening (EEG) nr. 1291/70 wordt ingetrokken.

Deze verordening treedt in werking op 19 augustus 1974.